CUMHURİYET SENATOSU TUTANAK DERGİSİ

Cilt: 52

39 ncu Birleşim

13 . 3 . 1969 Perşembe

İçindekiler

	Sayfa
1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	3
2. — GELEN KÂĞITLAR	4
3. — YOKLAMA	4,44
4. — DEMEÇLER VE SÖYLEVLER	5
1. — Malatya Üyesi Hamdi Özer'in; 16 Şubat 1969 Pazar günü İstanbul'da vukua gelen kanlı olaylarına dair demeci	5:9
2. — Samsun Üyesi Rıza Işıtan'ın; 17 Mart'ta açılacak olan Karadeniz tütün piyasasında fiyatların tesbitine dair demeci.	9:10
5. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI	10
1. — Çeşitli vergi kanunlarında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısının, havale edildiği komisyonlardan kurulacak geçici bir komisyonda görüşülmesine dair Maliye Bakanı Cihat Bilgehan'ın önergesi.	10
2. — Vazife ile yurt dışına giden Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil'e, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Seyfi Öztürk'ün vekillik edeceğine dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/758)	10:11
3. — Vâkı dâvet üzerine İran'a giden Devlet Bakanı Kâmil Ocak'a dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Hüsamettin Atabeyli'nin vekillik edeceğine dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/759)	11
4. — C. K. M. P. isminin Milliyetçi Hareket Partisi olarak değiştirildiğine dair, adı geçen parti Genel Başkanlığı tezkeresi	11
6. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER	11
1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti ve Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansı arasında Emniyet kontrolunun uygulanması hususunda Anlaşma ve işbu Anlaşma ile ilgili olarak Dışişleri Bakanlığı ile Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçiliği arasında teati edilen mektupların onaylanmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Turizm ve Tanıtma komisyonları raporu (Millet Meclisi 1/584; Cumhuriyet Senatosu 1/973) (S. Sayısı : 1208)	11:12,56:57
2. — Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasası ile son protokolü ve bunlara bağlı Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ile Dünya Posta Birliği arasındaki anlaşmaların onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma komisyonları raporları.	

Sayfa

(Millet Meclisi 1/545; Cumhuriyet Senatosu 1/977) (S. Sayısı : 1212) 12:13,58:59

3. — Gelir Vergisi Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi, bu kanuna bâzı hükümler eklenmesi ve bir kısım hükümlerinin kaldırılması hakkındaki 19 . 2 . 1963 tarih ve 202 sayılı Kanunun 642 ve 890 sayılı kanunlarla muaddel geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Malî ve İktisadi İşler, Bütçe ve Plân komisyonları raporu (Millet Meclisi 1/592; Cumhuriyet Senatosu 1/984) (S. Sayısı : 1219) 13:14,60:61

4. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Kırallığı Hükümeti arasında hava ulaştırmasına dair 12 Haziran 1968 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Dışişleri, Turizm ve Tanıtma komisyonları raporları. (Millet Meclisi 1/543; Cumhuriyet Senatosu 1/979) (S. Sayısı : 1215) 14,62:63

5. — 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 18 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Millî Savunma Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 2/631; Cumhuriyet Senatosu 2/262) (S. Sayısı : 1216) 14:35

6. — Avukatlık kanunu tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Geçici Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/313; Cumhuriyet Senatosu 1/987) (S. Sayısı : 1217) (1) 35:44

7. — SORULAR VE CEVAPLAR 44

B) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI *44*

1. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Mehmet özgüneş'in, LCC Language And Culture Center isimli özel öğretim kurumunun kanunsuz faaliyetlerine dair, yazılı soru önergesi ve Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in cevabı (7/504) 44:45

2. — Cumhuriyet Senatosu Denizli Üyesi Hüseyin Atmaca'nın, Çimento Sanayiinin geliştirilmesine dair, yazılı soru önergesi Sanayi Bakanı Mehmet Turgut'un cevabı (7/506) 45:46

3. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Mehmet Özgüneş'in, Kayseri Valiliği emrine verilen ilköğretmen okulu mezunlarına dair yazılı soru önergesi ve Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in cevabı (7/517) 46:47

4. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Mehmet Özgüneş'in, Kayseri İlköğretmen okuluna dair, yazılı soru önergesi ve Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in cevabı (7/518) 50:51

5. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Mehmet Özgüneş'in, Çağaloğlu Mühendislik ve Mimarlık Özel Yüksek Okulunun kapatılmasına dair, yazılı soru önergesi ve Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in cevabı (7/519) 51:52

6. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Mehmet Özgüneş'in, Kayseri'de bulunan Tarihî Türkmenler yolunun ve bu yol üzerindeki Hacı Ahmet Efendi çeşmesinin tamir ettirilmesine dair, yazılı soru önergesi, ve İçişleri Bakanı Faruk Sükan'ın cevabı (7/522) 52:53

7. — Cumhuriyet Senatosu Denizli Üyesi Hüseyin Atmaca'nın, Denizli'de Merkez Bankası şubesinin açılmasına dair yazılı soru önergesi ve Ticaret Bakanı Ahmet Türkel'in cevabı (7/526) 53

8. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Kadri Kaplan'ın, ödenmiyen eğitim ödenekleri tutarına dair yazılı soru önergesi ve Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in cevabı (7/536) 53:54

9. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Mebrure Aksoley'in, PTT dağıtıcıları ile hat bakıcılarına fiilî hizmet zammı verilmesine dair yazılı soru önergesi ve Ulaştırma Bakanı Sadettin Bilgiç'in cevabı (7/537) 54,55

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Konya Üyesi Fakih Özlen; Konya'daki sel tahribatı hakkında izahlarda bulunarak, bu bölgedeki vatandaşların vergi ve faizi ile birlikte banka borçlarının tecil ve 3 - 4 sene daha devam edeceğe benziyen bu su basmaları devresinde, Türkiye'nin her hangi bir yerinde gösterilecek ekim sahasında Kooperatif olarak çalışmak isteğinde bulunduklarını beyanla gerek bu taleplerin kabulü ve gerekse bu havzadaki göllerin ve akarsuların biran evvel tanzim edilmesi gerektiğini belirtti.

İmar ve İskân Bakanı Haldun Menteşeoğlu; Bakanlık olarak âfet bölgesinde evleri hasara uğrıyanların yardımına başlandığını, vergi ve banka borçlarının tecil edildiğini, bugünkü mevzuata göre faizlerin kaldırılmasına imkân bulunmadığını, geçici bir devre için çiftçilere işlenecek arazi verilmesi konusunun incelenerek neticesinin bildirileceğini ifade etti.

Vazife ile yurt dışına gidecek olan Köy İşleri Bakanı Salâhattin Kılıç'a, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Seyfi Öztürk'ün vekillik edeceğine dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi okundu, bilgi edinildi.

648 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 1017 sayılı Kanunun 1 nci maddesi ile değiştirilen 74 ncü maddesinin, siyasi partilere Hazinece para ödenmesinin düzenlenişi yönünden Anayasaya aykırı olduğundan tüm olarak ve yine 1017 sayılı Kanunun 2 ve 3 ncü maddelerinin uygulama yeri kalmadığından iptallerine karar verildiğine dair Anayasa Mahkemesi Başkanlığı tezkeresi okundu, bilgi edinildi.

14 . 7 . 1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 237 nci maddesi ile 238 nci maddesinin 4 ncü fıkrasının uygulanmamasına dair kanun tasarısı görüşüldü ve tasarının kanunlaşması kabul olundu.

4 Mart 1969 Salı gününden başlamak üzere, Cumhuriyet Senatosu çalışmalarına 13 Mart 1969 Perşembe gününe kadar ara verilmesine dair gruplar adına imzalı önerge okundu ve kabul edildi.

Milletlerarası münasebetlerin yürütülmesi ve Koordinasyonu hakkında kanun teklifinin, havale edildiği komisyonlardan beşer üyenin iştiraki ile kurulacak geçici bir komisyonda görüşülmesine dair Anayasa ve Adalet Komisyonu Başkanlığı tezkeresi okundu ve kabul olundu.

Kars Üyesi Sırrı Atalay'ın; Anayasanın 84 ncü maddesinin 3 ncü fıkrası muvacehesinde «Başkanvekillerinin Genel Kurul görüşmelerine katılıp katılamıyacakları» hakkında Anayasa ve Adalet Komisyonu raporları ve Başkanlık Divanı kararının öncelikle görüşülmesini istiyen önergesi okundu ve kabul edilmedi.

Kanun teklif ve tasarılarının gündemdeki diğer işlerden önce görüşülmesi hakkındaki Muğla Üyesi İlyas Karaöz'ün önergesi okundu, kabul olundu.

Silâhlı Kuvvetlerde görevli muvazzaf yüksek müdendis ve mühendis subaylara tazminat verilmesi hakkında kanun teklifi görüşüldü ve kanunlaşması kabul edildi.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti ve Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansı arasında Emniyet kontrolunun uygulanması hususunda Anlaşma ve işbu Anlaşma ile ilgili olarak Dışişleri Bakanlığı ile Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçiliği arasında teati edilen mektupların onaylanmasına ve

Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasası ile son protokolü ve bunlara bağlı Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ile Dünya Posta Birliği arasındaki anlaşmaların onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarılarının görüşülmesi ilgili Komisyon ve Hükümet temsilcileri bu birleşimde hazır bulunmadıklarından, gelecek birleşime bırakıldı.

Arsa Ofisi kanun tasarısına geçildi.

Çoğunluk bulunmadığı beyanı üzerine yoklama yapıldı ve yeter çoğunluk bulunmadığı anlaşıldı.

13 Mart 1969 Perşembe günü saat 15,00 te toplanılmak üzere Birleşime saat 19,30 da son verildi.

Başkan	Kâtip
Başkanvekili	Yozgat
Mehmet Ünaldı	*Sadık Artukmaç*

Kâtip
Mardin
Abdülkerim Saraçoğlu

SORULAR

Sözlü soru

1. — Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Osman Alihocagil'in İktisadi Devlet Teşekkülleri bütçelerinden ücret alan müstahdemlere dair sözlü soru önergesi, Maliye Bakanlığına gönderilmiştir. (6/531)

Yazılı sorular

1. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Mehmet Özgüneş'in, Ahmet Karakullukçu'ya dair yazılı soru önergesi, Başbakanlığa gönderilmiştir. (7/541)

2. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Mehmet Özgüneş'in, Yaşar Tunagür'ün İstanbul Müftülüğüne atanma tarihine dair yazılı soru önergesi, Başbakanlığa gönderilmiştir. (7/542)

3. — Cumhuriyet Senatosu Kontenjan Üyesi Sadi Koçaş'ın, İktisadi Devlet Teşekküllerinin Ankara - İstanbul ve diğer illerdeki kiralık binalarına dair yazılı soru önergesi, Başbakanlığa gönderilmiştir. (7/543)

4. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Mehmet Özgüneş'in, Yaşar Tunagür'ün zararlı faaliyetlerine dair yazılı soru önergesi, Başbakanlığa gönderilmiştir. (7/544)

2. — GELEN KÂĞITLAR

TASARI

1. — Çeşitli Vergi kanunlarında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni (Millet Meclisi 1/583; Cumhuriyet Senatosu 1/992) (İçişleri, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar ve İskân, Malî ve İktisadi İşler ve Bütçe ve Plân komisyonlarına) (Müddet : 14 er gün)

TEZKERE

2. — Cumhuriyet Senatosu Bingöl Üyesi Arif Hikmet Yurtsever'in yasama dokunulmazlığı hakkında Başbakanlık tezkeresi (3/760) (Anayasa ve Adalet Komisyonuna)

RAPOR

3. — Avukatlık kanunu tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Geçici Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/313; Cumhuriyet Senatosu 1/987) (S. Sayısı : 1217) (Dağıtma tarihi : 11 . 3 . 1969)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili Mehmet Ünaldı

KÂTİPLER : Sadık Artukmaç (Yozgat), Abdülkerim Saraçoğlu (Mardin)

BAŞKAN — 39 ncu Birleşimi açıyorum.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacaktır.

(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Çoğunluğumuz vardır, müzakerelere başlıyoruz.

4. — DEMEÇLER VE SÖYLEVLER

1. — Malatya Üyesi Hamdi Özer'in; 16 Şubat 1969 Pazar günü İstanbul'da vukua gelen kanlı olaylarına dair demeci.

BAŞKAN — Malatya Üyesi Sayın Hamdi Özer «16 Şubat 1969 Pazar günü İstanbul'da vukua gelen kanlı olayın temel nedenlerinin kaynağı ile gerçek failleri hakkında açıklama ve gerekenlere ilâvede bulunacağımdan» diye gündem dışı söz talebinde bulunmuşlardır. Bu mevzu 18 . 2 . 1969 tarihli 36 ncı Birleşimde bir sayın üye tarafından gündem dışı görüşülmüş ve buna Sayın İçişleri Bakanı cevap vermiş ve bâzı sayın üyeler de bu mevzuda Cumhuriyet Senatosu araştırması teklifinde bulunmuşlardır. Hâdisenin müstaceliyeti mevzuubahsolmadığı cihetle Başkanlıkça söz verilemiyecektir.

Sayın Hamdi Özer, direniyor musunuz, efendim?.

HAMDİ ÖZER (Malatya) — Direniyorum, Sayın Başkanım. Gerçi müstaceliyeti yoktur ama bu çok önemli bir noktadır.

BAŞKAN — Sayın Özer, söz talebinde direnmektedir. Kendisine söz verilmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir. Buyurun Sayın Özer. Yalnız Sayın Özer, lûtfen kısa olmasını rica edeceğim.

HAMDİ ÖZER (Malatya) — Sayın Başkan ve Cumhuriyet Senatosunun sayın üyeleri; 16 Şubat 1969 kanlı Pazar olayının nedenlerini arz edeceğim.

Bu olayın nedenlerinin kaynağı Rusya'nın Türkiye'ye karşı tutumu ile Türk halkının bu tarihi tutuma karşı gösterdiği tepkidir. Rusya bugün Türkiye'yi NATO ittifakından koparark kendi hesabınca kolayca yutulabilen bir lokma haline getirmek amacını gütmektedir. Bu nedenle her yerde yaptığı gibi memleketimizdeki sosyalistleri de kışkırtarak Rus diktesi olan dövizleri ellerine vermekte ve onları kızıl sancaktarlar olarak sokaklara, meydanlara sürmektedirler. Fransa'da, İstanbul'da, Adana'da dalgalandırılmak istenilen kızıl bayrak kızıl ihtilâlin sembolüdür. Üzerine orak, çekiç yerleştirildiği zaman bu ihtilâl komünist inkılâbı olacaktır. Bu inkılâp serabının peşinden koşan milletler beyinlerinin çekiçle parçalandığını gövdelerinin orakla biçildiğini anlamakta gecikmemişlerdir. Kışkırtılan ve kışkırtan sosyalistlerin ellerindeki Rus diktesi dövizlerde «NATO ittifakı Amerikan köleliğidir.» «Bugün Türk ordusu ulusal ordu olmanın özlemi içindedir.» «Ulusal olması için Amerikan ittifakından kopmalıdır.» «Demokratik düzen gerici ve kapitalist bir düzendir. Bu düzen değişmelidir.»

İşte bilerek veya bilmiyerek bu dövizleri taşıyan ve çağrıya uyanlar ayrı bir bayrak altında toplanarak düzen değişikliği için demokratik düzene ve bu amaçla da Türk - Amerikan ittifakına saldırmışlardır. Sağ duyunun hâkim olduğu büyük halk topluluğunun bu saldırıya saldırması ile kanlı Pazar olayı vücut bulmuştur. Yani bu olay memleketimizde cereyan eden iki zıt inanç çarpışmasının bir başlangıcı olmuştur. Sosyalizm ve antisosyalizm dünyanın her tarafında savaş halindedir.

Demokratik bünyede mevcut düzenin değişmesi tezini savunanlar sosyalizmin sapını teşkil etmektedirler. Milletin yeri topluma milliyetçiliğin yeri imanizme terk edilmek isteniyor. Bu itopik reklâma aldanan küçük devletler milliyetçi komünist olan Rus emperyalizminin millî egemenliğinde çok çabuk uyanmışlar fakat bir daha da doğrulamamışlardır. İşte sosyalizme karşı direnmenin baş nedeni komünist Rus İmparatorluğunun millî devletlerin devlet niteliklerini ve millet benliklerini kendi bencil egemenlik potası içinde eritip yok etmek istemeleridir. Türk halkının Rusya'ya karşı endişe ve allerji içinde bulunmakta bu tutumundan mülhemdir. Tarihin uyarmalarına uygun olarak Ruslar kendi atalarının vasiyetlerine bağlı kalmak suretiyle Türkiye'yi yutmak içtihadını her fırsatta tatbike kalkışmış ve buna karşı Türk halkı da bilinçli olarak kurtuluş yolunu, kendi atalarının vasiyetlerine sarılmakta bulunmuştur.

1940 yıllarında Kars'ta idim. Rusların sınırlarımızı geçip yurdumuzu işgâl etmek üzere yığınaklarını harekete geçirdiklerini haber aldık. Derhal Kars kalesine mevzilendik. Fakat tam bu sırada Almanlar Rusya'ya taarru-

za geçince Rusların hareketi akim kaldı. O zamanlar askerlerimiz tankın ne olduğunu bilmiyorlardı. Kerpiçten tank modelleri yaparak benzin şişeleriyle tanklara saldırma şeklini erlerimize öğretiyorduk. Bütün bunlara rağmen Türk askerinin modası geçmiyen tek silâhı milliyetçiliği ve sarsılmaz imanı idi. Bu silâhla mücehhez olarak Rus zırhlı birliklerine karşı savaşmak için düğüne gider gibi koşuyorlardı. Şimdi kozmopolit bir toplumculuk ve Allahsızlık propagandası ile Türk askerî bu silâhdan da yoksun bırakılmak isteniyor. İkinci Cihan Savaşının bitmesi ile Ruslar kendilerini bulur bulmaz Türkiye'den boğazları, Ardahan ve Kars'ı istediler. Bu istek Türkiye'yi istemekti. İşte bu niyetlerinin karşısında NATO'ya girmek zorunluluğunda kaldık. NATO ile Rusya'nın saldırıları firenlendi. Yurt ve istiklâlimizi korumak gücünü artıran bu NATO ya saldıramadığı için şimdi de halkımız arasında NATO ya karşı husumet yoluna başvurmuştur. Halkımızı kışkırtarak birbirine kırdırmak suretiyle dumanlı havadan faydalanmak istiyen kurt misali bizi parçalamak yolunu tutmuştur. Ruslar çok iyi biliyorlar ki bizim NATO ya karşı olan bağlantımız Rusların saldırısına karşıdır. Yoksa Amerika'nın kaşına gözüne hayran değiliz. Amerika'ya karşı olan dostluğumuzda asla Rus düşmanlığı değildir. Biz ancak kendi varlığımızın dostu ve yokluğumuzun düşmanıyız. Amerika ile olan ittifakımız eğer bir hata ise bu Rusya'nın bize karşı olan tutumunun eseridir. Bir kimse komşusunun dostluğundan emin olunca ta uzaklardan dost arama ihtiyacını duyar mı? Sayın Başbakanımız Rusya'yı ziyaretinde Rus halkının gösterdiği güzel tezahürat bizi son derecede memnun etmiş ve buzlar çözülmeye başlamıştır. Rus Devlet Başkanının Türkiye'yi ziyaretinde Rus bayraklarının seyrek asılması ise çoğumuzu üzmüştü. Amerika, Rus ve Gana devlet başkanları bizim için birdir. Bağımsız bir devlet olarak kimseye hesap verecek değildik. Neden bu şekilde davranıldı diye şahsan infialde bulunmuştum. Fakat bir yetkili kişi bundan bir kasıt yoktur. Ancak bugüne kadar halkın zihnine çöreklenmiş Rus hatıraları henüz silinmemiştir. Belki bayraklara bir tecavüz vâkı olabilir. Fakat zamanla bu da normal yoluna girecektir, demişti. Ben de temennim zamanla imkân bulacaktır diye sustum ve bekledim. Fakat maalesef Rusya kısa bir süre sonra Kıbrıs'a çıkarmamızı hisseder hissetmez derhal şu sert ihtarı ilânla Kıbrıs'ın iç işlerine müdahalenin şiddetle karşısındayız dedi. Bizim sosyalistlerimiz Amerika'nın Kıbrıs hareketimize engel olduğunu söylerken bundan hiç söz etmiyorlar. Halbuki bu çok önemlidir. Bizim Kıbrıs'a hareketimizi bahane ederek Rusya Anavatana saldıracaktı. Amerika ise NATO camiası içinde olduğundan Yunanistan'a karşı olamıyacaktı. Esasen Sayın İnönü zamanında halk efkârının zorlaması ile Kıbrıs'a bir çıkarma yapılacağının Amerika'ya danışılması, Amerika'nın buna rıza göstermeyişini sağlıyarak milletin karşısına bu bahaneyi dikmek içindir. Eğer çıkarma bir emrivâki şeklinde yapılsa idi Amerika bu emrivâkıya müdahale etmiyecekti. 3 arkadaştan biri diğerine saldırmak için üçüncüsüne sorarsa, elbette olumlu cevap alamazdı. Ancak meşru hakkını diğerinden almışsa üçüncü arkadaş onu istirdada kalkışamazdı. Eğer bunu yapsaydı, Amerika ile Türkiye'nin dostluğu daha da artar, sol akım bundan zarar görerek ölçülü hesapla sosyalizmi yurdumuza sokma amacı zedelenir ve bugünkü bahaneleri bulamazlardı. Zaten İkinci Cihan Savaşından sonra 12 ada Türkiye'ye teklif edildiği halde bunu kabul etmedik, halbuki böylece Kıbrıs da bizim olacaktı. Şimdi bu adalar bir ateş çemberi gibi yurdumuzu sarmış ve sigara dumanlarını hüsranla seyretmekteyiz.

Arkadaşlar, memleketimizde gerçekten sosyalist oldukları halde solcuyuz ve komünist oldukları halde sosyalistiz diyenler vardır. Bunlar dirsek dirseğe temas halindedirler. Bunlar birbirinin aynası gibidirler. Yüzlerinde ve gözlerinde birbirlerini görüyorlar. Tutumlarında tam bir iştirakçilik vardır. Dikkat edilirse biri gülünce diğeri de güler, biri sinirlenince diğeri de sinirlenir. Aralarında sınır yoktur. Bunu sezmekte ve görmekte halkımız artık bilinçli hale gelmiştir. Sosyalistler hedeflerine erişmek için solcu olmayanları, gerici yobaz ve yabani olarak ilân ediyorlar. Halbuki, onların gizlediği solcu anlamında olmıyanlar milletimizin % 99 udur.

Türkiye'yi solun saldırısına karşı yalnız bırakmak için Amerikan düşmanlığı yaratıyorlar. Büyük Türk Ordusunun millî olmadığını söyli-

yerek, erinden komutanına kadar şerefli mensuplarını esir kampında imiş gibi gösteriyorlar. Hiçbir Türk askerî üniformasını millî görmediği takdirde onu şerefli kabul ederek taşıyamaz. Bugün her zamanki gibi Türk Ordusu millî olduğu için şereflidir. Fakat Macaristan, Çekoslovakya ve Bulgaristan gibi demirperde gerisi orduları bu milliliğin özlemi içindedirler.

Arkadaşlar, 1946 yılında Amerika'nın Missuri Harb gemisi İstanbul'a gelirken Gelibolu'daki askerî birlikler kıyılara toplandı, geminin geçişini âdeta iftiharla alkışladı. Cumhuriyet Gazetesinin bayram teranesi içinde yaptığı övgülerle Hükümetin hatıra posta pullarının izleri hafızalarımızdan silinmemiştir. Ne idi o günler... Nerede o gazeteciler. O gazetelerde aynı dilin ifadesi olan o günkü övgülerle bugünkü sövgüleri bir araya getirip okuyunca ağlıyanlar güler, gülenler de ağlar arkadaşlar. Bunlar, «Amerika'nın sınırları Türkiye'den geçer» sözünü alkışlıyorlardı.

Samimî bir sosyalist olan Sayın Aziz Nesin'in Günaydın gazetesinde bir albaya mektubunu okudum, o zamanki sol fikirlerinden dolayı kendisini mahkûm edenlerin bugün kendisinden daha ileri gitmiş olduklarından ve İsmet Paşanın daha ortanın soluna kaymasından duyduğu mutluluğu anlatıyor.

BAŞKAN — Sayın Özer, Sayın Özer bir dakika efendim, biliyorsunuz ki Tüzüğümüze göre yazılı konuşmalar 20 dakika ile mukayyettir. Bu itibarla beş dakikanız kalmıştır. Yazınız çok görünüyor. Ona göre ayarlayın lûtfen.

HAMDİ ÖZER (Devamla) — Sayın Aziz Nesin'in Missuri Harb gemisinin İstanbul'a gelmeden önce gazetelerin ve Hükümetin utanç verici sevgi tezahürü ve hizmet hazırlıklarını ibretle okudum. Bu hazırlık ve hizmet meyanında Amerikan askerleri için genelevler, yağlıboya ve badanalarla süslenmiş, kadınlar tıbbi muayenelerden geçirilmiş, yataklar yenilenmiş ve gerdeğe hazır vaziyete sokulmuştur. Amerikan askerleri içeri alınmış, Türkler rahatsız etmesin diye de genelevin kapılarına da mehmetçikler nöbetçi olarak diktirilmiştir. Burada gerdeğe giren Amerikan askerleri için kahraman mehmetçiklere sağdıççılık değil fuhuş nöbetçiliği yaptırılmıştır. Soruyorum ulusal orduculara, daha önceleri neredeydiniz? Millî Ordu bu mudur? Evet, millî şefin emriyle millîdir. Ve siz o zaman bunu millî kabul etmek mecburiyetinde idiniz. Biz o zaman birer üsteğmen idik, vazifemiz talim terbiye ve politikamız vatan savunması idi. Eğer bize böyle bir emir veren olsaydı, çekip vurmasını veya ölmesini bilirdik. Fakat bizden daha kıdemli olan sizler, Devlet adamları ve daha yaşlı olan gazeteciler neden bir genç Aziz Nesin kadar olamadınız da onu bu şerefli duygusu için mahkûm ettiniz. Neden bu utanca isyan etmediniz? Çünkü edemezdiniz. Bugün demokrasi ve hürriyet var. Korkak insanlar hürriyet meydanlarında kargadan muhavvel kartal kesilirler. Fakat cahil dediğiniz bu halk kartal ile kargayı ayırdedecek kadar daima bilinçlidir. Türkiye'de hürriyet meydanları anarşistlere mevzu değil, mezar olacaktır arkadaşlar.

Sayın Aziz Nesin için samimî sosyalist ifadesini kullanmıştım. Samimî olan her fikir ve kanaat kutsaldır. Sosyalistlerin aydın kişi anlamı şudur. Halkı perişan ve fakir olan aydın kişi kendilerini onların yaşayışından ayırmaz.

Şimdi gelelim bizim sahte sosyalistlere, bunlar hesaplarını gayet kurnazca yapmışlardır. Kendileri halkımızın sosyalist düzeni çok kötü bildiklerine güvenerek, sosyalizmi savunuyorlar. Çünkü bunu evvelce kendileri halkımıza çok kötü tanıttılar. Vebadan kaçar gibi kaçmalarını telkin ettiler. Şimdi çok merhametli ve şefkatli görünen bu sosyalistlere söylüyorum.

1. Vietnamlılara acıdığınız kadar, Kafkas ve Türkistan Türklerine de acıyınız.

2. Çok acıdığımız halkımızın içinde yavan un çorbasına dahi hasret kalan kardeşlerimizi savunurken, yüzlerce fukarayı doyuracak olan viski ve şampanyaları her akşam hortumlamaktan haya ediniz.

3. Toprak reformu diyerek yalnız köylülerin mallarına musallat olmayınız. Bu reformu bütün servetimizle yapmaya andiçelim. Köylünün dedesinden babasından, evlâdına miras kalan toprağını (Gürültüler)

BAŞKAN — Ne buyuruyorsunuz efendim?.

MUSLİHİTTİN YILMAZ METE (Adana) — Sayın Başkan bu nasıl devam ediş?. Bu kadar tahrik olmaz...

BAŞKAN — Bir dakika efendim, lûtfedin, lûtfedin efendim, rica ederim.

MUSLİHİTTİN YILMAZ METE (Adana) — Ne alâkası var bunların; İstanbul hâdisesi ile ne alâkası var toprak reformunun?...

BAŞKAN — Lûtfen oturun efendim...

MUSLİHİTTİN YILMAZ METE (Adana) — Bu kadar seviyesiz konuşulur mu?

BAŞKAN — Rica ederim efendim...

HAMDİ ÖZER (Devamla) — Bu seviyeyi kabul ediyorsanız bir diyeceğim yoktur.

BAŞKAN — Devam edin efendim.

MUSLİHİTTİN YILMAZ METE (Adana) — Senatoda konuşuyor Sayın Başkan bu kadar seviyesizlik olur mu rica ederim.

HAMDİ ÖZER (Devamla) — Evet mühim noktaya geldim onun için konuşturmuyorsunuz değil mi?.. (Gürültüler) Şimdi talebim olacak. O fakir köylü, o fakir millet hakkında talebim olacaktır. Onun için tahammül edemiyorsunuz.

BAŞKAN — Sayın Özer cevap vermeyiniz efendim. Bir dakikanız kaldı Sayın Özer ona göre toparlayınız efendim.

HAMDİ ÖZER (Devamla) — Köylünün dedesinden, babasından kendisine miras kalan toprağı alıp dağıtıyorsun da onun kat kat fazla değerindeki köşk, kâşane, apartman ve hergün onbinlerce lira getiren yalan dolan makinaları ile mücehhez matbaaları neden bu reforma dâhil etmiyorsunuz? İşte bunun için senin sosyalizm edebiyatına halkımız inanmıyor. Halkımız sosyalizmin düşmanı, senin bu yalancı sosyalist değildir, anarşi yaratarak koltuk ve gazete piriminden başka bir amacın yoktur. Eğer fukara halka samimî isek en önce biz parlömanterler ve milyoner basıncılar, mal beyannamelerimizi namuslu mühürlerimizle onaylayarak onları fukaralara dağıtalım. Menkul ve gayrimenkul servetimizi ortaya koyarak dağıtıp gerçek aydın kişi olalım.

BAŞKAN — Sayın Özer müddetiniz doldu efendim. Eğer bitiyorsa lûtfen bağlayın. Eğer bitmiyorsa Heyeti Umumiyenin oylarına müracaat etmek mecburiyetindeyim.

HAMDİ ÖZER (Devamla) — Beş dakikam vardır efendim.

BAŞKAN — Sayın Özer beş dakika daha konuşmak istemektedir. Bu isteğini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

HAMDİ ÖZER (Devamla) — İşte gerçek... (C. H. P. sıralarından devam etsin de biraz daha tahrik etsin sesleri)

BAŞKAN — Lûtfen efendim, Heyeti Umumiyenin kararına ittiba edelim. Buyurun efendim devam edin.

HAMDİ ÖZER (Devamla) — İşte gerçek ve ideal sosyalizm budur. İklim iklim kurulmuş yazlık kışlık köşklerinizle, apartmanlarımız bomboş bekliyor, onların eteklerinde köstebek yuvalarına sinmiş ışık ve ısıdan yoksun titreşen fukara yavrularımıza bunları terk edelim. Emin olunuz ki, Taksim meydanında sahte sosyalistlere saldıran halk bunlardır. Bunlar samimiyet istiyorlar ve yalana saldırıyorlar. Bu yalanlarla en son devletini yıkmak, hürriyet ve imanlarını satmak ve bayraklarını atmak istiyenleri bu halk daima ezecektir. Ortanın solu ile açılan sosyalizmin yolu Çankaya'dan ve Taşlıktan da geçer. Bu yol üzerindeki boş köşk ve apartmanların kapıları fukaralara açılmalıdır. Toprak reformu bu reforma bağlıdır. Özlemi çekilen düzen değişikliği böyle olabilir. Yoksa yalnız köylünün toprağını gaspetmek, insan haklarına aykırıdır. Köylü milletin efendisidir morfinine artık köylümüz muafiyet kesbetmiştir. Onun soyulma ve soysuzluğa yem olma devri kapanmıştır. Ya hep, ya hiç. İşte Taksim meydanında toplanan 10 binlerce kişi bunu diyorlar: Ya hep, ya hiç. Bu hak aydını, genci ve ihtiyariyle gerçek Türk Milletinin bütünüdür. Bir taraftan Kazakistan kalpaklı, Lenin bıyıklı, Molotof bombalı ve mavzerli azınlığı aydın kabul ederek babalarımıza benziyen sakallıları yabani kabul eden zihniyete yuh olsun.. (Gürültüler) Musevi...

BAŞKAN — Sayın Özer lûtfen bu kelimeyi değiştiriniz efendim, Senato kürsüsüne...

HAMDİ ÖZER (Devamla) — Yazıklar olsun...

BAŞKAN — Tamam efendim.

HAMDİ ÖZER (Devamla) — Millet mânasını daha fazlasiyle verebilir.

Musevi ve Hıristiyanların da giydiği birkaç kişinin berelerini bütün halkın gericilik alâmeti gibi göstererek berelenenler bilsinler ki, kalpak ile bere ne ileri ne de geri vitesi değildir. Gerçek olan şudur ki, Taksim'deki

halk Türk halkıdır. Bu halkın Türk Ordusunu ve başındaki komutanlarını alkışlamasını yadırgıyacak kadar kıskananlar olmuştur. Bunlar ordu - millet husumetinden doğacak yangını körükliyerek iktidar etmek alışkanlığı içinde çırpınan gasıpçı muhterislerdir. Böylece nifaktan medet umanlar bilsinler ki, Türk Milletinin idaresi zindanlarda mahkûm edilemiyecek ve kırbaçlanamıyacaktır. Çünkü Türk Ordusu üniforma giymiş olan Türk halkıdır. Türk halkı Türk Ordusunu ay - yıldızlı sancak diye alkışlar. Fakat orduyu kızıl görmek istiyenler bilsinler ki, Türk halkı kızıl renkli orduya bu vatanda mezar bile vermiyecektir. Ve şerefli Türk Ordusu hiçbir zaman kızıla boyanmıyacaktır.

Nâmuslu Türk polislerine en ağır küfürleri savuran anarşistler bilsinler ki bu şerefli ve fedakâr evlâtlarımızın tabanları onların ağız seviyesine düşmiyecek kadar yüksektedirler.

Arkadaşlar, Türk halkı iki evlâdını şehit vermiştir. Fakat 34 milyon şehit verecek kadar bağımsızlığına, nâmusuna ve Allahına aşkla bağlı ve kararlıdır. Bunun için kışkırtıcılara ihtar ediyoruz bu aşkı söndürmeye kalkışanlar yanacaktır. Bu aşkı sevmiyenlere hudutlarımız açıktır, ta kızıl cehenneme kadar yolları var, defolsunlar. Bu yalnız benim ifadem değil Türk halkının, Türk Milletinin, Türk tarihinin Taksim meydanındaki ilk ve kesin emridir. Hükümeti bu olayın tertipçisi gibi gösterenler bilsinler ki, böyle bir pazar olayı da Münih'teki sosyalist öğrencilerimizle Türk işçileri arasında olmuştur. Hükümet oraya da mı gitti arkadaşlar? Taksim'deki sosyalistlerin arasında işçi teşekküllerinin varlığını iddia eden yalancıların suratına Türk işçisinin Münih'te indirdiği bu tokat acaba onları utandırmadı mı ve uyandırmadı mı? Münih'teki Türk işçileri...

BAŞKAN — Sayın Özer, beş dakikanız dolmak üezredir lûtfen bağlayınız efendim.

HAMDİ ÖZER (Devamla) — Münih'teki Türk İşçileri Türk halkıdır, ırgatlar bunlardır, bunlar yobaz, gerici ve yabani değil bunlar sağ duyunun, irfanın ordularıdır, gerçek Türk gençliğidir bunlar. Bunlar sosyalist profesörlerin not kırbaçları altında idare edilerek sürüklenen sözle bilinçli fakat irfansız anarşistler değildir. Bunlar vatan hasretiyle tutuşan fakat nâmusuyla çalışan yağmacılığı, anaforcu servet düşmanlığını reddeden şerefli ve milliyetçi kahramanlardır. Bunlar Türk Bayrağını yere atanların elinden alarak bağrına basan işçi mehmetçiklerdir. Eğer bunları da Hükümetin teşvik ettiğini iddia edenler varsa gayret etsinler de Çekoslavak olaylarını da bu Hükümete mal etmek şerefini versinler.

BAŞKAN — Sayın Özer, zamanınız doldu efendim, ikinci defa müsaade istemek durumunda değiliz lûtfen efendim. Rica ediyorum son cümlenizi söyleyin efendim.

HAMDİ ÖZER (Devamla) — Peki efendim, son cümlemi söylüyorum.

Muhterem arkadaşlar, Taksim olayının failleri tahrikçi ve kışkırtıcı sözde bilinçlilerdir. Türk halkı meşru savunma niteliğinde olarak en son Türk Devletini yok etmek amacını güden zihniyetin saldırısına saldırmıştır ve daima da saldıracaktır. 34 milyon Türkün tepkisine hiçbir Hükümet set çekemez. Bu halkın kanı, imanı, değişmedikçe düzeni de değişemiyecektir. Gelecek kanlı olaylara ancak bunun bilinmesi engel olabilir. Yoksa Hükümetlerin gücü milletlerin gücüne hiçbir zaman yetmemiştir, yetmiyecektir. Hepinize saygılar sunarım. (Alkışlar)

2. — Samsun Üyesi Rıza Işıtan'ın; 17 Martta açılacak olan Karadeniz tütün piyasasında fiyatların tesbitine dair demeci.

BAŞKAN — Samsun Üyesi Sayın Rıza Işıtan, bugünlerde açılacak olan Karadeniz tütün piyasası hakkında söz talebinde bulunmaktadırlar. Buyurun Sayın Işıtan.

RIZA IŞITAN (Samsun) — Sayın Başkan, sayın senatörler; 17 Mart Pazartesi günü Karadeniz dizi tütün piyasası açılacaktır. Tütün piyasasının iyi işliyebilmesi için alınmasına lüzum gördüğüm bâzı tedbirleri açıklamak için huzurunuzu işgal etmiş bulunmaktayım.

Sayın arkadaşlarım, her nedense memleketimizde tütün ve tütüncü denilince akla daima Ege bölgesinin tütünü ve tütüncüsü gelmektedir. Tütün hakkında alınan her türlü tedbir ve karar Ege bölgesi düşünülerek alınır. Tütün fiyatları da yine Ege bölgesinin şartları düşünülerek tesbit olunur.

Halbuki Karadeniz tütünü her bakımdan Ege tütününden ayrıdır. Önce Ege'de bir dönüm yerden alınan tütün mahsulü Karadeniz bölgesine nazaran daha fazla olduğu gibi bir kilo tütün için müstahsılın sarf ettiği para yani tütünün kilo maliyeti de farklıdır. Egede 7 lira olan tütün kilo maliyeti Karadeniz bölgesinde ve bilhassa Samsun'da ve ilçelerinde 14 liradan aşağı düşmez. Onun için Karadeniz tütün piyasası açılırken her şeyden önce tütünün bu maliyet yüksekliğini nazara almalıdır.

İkinci olarak, Ege'de çeşitli mahsul yetişir. Tütünden kazanamıyan bir ekici pamuktan, incirden, üzümden, susamdan, zeytinden kazanabilir. Samsun'da ise tek mahsul tütün yetişir. Yani tütüncünün elinde geçinmek için başka bir imkân mevcut değildir. Eğer tütün az ise veya fiyat düşük ise o sene Karadenizde tütün müstahsılı açtır. Çoluk çocuğuyla birlikte felâkete terk edilmiş demektir. Fiyat tesbitinde bu hususun da göz önünde tutulması sosyal adalet icabıdır. Geçen sene Samsun vasatisi 9 lira civarında olmuştu. Bu hal çiftçiyi tamamen borçlu bıraktı, sefalete terk etti. Bu sene Samsun vasatisinin 13 - 14 lira olması beklenmektedir. Bundan aşağı düşerse köylüyü bir daha kalkındırmaya imkân yoktur. Esasen tütün çiftçisi 1964 ten beri mütemadiyen geriye gitmektedir. Bu geriye gidişi artık Hükümet durdurmalıdır. Bu sene Samsun ve ilçelerinde birçok sel baskınları olmuş hem tarladaki tütünleri götürmüş ve hem de çiftçinin diğer varlıklarını da yok etmiştir. Bu sebeple tütün rekoltesi geçen seneden çok noksandır. Bütün tütün bedelleri Ziraat Bankasına yatırılsa bile müstahsılın Ziraat Bankasına olan borcunu ödemeye yetmemektedir. Halbuki köylü, yeni mahsülü meydana getirmek ve çoluk çocuğunu bir sene geçindirmek için yeni krediye muhtaçtır. Bu sebeple müstahsılın eski borçlarının beş senelik taksitlere bağlanması ve kendi kredisinin de aynen kullanılmasına imkân verilmesi zaruridir. Hükümetin bunu biran önce, yani piyasanın açılmasından önce gerçekleştirmesini, bir taraftan tütün fiyatlarını yüksek tutmaya gayret ederken, diğer taraftan Ziraat Bankasına olan köylü borçlarının 5 senelik taksitlere bağlanmasını ve köylünün kredisinin devam ettirilmesini Hükümetten bilhassa rica ediyoruz. Bu tedbirler alınmadan açılacak olan bir piyasa köylüye fayda değil, daha çok zarar ve daha büyük sefaletler getirmektedir. Bunu Hükümetin önlemesini ve bu ileri sürdüğümüz hususlara ehemmiyet atfetmesini bilhassa rica ediyoruz Hürmetlerimle.

5. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Çeşitli vergi kanunlarında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısının, havale edildiği komisyonlardan kurulacak geçici bir komisyonda görüşülmesine dair Maliye Bakanı Cihat Bilgehan'ın önergesi.

BAŞKAN — Bir takrir var okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Çeşitli vergi kanunlarında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısının 1969 yılı Bütçesiyle ilgili bulunması hasebiyle havale edildiği komisyonlardan seçilecek 3 er üyeden teşekkül edecek geçici bir komisyonda görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Cihat Bilgehan
Maliye Bakanı

BAŞKAN — Vergi kanunları İçişleri, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar ve İskân, Malî ve İktisadi İşler ve Bütçe ve Plân komisyonlarına, yani 4 komisyona havale edilmiştir. Takrir bu 4 komisyonun her birinden 3 er üye tefrik edilmek suretiyle bir geçici komisyon kurulmasını istemektedir. Bu hususu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

2. — Vazife ile yurt dışına giden Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil'e, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Seyfi Öztürk'ün vekillik edeceğine dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/758)

BAŞKAN — Cumhurbaşkanlığı tezkeresi var okutuyorum:

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Vazife ile yurt dışına giden Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil'in dönüşüne kadar, Dışişleri Bakanlığına Devlet Bakanı Seyfi Öz-

türk'ün vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu arz ederim.

Cevdet Sunay
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN — Bilginize sunulur.

3. — Vâkı davet üzerine İran'a giden Devlet Bakanı Kâmil Ocak'a, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Hüsamettin Atabeyli'nin vekillik edeceğine dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/759)

BAŞKAN — Bir Cumhurbaşkanlığı tezkeresi daha var okutuyorum:

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Vâkı davet üzerine İran'a giden Devlet Bakanı Kâmil Ocak'ın dönüşüne kadar kendisine, Devlet Bakanı Hüsamettin Atabeyli'nin vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine uygun görülmüş olduğunu arz ederim.

Cevdet Sunay
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN — Yüksek Heyetin bilgilerine sunulur.

4. — C. K. M. P. isminin Milliyetçi Hareket Partisi olarak değiştirildiğine dair, adı geçen parti Genel Başkanlığı tezkeresi.

BAŞKAN — Bir tezkere var okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

8 - 9 Şubat 1969 tarihlerinde Adana'da toplanan partimizin olağanüstü kongresinde alınan karar gereğince C. K. M. P. ismi değiştirilerek «Milliyetçi Hareket Partisi» adı kabul olunmuştur.

Yüksek Başkanlığın bilgilerine saygı ile sunulur.

Milliyetçi Hareket Partisi
Genel Başkanı
Alpaslan Türkeş

BAŞKAN — Yüksek Heyetin bilgilerine sunulur.

6. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

BAŞKAN — Gündeme geçiyoruz : Gündemle ilgili bir takrir var okutuyorum :

Yüksek Başkanlığa

Gündemin birinci görüşmesi yapılacak işler kısmında bulunan 1208, 1212, 1219, 1215, 1216, 1214 ve 1217 sıra sayılı kanun tasarılarının önemine ve müstaceliyetine binaen bu sıra ile gündemde mevcut bütün işlerden önce görüşülmesini arz ve teklif ederiz.

A. P. Gr. Bşk. Vekili Muğla İlyas Karaöz

C. H. P. Gr. Bşk. Vekili Ankara Hıfzı Oğuz Bekata

Güven Partisi Gr. Bşk. Vekili Artvin Fehmi Alparslan

BAŞKAN — Takriri oylarınıza arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Takrir kabul edilmiştir.

1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti ve Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansı arasında Emniyet kontrolunun uygulanması hususunda Anlaşma ve işbu Anlaşma ile ilgili olarak Dışişleri Bakanlığı ile Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçiliği arasında teati edilen mektupların onaylanmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Turizm ve Tanıtma komisyonları raporu (Millet Meclisi 1/584; Cumhuriyet Senatosu 1/973) (S. Sayısı : 1208) (1)

BAŞKAN — Hükümet ve Komisyon? Burada. Raporun okunup okunmaması hususunu oylarınıza arz ediyorum : Raporun okunmasını kabul edenler... Etmiyenler... Okunması kabul edilmemiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz istiyen sayın üye?... Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Bir takrir var okutuyorum :

Yüksek Başkanlığa

Gündemin birinci görüşmesi yapılacak işler kısmında bulunan ilişik (1208) sıra sayılı kanun tasarısının ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Dışişleri ve Turizm - Tanıtma Komisyonu Başkanı
Samsun
Fethi Tevetoğlu

---

(1) 1208 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

BAŞKAN — Tasarının ivedilikle görüşülmesini oylarınıza arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti ve Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansı arasında emniyet kontrolunun uygulanması hususunda Anlaşma ve işbu Anlaşma ile ilgili olarak Dışişleri Bakanlığı ile Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçiliği arasında teati edilen mektupların onaylanmasına dair kanun tasarısı

Madde 1. — 30 Eylül 1968 tarihinde imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti ve Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansı arasında emniyet kontrolunun uygulanması hususunda anlaşma ve işbu anlaşma ile ilgili olarak Dışişleri Bakanlığı ile Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçiliği arasında teati edilen mektuplar kabul ve onaylanmıştır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 2. — Birinci maddede zikredilen Anlaşma ve mektup teatisi hükümlerinin gerekli kıldığı tedbirleri tesbit ve kararlaştırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 4. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde lehte ve aleyhte söz istiyen sayın üye?.. Yok. Tasarının tümünü oylarınıza arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir. Tasarı açık oya sunulacaktır.

2. — Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasası ile son protokolü ve bunlara bağlı Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ile Dünya Posta Birliği arasındaki anlaşmaların onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/545; Cumhuriyet Senatosu 1/977) (S. Sayısı : 1212) (1)

BAŞKAN — Raporun okunup okunmaması hususunu oylarınıza arz ediyorum. Raporun okunmamasını kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz istiyen sayın üye? Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Takrir var, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Gündemin birinci görüşmesi yapılacak işler kısmında bulunan ilişik 1212 sıra sayılı kanun tasarısının ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar ve İskân Komisyonu Başkanı
Konya
Fakih Özlen

BAŞKAN — Tasarının ivedilikle görüşülmesi hususunu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasası ile son protokolü ve bunlara bağlı Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ile Dünya Posta Birliği arasındaki anlaşmaların onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 29 Mayıs 1964 tarihinde Viyana'da toplanmış olan XV nci Dünya Posta Kongresi kararlarından Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasası ile Son Protokolü ve bunlara bağlı Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ile Dünya Posta Birliği arasındaki anlaşmaların onaylanması uygun bulunmuştur.

---

(1) 1212 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir. Tasarının tümü üzerinde lehte ve aleyhte söz istiyen sayın üye? Yok. Tasarının tümünü oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarı açık oya sunulacaktır.

3. — Gelir Vergisi Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi, bu kanuna bâzı hükümler eklenmesi ve bir kısım hükümlerinin kaldırılması hakkındaki 19 . 2 . 1963 tarih ve 202 sayılı Kanunun 642 ve 890 sayılı kanunlarla muaddel geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Malî ve İktisadi, İşler, Bütçe ve Plân komisyonları raporu (Millet Meclisi 1/592; Cumhuriyet Senatosu 1/984) (S. Sayısı : 1219) (1)

BAŞKAN — Hükümet ve Komisyon yerlerini alsınlar efendim.

Tasarının müzakeresine başlıyoruz.

Raporun okunup okunması hususunu oylarınıza arz ediyorum. Raporun okunmamasını kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz istiyen sayın üye? Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Yüksek Başkanlığa

Gündemin, «Birinci görüşmesi yapılacak işler» kısmında bulunan, (1219) sıra sayılı, «Gelir Vergisi Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi, bu kanuna bâzı hükümler eklenmesi ve bir kısım hükümlerinin kaldırılması hakkındaki 19 . 2 . 1963 tarih ve 202 sayılı Kanunun 642 ve 890 sayılı kanunlarla muaddel geçici dördüncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısının», önemine binaen gündemdeki diğer işlere takdimen, öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Bütçe ve Plân Komisyonu Başkanı
Ankara
Yiğit Köker

BAŞKAN — Tasarının ivedilikle görüşülmesi hususunu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir Vergisi Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi, bu kanuna bâzı hükümler eklenmesi ve bir kısım hükümlerinin kaldırılması hakkındaki 19 . 2 . 1963 tarih ve 202 sayılı Kanununun 642 ve 890 sayılı kanunlarla muaddel geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 19 . 2 . 1963 tarih ve 202 sayılı Kanunun 642 ve 890 sayılı kanunlarla muaddel geçici 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Geçici Madde 4. — Gelir Vergisi Kanununun 53 ncü ve 55 nci maddeleri hükmüne göre gerçek usulde Gelir Vergisine tâbi bulunan ve kazançlarını bilânço veya işletme hesabı esasına göre tesbit etmek mecburiyetinde olan çiftçiler, (1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971) yıllarına ait zirai kazançları üzerinden diledikleri takdirde götürü gider usulüne göre vergilendirilirler.

Mükellefler bu hususu vergi dairelerine verecekleri yıllık beyannamelerinde açık bir şekilde belirtmeye mecburdurlar.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun, 1 . 1 . 1969 tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

(1) 1219 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde leh ve aleyhte söz istiyen sayın üye? Yok.

Tasarının tümünü oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü açık oylarınıza sunulacaktır.

4. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Kırallığı Hükümeti arasında hava ulaştırmasına dair 12 Haziran 1968 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Dışişleri, Turizm ve Tanıtma komisyonları raporları. (Millet Meclisi 1/543; Cumhuriyet Senatosu 1/979) (S. Sayısı : 1215) (1)

BAŞKAN — Raporların okunup okunmaması hususunu oylarınıza arz ediyorum. Raporların okunmasını kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz istiyen sayın üye? Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Bir takrir var, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Gündemin birinci görüşülmesi yapılacak işler kısmında bulunan ilişik (1215) sıra sayılı kanun tasarısının, ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Dışişleri Turizm ve Tanıtma
Komisyonu Başkanı
Samsun
Fethi Tevetoğlu

BAŞKAN — Tasarının ivedilikle görüşülmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

(1) *1215 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.*

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 12 Haziran 1968 tarihli Anlaşmanın uygun bulunduğu hakkında Kanun

Madde 1. — 12 Haziran 1968 tarihinde Ankara'da imza edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair Anlaşmanın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen üye? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen üye? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen üye? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde lehte ve aleyhte söz istiyen sayın üye? Yok tasarının tümünü oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarı açık oylarınıza sunulacaktır.

Sayın Özden bir takrir vermişsiniz, verilmiş olan takrir zaten sıraya konmuştur, şimdi sıra ona gelmiştir. Bu itibarla takririnizi işleme koymuyorum.

5. — 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 8 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Millî Savunma Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 2/631; Cumhuriyet Senatosu 2/262) (S. Sayısı : 1216) (1)

BAŞKAN — Lûtfen Hükümet ve Komisyon yerlerini alsın. Komisyon adına Sayın Süersan, Hükümeti temsilen de Sayın Müftüoğlu.

Kanun teklifinin müzakeresine başlıyoruz.

Raporun okunup okunmaması hususunu oylarınıza arz ediyorum. Raporun okunmasını kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

(1) *1216 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.*

Teklifin tümü üzerinde söz istiyen sayın üye? Buyurun, Sayın Gürsoytrak.

SUPHİ GÜRSOYTRAK (Tabiî Üye) — Sayın Başkan, sayın senatörler; müzakeresini yaptığımız kanun teklifi, 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunundaki boşluklardan bir kısmını doldurmak, ayrıca 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun malî hükümlerinin uygulanmamasından doğan haksızlıkları düzeltmek gayesi ile sevk edilmiştir.

Anayasanın öngördüğü personel reform kanun tasarıları bir bütün olarak birbirlerini tamamlıyacak şekilde düşünülmüştür. Bugüne kadar bu tasarılardan maalesef ancak biri Parlâmentoya sevk edilerek kanunlaşmıştır. Bunlar meyanında bulunan Askerî Personel Kanununun 3 ncü maddesi ile mülga 4273 sayılı Subaylar Heyetine Mahsus Terfi Kanunundaki yarbay rütbesinde üç senelik bekleme müddeti dört seneye çıkarılmış ve geçici dördüncü madde ile de Askerî Personel Kanunu yürürlüğe girdiği tarihte yarbay olanların bekleme süresi üç yıl olarak yani, 4273 numaralı Kanundaki süre müktesep hak olarak muhafaza edilmiştir. Gerek Askerî Personel Kanununun ve gerekse 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun malî hükümleri yürürlüğe konana kadar sivil ve askerî sektördeki barem kanunlarının tatbikine devam olunacaktır. Gerek 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile kaldırılan 4273 sayılı Subaylar Heyetine Mahsus Terfi Kanunu, gerekse Memurin Kanununda bir üst derece maaşa liyakat için üç senelik bir bekleme süresi nazarı itibara alınmış ve maaş dereceleri de 7244 ve 262 sayılı kanunlarla ahenkli bir şekilde tanzim edilmiş bulunmaktadır.

Askerî Personel Kanununun malî yönleri ile kısa bir zamanda tatbik edilecekmiş gibi hazırlanmış ve her sene bir maaş artışı esasına göre düzenlenmiştir. Bunun için de 4273 sayılı Kanundaki yarbaylıkta bekleme süresi olan üç sene 926 sayılı Kanunla dört seneye çıkarılmıştır. Vâzıı kanun bu maddeyi düzenlerken, dört senelik yarbaya 4273 sayılı Kanun tatbik edilse idi, bir senelik albaya vereceği maaşa yakın bir meblâğ ödiyeceğini düşünmüş ve malî yönden her hangi bir mağduriyete düşülmiyeceğini kabul etmiştir. Askerî personel rejimi malî yönleri ile tatbik edilmediği takdirde dahi, 926 sayılı Kanunun 4 ncü maddesi uygulanarak, dört senelik yarbaya 262 sayılı Kanun gereğince 1 500 Türk lirası üzerinden maaş ödenecek ve sivil sektörde aynı derecedeki üç senesini bitirmiş memur ve hizmetliye 1 750 Türk lirası ödenecek. Yarbay bu suretle mağdur edilmiş duruma düşecektir. Böylelikle barem dereceleri arasında 1 500 Türk lirası barem derecesinde aynı süre bekliyenlerin üç maaş terfilerinde askerler aleyhine bir tefrik yapılacak. 657 sayılı Kanun malî yönleriyle tatbik edilse dahi bu ayrıcalık Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununda değişiklikler yapılıncaya kadar devam edecektir.

Ayrıca bildiğiniz gibi, 4273 sayılı Subaylar Heyetine Mahsus Terfi Kanununun 4460 sayılı Kanunla muaddel 10 ncu maddesi asteğmenlik için altı ay, teğmenlik için üç yıl bekleme süresi tesbit etmiş ve terfi tarihini de 30 Ağustos olarak düzenlemiştir. Böylece 1942 ilâ 1951 nasıblı subaylar subay çıktıkları 30 Ağustos tarihinde asteğmenliğe nasbedilmişler. Bu tarihi takiben altı ay sonra 28 Şubat esasına göre de teğmenliğe yükseltilmişlerdir. Teğmenlikte bekleme süreleri 3 yıl sonra 28 Şubat tarihinde dolmuş ise de terfihler 30 Ağustos tarihinde yapılacağından teğmenlikte bekleme süreleri 28 Şubat tarihinden 30 Ağustos tarihine kadar olan sürede üsteğmenlik için terfih sicili almış olmalarına rağmen kanundan doğan bu haksızlık sebebiyle terfih ettirilmemiş, bekletilmişlerdir.

Vâzıı kanun bilâhara 5611 sayılı Kanunla asteğmen ve teğmen için 4 yıl bekleme süresi tesbit etmiş, fakat 4460 sayılı Kanunla 4273 sayılı Kanunun muaddel 10 ncu maddesinin uygulanmasından doğan haksızlığı giderici bir tedbir getirmemiştir.

Şimdi bu kanunla Yüce Heyetiniz geçmiş bir haksızlığı düzeltecektir. Kanun teklifinin yürürlük maddesini Millî Savunma Komisyonu tarafından «Yayımı tarihinde yürürlüğe girer» hükmü yerine 1 Ağustos 1969 da yürürlüğe girecek şekilde değiştirilmiş olması kanımızca hatalı olmuştur. Yapılan değişikliğe gerekçe olarak bilhassa üst rütbeli subaylarda yeni bir tâyin ve nakilleri icabettireceğinden önerge, zaman bakımında imkân verilmesi olduğu ileri sürülmektedir.

Sayın senatörler, takdir edersiniz ki, bir hakkın verilmesi idareyi bir müddet sıkı çalış-

tıracak diye geciktirilemez, geciktirilmemelidir. Yüce Heyetinizin bu hususiaki titizliği bir çok kereler gayet haklı olarak tescil edilmiştir. Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi de tâyin ve nakillerin yapılması zarureti o subaylardan halen, fiilen tabur komutanlıkları yapanlar için bahis konusu olabilir ki, bunların adedlerinin de pek fazla olacağını tahmin etmiyoruz. Karargâhta çalışanlar için hemen bir tâyin zarureti bahis konusu da değildir.

Zaten, hemen tâyin ve nakilleri gerekecek olan subaylar normal olarak 30 Ağustos 1969 da terfih edecekleri için onların tâyin ve nakil hazırlıkları ilgili karargâhlarda şimdiden yapılmıştır. Binaenaleyh, bu kanun yayımı ile bu hususta yeni bir külfet yüklenmesi asla bahis konusu değildir.

Yürürlüğün geciktirilmesi, 1945 - 1946 nasıblılar ile 1948 - 1949 nasıblıları birleştireceği için yeni bir haksızlığın doğmasına sebebiyet verecektir.

Bu bakımdan da yürürlük maddesi, kanunun yayımı tarihinde olması zarureti vardır.

Ayrıca, bu yıla kadar çıkardığımız bütün kanunlarda hiçbir zaman bir hakkın verilmesini, birtakım tâyin ve nakilleri gerektireceği gerekçesiyle geciktirmemişizdir. Nitekim, 1926 sayılı Kanunun geçici 18 nci maddesiyle verilen kıdemler bu kanunun yürürlüğü ile uygulanmıştır. Keza, 613 sayılı Kanunla verilen kıdemler de kanunun yürürlüğü ile uygulanmıştır. Kanunun kapsamına girip de halen emekli olanların sayıları çok azdır. Metinden çıkarılan geçici madde daha ziyade sembolik olup, bir hak bahşeden bir madde değildir.

Ayrıca, bu gibi kimselerin kamu kesiminde görev almaları 1101 sayılı Kanunla önlenmiş bulunmaktadır. Bu arkadaşlar ordudan ayrılmış olsalar bile emekliliklerine tesir edeceği için bu kıdemin kendilerine verilmesi düşüncesi Senatonun hak ve adalet anlayışına uygun düşeceğini zannederim.

Kanun teklifinin askerî personel sistemindeki bütün boşlukları ve haksızlıkları gideriyorum diye bir iddiası yoktur. Takdir buyurursunuz ki mümkün de değildir. Meselâ, 28 Mayıs 1960 tarihli Millî Birlik Komitesi kararnamesinin yayınlandığı tarihde fiilî hizmetleri başlamış olan subaylar vardı. Haklı olduğu halde o tarihte emekli olduğu için bu haktan istifade edememiş, halen resmî sektörde çalışan memur ve hizmetliler de vardır. Keza, yine aynı tarihde, çıkan karardan gerekse 926 sayılı Kanunda dikkate alınmamış olan, halen orduda mukavele ile çalışan ve muvazzaf kadroya alınmış, bu kadrolardan istifade ettirilmemiş subay arkadaşlarımızın, yedek subaylıktan geçmiş bulunan subay arkadaşlarımızın durumları da mevcuttur.

Biz bu kanun üzerinde bir değişiklik yapmak suretiyle kanunun tekrar Meclise dönmesi yerine Hükümetin, yukarda işaret ettiğimiz haksızlıkları düzeltecek bir tasarı ile Meclise gelmesini, kanunların zamanında ve süratle çıkması bakımından zaruri ve faydalı addediyoruz.

Muhalefet şerhi veren sayın üyeler kanunun öngördüğü haklı durumu reddetmiyorlar, yalnız subay mahrudunun bozulmuş olduğunu ileri sürerek muhalif olduklarını ifade ediyorlar.

Takdir buyurursunuz ki, subay mahrudunun bozulmasının âmili bu arkadaşlar olmadıkları gibi, 926 sayılı Kanunun dahi düzeltilemediği ve ne zaman düzeltileceği belli olmıyan bir müddet için bu arkadaşlarımızın haklarını vermemenin de uygun olmadığı kanısındayız.

Sayın senatörler, arz ettiğim sebeplerden dolayı kanunun her hangi bir değişikliğe uğramadan Millet Meclisinden geldiği gibi aynen kabulünü arz ve teklif ederim. Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Atayurt, buyurunuz.

FAİK ATAYURT (Uşak) — Sayın Başkan, muhterem senatörler, 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 18 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair bir kanun teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni ile Yüce Cumhuriyet Senatosunun Millî Savunma Komisyonunda yapılan müzakereleri sonucunda varılan değişikliği mutazammın kanun teklifinin hakikaten bir ihtiyaca cevap vermek üzere yapılan teklifler cümlesinden bulunduğunu görmüş ve takdir etmiş nâçiz bir üyeniz sıfatiyle teklifi memnuniyetle karşıladığımı arz ve ifade etmek isterim.

Türk hukuk mevzuatında zaman zaman tedvin edilmiş bulunan kanunlarda vâkı bâzı tatbikat aksaklıklarının, adaletsizliklerin izalesi

bakımından bu kabil tashihlere ve eklemelere ihtiyaç bulunduğu tabiîdir. Ve bu defa tetkik ve müzakere edilmekte bulunan kanun teklifine ait görüşler de bu noktayı nazarı tazammun etmiş bulunmaktadır. Şüphesiz bu fıkra hükmü ile bütün mesele halledilmiş olacak değildir. Bir kısım hataların tashihine imkân hâsıl bulunmuş olacaktır. Ancak, zaten komisyonca yapılmış olan değişiklikten sonra tasarı Millet Meclisine iade edileceği nazarı itibara alındığı takdirde bunun daha âdilâne bir tashihe tabi tutulabilmesi için şahsan şu değişiklikle bu teklifin semmî itibara alınmasının daha uygun olacağını zannetmekteyim.

Bu konudaki görüşümü kısaca arz ve ifade etmek istersem şöyle bunu belirtmek mümkün ve kabil olacaktır.

5611 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 5434 sayılı Kanunun 12, 30 ve 31 nci maddeleri gereğince fiilî hizmetleri başlamış olan denmek suretiyle, 28 Mayıs 1960 tarihli Millî Birlik Kararından tam bir yıl nasıl ilerletilmesi alan, en son 1951 yılı Harb Okulu mezunu subaylar kasdedildiği halde, 6729 ve 6801 sayılı Kanunlar gereğince, aynı sene lise mezuniyetleri itibariyle 1951 yılı Harb Okulu mezunu subaylarla emsal terfi işlemine tabi tutulan ve halen aynı rütbe ve nasıpta olan yedek subaylıktan geçme subayların da mezkûr kanun teklifinin şümulü içine alınması iktiza etmektedir. Bu noktayı da temin edebilmek üzere tetkik ve müzakere etmekte bulunduğumuz kanun teklifinde, fiilî hizmetleri başlamış kelimesinden sonra, onlarla, bunların emsali kelimelerinin eklenmesi, kanunların genellik, adalet, hak prensiplerine daha uygun bir tashihi tazammun edeceği tabiîdir. Şahsan, kanunun hakikaten bidayeten de arz ve ifadeye çalıştığım veçhile uygun bir tashihe tevessüh eden görüşüne katılmaktayım. Ancak, bu tashihi temin eder mülâhazası ile, küçük bir tashih önergemi Yüce Başkanlığa arz ve takdim ediyorum. İltifat buyurulduğu takdirde, memnuniyetimi şimdiden arz ederim. Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim. Bu kanun teklifinin Yüce Türk Silâhlı Kuvvetlerine ve memleketimize hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ederim.

BAŞKAN — Sayın Karaman.

SUPHİ KARAMAN (Tabiî Üye) — Sayın Başkan, sayın senatörler, görüşülmekte olan kanun teklifi 926 sayılı Askerî Personel Kanununda onun geçici 18 nci maddesine bir fıkra eklenmesi suretiyle, orduda bir kısım devre mensuplarına bir yıllık bir kıdem tanınması hakkını getiren bir kanun teklifidir. Mesele, aslında orduda halen silâh altında bulunan ve çeşitli silâhlı kuvvetlerde silâh altında bulunan subaylarımızdan 5 500 kadar insanın, nasıp düzeltmelerini ve yıllık kıdem tashihlerini gerektirmektedir. Ve hemen 1 200 küsur kadar bir mevcut da, bu kanun teklifi kanunlaştığı andan itibaren, derhal terfi sırasına girmektedir. Türk Silâhlı Kuvvetlerinde bilhassa Cumhuriyet döneminde, kıdem müessesesi büyük bir önem taşımaktadır. Subaylar, Harb Okulundan çıktıkları devrelere ve devre içerisindeki kıdemlerine göre bir kademenin içerisinde bulunmakta ve genellikle pek az, cüzi bir miktarı bugüne kadar uygulanan personel rejimi içinde geri rütbelerde, küçük rütbelerde kalabilmekte, diğerleri, büyük rütbelere o sıra dâhilinde çıkmaktadırlar.

Hepinizin bildiği gibi, orduda terfilerin yapıldığı tarih, bir gelenek olarak 30 Ağustosta yapılmaktadır. İşte Başkumandanlık Muharebesinin kazanıldığı günün yıldönümünde Türk Ordusunda bütün terfi sırasına gelen personel bir üst rütbeye yükselir. 1958 - 1959 yıllarında bu gelenek bir yara almıştı, bir bozulmaya yüz tutmuştu. Evvelce, 1946 - 1950 lere kadar, asteğmenlik 6 ay, teğmenlik 3 yıldı. Ve buna rağmen uygulamada, asteğmenlik, teğmenlik 3 sene değil, ordunun bu 30 Ağustos geleneği dikkate alınarak 4 yıl uygulanıyordu. Fakat, bunun bir hukuk boşluğu olduğu anlaşıldığı için, 1951 yılında çıkarılan bir kanun ile, asteğmenlik ve teğmenlik 4 yıl olarak kabul edildi. Ve ondan sonra bu hak, artık bir hukuk boşluğu ve bir gelenek şeklinde uygulanması gibi bir durumla başbaşa kalınmadı. Ama, 1955, 1956 yıllardan itibaren de vaktiyle, yani bu 5611 sayılı Kanunla asteğmenlik ve teğmenlik 4 yıla geldikten önceki kanunun boşluğundan bâzı devreler kendilerini mağdur saydıkları için Danıştaya müracaat etmek suretiyle vaktiyle on sene evvel, onbeş sene evvel, sekiz sene evvel filân altı aylık asteğmenlik ve üç yıllıktan fazla teğmenliğin farkı Danıştay kararları ile alınmakta ve dolayısiyle ondan sonra bu hakkı alan arkadaşlar, subaylar 30 Ağustosu beklemeden genel-

likle altı ay önce bir üst rütbeye çıkmaktaydılar. 7140 sayılı bir kanunla bu iş yapılıyordu. Ve 1959 dan itibaren de birçok subaylar Danıştaydan bu kararları aldılar ve aynı devreler bir kısmı almadı, böyle bir karara gitmedi, 30 Ağustosu bekledi. Fakat bir kısmı altı ay öne geçti. Halbuki ordu saflarında, altı ayın değil, bir günün, bir saatlik kıdemin bile önemi vardır. Ve 1959 - 1960 yıllarında Ordunun bu düzeni son derece bozulmuştu.

28 Mayıs 1960 da Millî Birlik Komitesi, Ordunun bozulmakta olan bu geleneğini iade etmek için bir karar aldı. Ve bu türlü, genellikle altı ay olan fakat, bâzı kere 3 ay, 9 ay, 11 ay falan durumunda olan bu karışıklığı önlemek üzere, bütün terfileri o anda subay olanlara da teşmil etmek suretiyle, bir evvelki Ağustosa götürdü. Dolayısiyle 30 Ağustos geleneği yeniden kuruldu. Ama, tabiî bir kanunla, bir kararla her ne olursa olsun, her zaman olduğu gibi, mutlak adaleti bulmak ve getirmek mümkün değildir. 1959 yılından önce subay olanlar, bundan faydalandılar. Fakat, 1961 de subay olanlar, tabiî 1960 da böyle bir karar alındığı için, bundan faydalanamadılar. Gayet doğru. Ve hattâ o zaman, 1959 da subay çıkanların aynı devre arkadaşları, askeriye adına okuyanlar, fakültelerde üçüncü sınıfta, dördüncü sınıfta oldukları halde, onlar faydalanamadılar. Ve bütün bunlar sonradan 926 sayılı Personel Kanununun geçici maddeleri ile bu haklarını aldılar.

Şimdi, teklifte, başlıca 28 Mayıs 1960 Millî Birlik Komitesi kararından 6 ay ve daha az alanlar bir evvelki şeye götürülür denmektedir. Ve bununla 28 Mayıs 1960 daki Millî Birlik Komitesi kararı ile bâzı devrelerin daha çok aldığı, bâzı devrelerin az aldığı ki doğrudur, böyledir. Ama, bununla, o zaman bir haksızlık yapılmış da, bir adalet düzeltiliyormuş intıbaını alıyor insan, Kanunun gerekçesini ve kanunun kendisini okuduğu zamanlar. Halbuki, 1939 lardan itibaren, Harb Okulu kısa devreye girip de, bâzı devreler üç ay evvel, bâzı devreler altı ay evvel, bâzı devreler dokuz ay evvel Harbiyeden çıktıkları için, elbette ki, bir dalgalanma vardı, asteğmenlik ve teğmenlik müddetlerinde. Ve bunlara 30 Ağustos geleneğini iade etmek için, bir evvelki 30 Ağustosa götürüldüğü vakit, elbet hakikaten bâzı devreler üç ay, bâzı devreler altı ay, bâzı devreler de dokuz ay aldılar. Onbir ay alanlar da var. Ama, bunu başka türlü düzeltmenin imkânı yoktu. Şimdi altı ay ve daha az alanlara bir yıl kıdem verilirse, onlar da 18 ay alacaklar. Vaktiyle, dokuz ay alanlar, demekki bu sebeple daha aşağıda kalmışlar. Binaenaleyh, böyle bir yarışmayı arayıp da sonunu bulmak mümkün değildir. Yine kanun teklifinin gerekçesinde görülmektedir ki, Millet Meclisinde müzakereye girmeden evvel bir başka madde vardı. 926 sayılı Askerî Personel Kanunu yeni bir rejim getirirken yarbaylığı 4 seneye çıkardı ve tabiî onun kademe terfileri, ufki terfileri filân vardı, o düzen içerisinde o yerinde idi. Ama Askerî Personel Kanununun malî hükümleri uygulanamaz duruma gelince, diğer Personel Kanunundan ötürü o takdirde hakikaten o seneler yarbaylık sırasına girenlerin bir yıl fazladan beklemeleri, bir malî hükümle de karşılanmadıkları halde beklemesi ve ondan sonraki devrelere de bunun uzaması bir haksızlıktı. Kanun teklifcisi bunu ilk maddesinde almıştı ve yerinde bir teklifti bu. Fakat görüyoruz ki, müzakereler sırasında o kalkmış, onun yerine 28 Mayıs 1960 tarihli Millî Birlik kararı mesnet alınmak suretiyle ve o kararın yine çeşitli haksızlıkları bünyesinde taşıdığı intıbaını da okur okumaz insana verecek şekilde yeni bir metne bürünmüş ve bu metinde devreleri itibariyle bütün Silâhlı Kuvvetleri elden geçirecek olursak görüyoruz ki, 1941 (B) lerden, 1951 Harb Okulu mezunlarına kadar 12 yıllık bir devreyi kapsamı içerisine almaktadır. 1941 (A) ve daha evvelki sınıflar Personel Kanununun geçici maddelerindeki ilgili fıkralara girdikleri için, bâzı kıdemler 4 sene. 5 sene üsteğmenlikten ötürü onları muaf tutmuş, 1951 den sonrakileri yine muaf tutmuş. Halbuki Millî Birlik Komitesi kararından bütün devrelerin faydalanmaları şöyle idi:

1934 ve 1938 Harb Okulu mezunları 5 sınıf, tam altı ay aldılar. 30 Ağustos geleneği vardı, altı aylık asteğmenlik vardı, 30 Ağustosta subay çıkmışlardı, binaenaleyh 6 ayı bu devreler aldılar. 1939 lular kısa devre Harb Okulu mezunu idiler, bunlar 3 ay evvel subay çıktılar, dolayısiyle bunların teğmenlik fazlalıklarından ötürü farkları 3 ay oldu, 3 ay kazandılar, 1941 liler 11 ay 15 gün, 1941 (A) lar, ve 1941 (B) ler 9 ay 15 gün, 1942 den 1946 ya kadar tam altı ay. 1947 den ki, bu kanun şumülü

1951 e kadar getiriyor, 1941 (B) den, 1951 Harb Okulu mezunlarına kadar getiriyor. 1941 lilerden 1959 lulara kadar herkese bir sene verdi, Millî Birlik Komitesi kararı, 12 ay verdi herkese. Şimdi demekki, Millî Birlik Komitesi kararında filân devreler bu kanunun, şimdi getirilmekte olan teklifin kapsamına girenlerden bâzıları tam bir sene almışlar, 6 ay veya daha az almış değiller. Halbuki kanun metni içerisinde böyle görünüyor. 6 ay ve daha az alanlar diye görünüyor. Oysa 1947 ve 1951 liler tam bir sene almışlar. Şimdi bu kanun teklifinin kanunlaşması halinde onlara bir sene daha vermek suretiyle iki seneye çıkarılmış oluyor o fark. Peki 1947 lilerden 1951 lilere kadar bir sene aldıkları halde onlara bu kanun kapsamında bir sene veriyoruz. 1951 den sonraki devrelere niçin bir şey verilmiyor? O boşluk yok. O da kanun içerisinde boşluk. Demekki, bunun, orduda 5 500 kişinin kıdemlerini ayarlıyan bu teklif, aslında bir hayli karışıklıklar, bir hayli yanlışlıklar, belki de bâzı haksızlıkları, bâzı mağduriyetleri önleme amaciyle yapılan bu teklif aslında yepyeni, tabiî bir hak verildiği için, yeni yeni mağduriyetler, yeni yeni haksızlıkların kaynağı olacaktır. Arz ettiğim gibi Millî Birlik Komitesi kararından 1947 - 1951 liler 12 ay aydıkları halde bu kanun onlara tekrar 12 ay vermektedir. Oysa metinde, «6 ay ve daha az olanlara» diye geçmektedir.. Ama 1951 den sonra 1952 ve 1959 lulara hiçbir şey yok, verilmemekte vani. Yani neden 1951 le bunu kesmiştir? Evet 1951 de 5611 sayılı Kanunla asteğmenlik 6 ay, 7 ay olmuştur ama bunun fiilen hepsi düzeltilmiştir. Ordu Personel Kanununda bunların hepsi düzeltilmiştir ve bugün Silâhlı Kuvvetlerde en eski sınıflardan 36 lardan 35 lilerden itibaren en yeni genç sınıflara, 1967 lere kadar herkes bir tesbih tanesi gibi, 926 sayılı Personel Kanunu ile bir tesbih tanesi gibi bütün devreler birbirini birer yıl farkla takibetmektedir. Bu tasarının, bu teklifin kanunlaşması halinde 51 lilerle 52 liler arasındaki bir senelik fark ikiye çıkacaktır, iki sene olacaktır. Yani bir mantiki veçhe bulmak mümkün değil.

Sonra, 5 500 subayın kıdemlerinde yapılan bu değişiklikler birçok personel muamelâtına, birçok tâyin ve terfi işlerinin yeniden ele alınmasına ve birçok plânlamalarda karışıklıklara sebebiyet verecektir. Ama bütün bunlara rağmen 4 - 5 aydan beri havası yapılan bu teklifin artık geri gitmesi de mümkün değildir. Bu teklif hatt; Millet Meclisinden çıktığı şekliyle, Senato Komisyonunda olduğu gibi yapılan değişiklikle değil, Millet Meclisinden çıktığı şekliyle kabul edilmesinde ve hattâ biran evvel kabul edilmesinde fayda vardır. Ben konuşmalarımda, mâruzatımda özellikle espirisine, yani kanun teklifindeki espiriye temas etmek istedim, yani bir haksızlık düzeltiliyor gibi bir şey yok. 1941 (B) lerle, 1951 ler arasındaki bütün sınıflara bir yıl kıdem veriyor. Hattâ bu kanun bu kadar büyük lâflarla değil, «1941 lilere birer yıl kıdem verilir» diye kısa bir cümle ile çıksa idi maksadına daha çabuk erişirdi. Lüzum görülmüş, iradeyi milliye böyle etmek istiyorum, ordunun kıdem müesseseleri, ordunun sicil işleri, tâyin ve terfi işleri çok büyük ve çok karışık, büyük plânlamaları icabettiren işlerdir. Bu itibarla biran evvel çıkmasında yani yaz dönemi geldiği için, tâyin dönemine girildiği için çıkmasında zaruret vardır. Meseleleri, ben şahsan Komisyonda daha uzun, 1,5 saatlik bir konuşma yapmıştım, bütün esaslariyle, detayiyle, bütün yanlışlariyle ortaya koyduğumuz için kanunun karşısında imişiz gibi bir intıba uyandırılmakta ve etrafa böyle bir hava yayılmaktadır. Biz Türk Silâhlı Kuvvetlerine bir yıl değil, 3 yıl bile kıdem verilmesinin yanındayız, ama, yeni haksızlıklar getirerek değil, yeni mağduriyetler açarak değil. Bu kanunun doğrusu mademki 1941 (B) lerle, 1951 lilere kadar bir yıl kıdem verilmiştir bu kanunun doğru şekli 1941 (B) lerden 1947 lilere kadar herkese bir yıl kıdem vermesi idi. 1941 - 1951 lilerin Millî Birlik Komitesi kararından bir yıl kıdem aldıkları halde, okudum biraz evvel, tekrar bir yıl kıdem almalarına karşı 52 den sonraki devrelerin almamasını izah etmek mümkün değildir arkadaşlarım. Bu meselelere sadece hukukî açılardan bakamayız, ordunun kıdem meselelerini hukukçulardan çok daha fazla olarak elbette bu işlerle uğraşan kıdem işleriyle uğraşan kıdem şubeleri ve ilgili personel, özellikle komuta kademesi çok daha iyi bilir. Ben sözlerimi bitirirken birkaç hususun komisyon tarafından ve Hükümet tarafından aydınlığa ka-

vuşturulması için soru soracağım ve sözlerimi bitireceğim.

Birincisi, 6801 sayılı Kanundan kıdem alanlar Harb Okulu emsallerini geçmemesi, yani şimdiye kadarki bütün meselelerde üniversiteleri bitirenler, ihtiyat ve yedek subaylıktan askerlikte, muvazzaf subaylıkta kalanlar daima Harb Okulu kendi emsallerini geçmemek gibi bir durumda kalırlar. Şimdi bu kanunun metni sârih değil. Aldığım bâzı bilgilere göre bugüne kadar uygulanmakta olan bu prensibi zedeliyen bâzı hususlar var ama görünmüyor tam, fakat uygulamada bu olacak. Binaenaleyh 6801 den kıdem alanlar Harb Okulu emsallerini geçmemek üzere mi alacaklardır? Bunun sârih olarak tutanaklarda bulunmasını arzu ediyorum.

İkincisi, nasıp düzeltmeleri son rütbe üzerinden mi olacaktır, Yoksa bütün bu düzeltmeler bir evvelki rütbelere mi intikal edecektir O zaman ordunun plânlaması ve kıdem işleri arap saçına dönecektir arkadaşlarım. Bunu da bir kesinliğe kavuşturmakta zaruret vardır. Ben temenni ederim ki eskiye doğru rücu olmıyacaktır. Son rütbede bu kıdem düzeltmeleri yapılacaktır. Böyle olmasının da lüzumu vardır. Ama metinde bir sarahat yoktur. Tutanaklara geçmesi lüzumludur.

Bir de yine burada 5615 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 5434 sayılı Kanunun 12 ve 31 nci maddeleri gereğince fiilî hizmetleri başlamış olan ve 10 Ağustos diye devam eden bir tadat var. Şimdi sonradan silâh altına gelen yedeksubaylıktan muvazzaflığa geçen bâzı arkadaşlar, biraz evvel izah ettiğim gibi, Harb Okulu emsallerini geçmiyeceği şeklinde kıdem alıyorlardı ve inkilâpta da böyle yapıldı. Ama, burada 1951 yılında, 1952 yılında silâhlı kuvvetlere girenlerin bâzıları geri kalacaktır. Böyle bir intıba var Binaenaleyh, ben komisyonda da arz etmiştim, fiilî hizmetleri başlamış olanlarla bunların emsali, diye bir tâbir koyarsak bu türlü mağduriyetler de önlenecektir. Bu sebeple böyle bir düzeltme yapılmasının uygun olacağını arz etmiştim komisyona. Fakat komisyonda dediler ki, hayır bu tâbir mağduriyetlerini önlemiyecektir, başlamış olanlarla, bunların emsallerini bu tâbir kapsamaktadır. Binaenaleyh, bunun burada açıklığa kavuşturulmasını istirham ediyorum. Kanunun Millet Meclisinden geldiği gibi değişiklik yapılmadan biran evvel çıkması, 1951 den sonraki mağduriyetlerin 1967 ye kadar bütün devreler mağdur duruma düşecektir, bu kanunla. Onları da Hükümet tasarısı olarak, teklifler halinde değil, Hükümet tasarısı olarak mağduriyetlerin giderilmesi hususunda gerekli tedbirlerin alınmasını temenni ederek ve silâhlı kuvvetler için de bir yıllık kıdem değil, üç yıllık kıdeme hazır olduğumuzu beyan ederek sözlerimi bitiriyorum, hürmetlerimle.

BAŞKAN — 1208, 1212, 1219 ve 1215 Sıra Sayılı kanun tasarılarının açık oylamasında, oylarını kullanmıyan sayın üyeler varsa lûtfen kullansınlar efendim. Oylama işlemi bitmiştir.

Sayın Özgüneş.

MEHMET ÖZGÜNEŞ (Tabiî Üye) — Sayın Başkan, Cumhuriyet Senatosunun sayın üyeleri, kanun teklifinde bir boşluk olduğu kanısındayım. Onun için ben Hükümete ve komisyona bir soru arz etmek için huzurunuzu işgal ettim. Boşluk şundan geliyor, 3 ncü fıkrada «Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte general, amiral ve albay rütbesinde bulunan subayların bir üst rütbeye terfilerinde bu kanun gereğince düzeltilen nasıplar dikkate alınmaz deniliyor» bu normal. Fakat bundan sonra «Bu nasıp düzeltilmesinden dolayı yarbay ve daha aşağı rütbedeki subaylardan terfi ve terfih sırasına girenlerin terfi ve terfihleri mevcut sicillerine göre derhal yapılır» denilmektedir. Yani yarbaylarda bu kanunun verdiği haklar bir terfih imkânı mümkün, fakat albay da acaba bu terfi imkânı var mı, yok mu kanun teklifi bu hususta hiçbir şey söylemiyor. Yani bu kanunun verdiği hakla bir albay o rütbesini dolduruyorsa kıdemli olabilecek mi, olmıyacak mı? Kanun ne ne olacak diyor, ne olmıyacak diyor. Bunun mutlâka açıklığa kavuşturulmasında ihtiyaç var. Aksi halde yarbay ve daha aşağıdaki rütbedeki kimselere hak verilirken albay rütbesinde olan bir kimse için bu hak kanunun içinde bulunmadığı halde kendilerinden alınmış olacak, bunun Hükümet veya komisyon tarafından maddelere geçilmeden bilhassa cevap verilmesini istirham ederim ki, birinci maddenin değişikliği üzerinde gerekli takriri hazırlıyabilelim, hürmetlerimle.

BAŞKAN — Kanun teklifinin tümü üzerinde başka söz istiyen sayın üye?.. Sayın Yılmaz Mete.

MUSLİHİTTİN YILMAZ METE (Adana) — Sayın Başkan, saygı değer arkadaşlarım, bu kanunun çıkması zaruretine inanmış arkadaşlarımın ekseriyette olduğu kanısındayım. Yalnız, bâzı endişeler ileri sürüldü. Meselâ bunlardan birisi Sayın Faik Atayurt'un yedeksubay olduğu halde tezkere bırakmışların da dâhil olup olmıyacakları sorusunu sormuşlardı. Gerekçede bu husus sarahatan mevcut, metinde de fiilî hizmetleri henüz başlamış olan tâbiri var, yani 5434 sayılı Kanunun 12 ve 31 nci maddeleri gereğince fiilî hizmete başlamış olanlar tâbiri var. Bu yedeksubay olduğu halde askerlikte kalanlara da teşmil olunacağı buradan anlaşılıyor. Esasen komisyonun sarahatan bunu beyan etmesi bir değişikliği icabettirmiyecektir.

Muhterem arkadaşlarım, biliyorsunuz Harb Okulundan çıkış ile terfi müddetleri arasında bir fark var. Bâzı kanunlarla muhtelif zamanlarda bunlar değişikliğe tabi tutuldu ve 7140 sayılı Kanun müddetini dolduranların terfih etmesi esasını vazetmiş iken bir keşmekeş olduğu, sicillerin karıştığı ve terfihlerin muntazaman yapılamadığı göz önüne alınıp bilâhara bu kaldırıldı. Bu kaldırıldığı zaman birçok subayın mağdur olduğu zamanla meydana çıktı. Tasarı kanunlaştığı takdirde bu suretle yani kendi ellerinde olmıyan sebeplerle Parlâmentonun çıkardığı ve bilâhara kaldırdığı kanunlar dolayısiyle mağdur olan kimselerin de mağduriyetleri telâfi edileceği için kanunun çıkmasında fayda mülâhaza eden arkadaşlarınızdan birisiyim. Değişiklik teklifleri bence zaruri değildir. Komisyonun sarih beyanı üzerine arkadaşlarımın vazgeçeceğini zannederim. İşi uzatıp tekrar Meclise gönderip, bir hayli zamandır üzerinde uğraşılan bu kanunun geciktirilmesinde fayda yerine zarar olduğu kanısındayım. Muhterem arkadaşlarımın müsbet oy vermeleri temennisiyle saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Sayın Atayurt.

M. FAİK ATAYURT (Uşak) — Muhterem Başkan, sayın arkadaşlarım, bendenizin bu kanun teklifi hakkında kısa mâruzatımı esas ittihaz etmek suretiyle biraz önce beyanda bulunan değerli arkadaşım Yılmaz Mete tarafından mevcut tasarıda veyahut teklifte afedersiniz, kanun teklifinde bir değişiklik yapılmadan aynen kabul edilmesinin daha faydalı olacağı noktai nazarı dermeyan edilmiş bulunmaktadır. Esasen bendeniz de mâruzatta bulunurken filhakika gerekçede temin edilmek istenilen husus mevcut ise de kanun metninde bu hususu teminat altına alacak kâfi bir açıklık ve ifade bulunmaması hasebiyle bunun ancak burada tutanaklara derci ve komisyon ve Hükümet tarafından da aynı maksatla ve kanun tedvin edildiği takdirde aynı şekilde muamele yapılacağının tesbit edilmesi suretiyle tescili halinde şüphesiz kanunun aynen çıkmasında sürati temin bakımından fayda mülâhaza olunacağı aşikârdır. Sırf bu kısa mâruzatımı bu noktanın tutanaklarla tesbitini temin açısından Yüce huzurunuzda arz ve ifade etmiş bulunuyorum. Saygılarımla.

BAŞKAN — Kanun teklifinin tümü üzerinde başka söz istiyen sayın üye? Yok.. Millî Savunma Komisyonu adına sözcü Sayın Süersan.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti ve Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansı arasında emniyet kontrolunun uygulanması hususunda Anlaşma ve İşbu anlaşma ile ilgili olarak Dışişleri Bakanlığı ile Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçiliği arasında teati edilen mektupların onaylanmasına dair Kanun tasarısının açık oylamasına 118 sayın üye iştirak etmiş; 115 kabul, 3 ret. Tasarı kanunlaşmıştır.

Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasası ile son protokolü ve bunlara bağlı Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ile Dünya Posta Birliği arasındaki anlaşmaların onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının açık oylamasına 108 sayın üye iştirak etmiş; 108 kabul, tasarı kanunlaşmıştır.

Gelir Vergisi Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi, bu kanuna bâzı hükümler eklenmesi ve bir kısım hükümlerinin kaldırılması hakkındaki 19 . 2 . 1963 tarih ve 202 sayılı Kanunun 642 ve 890 sayılı kanunlarla muaddel geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısının açık oylamasına 114 sayın üye iştirak etmiş; 114 kabul. Tasarı kanunlaşmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Kırallığı Hükümeti arasında hava ulaştırmasına dair 12 Haziran 1968 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısının açık oylamasına 115 sayın üye iştirak etmiş; 115 kabul tasarı kanunlaşmıştır.

Buyurun Sayın Süersan.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ORHAN SÜERSAN (Manisa) — Sayın Başkan, muhterem senatörler; ben kısaca sırulan sorulara arzı cevabedeceğim.

Sayın Süphi Karaman, 6801 sayılı Kanundan kıdem alanlar Harb Okulundaki emsallerini geçip geçemiyeceklerini sordular. 6801 sayılı Kanun bir kıdem kanunu değil. Askerî memurların muvazzaf subay olmalarını sağlıyan bir kanundur. Bu itibarla askerî memurluktan muvazzaf subay sınıfına geçen silâhlı kuvvetler personelinin Harb Okulundan mezun olan emsallerini geçmelerine imkân yoktur.

Sayın Karaman'ın bir diğer sorusunda. Nasıp düzeltmeleri son rütbe üzerinden mi olacaktır? Evet. Nasıp düzeltmeleri son rütbeler üzerinden yapılacaktır. Nasıp tashihleri daha evvelki yıllara yürütülmiyecektir.

Sayın Karaman'ın bir diğer sorusunda. 5611 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği zaman fiilî hizmeti devam eden yedekten muvazzafa geçmiş subayların durumu hakkındadır. Tasarı gerekçesinin (B), (C) ve (D) maddelerinde bu sorunun cevabı vardır. Müsaade ederseniz bunları zabıtlara tescil bakımından bir kere daha okuyayım.

«Henüz silâhlı kuvvetlere intısabetmemekle beraber kamu hizmetine girmeleri dolayısiyle emeklilik fiilî hizmeti başlamış olanlardan sonradan silâhlı kuvvetlere muvazzaf subay olarak intisabederler,

C) 545 ve 670 sayılı Kanun gereğince emeklilik fiilî hizmetleri bilâhara borçlandırılarak yüksek öğrenime başladıkları ya da kamu hizmetine girdikleri tarihe götürülenlerle,

D) Kendi adlarına yüksek öğrenimi bitirerek silâhlı kuvvetlerde muvazzaf subay olarak görev alanlar.» şeklinde cevaplandırılmış oluyor.

Sayın Özgüneş, kıdemlerin terfihlerle olan münasebetlerini sordular. Bu kanunla sağlanan kıdemler silâhlı kuvvetlerde görev yapmakta olan general ve amiraller için bir terfih imkânı sağlamıyacak. Yalnız albaylarda eğer kıdemli albay durumuna gelmiş bulunuyorsa bu albayların kıdemlilikleri sağlanmış olacaktır. Kıdemli albay olmaları sağlanmış bulunacaktır. Yani terfii esas tutmuyor; terfihi esas tutuyor. Mâruzatım bundan ibarettir efendim.

BAŞKAN — Kanun teklifinin tümü üzerindeki müzakereler bitmiştir. Maddelere geçilmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir. Bir takrir var okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

İlişik (1216) Sıra Sayılı kanun teklifinin ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Millî Savunma Komisyonu Sözcüsü
Manisa
Orhan Süersan

BAŞKAN — Teklifin ivedilikle görüşülmesi hususunu oylarınıza erz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 18 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi

Madde 1. — 27 . 7 . 1967 gün ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 18 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Ek fıkra :

«25 Mayıs 1965 tarihli ve 613 sayılı Kanun ile 10 Ağustos 1967 tarihli ve 926 sayılı Kanunun geçici 18 nci maddesinin (b) ve (g) fıkraları hükümlerine göre yapılan nasıp düzeltmesinden yararlananlar haricolmak üzere 28 Mayıs 1961 tarihli Millî Birlik Komitesi kararından 6 ay ve daha az nasıp ilerlemesi alan subayların nasıpları ile 5611 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 5434 sayılı Kanunun 12, 30 ve 31 nci maddeleri gereğince fiilî hizmetleri başlamış olan ve 10 Ağustos 1967 tarihinde Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görevli bulunan subayların nasıpları bir evvelki 30 Ağustos tarihine götürülür.

Subay nasbedildikten sonra muhtelif sebeplerle bir üst rütbeye terfileri gecikmiş olan ve

bu gecikme süresi 6 aydan az bulunan subaylar hakkında aynı tarihte mezun olduğu emsalleri gibi işlem yapılır.

Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte general, amiral ve albay rütbesinde bulunan subayların bir üst rütbeye terfilerinde bu kanun gereğince düzeltilen nasıpları dikkate alınmaz. Bu subayların bir üst rütbeye terfileri, o rütbelere mahsus bekleme sürelerini fiilen tamamladıkları tarihte diğer terfi şartlarını da haiz olmaları kaydı ile yapılır.

Bu nasıp ilerletilmesinden dolayı yarbay ve daha aşağı rütbedeki subaylardan terfi ve terfih sırasına girenleri terfi ve terfihleri mevcut sicillerine göre derhal yapılır.

Bu nasıp ilerletilmesinden ve terfi ve terfihlerinden dolayı eski maaş farkları ödenmez.

Bunların aldıkları aylıklarla bu kanunla yükseltilen aylık tutarları arasındaki farkın emeklilik kesenek ve karşılıkları hesaplanarak adlarına borç kaydedilerek aylıklarından % 10 kesilmek suretiyle T. C. Emekli Sandığına ödenir.

Geçici madde :

Bu kanunun şümulüne girip de yayımı tarihinde sivil sektörde vazife alan müstafi subaylar da bu kanunun getirdiği haklardan istifade ederler.

BAŞKAN — Buyurun Sadi Koçaş.

SADİ KOÇAŞ (Cumhurbaşkanınca S. Ü.) — Sayın Başkan, Cumhuriyet Senatosunun muhterem üyeleri, çok kısa ve önemli bir noktaya değinmekle yetineceğim. Ben prensibolarak Silâhlı Kuvvetlerde mütemadiyen kıdem verme, nasıp tashih etmek müessesesinin karşısında bir arkadaşınızım. Ordunun kıdem müesssesi allak bullak olmuştur ve olmaktadır. Bu bir gerçektir ama bir kısmına verilir, bir kısmına verilmezse o zaman büsbütün allak bullak olacaktır. Vaktiyle bir iki defa bu gibi muamele görülmüş ve nasıp tashihleri yapılmıştır. Zannediyorum ki bu tasarı evvelce yapılan bâzı eksiklikleri tamamlamaktadır. Ama, yine iki küçük noksan görmekteyim. Onları belirterek sizleri aydınlatmaya çalışacağım.

Sayın Komisyon Sözcüsü arkadaşımız biraz evvel değindiler, belirttiler. Bir tanesinde, yedeksubay iken muvazzaf olarak orduda kalan arkadaşlar vardır. Bunlar bir süre evvel şimdi bu tasarıya giren bir sınıf ile aynı işleme tâbi olabilmek için zaman kaybetmişlerdir, rütbelerinde beklemişlerdir. Sırf iki ayrı zamanda olmasın, birleşsinler aynı işlemi görsünler diye, bekletilmişlerdir ve 1951 nasıplılarla işleme tabi olmuşlardır. Zannediyorum ki, bu arkadaşların miktarları da gayet muayendir. 1951 lilerle işleme tabi olanları da onlar gibi bu kanuna dâhil etmekte fayda vardır.

Diğer bir konu da, bir tipik örnek vereceğim arkadaşlar, bir sene Haziran ayında üniversite bitiren, meselâ Hukuk Fakültesini bitiren ve askerî hâkim subay olarak orduya katılan bâzı arkadaşlarımız vardır. Çalışkanmış, Haziran döneminde bitirmiş mezun olmuş. Bir kısmı da bâzı derslere girememiş ondan sonraki Eylül devresine Ekim devresine kalmış o arada kıdem almıştır. Çalışkan olan bâzı belki tembelliğinden belki bâzı mâzeretlerinden imtihana giremiyenlerle beraber onlar da terfi edememiştir. Bu iki küçük kusuru da bu tasarının içinde düzeltirsek insallah son olur, bu kabîl ordudaki nasıp tashihleri. Zannediyorum ki, ufak bir eşitsizliği gidermiş oluruz. Bu hususta arkadaşlarımızla bir önerge verdik, ilginizi rica eder, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Sayın Ucuzal.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Muhterem Başkan, değerli arkadaşlarım, teklifi tetkik ettiğimizde görüyoruz ki, 1959 devresi ve ondan evvelki devrelere ait subay arkadaşlarımız 28 Mayıs 1960 tarihli Millî Birlik Komitesinin bir kararı ile birer yıl terfi etmişler. Veya birer yıldan az olan bâzı müddetler bir yıla doldurulmak suretiyle telâfi edilmiş. 613 sayılı Kanunla da 1941 devresi ile ondan evvelki devreleri ikinci bir defa bir yıl terfi etme imkânı sağlanmış, elimizdeki teklifte 1941 den itibaren 1959 a kadar halen bu devrelerde mezun olup orduda bulunan arkadaşlarımıza birer yıl veya eksik kalan miktarlar tamamlanmak üzere bir yeniden terfi imkânı sağlanmakta. Bendeniz bu ek maddeye birinci fıkrasına bir ek yapılmak üzere bir takrir verdim. Sebebi şu aziz arkadaşlarım, 1960 - 1961 senesi Harbokulunda bulunan arkadaşlarımız yani mezun olanlar görüyoruz ki böyle bir yıl veya daha fazlası gibi bir terfi miktarından istifade edememektedirler.

Şimdi, madem ki adaletsiz bâzı durumlar mevcut, bunun hepsini bir araya getirme imkânını sağlıyoruz, o halde 1960 - 1961 yılı Harbokulu mezunları aslında zaten fiilî olarak Harbokulu talebesi idi 28 Mayıs 1960 günü. Bu arkadaşlarımızın da benim şahsi kanaatime göre ve kanunun getirdiği âdil ölçü nazarı itibara alınmak şartiyle bu gibi arkadaşlarımızın da istifade ettirilmesi gerekmektedir.

Biraz evvel Sayın Karaman 5 500 subayımızın bu tekliften istifade edeceğini ve terfi edeceklerini beyan buyurdular. Şimdi 5 500 kişinin hakkını teslim eden bir teklifle birlikte gelin değerli arkadaşlarım, bugün orduda mevcudu 700 - 800 civarında bulunan 1960 ve 1961 yılı mezunu olan bu değerli subay arkadaşlarımıza da bu hakkı teslim ederek, bu tekliften sonra yeniden bir tasarı veya teklifle Yüce Meclisleri meşgul etmiyelim. Benim önergem bu mahiyettedir. Kabul buyurulmasını istirham ederim. hürmetlerimle.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen başka sayın üye yok. Takrirler var madde üzerinde :

Yüksek Başkanlığa

Görüşülmekte olan (1216 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 18 nci maddesine eklenen ek fıkranın birinci maddesinin aşağıda yazılı şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Eskişehir
Ömer Ucuzal

Ek fıkra :

25 Mayıs 1965 tarihli ve 613 sayılı Kanun ile 10 Ağustos 1967 tarihli ve 926 sayılı Kanunun geçici 18 nci maddesinin (G) fıkraları hükümlerine göre yapılan nasıp düzeltmesinden yararlananlar haricolmak üzere 28 Mayıs 1961 tarihli Millî Birlik Komitesi kararından 6 ay ve daha az nasıp ilerlemesi alan subayların nasıpları ile 5611 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 5434 sayılı Kanunun 12, 30 ve 31 nci maddeleri gereğince fiilî hizmetleri başlamış olan ve 10 Ağustos 1967 tarihinde Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görevli bulunan subaylarla 28 . 5 . 1960 tarihli Millî Birlik Komitesi Kararının meriyete girdiği tarihte keza 5434 sayılı Kanunun 12, 30 ve 31 nci maddeleri gereğince fiilî hizmetleri başlamış olan ve 10 Ağustos 1967 tarihinde Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görevli bulunan subaylarla 28 Mayıs 1960 tarihli M. B. K. Kararının uygulandığı tarihte keza 5434 sayılı Kanunun 12, 30, ve 31 nci maddeleri gereğince fiilî hizmetleri başlamış olan ve 10 Ağustos 1967 tarihinde Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görevli bulunan subaylarla bunlarla işleme tâbi olan subayların nasıpları ile 5611 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 5434 sayılı Kanunun 12, 30 ve 31 nci maddeleri gereğince fiilî hizmetleri başlamış olan ve 10 Ağustos 1967 tarihinde Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görevli bulunan subaylarla 28 Mayıs 1960 tarihli M. B. K. Kararının meriyete girdiği tarihte keza 5434 sayılı Kanunun 12, 30 ve 31 nci maddeleri gereğince fiilî hizmetleri başlamış olan ve 10 Ağustos 1967 tarihinde Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görevli bulunan subaylarla 28 Mayıs 1960 tarihli M. B. K. Kararının uygulandığı tarihte keza 5434 sayılı Kanunun 12, 30, ve 31 nci maddeleri gereğince fiilî hizmetleri başlamış olan ve 10 Ağustos 1967 tarihinde Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görevli bulunan subaylarla bunlarla işleme tâbi olan subayların nasıpları ile 5611 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 5434 sayılı Kanunun 12, 30 ve 31 nci maddeleri gereğince fiilî hizmetleri başlamış olan ve 10 Ağustos 1967 tarihinde Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görevli bulunan subaylarla 28 Mayıs 1960 tarihli M. B. K. Kararının meriyete girdiği tarihte keza 5434 sayılı Kanunun 12, 30 ve 31 nci maddeleri gereğince fiilî hizmetleri başlamış olan ve 10 Ağustos 1967 tarihinde Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görevli bulunan subaylarla 28 Mayıs 1960 tarihli M. B. K. Kararının uygulandığı tarihte keza 5434 sayılı Kanunun 12, 30, ve 31 nci maddeleri gereğince fiilî hizmetleri başlamış olan ve 10 Ağustos 1967 tarihinde Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görevli bulunan subaylarla bunlarla işleme tâbi olan subayların nasıpları ile 5611 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 5434 sayılı Kanunun 12, 30 ve 31 nci maddeleri gereğince fiilî hizmetleri başlamış olan ve 10 Ağustos 1967 tarihinde Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görevli bulunan subaylarla 28 Mayıs 1960 tarihli M. B. K. Kararının meriyete girdiği tarihte keza 5434 sayılı Kanunun 12, 30 ve 31 nci maddeleri gereğince fiilî hizmetleri başlamış olan ve 10 Ağustos 1967 tarihinde Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görevli bulunan subaylarla 28 Mayıs 1960 tarihli M. B. K. Kararının uygulandığı tarihte keza 5434 sayılı Kanunun 12, 30, ve 31 nci maddeleri gereğince fiilî hizmetleri başlamış olan ve 10 Ağustos 1967 tarihinde Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görevli bulunan subaylarla bunlarla işleme tâbi olan subayların nasıpları ile 5611 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 5434 sayılı Kanunun 12, 30 ve 31 nci maddeleri gereğince fiilî hizmetleri başlamış olan ve 10 Ağustos 1967 tarihinde Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görevli bulunan subaylarla 28 Mayıs 1960 tarihli M. B. K. Kararının meriyete girdiği tarihte keza 5434 sayılı Kanunun 12, 30 ve 31 nci maddeleri gereğince fiilî hizmetleri başlamış olan ve 10 Ağustos 1967 tarihinde Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görevli bulunan subaylarla 28 Mayıs 1960 tarihli M. B. K. Kararının uygulandığı tarihte keza 5434 sayılı Kanunun 12, 30, ve 31 nci maddeleri gereğince fiilî hizmetleri başlamış olan ve 10 Ağustos 1967 tarihinde Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görevli bulunan subaylarla bunlarla işleme tâbi olan subayların nasıpları ile 5611 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 5434 sayılı Kanunun 12, 30 ve 31 nci maddeleri gereğince fiilî hizmetleri başlamış olan ve 10 Ağustos 1967 tarihinde Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görevli bulunan subaylarla 28 Mayıs 1960 tarihli M. B. K. Kararının meriyete girdiği tarihte keza 5434 sayılı Kanunun 12, 30 ve 31 nci maddeleri gereğince fiilî hizmetleri başlamış olan ve 10 Ağustos 1967 tarihinde Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görevli bulunan subaylarla 28 Mayıs 1960 tarihli M. B. K. Kararının uygulandığı tarihte keza 5434 sayılı Kanunun 12, 30, ve 31 nci maddeleri gereğince fiilî hizmetleri başlamış olan ve 10 Ağustos 1967 tarihinde Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görevli bulunan subaylarla bunlarla işleme tâbi olan subayların nasıpları bir evvelki 30 Ağustos tarihine götürülür.

BAŞKAN — Efendim, takrirlerin hepsini okutuyorum, belki birbirlerine iltihak eden sayın takrir sahipleri olacaktır. Bu itibarla takrirleri evvelâ sıra ile okutuyorum :

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1216 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 18 nci maddesine eklenen fıkranın birinci bendinin 7 nci satırından itibaren aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Cumhurbaşkanınca	Cumhurbaşkanınca
S. Ü.	S. Ü.
Sadi Koçaş	Âdil Ünlü

Cumhurbaşkanınca S. Ü.
Osman Köksal

«6 ay ve daha az nasıp ilerlemesi olan subaylarla bunlarla işleme tâbi olan subayların nasıpları ile 5611 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 5434 sayılı Kanunun 12, 30 ve 31 nci maddeleri gereğince fiilî hizmetleri başlamış olan ve 10 Ağustos 1967 tarihinde Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görevli bulunan subaylarla 28 Mayıs 1960 tarihli M. B. K. Kararının uygulandığı tarihte keza 5434 sayılı Kanunun 12, 30, ve 31 nci maddeleri gereğince fiilî hizmetleri başlamış olan ve 10 Ağustos 1967 tarihinde Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görevli bulunan subaylarla bunlarla işleme tâbi olan subayların nasıpları bir evvelki 30 Ağustos tarihine götürülür.»

Yüksek Başkanlığa

926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 18 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki kanun teklifinin (... fiilî hizmetleri başlamış...) kelimesinden sonra (olanlarla bunların emsali) kelimelerinin eklenmesini arz ve teklif ederim.

Uşak
Faik Atayurt

Yüksek Başkanlığa

926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 18 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki kanun teklifinin (... fiilî hizmetleri başlamış...) kelimesinden sonra (olan-

larla bunların emsali) kelimelerinin eklenmesini arz ve teklif ederim.

Erzurum
Edip Somunoğlu

Yüksek Başkanlığa

926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 18 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki kanun teklifinin (... fiilî hizmetleri başlamış...) kelimesinden sonra (olanlarla bunların emsali) kelimelerinin eklenmesini arz ve teklif ederim.

Konya
Osman Nuri Canpolat

BAŞKAN — Birinci madde üzerinde verilmiş olan takrirleri, dinlediniz.

SUPHİ GÜRSOYTRAK (Tabiî Üye) — Sayın Başkan, birinci madde üzerinde bizim bir önergemiz vardı.

BAŞKAN — O geçici madde, geçici maddenin çıkarılması, şeklinde kabul edilmiş, ona ayrıca sıra gelecek. Çünkü komisyon kaldırmış o geçici maddeyi, bâzı sayın üyeler, sizinle beraber, o geçici maddenin tekrar konmasına mâtuf tekliflerde bulunuyorsunuz. Yeri geldiği zaman o oylanacak.

Şimdi birinci maddeyle ilgili takrirleri dinlediniz. İlk iki takrir birbirine benzemektedir. Takrir sahipleri acaba bu iki takriri tetkik ettiler mi?...

SADİ KOÇAŞ (Cumhurbaşkanınca S. Ü.) — Sayın Başkanım, Sayın Ucuzal'ın teklifi bizim önergemizin yarısıdır. Şimdi okunan diğer arkadaşlarımızın teklifi de diğer yarısıdır. Biz kendilerine katılırız. Bizim önergemiz her ikisini de ihtiva ediyor.

BAŞKAN — Sayın Ucuzal katılıyorlar efendim. Diğer yani 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 18 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki kanun teklifinin fiilî hizmetleri başlamış kelimesinden sonra olanlarla bunların emsali kelimelerinin eklenmesi sizin takrirde mevcut.

SADİ KOÇAŞ (Cumhurbaşkanınca S. Ü.) — Tamam. Bu önergeyle Sayın Ucuzal'ın önergesi bizimkinin devamı oluyor.

BAŞKAN — Aynı şekilde üç tane takrir vardır. Sayın Somunoğlu, Sayın Koçaş, Sayın Ünlü ve Sayın Köksal tarafından verilen önergelere katılıyor musunuz efendim?

EDİP SOMUNOĞLU (Erzurum) — Hayır kendi önergemin oylanmasını istiyorum.

BAŞKAN — Kendi önergelerinin oylanmasını istiyorlar. Sayın Canbolat?...

OSMAN NURİ CANBOLAT (Konya) — Bizimki ayrı müstakil.

BAŞKAN — Sayın Atayurt?...

M. FAİK ATAYURT (Uşak) — Mustakil bizimki.

BAŞKAN — Peki efendim. Sayın Ucuzal'ın katıldığı takriri tekrar okutuyorum efendim.

(Cumhurbaşkanınca S. Ü. ler Sadi Koçaş, Âdil Ünlü ve Osman Köksal'ın önergeleri tekrar okundu.)

BAŞKAN — Hükümet?... Komisyon?... Hükümet ve Komisyon iştirak etmiyorlar. Takriri oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Takrir kabul edilmemiştir.

Sayın Somunoğlu, Sayın Atayurt, Sayın Osman Nuri Canpolat arkadaşlarımızın takriri aynı mahiyettedir. Üçünün...

EDİP SOMUNOĞLU (Erzurum) — Takriri izah sadedinde söz istiyorum. Takririmi açıklıyayım.

MEHMET FAİK ATAYURT (Uşak) — Müsaade edermisiniz bir noktayı tavzih edeyim. Bizim takrirlerimiz üzerinde komisyon ve Hükümet sarih beyanda bulunmamışlardır. Bunun beyanını dinlemek istiyorum. Çünkü bunlara müessir olacaktır. Arz ederim.

FİKRET GÜNDOĞAN (İstanbul) — Oylama sırasında olmaz Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Oylama değil efendim, rica ederim oylama değil. Takrir okunuyor. Takrir okunduktan sonra oylanacak, takrir üzerinde söz istemek hakları mevcuttur. Komisyonda da izahat istiyorlar, vuzuha kavuştuktan sonra mesele, ondan sonra oylıyacağız.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ORHAN SÜERSAN (Manisa) — Önergelerde yapılan tadil tekliflerini kanun tasarısı kapsiyor. Madde metninde, birinci madde metninde bu hususlar açıklanmıştır, izah edilmiştir. Verdiğim cevapta da bu konu açıklığa kavuşturulmuştur.

BAŞKAN — Sayın Somunoğlu, buyurun.

EDİP SOMUNOĞLU (Erzurum) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; komisyon sözcüsü arkadaşımızın beyan buyurduğu gibi kanunun metninde açıklığa kavuşmuş değildir. Çünkü kanunun birinci maddesinin ikinci fıkrasının, 9 ncu satırında bir ilâve yapmak suretiyle kanunun birinci maddesinde değişiklik yapmak istiyoruz. Sebebi, 5611 sayılı Kanun yürürlüğe girdiği tarihte 5434 sayılı Kanunun 12 - 30 ve 31 nci maddeleri gereğince «fiilî hizmetleri başlamış olan» denmek suretiyle 28 Mayıs 1960 tarihli Millî Birlik Komitesi kararından tam bir yıl nasıp ilerletilmesi olan en son 1951 senesi Harb Okulu mezunu subaylar kastedildiği halde; 6729 ve 6801 sayılı kanunlar gereğince aynı sene lise mezunu itibariyle 1951 yılı Harb Okulu mezunu subaylarla emsâl terfi işlerine tabi tutulan yani yarbay, albay ve binbaşı her ne ise beraber terfi eden ve halen aynı rütbe ve nasıple aynı vazifeyi gören yedeksubaylıktan geçme subaylar, tasarının şümulü dışında bırakılmıştır. Binaenaleyh, sosyal adaleti temin ve bir daha tekrar tekrar kanunun Meclise getirilmemesi için fiilî hizmetleri başlamış ki birinci sayfanın 11 nci satırında başlamış olanlarla, bunların emsali önergedeki tertip bundan ibarettir. Bunun eklenmesi, kanunların ve genellik prensibine, umumi bir prensibe ve adalete uygun olacaktır. Onlar da aynı şekilde vazife görüyorlar, aynı rütbededirler. Mezun olma itibariyle lise mezunu ve bilâhara da fiilî hizmet olarak beraber hizmet görmüşlerdir. Binaenaleyh, takrire rağbet buyurmanızı, iltifat buyurmanızı bilhassa rica ederim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Somunoğlu metinde kendi takrirlerinin şümulünün bulunmadığını beyan ettiler. Takrirleri okutuyorum, oylıyacağım efendim.

«Cumhuriyet Senatosu Uşak Üyesi Faik Atayurt, Erzurum Üyesi Edip Somunoğlu, Konya Üyesi Osman Nuri Canpolat'ın önergeleri tekrar okundu.)

BAŞKAN — Üç takrir aynı mahivette olduğu için üçünü birden oylıyacağım. Hükümet iştirak ediyor mu efendim?

DEVLET BAKANI SADIK TEKİN MÜFTÜOĞLU (Zonguldak Milletvekili) — Sayın Başkan, bir hususu tavzih etmiye mecburum. İştirak etmiyoruz dersek; ileride kanunun maddesinin yanlış anlaşılması ihtimali var. Bizim kanaatimize ve görüşümüze göre durum şu: 1951 menşeli subaylar ve bunların muadilleri yani teskere terk ederek yedeksubaylıktan teskere terk etmek suretiyle orduda kalmış olan arkadaşlarımız da subaydır. Ve subay muamelesi görmektedir. Bu suretle metinde geçen bilfarz «6 ay veya daha az nasıp ilerlemesi alan subaylar» yine başka bir yerde «10 Ağustos 1967 tarihinde Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görevli bulunan subayların» nasıpları bu işin içinde bulunmaktadır. Muayyen şartlarla, söylenen şartlarla, bu sebeple bu arkadaşlar da diğer subay arkadaşlarımız gibi aynı muameleye tabi olacaktır. Bu espri içerisinde takrirlerde arzu olunan hususlar bizatihi metnin bünyesinde mündemiç bulunmaktadır. Kanun tekniği bakımından buna lüzum görmediğimiz için katılmadığımızı ifade ediyorum.

MEHMET HAZER (Kars) — Efendim, tatbikatçılar kanun metnine bakarlar. Bu ifade ile iktifa etmeyip buna vuzuh vermek lâzımgeldiği kanaatindeyim.

BAŞKAN — Komisyon?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ORHAN SÜERSAN (Manisa) — Hükümetin beyanına uyarak kabul etmiyoruz, iştirak etmiyoruz.

SADİ KOÇAŞ (Cumhurbaşkanınca S. Ü.) — Sayın Hükümetin ifadesiyle vuzuh getiriliyor. Vuzuh getirmesi bakımından ifadeyi mükemmelleştiriyor.

DEVLET BAKANI SADIK TEKİN MÜFTÜOĞLU (Zonguldak Milletvekili) — Aynı fikirde değiliz beyefendi.

BAŞKAN — Efendim Hükümet metinde olduğunu beyan etmektedir. Takrir sahipleri onu kapsamadığı kanaatindedirler. Bu itibarla her üç takriri oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler...

OSMAN NURİ CANPOLAT (Konya) — Efendim ben takririmi geri alıyorum.

BAŞKAN — Siz takririnizi geri alıyorsunuz. Diğer iki takrir aynı mahiyettedir. Takriri kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın komisyon sözcüsü, birinci maddenin altında geçici madde denmiş, maddeye sayı konmamış. Bu itibarla da geçici madde, birinci maddenin içerisinde mütalâa edilmesi iktiza ediyor kanun tekniği bakımından. Bu itibarla birinci madde ile birlikte bu geçici maddedeki hükmü mütalâa ediyoruz. İkinci maddeye geçiyor: Geçici maddeden sonra ikinci maddeye geçiyor. «Madde 1. ...» diyor. Yani Millet Meclisi metninde madde 1 - 2 - 3 diyor. Madde birin içerisinde ayrıca geçici madde var.

HÜSEYİN KALPAKLIOĞLU (Kayseri) — Sayın Başkan, o şekilde olmaz geçici madde birdir o.

BAŞKAN — Rakam konmamış geçici madde bir olması iktiza eder. Ben bunu tasrih ettirmek istedim.

Millî Savunma Komisyonumuz tarafından geçici birinci madde metinden çıkarılmıştır. Geçici birinci madde hakkında verilmiş takrirler var. Sayın Tuna bu geçici madde hakkında söz istiyorsunuz buyurun.

AHMET NUSRET TUNA (Kastamonu) — Muhterem arkadaşlar yazılışta hakikaten ilk defa birinci madde gelmiş. Geçici maddeye bâzı yazanlar numara koymuyor. Numara koymadığı için bu da birinci maddenin içerisine dâhilmiş gibi bir muameleye tabi olduğunu Başkanımızın beyanlarından anlıyoruz. Birinci maddenin kabulünden sonra, zaten geçici madde metinden çıkarılmış. Müstakil bir mahiyeti var. Böyle bir madde olarak telâkki edilmesi lâzım. Maddenin kabulünden sonra bana söz verilmesi gerekir.

BAŞKAN — Evet, ben de onu rica edecektim. Teşekkür ederim. Birinci madde üzerindeki müzakere bitmiştir. Verilen takrirler kabul edilmemiştir. Birinci maddeyi aynen okutup oylarınıza arz ediyorum.

SUPHİ GÜRSOYTRAK (Tabiî Üye) — Birinci madde üzerinde söz istiyorum.

BAŞKAN — Ne zaman istediniz efendim.

SUPHİ GÜRSOYTRAK (Tabiî Üye) — Şimdi istiyorum.

BAŞKAN — E..., bittiğini tebliğ ettikten sonra mı efendim. Çünkü konuştu arkadaşlar. Sayın üyeler konuştular. Takrir verdiler. Takrirler üzerinde de konuşuldu. Takrirler oylandı. Kabul edilmedi.

SUPHİ KARAMAN (Tabiî Üye) — Oylamaya geçmeden evvel söz istemiştim.

BAŞKAN — Efendim, siz diğer geçici madde üzerinde söz istediniz. Onu kaydettim efendim. Geçici madde üzerinde söz istediniz Sayın Karaman.

SUPHİ KARAMAN (Tabiî Üye) — Geçici maddenin buradaki tedvini hususu hakkında usul hakkında söz istiyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Hay, hay veririm buyurun Sayın Karaman usul hakkında.

SUPHİ KARAMAN (Tabiî Üye) — Sayın Başkan, sayın senatörler, görüşülmekte olan kanun teklifinin; madde 1. — 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 18 nci maddesine bir fıkra eklenmesi üzerindedir. Yani üzerinde iştigal ettiğimiz kanun 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Kanununun geçici 18 nci maddesi üzerinde bir ek fıkra tedvini ile meşgulüz. Şimdi 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Kanununun geçici 18 nci maddesinin üzerinde bir madde, ek fıkra ile meşgul olurken, yeniden geçici madde demek abes oluyor. Yani geçici madde 18 üzerinde dolaşıyoruz, ve onun içerisinde ek fıkrayı yapıyoruz, tekrar geçici madde diyoruz. O takdirde bu eğer geçici 18 nci maddenin dışında bir madde ise bu o kanundaki geçici maddc numarası ne ise onu alması lâzım ve başka bir maddeden bahsolunmaması lâzım. Ya da buna geçici madde demeden bir fıkra, bu ek fıkrnın bir bendi olarak bunu tedvin etmek lâzımdı. Yani halen şimdi komisyonca çıkarılmış bulunan ve üzerinde münakaşasını yapacağımız sivil sektörde çalışanlara da şümulünü icabettiren bu kısmın geçici madde olarak değil, geçici madde olarak konması ek geçici maddenin içerisinde geçici madde gibi yanlış bir şey olur. Binaenaleyh o ek fıkranın bir bendi olacaktır, yani o bakımdan birinci maddenin müzakeresi tamamlnmamış oluyor, mâruzatım bu.

BAŞKAN — Usul hakkında Sayın Ucuzal.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Muhterem Başkan, değerli arkadaşlarım, görüşülmekte bulunan teklifin başlığı yerindedir. Sayın Karaman'ın ileri sürdüğü fikir metinle birbirini tutmuyor. Şöyle ki; Millet Meclisinden gelen metinde bir geçici madde var, ama bizim komisyonumuz bu geçici maddeyi metinden çıkarmış.

Şimdi geçici madde metinden çıktığına göre sadece 626 sayılı Kanunun 18 nci, geçici 18 nci maddesine bir fıkra ekliyoruz, onun da birinci fıkra olarak zaten müzakeresini yaptınız, verilen önergeler de görüşüldü, kanunun artık birinci maddesi tamamiyle görüşülmüştür, metinde başka yürürlük ve uygulama maddeleri kalmıştır. Geçici madde diye ne fıkra var, ne madde var. Onun için kanunun başlığı da doğru, müzakeremiz de doğrudur, bir usul hatası olmadığı kanaatindeyim, hürmetlerimle.

BAŞKAN — Hükümet adına Sayın Müftüoğlu.

DEVLET BAKANI SADIK TEKİN MÜFTÜOĞLU (Zonguldak Milletvekili) — Sayın Başkan, sayın senatörler, bir hususu vuzuha kavuşturayım diye huzurunuzdayım; Meclisteki müzakerelerde birinci madde biraz evvel huzurunuzda müzakere edildiği şekliyle müzakere edilmiş ve kabul edilmiştir. Bu birinci maddenin müzakeratı bittikten sonra bir sayın üye geçici madde olarak halen metinde ve Meclisten gelen şekliyle geçici madde şeklinde gözüken ve Yüce Senatonun komisyonu tarafından metinden çıkarılan madde de birinci maddeden ayrı olarak müstakil bir geçici madde şeklinde metne ilâve edilmiştir ve Meclisin kabulü budur. Huzurunuzu işgal etmemin sebebi; bu usulü muameleyi Meclisteki şekliyle huzurlarınızda ifade etmek ve Yüce Senatoyu aydınlatmak. Burada Sayın Karaman'ın ileri sürdüğü bir husus var, hakikatte gerçektir. Zira tadilini istediğimiz metin doğrudan doğruya 27 . 7 . 1967 gün ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 18 nci maddesinin tadili mahiyetindedir. Şimdi geçici bir maddenin tadiline giderken, geçici madde içerisinde, ikinci bir geçici madde hükmünün getirilmesinin kanun tekniği ve tedvini bakımından ne dereceye kadar isabetli olacağı hususu tabiî ki, Yüce Senatonun takdirlerine vâbestedir. Kanaatimce muhterem arkadaşlarım kanunun bir an evvel çıkmasını ve kanunlaşmasını arzu etmektedirler, ancak Sayın Karaman'ın söylemiş olduğu da bir gerçektir, bu hususu Yüce Senatonun takdirlerine arz etmek için huzurunuzu işgal ettim, özür dilerim.

BAŞKAN — Maddeyi tekrar okutuyorum.

(1 nci madde tekrar okundu.)

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

Şimdi geçici madde eklenmesi hususunda üç tane takrir vardır, okutuyorum :

Yüksek Başkanlığa

Metinden çıkarılan geçici madde eşitliği bozmakta olduğundan Millet Meclisince kabul edilen aşağıda yazılı metnin aynen kabulünü arz ve teklif ederim.

Kastamonu
A. Nusret Tuna

«Geçici madde — Bu kanun şümulüne girip de yayımı tarihinde sivil sektörde vazife alan müstafi subaylar da bu kanunun getirdiği haklardan istifade ederler.»

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Birinci maddenin sonuna aşağıdaki fıkranın ilâve edilmesini arz ve teklif ederim.

«Geçici madde — Bu kanunun şümulüne girip de yayımı tarihinde sivil sektörde vazife alan müstafi subaylar da bu kanunun getirdiği haklardan istifade ederler.»

Tabiî Üye
Suphi Gürsoytrak

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

(1216) sıra sayılı kanun teklifinin birinci maddesinden sonra aşağıdaki geçici maddenin ilâvesini arz ederim.

Tabiî Üye
Mehmet Özgüneş

«Geçici madde — Bu kanunun şümulüne girip de yayımı tarihinde sivil sektörde vazife alan müstafi subaylar da bu kanunun getirdiği haklardan istifade ederler.»

BAŞKAN — Sayın Tuna.

A. NUSRET TUNA (Kastamonu) — Muhterem arkadaşlar, kabul buyurduğunuz birinci madde ile nasıp tashihi yaptınız, evvelce vukubulan eşitsizliği giderdiniz. Şimdi, o subaylarla demincek hakları tashih edilen subaylardan istifa edip, halihazırda sivil sektörde çalışan memur arkadaşlar var. Subaydır, onlarla beraber hakikaten geri kalmıştır, bugün bunların hakkını iade ediyorsunuz, fakat onlarla bu şekilde hakkı geriye kalanlar istifa etmiştir, bugün Devlet sektöründe hizmet görmektedirler. Subayların bu şekilde gecikmesinden dolayı hak-

ları kabul ediliyor, kendilerine veriliyor. Bunlar der ki, biz halihazırda sivil memuriyet ifa ediyoruz, o zaman biz de geri kaldık, şu haklarımız bize iade edilsin derler. Geçici madde halihazırda subay olarak çalışanlarla bunların sıra arkadaşlarının fakat, halihazırda sivil vazife gören kimselere bu hakkın tanınmasını temin edecektir. Geçici madde iki arkadaş arasındaki eşitliği muhafaza etmektedir. Çıkarılması birinin diğerinden imtiyazlı muamele görmesini temin etmektedir. Esasen kanunda değişiklik yapılması da işin sürüncemede kalmasını intacedecektir. Bu itibarla bir takrir verdik, bu takrirde geçici maddenin eşitliği temin ettiği iddiasındayız. Aynen kabulünü rica ve istirham ediyorum. Geçici maddenin de mahiyeti budur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Sayın Karaman.

SUPHİ KARAMAN (Tabiî Üye) — Sayın Başkan, sayın senatörler; kanun teklifinin Millet Meclisinden getirildiği şekilde, üzerinde hiçbir değişiklik yapılmadan bir an önce çıkarılmasının taraftarı olduğumu sözlerimin başında ifade etmiştim. Ama bu demek değildir ki, kanunun metni içerisinde gördüğümüz aksak yönleri de ortaya koymıyacağız; koyacağız.

Şimdi, burada geçici maddenin prensip itibariyle cidden bir haksızlığı düzelttiği de gerçektir. Yani, bir kanun çıktıktan sonra, meydana gelen yeni mağduriyetleri, bilâhara başka türlü kanunlar getirip de onlarla düzeltmek bir yoldur. Ama o yolu çıkacak kanunun içerisinde başka bir madde ile tedvin edip, düzeltmek daha iyi bir yoldur.

Şimdi, Türk Silâhlı Kuvvetlerinde bulunan personele böyle bir yıllık kıdem verilirken, sivil sektöre istifa etmek suretiyle ayrılmış, gitmiş insanları da bu haktan faydalandırmak hakkaniyete uygundur. Doğrudur. Ancak bu madde bunu acaba ne ölçüde getirmektedir Maddenin metnini, ifadesini, yukardaki birinci maddeye eklenen ek fıkranın ihtiva ettiği kelimeler muvacehesinde bir gözden geçirelim.

Geçici madde şu: «Bu kanunun şümulüne girip de, yayımı tarihinde sivil sektörde vazife alan müstafi subaylar da, bu kanunun getirdiği haklardan istifade ederler.» Ne diyor,, «bu kanunun şümulüne girip de...»

Şimdi, bu kanunun şümulüne kimler giriyor?. Ek maddeyi açıyoruz, üst tarafta. Anlatıyor, anlatıyor, sonunda diyor ki, - birinci sayfadaki en son iki satırı okuyorum - «Şu şu durumlarda olanlardan ve 10 Ağustos 1967 tarihinde Tük Silâhlı Kuvvetlerinde görevli bulunan subayların nasıpları bir evvelki yıla götürülür.» diyor. Yani, 10 Ağustos 1967 de Türk Ordusunda bulunan subayların naspları düzeltiliyor. Kanunun şümulüne girenler bunlar. Öyle ise bu maddede istifa etmek suretiyle bundan faydalanır dedikleriniz, 10 Ağustos 1967 de Türk Silâhlı Kuvvetlerinde bulunup da, o tarihle bu tarih arasında istifa edenler, kullanabilir bu hakkı anlamını taşıyor. Halbuki, bu teklifi yapanın asıl maksadı, 1940 lardan, 1945 lerden, 1950 lerden beri istifa suretiyle ayrılmış olanların bundan istifade etmesidir. Oysa kelimenin şu tedvin şekli asla ona cevaz vermiyor arkadaşlarım. Kanun geldiği gibi çıksın diyorum, karşısında değilim ama sakatlıkları da ortaya koymak bir fazilet mücadelesinin gereğidir. Onun için bunu da söylemek mecburiyetindeyim. Aksi kanaatte olan arkadaşlarım varsa, beni ikna edebilirlerse memnun olurum.

Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Sayın Özgüneş.

MEHMET ÖZGÜNEŞ (Tabiî Üye) — Sayın Başkan, sayın senatörler; ortada bir hak var bunu kimse inkâr etmiyor. Sadece mesele şekil meselesi olarak geliyor. Sayın Karaman diyor ki, «Geçici maddenin geçici maddesi olmaz.» Bir kanunun beşinci maddesini değiştiren kanunun beşinci maddesi oluyor da, neden geçici bir maddeyi değiştiren geçici maddesi olmuyor? Pekâlâ olur, bu mümkün. Bu bir kanun teklifidir, eğer bu kanun teklifinin içerisinde geçici madde hükmünde bâzı hükümler var ise, rahatlıkla geçici madde içerisine girer.

Efendim, bu kanun tekniğine uymaz denilen fikre de uymaya imkân yoktur. Kanun tekniği yazılı değildir, kanun tekniği Anayasanın içinde değildir, kanun tekniği bâzı hukukçuların kafasındadır ve hukukçudan hukukçuya da değişmektedir. Ben burada sekiz yıldır, iki hukukçunun söylediğinin birbirini yüzde yüz tuttuğunu görmedim. Şu halde, bir hukukçunun kafasına göre kanun tekniği böyle, öbür hukukçunun kafasına göre kanun tekniği böyle. Bina-

enaleyh, rahatlıkla burada bu geçici madde olabilir.

Bir mesele kalıyor geriye, acaba bu hükümler geçici madde hükmünde midir, değil midir? Ben itiraf edeyim ki, bu hüküm geçici madde mahiyetinde değildir. Ancak, Millet Meclisinde bir zaruret olarak Hükümetin izah ettiği gibi, birinci madde kabul edildikten sonra, bir tekriri müzakereye gitmemek için, şekilden fedakârlık yapılarak geçici madde konulmuştur. Şimdi arkadaşlarım, buradan bu kanun teklifinin yeniden Millet Meclisine son derece basit bir şekil uğruna tekrar dönmemesi için Millet Meclisinin şekilden yaptığı fedakârlığın Yüce Senatoca da yapılması muaftır sanırım.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Gürsoytrak söz istemiştiniz, istemediniz mi?

SUPHİ GÜRSOYTRAK (Tabiî Üye) — Sayın Başkan, ben söz istemedim. Bu konu ile ilgili bir önergem vardı, okunmadı, onu hatırlatmak istedim.

BAŞKAN — Okundu efendim, sizin önergeniz.

Sayın Hazer.

MEHMET HAZER (Kars) — Değerli arkadaşlarım, bu madde hakikaten geçici madde mahiyetinde değil. Bâzı noktalarda hukukçular ihtilâf halinde de bulunsa geçici madde üzerinde müttefiktirler. Yani, bir defa uygulanacak maddeler geçici maddelerdir. Umumiyet, daimiyet ifade etmiyen maddeler. Bu usul bakımından geçici madde sayılamaz bir.

İkincisi, şimdi bunu teşmil ediyoruz. Evvelce subay olup da, bu kanunun şümulüne giren hallerde bulunanlardan ayrılanlara, istifa edenlere, emekli olanlara teşmil edeceğiz. Bunlar da bu kanundan istifade edecek. Hakkaniyet, eşitlik bunu gerektirir ama, onlar şimdi subay değil.

AHMET NUSRET TUNA (Kastamonu) — Memur.

MEHMET HAZER (Kars) — Memur da olsa, onlar hakkında bunu uygulamaya fiilen ve hukuken imkân yoktur. Yani, malî mevzuat müsaade etmez. Bunlar hakkında ancak, «emekli olduğu zaman bundan istifade edebilir.» diye bir hüküm konabilir. Yoksa, sivil hayatta ücretle çalışanlar var, veya bir kısmı bunların ölmüş, veya bunların bir kısmı emekli olmuş, madem ki, şümullü olarak düşünüyoruz; o nasıplı olanların hepsini; emekli olan, ayrılan, ölenlerin hepsinin bu haktan istifade ettirilmesi lâzımdır. Böyle olunca da kanunu başka türlü tedvin etmek gerekir. Binaenaleyh, bu hali ile bu kanun evvelce subay olup ayrılanlara bir hak getirmiyor ve bunu tatbik imkânı da yoktur. Ne yapacak yani, kim buna yarbay iken albaylık verecek, kim buna binbaşı iken yarbaylık hakkını verecek, hangi mevzuatı tatbik edecek? Binaenaleyh, bu ölü bir madde olarak burada yer almıştır. Kabul edilse de uygulanamaz, kabul edilmese de bir hak kayıp olmaz.Meseleyi böylece mütalâa etmek lâzım geldiği inancındayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Takrirler aynı mahiyettedir. Tekrar okutup, oylarınıza arz edeceğim.

(Kastamonu Üyesi Ahmet Nusret Tuna'nın önergesi tekrar okundu.)

(Tabiî Üye Suphi Gürsoytrak'ın önergesi tekrar okundu.)

(Tabiî Üye Mehmet Özgüneş'in önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Her üç takrir de aynı mahiyettedir. Usul bakımından, kanun tekniği bakımından,yani bu geçici madde kabul edilirse kanun başlığının değişmesi ve geçici maddenin, şayet 926 sayılı Kanunda geçici 18 nci madde son madde ise 19 ncu madde olması, başkaca geçici madde var ise ona göre numara alması iktiza etmektedir.

Komisyon iştirak ediyor mu efendim?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ORHAN SÜERSAN (Manisa) — Komisyonun görüşü tasarıda mevcuttur. Karar Yüce Senatonundur.

BAŞKAN — Komisyon zaten kaldırmıştır, iştirak etmiyor.

Hükümet?..

HÜKÜMET ADINA DEVLET BAKANI SADIK TEKİN MÜFTÜOĞLU (Zonguldak Milletvekili) — Yüce Senatonun takdirine bırakıyoruz.

BAŞKAN — Takdire bırakıyorsunuz. Komisyon iştirak etmiyor.

AHMET NUSRET TUNA (Kastamonu) — Komisyon takdire bırakıyor.

BAŞKAN — Komisyon kaldırmış, kaldırdığı şeyi tekrar takdire bırakır mı efendim?

Takrirleri oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler.

Sayın sözcü, oyunuzu kullanıyorsunuz... Lûtfen efendim...

Geçici madde eklenmesini istiyen takrirleri oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Takrirler kabul edilmiştir.

Geçici maddeyi okuyoruz.

Geçici Madde :

Bu kanunun şümulüne girip de yayımı tarihinde sivil sektörde vazife alan müstafi subaylar da bu kanunun getirdiği haklardan istifade ederler.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, kanun teklifinin başlığının değişmesi iktiza ediyor, bu duruma göre efendim. Çünkü, geçici maddenin, geçici 18 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair bir kanun teklifi. Bu hale göre, fıkra ekleniyor birinci madde ile, geçici madde ile, geçici 18 nci maddenin içerisinde bir geçici madde daha kabul edilmiş oluyor.

AHMET NUSRET TUNA (Kastamonu) — Takriri müzakere ediniz, efendim.

BAŞKAN — Hükümet adına Sayın Müftüoğlu, buyurunuz.

MEHMET HAZER (Kars) — Hükümet usul hakkında konuşamaz.

BAŞKAN — Usul hakkında değil, efendim, Millet Meclisindeki müzakereleri hatırlatarak... Usul hakkında istemediler. Kanunun hazırlanışı ve Millet Meclisindeki müzakereleri hakkında izahat vermek üzere.

DEVLET BAKANI SADIK TEKİN MÜFTÜOĞLU (Zonguldak Milletvekili) — Sayın Başkan, Sayın senatörler, esas hakkında konuşacağım.

Haddizatında Mecliste kabul edilen ve biraz önce de huzurunuzda geçici madde olarak metne ilâvesini uygun gördüğünüz metin şu :

«Bu Kanunun şümulüne girip de yayımı tarihinde sivil sektörde vazife alan müstafi subaylar da bu kanunun getirdiği haklardan istifade ederler.»

Haddizatında bunun mânası şu : Bu kanunun şümulüne girip, yani elinizdeki tasarı kanunlaştığı takdirde, bunun şümulüne giren arkadaşlarımız sivil sektörde iseler bu kanundaki durumdan istifade edecekler.

Halbuki, kanunun birinci maddesinde aynen : «27 . 7 . 1967 gün ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 18 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.» dendikten sonra « ... 10 Ağustos 1967 tarihinde Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görevli bulunan subayların nasıpları bir evvelki 30 Ağustos tarihine götürülür.»

Yani, bu kanunun tatbik edilebilmesi için her şeyden evvel 27 . 7 . 1967 tarihinde Ordu saflarında vazife görmek icabediyor. Şimdi, geçici maddelerle bu hüküm bu şekilde kabul ve ifade edildiğine göre, haddizatında biraz evvel Sayın Başkan, bu maddeye iştirak ediyor musunuz, etmiyor musunuz? dediği zaman, bizim anladığımız mânada geçici maddenin hükmü, zaten bizatihi 1 nci maddede mevcut idi. Onun için keyfiyeti Yüce Senatonun takdirlerine bıraktık.

Bu sebeple olacak, asıl mevzua şimdi giriyorum, bu sebeple olacak, her ne kadar metinde şekil olarak bir geçici madde görünüyor ise de...

BAŞKAN — Sayın Bakan, usule intikal etmeyin, lûtfen efendim. Siz söyliyeceğinizi söyleyiniz, efendim.

DEVLET BAKANI SADIK TEKİN MÜFTÜOĞLU (Devamla) — Hayır, Sayın Başkan, müsaade ederseniz, kanun başlığının değiştirilip, değiştirilmemesi meselesi. Var. Bu da bu metinle ilgili. Metinle ilgili olan bir tasarruf hakkında eğer Hükümet olarak bu usulü bir tasarruftur diye söz vermiyecekseniz, bunu ne İçtüzük ile, ne Anayasa ile bağdaştırmaya başta Sayın Hazer zannediyorum, itiraz etti, haklı olmasalar gerek.

Bir taraftan kanunun başlığını değiştirmek istiyorsunuz, başlık, benim anladığım mânada ve bildiğim şekli ile metin içinde mündemiçtir. Metindendir. Bunu izah etmek istiyorum ve zannediyorum ki, arkadaşlarımız da kanunun, daha doğrusu teklifin biran evvel kanunlaşması arzusundadırlar. İfade edilen husus da bu. Ben da arkadaşlarıma bâzı noktalarda ışık tutabilir miyim vazifesi şuuru içerisinde bulunuyorum. Binaenaleyh, diyorum ki, geçici madde, bizim anladığımız mânada, birinci mad-

denin içerisinde mündemiçtir. O madde konsa da olurdu, konmasa da olurdu. Konsa da o haklar doğardı, konmasa da o haklar doğardı. Bunun içindir ki, diyorum, Meclis mümkündür ki, bu sebeple bu geçici maddede ilân edildikten sonra, kanun başlığını değiştirmekte veya değiştirmemekte bir fayda veya mahzur mütalâa etmemiş olacaktır. Bu sebeple, Yüce Senato bu espri içerisinde, kanun başlığını değiştirip değiştirmemekte fayda veya mahzur mütalâa etmiyebilir. Bunun sonucu olarak da başlığı aynen kabul edilebilir. Arz etmek istediğim husus bu.

Saygılarımı sunarım.

MEHMET HAZER (Kars) — Usul hakkında söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Usul hakkında buyurun Sayın Hazer.

MEHMET HAZER (Kars) — Değerli arkadaşlarım, bu kanunun getirdiği hak belirlidir, muayyendir, bellidir. Fakat takibettiği usul başından sonuna kadar yanlıştır. Ve son yanlışlığı da Sayın Bakanın mütalâası ile bir kere daha yapmış olacağız. Kanunu şöyle veya böyle kabul ettik. Bu kabul edilen hali ile, kanunda ister istemez başlık metne uyacak. Sayın Bakanın, işaret buyurdukları, başlıklar metine dâhildir. Bu marjinaller hakkındaki hüküm, bu ayrı bir karar mevzuudur. Doğrudur ama, Yüksek Senato âbesle iştigal etmemiştir. Bu maddeyi kabul ettiğine göre, ona uygun olarak da kanunun adını şümulünü tesbit etmeye mecburdur. Böyle yapılması halinde belki arkadaşlarda bir endişe hâsıl olabilir. Bu bir değişiklik ifade eder mi etmez mi. Eğer birinci maddede bu mevzuubahis idiyse, Sayın Bakan da buradaydılar. Demin bendeniz mâruzatta bulunurken dedim ki, bu maddeye lüzum yok. Uygulanamıyacak, ölü bir maddedir. O zaman hiç olmazsa iştirak etselerdi bu geçici madde fazla olarak kabul edilmemiş olurdu. Şimdi bu hale geldikten sonra, Başkanın işaret ettiği düzeltmeyi yapmaya mecburuz. Aksi takdirde yapılan muameleler yarım kalır, eksik kalır. Bunu arz etmek için huzurunuzu işgal ettim. Teşekkür ederim.

SUPHİ GÜRSOYTRAK (Tabiî Üye) — Usul bakımından söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Gürsoytrak. Efendim maksadımız, çıkan kanunun usulüne uygun çıkmasını temindir. Bu itibarla usul müzakeresi açtım.

SUPHİ GÜRSOYTRAK (Tabiî Üye) — Sayın Başkan, sayın senatörler, kanaatime göre, kanunun başlığında bu geçici maddeden dolayı bir değişiklik yapmak zarureti yoktur. Zira, birinci madde 926 sayılı Kanunun geçici 18 nci maddesine ek bir fıkra getirmektedir. Buradaki geçici madde, şimdi teklif edilen geçici madde ise o ek fıkra ile ilgili bir husustur. Ve kapsadığı hüküm itibariyle de geçici bir nitelik taşımaktadır. Bu bakımdan doğrudan doğruya kanunun başlığı ve metnin muhtevası ve sınırları içinde bulunmaktadır. Buna benzer bugüne kadar ki, bütün tatbikatımızda, bu gibi işlemlerde şeklî birtakım kusurları, bâzı arkadaşlarım görmüşlerse de, ki, çoğunlukla haklı değil oldukları sabit oldu. Sırf şeklî kusur için kanunu bekliyen 5 300 fiilen subay arkadaşımızı sırf bu şekil kusuru bakımından mağdur etmeyi vârit görmüyorum şahsan. İddia eden arkadaşlar için söylüyorum. Sırf bu noktadan Millet Meclisine geri çevirmek ve sonrası ne olacağı meçhul bir âkibete de dûçar kılmayı da haklı görmüyorum. Yüksek Heyetiniz görüşlerime katılırsa - ki, buradaki geçici madde, ek fıkranın geçici maddesidir. Binaenaleyh, metnin içindedir, başlığına uygundur. Başka bir başlık değişikliğine lüzum yoktur kanısındayım. Görüşlerime iltifat etmenizi rica ederim.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Son izahla vaziyet tavazzuh etmiştir.

Madde 2. — Bu kanun 1 Ağustos 1969 tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN— Madde üzerinde söz istiyen sayın üye? Buyurun Sayın Koçaş. Takririniz de var zaten Sayın Koçaş.

SADİ KOÇAŞ (Cumhurbaşkanınca S. Ü.) — Sayın Başkan, değerli senatör arkadaşlarım, bu Millet Meclisinin kabul ettiği uygulama tarihini gösteren madde ile, bizim komisyonumuz arasındaki farkın mânasını anlamak, izah etmek benim için çok güç. Çok durdum üzerinde. Metni okudum. Bir defa bu nasıp tashihlerinden dolayı geçmiş hak verilmiyor. Albaylardan terfi şartını almıyanlar, terfi edemiyor şartı tamamlayıncaya kadar. Yalnız yarbay ve daha aşağı rütbedeki subaylardan, şartları haiz olanlar der-

hal terfi eder deniyor. Bunun üzerine düşündüm, neden olabilir. Bir Ağustosa bırakılmış uygulama. Eğer arkadaşlar, bir Eylül deseydii bunun izahı gayet kolaydı. Demek ki, Hükümet bu sene bu nasıp tashihi dolayısiyle terfi edecek subayları seneye bırakmak ve belki bir sıkıntısı var, bir senelik bir tasarruf yapmak istiyor diye düşünebilirdim. Yok böyle bir şey. Bir Ağustos dendiğine göre, 30 Ağustosta terfi edecekler. Ne olacak bu esnada. 30 Ağustos ayı Millî Savunma Bakanlığının üç kuvvetinde personel başkanlıklarının iki ayakları bir papuça girecek. Zaten nasıp tashihi, birbirine girmiş olan personel dairelerinin cidden iki ayağı bir papuca girecektir. Bir yanlışlık olmasın diye Sayın Komisyon Sözcüsünden sordum bunun esbabı mucibesini. Bu kanun geçen sene kabul edilse idi, o zaman terfi etmesi gereken pek az miktardaki insan derhal terfi edecekleri için, dört aylık maaş farkı alacaklarmış. Dört aylık maaş farkını vermemek için bir Ağustosa getirilmiştir.

Arkadaşlar, Devlet ya vardır, ya yoktur. Koskoca bir kanunla haklar veriyoruz. Bir damlası için böyle bütün personel daire başkanlıklarının iki ayağını bir papuça sokacağız. Bunu özür dilerim bir şeye benzettim, bir bağını, 10 dönümlük bağını, yani üzüm yetiştiren yerini bir hayır cemiyetine bağışlıyan insanın tapu muamelesi yapılırken bir salkımını vermiyeceğim, geri alacağım, kesip götüreceğim demesine benziyor. Bu kadarcık küçük bir şey için devletin âtıfetini kesmiyelim ve bilhassa personel başkanlıklarını müşkül duruma sokmıyalım.

İkinci önemli bir nokta; bilhassa geçici madde de Millet Meclisinin kabul ettiği şekle geldiğine göre lûtfedin bu kanun artık geri gitmesin, Millet Meclisi, Senato da işgal edilmesin. Önergem vardır, ikinci maddenin Millet Meclisinin kabul ettiği şekilde, yani neşri tarihinden itibaren uygulanmasının kabul edilmesini istirham ederim. Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Karaman.

DEVLET BAKANI SADIK TEKİN MÜFTÜOĞLU (Zonguldak Milletvekili) — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Sizin söz hakkınız tercihlidir, tercihan konuşursunuz.

DEVLET BAKANI SADIK TEKİN MÜFTÜOĞLU (Zonguldak Milletvekili) — Konuşursam belki konuşmalar uzamaz.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Müftüoğlu.

DEVLET BAKANI SADIK TEKİN MÜFTÜOĞLU (Zonguldak Milletvekili) — Sayın Başkan, sayın senatörler Sayın Koçaş'ın konuşmasında bir cümle geçtiği için huzurunuzu işgal ettim. Burada aynen şöyle söylediler : «Bu yanlış anlaşılabilir zannediyorum ki kanaatleri de bu değildi» Hükümet terfii bir sene uzatmak istiyor mu diye düşünebilir» diye, ben bu kanaatte değilim diye de ifade ettiler. Kendilerinin de bu kanaatte olacaklarına kaani değilim. Hükümette hiçbir zaman bunu böyle bir yıl uzatmak gibi bir düşüncenin içine girmemiştir. Aksine biran evvel kanunlasması için arkadaşlarımızın da tesbit ettiği şekilde huzurunuzu lüzumlu, lüzumsuz addedilebilecek şekilde işgal etmemek çabası içine girmiştir ki, kanun biran evvel çıksın diye.

Komisyonun kabul etmiş olduğu 1 Ağustos tarihi, Komisyonun ve oradaki arkadaşlarımızın ekseriyetinin görüşüdür. Bu görüşü Devletin âtıfetini kesmek, veyahut 4 ay daha noksan bırakmak gibi bir anlamın içinde mütalâa etmemek lâzımgelir. Komisyonun görüşü ile Devletin âtıfeti aynı şey değildir, ayrı ayrı şeylerdir. Tahmin ediyorum Senatonun da görüsü Meclisin görüşü istikametinde olacaktır. Nitekim Meclisteki metne de Hükümet olarak istirak etmiş vaziyetteyiz. Bunun aksine mütalâa serdine, Hükümete aksi bir mütalâa atfına lüzum ve imkân olmaması lâzımgelir kanaatindeyiz. Saygılarımı sunarım.

SADİ KOÇAS (Cumhurbaskanınca S. Ü.) — Efendim ben de bunu izah etmek istemiştim.

BAŞKAN — Sayın Karaman.

SUPHİ KARAMAN (Tabiî Üye) — Sayın Başkan, sayın senatörler, her çıkısımda ifade ettiğim gibi bu kanunun biran evvel kanunlaşmasının savılamıyacak kadar çok faydaları var. Çünkü 5 500 arkadaşın kıdemi değişiyor, 1 030 subay terfi durumuna giriyor ve Millî Savunmada bu kabarık mevcutların ki her birisi tüzüklerle, yönetmeliklerle birçok sektörlerde, birçok bakanlıklarda olmıyacak şekilde disipline edilmiş haklar, hukuklar bir sıraya konulmuş

bir tâyin plânlaması içindedirler. Ve bakanlık, Millî Savunma Bakanlığı bu gibi işlere 3 ay, 4 ay evvelki hazırlıklariyle başlar. Bu kanunun havası oluyormuş, bitiyormuş şeklinde yayıldığı için Bakanlık her iki istikamette plânlama yapmış olmakla beraber, hemen uygulıyacak bir plânlama da mevcuttur. Bu itibarla kanunun 1 Ağustos 1969 da uygulanması gibi, Senato Komisyonunun almış olduğu şekil meseleyi büsbütün karıştıracaktır. Biz yasama organları olarak icranın işini de karıştırmamak ve kolaşlaştırmak ihtiyacı içerisindeyiz. Bu itibarla tekliflerin kabul edilmesini ve Millet Meclisindeki metnin aynen kabul edilmesinin çok büyük faydaları var, bilhassa Bakanlık için. Bakanlıkta bu işlerde çalışan büyük personel dairesinin işleri için faydası var ve esasen maaş farkları için 1 ay için, 2 ay için, 3 ay için yukardaki maddeleri bile Emekli Sandığı statüsünün kısımlarını hesabetmiştir. Bunu 1 Ağustos 1969 da uygularsanız o maddenin de gerekçesi kalmıyor. Yani orada olduğu gibi bunun da bir mânası kalmıyor. Yani o zaman niçin o metni oraya koymuş oluyoruz? O kadar çelişkilere girmiş oluyor kanunun metni.

İkincisi, Devleti, Hükümet birkaç maaş veremiyecekmiş gibi göstermiş olmanın da büyük mahsurları var. Bu itibarla her neresinden bakılırsa bakılsın bu kanunun biran evvel havası yapılmış olan bu kanunun kanunlaşmasında bütün kanunlar metni içerisindeki birkaç defadır saydığım hatalarına rağmen, çelişmelerine rağmen bu kanunun hemen yayınlanır yayınlanmaz yürürlüğe girmesinin faydaları vardır. Bu yolda oylarınızı kullanmanızı saygı ile arz ederim, hürmetlerimle.

BAŞKAN — Takrirleri okutuyorum.

MEHMET HAZER (Kars) — Komisyondan bir şey sormak istiyorum.

BAŞKAN — Buyurunuz efendim.

MEHMET HAZER (Kars) — Bu kanun bu haliyle çıkarsa 30 Ağustos'ta uygulanmıyacak mı? Yani hemen mi, 30 Ağustos'ta mı uygulanacaktır?

BAŞKAN — Sayın Komisyon Sayın Hazer bir sual soruyorlar.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ORHAN SÜERSAN (Manisa) — Kanunun yayınlanması tarihinden itibaren tatbikatına geçilecektir, yani bu Meclisteki şekliyle kabul edilirse. Meclisteki kabul edilen şekli ile kabul edilirse kanunun yayınlanmasiyle beraber yürürlüğe girecektir.

BAŞKAN — Önergeleri okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

İkinci maddenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Tabiî Üye
Suphi Gürsoytırak

«Madde 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer»

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 926 sayılı Kanunun 18 nci maddesine. Bir fıkra eklenmesine dair olan teklifin 2 nci maddesinin, Millet Meclisince kabul edildiği gibi «Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.» şeklindeki değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Cumhurbaşkanınca S. Ü.
Sadi Koçaş

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun teklifinin (S. Sayısı : 1216) İkinci maddesinin Millet Meclisince kabul edilmiş olan metinde olduğu gibi «Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer». Şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Tabiî Üye
Mehmet Özgüneş

BAŞKAN — Her üç takrir de kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmesini talebetmektedir. Takrirlere Komisyon iştirak ediyor mu efendim?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ORHAN SÜERSAN (Manisa) — Yüce Heyetin takdirine bırakıyoruz efendim.

BAŞKAN — Hükümet?

DEVLET BAKANI SADIK TEKİN MÜFTÜOĞLU (Zonguldak Milletvekili) — İştirak ediyoruz.

BAŞKAN — Hükümet iştirak ediyor, Komisyon takdire bırakıyor. Takrirleri oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Takrir kabul edilmiştir. Kabul edilen Millet Meclisi metnini okuyoruz.

Madde 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler Kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanunu Millî Savunma Bakanı yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen sayın üye?.. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir. Tasarının tümü üzerinde lehte aleyhte söz istiyen sayın üye?.. Yok. Tasarının tümünü oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir. Tasarı kanunlaşmıştır.

Biraz evvel kabul etmiş olduğumuz 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 18 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki kanun teklifinin 2 nci maddesinde bir takrir, «ikinci madde aşağıdaki şekilde» diye bir teklif vardır ve madde 2 denmiştir, takrirde. Bu şekilde okunduğu için ve takrir kabul edildiği için sehven kabul edilen takrir üzerine 2 nci madde kabul edildiği şekilde yani takrirle kabul edildiği şeklinde oylanmamıştır. 2 nci maddenin takrirde kabul edildiği şekli ile yeniden oylanması iktiza etmektedir.

2 nci maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde aynen girmiştir ama tashih bakımından bu muameleyi yapmak lüzumunu duydum, arz ederim.

6. — Avukatlık kanunu tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Geçici Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/313; Cumhuriyet Senatosu 1/987) (S. Sayısı : 1217) (1)

BAŞKAN — Gündemde bulunan Avukatlık kanun tasarısının daha öne alınması için bâzı takrirler var ise de daha önce kabul edilmiş olan takrir sırayı da beraber kabul ettiği cihetle bu takriri oya arz etmiyeceğim.

FİKRET GÜNDOĞAN (İstanbul) — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Ne hususta efendim?

FİKRET GÜNDOĞAN (İstanbul) — Bu hususta söz istiyorum, tutumunuz hakkında.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Gündoğan.

FİKRET GÜNDOĞAN (İstanbul) — Değerli arkadaşlarım, bundan evvel verilen bir takrir üzerine görüşmekte olduğumuz kanunların arasında şimdi ifadesi Başkanlıkça edilen 1217 sıra sayılı kanun vardır. Bu itibarla o kanunun önceden sırası tâyin edilmiştir, şeklinde bir kabul yoktur, böyle bir karar mevcut değildir. Şimdi bu kanundan evvel görüşülmesi istenilen bir kanun varsa, ki gündemde 1214 sıra sayısı ile kayıtlıdır. Bu kanun Arsa Ofisi Kanunudur. Arsa Ofisi Kanunu malûmuâliniz İkinci Beş Yıllık Plândan beri çıkarılması istenilen bir kanundur ve Türkiye'de konut, turizm ve sanayi bölgeleri için arsa stoku yapan bir Devlet dairesinin kurulması öngörülmektedir. Ama, yine bu kanundan anlıyoruz ki, böylesine bir kanunun hayatiyet bulabilmesi, yürürlüğe girebilmesi, işliyebilmesi için Devlet Hazinesinden 250 milyon liranın tefriki gerekmektedir. Bu sene...

BAŞKAN — Sayın Gündoğan, Arsa Ofisi Kanunu hakkında müzakere açmadım, rica ederim, usul hakkında söz istediniz, benim tutumum ne ise onun aleyhinde konuşuyorsunuz, bunu kısaca tebarüz ettirirseniz zamandan tasarruf etmiş oluruz.

FİKRET GÜNDOĞAN (Devamla) — Arsa Ofisi Kanununun yürüyebilmesi, işliyebilmesi için bütçeden bir ödeneğin tefriki gerekir.

BAŞKAN — Sayın Gündoğan, çok istirham ediyorum, müzakereyi uzatmıyalım. Arsa Ofisi Kanununun müzakeresine başlamadık. Tutumum hakkında söz istediniz, söz verdim buna göre lûtfen kısaca konuşunuz.

FİKRET GÜNDOĞAN (Devamla) — 1969 malî yılı Bütçe Kanunu kabul edilmiştir. Binaenaleyh bu kanun için gerekli tahsisatın konulmasına gelecek Mart ayına kadar imkân yoktur. Kanun müstacel değildir. Önceden alınmış bir teklif, verilmiş bir sıra da yoktur. Bu itibarla daha müstacel olduğu arkadaşlarımızca teklif edilen kanunun gündeme alınmasında, müzakereye alınmasında mantıkan fayda vardır. Belki, daha önce için de bir fayda vardır. Yani daha evvel bir kanun vardır da,

---

(1) 1217 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

onun müstaceliyeti bundan daha evveldir, daha çok lâzımdır, lüzumludur gibi bir esbabı mucibenin yeri yoktur demek istiyorum, onu ifade etmek için huzurunuza geldim. Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Gündoğan her halde o kabul edilen takriri hafızalarında tutamamış olacaklar. Takriri aynen okuyorum.

«Gündemin birinci görüşmesi yapılacak işler kısmında bulunan 1208, 1212, 1219, 1215, 1216, 1214 ve 1217 sıra sayılı kanun tasarılarının önemine ve müstaceliyetine binaen bu sıra ile - okunan sıra ile - gündemde mevcut bütün işlerden önce görüşülmesini arz ve teklif ederim» diyor. Grup başkanvekillerinin imzasını taşıyan bu takrir, Yüksek Heyetin oylarına iktiran etti kabul edildi ve şu ana kadar da burada okuduğum sıraya göre kanun teklif ve tasarıları müzakereye alınmıştır. Bu itibarla bundan sonra verilmiş, yani bu mevzuda verilmiş olan takrirler bu takririn hilâfına kabul edilmiş olan takririn hilâfına olduğu cihetle oylamıyacağım efendim.

EKREM ÖZDEN (İstanbul) — Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN — Usul hakkında Sayın Özden buyurun efendim.

EKREM ÖZDEN (İstanbul) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar, Arsa Ofisi Kanunu ile Avukatlık Kanununu birbirine karıştırarak o daha önemlidir, öteki daha önemsizdir diye bir iddiada bulunmıyacağım. Bütün tasarıların ve tekliflerin müzakeresi aynı samimiyet ve aynı usullerle ve aynı titizlikle ve aynı iyi niyetle burada müzakere edilir, tetkik edilir kararlara varılır. Bunda şüphe yok. Yalnız, usul noktasından verilmiş bir takrir var idi, bu takriri gördüm, Arsa Ofisi Kanunu tasarısından evvel Avukatlık Kanunu tasarısının müzakeresi için rakam itibariyle orada tasrihat var idi. Bunu gözümle gördüm. 14 - 17 değiştirilmiştir. Sayın Başkandan rica ederim, rakamlara dikkat buyursunlar, başkanlar imza ettikleri zaman niyetleri ve kasıtları Avukatlık Kanununun daha evvel müzakere edilmesi, Arsa Ofisi Kanununun, Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü hakkındaki tasarının bilâhara müzakere edilmesine dair idi. Kasıtları bu idi ve böyle tasrih edilmiş idi. Bu takrir bilindiği gibi oylandı, kabul edildi. Ben de Avukatlık Kanununun sözcüsü sıfatiyle bir yanlışlığa mahal verilmemek üzere ikinci takriri verdim teyiden. O kadar da bir tebeddül yoktu. Şimdi müzakere edeceğimiz tasarı Avukatlık Kanunu tasarısıdır. Müzakeresi böyle olmak lâzımgelir. Bu itibarla ben çok rica ederim Sayın Başkandan verilen kararı tatbik buyursunlar, arkadaşlarımızın takdim ettiği önerge tetkik edilsin kararımız tatbik edilsin, bunu istirham ediyorum.

BAŞKAN — Sayın Özden hakikaten takrir üzerinde, rakamlar üzerinde oynanmış. Ama takrir sahipleri oynamışlar; şimdi zabıtları getirtiyorum, zabıtlarda ne şekilde ise o şekilde...

İLYAS KARAÖZ (Muğla) — Sayın Başkan Yüksek heyet gündemine hâkimdir.

BAŞKAN — Bir dakika efendim, lâfımı bitireyim, zabıtlarda ne şekilde kabul edilmiş ise, o şekilde işlem yapmak mecburiyetindeyim. Her ikisi de tasarıdır, bu tasarılardan birini öbürüne tercih etmek durumunda değilim bendeniz. Ancak, kabul edilen şekli tatbikle mükellefim, bu itibarla bu hususun izahını yapmak zorundayım.

İLYAS KARAÖZ (Muğla) — Usul hakkında söz istiyorum.

MEHMET HAZER (Kars) — Usul hakkında ben daha evvel söz istemiştim.

BAŞKAN — Sayın Karaöz bir dakika efendim, Sayın Hazer daha evvel söz istemişlerdi. Buyurun Sayın Hazer.

MEHMET HAZER (Kars) — Değerli arkadaşlarım, özür dilerim bugün bir aksi tesadüf birkaç defa huzurunuzu işgal ettim.

Muhterem arkadaşlarım, Sayın Başkan bir yanlışlık yapıyor, özür diliyerek kendilerinden bu yanlışlığın tashihini istirham ediyorum. Yanlışlık şudur: Gündemde takdim tehir, yani öne alma geriye alma takrirlerini komisyon sözcüleri ve Hükümet verir. Grup başkanlarının böyle bir yetkisi yoktur ve bunun üzerinde de bir karar alınamaz. Alınmış karar itiraz edildiği için iptal edilmelidir. Diğer takrir, komisyon sözcüsü tarafından verildiği için muameleye konulmalıdır, Sayın Başkan inşallah direnmezler bu doğru muameleyi mecrasına koyarlar, teşekkür ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim. Sayın Karaöz.

İLYAS KARAÖZ (Muğla) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, Başkanlığa üç imzalı bir takrir takdim ettik. Sayın Bekata ile müştereken imza ettik ve Sayın Güven Partisi Grup Başkanvekili Fehmi Alpaslan arkadaşımız da önergeye imza koydular. Zabıtlar tetkik edildiği takdirde Avukatlık Kanunu tasarısı, yani 1217 sıra sayılı tasarı önergenin en son maddesini teşkil etmektedir. Sayın Bekata ile anlaşmak suretiyle bu sıra sayıları üzerinde bir tashih yaptık. Doğrudur yapılan tashih, fakat en son sıra kulis odasında muhterem arkadaşımızla birlikte konuşarak tashih edilmiştir ve 1217 rakamını taşımaktadır. Durumu bu şekilde tavzih ediyorum, saygılar sunarım.

BAŞKAN — Şimdi belki daha usul hakkında söz istiyen arkadaşlarım var, Sayın Hazer haklı bir noktaya temas ettiler.

Gündem değişikliği talebinde her üye bulunabilir. Fakat gündemin içerisinde bulunan her hangi bir maddenin müstaceliyetle görüşülmesini yalnız o madde ile ilgili komisyon ve Hükümet talebedebilir. Ancak bu gündemimizde sırada bulunan kanun tasarısı ve tekliflerinin her birisi hakkında ayrı ayrı müstaceliyet yani öncelik ve ivedilik takriri mevcut bulunduğu için bu anlaşma gereğince verilmiş olan takrir üzerine bu öncelik takrirlerinin hiçbirisini okutmadık. Burada kabul edilen sıra üzerinden müzakere açtık. Yani Heyeti Umumiye bir defaya mahsus olmak üzere gündemine hâkim olmuştur. Bu sırayı kabul etmiştir. Yoksa çünkü eğer bunun aksi olsaydı. Tüzükte yazılı olduğu gibi Sayın Hazer'in temas ettikleri husus gibi olsa idi, yani o tatbikatı yapmış olsaydık o zaman her tasarı ve teklif üzerine verilmiş olan öncelik teklifinin en aykırısından başlayıp oylamak suretiyle o usule gider idik. Ama bu müştereken grupların anlaşması ile yapılmış olan ve Heyeti Umumiyece kabul edilmiş olan bu önerge Heyeti Umumiyenin bir defaya mahsus olmak üzere Tüzük tadili mahiyetinde olmamak şartı ile bir defaya mahsus olmak üzere günlemine hâkim olması vasfı üzerinde alınmış bir karar sayılıyor bu. Bu itibarla ben bu sırayı takibediyorum. Zaptı getirdim. Zabıttan tekrar okuyorum.

«Yüksek Başkanlığa

Gündemin 1 nci görüşülmesi yapılacak işler kısmında bulunan 1208, 1212, 1219, 1216, 1214, 1217 Sıra Sayılı kanun tasarılarının önemine ve müstaceliyetine binaen bu sıra ile gündemde mevcut bütün işlerden önce görüşülmesini arz ve teklif ederiz.» denilmektedir.

Bu itibarla...

MEHMET HAZER (Kars) — Kim demiş? (C. H. P. sıralarından, Bekata burada sesleri.)

BAŞKAN — Ama diyenler arasında da ihtilâf zuhur etti. Buyurun Sayın Mete, usul hakkında.

MUSLİHİTTİN YILMAZ METE (Adana) — Vazgeçtim.

BAŞKAN — Vazgeçtiniz. Sayın Bekata.

HIFZI OĞUZ BEKATA (Ankara) — Muhterem arkadaşlar, iki yanlışı tashih etmek için huzurunuza çıktım. Yanlışın birisi şudur : Sayın arkadaşımız bir önergeyi hazırlamışlar. Bana getirdiler. Ben oraya Grup Başkanvekili olarak değil Senatör Hıfzı Oğuz Bekata olarak imza attım. Sonra gördüm ki, orada benim yazım olmıyan başka bir yazı ile, yeşil kalemle C. H. P. si Grup Başkanvekili diye bir ilâve yapılmış. Benim bu hususta iznim alınmış değildir.

2. Bu sıralar yazılmışken bunların arasında avukatlıkla ilgili kanuna bir önce Arsa Ofisi ile ilgili kanunu da bir sonraki rakamları ben yazdım. Yani Avukatlıkla ilgili kanuna bir önce, diğerine bir sonraki yazı tashihini ben yaptım. Arkadaşımız bilâhara bunu böyle değil, şöyle yapma tarzındaki tashihi kendileri yapmışlardır.

Asıl Başkanlıkla ilgili bir konuyu da söyliyeceğim.

İLYAS KARAÖZ (Muğla) — Mutabakata varmadık mı?

HIFZI OĞUZ BEKATA (Devamla) — Arz edeceğim. Sayın Başkan, Tüzüğümüzdeki 45 nci maddeyi tadil etme yetkisini haiz değildir. Heyeti Umumiyede sarih hükmü taşıyan maddeleri bir önerge ile değiştirmek kararını veremez. O halde maddeyi okuyorum.

«Hükümet veya Komisyon tarafından yazılı ve gerekçeli bir istek üzerine Cumhuriyet Senatosu uygun görürse bir tasarı veya teklifin diğer işlerden önce görüşülmesine karar verilebilir,»

Nereden gelecek? Hükümetten veya komisyon tarafından. Şu ana kadar Başkanın tatbik ettiği usulün bir noktasında bir müdahale oluyor. Komisyon Sözcüsü Ekrem Özden arkadaşımız diyor ki, ben komisyon sözcüsü olarak şu kanun tasarısının ivedilikle ve öncelikle müzakeresini talebediyorum. Bu 45 nci maddeye uygun bir taleptir. Daha evvelki tasarruf 45 nci maddeyi ihlâl eden bir tasarruf idi. Ama tatbik ettik şu ana kadar. Şu anda doğru eğrinin yerine kaim olmak üzere kendisini ortaya çıkarmış bulunuyor. Başkan daha evvel verilmiş bir karar vardır. O halde o karar Tüzüğe göre doğru hale getirilmek üzere yapılacak müdahaleyi ben bu önergeyi oya koymam diyemez. O halde nasıl bu nevi konularda yine maddenin son hükmü ne diyor? Cumhuriyet Senatosu uygun görürse bu kararı bir şekle bağlıyacaktır. Binaenaleyh, Avukatlık kanunu tasarısı ile ilgili olarak komisyon sözcüsü 45 nci maddenin uygulanması ile ilgili resmî önergesini verince şu anda Başkanın yapacağı icra bu önergeyi oylarımıza arz etmesidir. 45 nci maddeye göre oylarınızla tasvibedildiği takdirde önergenin icabı yerine getirilir. Yoksa daha evvel Sayın Başkanın güçlükle izah ettiği gibi Tüzüğün tadili mahiyetinde olmamakla beraber böyle bir tasarruf yaptı isek de bu kısım şu noktadan itibaren kesilmiştir. Arkadaşımızın önergesi 45 nci maddeye uygundur. Oya konulması zaruridir. Bunun aksine yapılacak işler Tüzüğe aykırıdır ve Başkan re'sen takdir salâhiyetini haiz değildir, Takdir Heyeti Umumiyenindir. Teşekkür ederim.

BAŞKAN —Efendim, takrir sahipleri arasında ihtilâf buulnduğu cihetle verilmiş olan takriri oylamada fayda mütalâa ediyorum. Onu oylıyacağım.

Takriri okutuyorum efendim.

Sayın Başkanlığa

Gündemde 1 nci görüşülmesi yapılacak işler arasında sıra sayısı 1217 olan Avukatlık kanunu tasarısının 1214 sıra sayılı tasarıdan önce ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Geçici Komisyon
Sözcüsü
İstanbul
Ekrem Özden

BAŞKAN — Takriri oylarınıza arz ediyorum... Kabul edenler... Etmiyenler... Takrir kabul edilmiştir. Hükümet ve komisyon lûtfen yerlerini alsınlar.

BAŞKAN — Tasarı üzerinde müzakereye geçiyoruz efendim. Geçici Komisyon raporunun okunup okunmaması hususunu oylarınıza arz ediyorum. Okunmasını kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz istiyen sayın üyeler lûtfen isimlerini kaydettirsinler efendim. Sayın Hazer söz mü istediniz buyurun efendim.

MEHMET HAZER (Kars) — Değerli arkadaşlarım, ben Avukatlık Kanununun yeni bir espiri getirdiğini bildiğim için birkaç noktada mâruzatta bulunacağım. Türkiye'de yeni Anayasanın getirdiği sosyal hakları genişletmenin ilk tatbikatını hazırlıyan böyle bir kanuna elbetteki bütün arkadaşlar gibi ben de müspet oy vereceğim. Fakat kanun acele hazırlandığı için eksiklikleri vardır. Bundan sonra gelecek bu gibi kanunların bu eksiklikleri taşımadan getirilmesini bir temenni olarak arz etmek istiyorum.

Muhterem arkadaşlarım, dışarıda bu kanunun bir meslek kanununu bir inhisar ifade ettiğini söyliyenler vardır. Bendeniz avukatım fakat bu kanunla tekrar arz edeyim ki, hiçbir ilgim yok. Ben Devlet memuru olarak geldim, avukatlıkla olan seyden istifade etmiyeceğim. Fakat böyle de olsa bu Avukatlık Kanunu bir mesleke munhasır bir kanun gibi görünüyor ama diğer meslek erbabı için de bir kapı açıyor. O itibarla bu kanunu tavsip etmek lazımgeliyor. Gönül isterdi ki, bu kanunu daha etraflı hazırlıyabilmek için Hükümet bilhassa Adliye Bakanlığı yardımcı olsun ve bu kanunun müzakeresine, Sayın Müftüoğlu alınmasın her Hükümet üyesi bizim için aynı derecede muhteremdir fakat bizzat Adliye Bakanının bu kanunun müzakeresinde bir katkısı bulunmasını ve bir ilgi göstermesini meslek bakımından, işin önemi bakımından lüzumlu gördüm. Fakat işi mi var, mazereti mi var bilmiyorum, ama olabilir, fakat kanunu daha anlaşılır bir hale çıkarabilmek için Adliye Bakanlığının noktai nazarını da öğrenmek isterdik. Adliye Bakanı bir ekspoze yapar. Kanunlar bizde maalesef yanlış müzakere ediliyor. Yani kanun

takdim edenler, ilgili bakanlar kanun hakkında bize bir malûmat verdikten sonra müzakereler daha müspet ve daha kısa olabiliyor. Fakat başka türlü olunca ister istemez her arkadaş kendi noktainazarından belki kanunu tetkik imkânını bulamadıkları için müzakereleri bir başka istikamete çekip götürüyorlar. Tekrar olarak arz ediyorum. Bu kanunu diğer mesleklere de teşmili imkânını hazırladığı için tasvibe değer bir kanundur, teşekkür ederim.

BAŞKAN — Hükümet adına Devlet Bakanı Sayın Müftüoğlu.

DEVLET BAKANI SADIK TEKİN MÜFTÜOĞLU (Zonguldak Milletvekili) — Sayın Başkan, sayın senatörler, Sayın Hazer'in konuşmasındaki bir nokta zannediyorum ki Senatonun da tasvibetmiyeceği bir tarzda yumuşak da olsa dile getirildi. Bu da bu kadar mühim bir kanunun müzakeresi sırasında Sayın Adliye Bakanının da Senatoda hazır bulunması ve Adliye Bakanının da bu kanun üzerinde katkıda bulunma gayreti içinde olmasını temenni idi.

Bunun mefhumu muhalifi şudur: Şu anda Senatoda Avukatlık Kanunu müzakere ediliyor. Ama her ne kadar Sayın Müftüoğlu varsa da - kendi tabirleriyle Müftüoğlu alınmasın - ancak Adliye Bakanının bulunması lüzumlu idi. Adliye Bakanının bulunmamış olması bu kanuna kendisinin katkıda bulunmadığı tarzında gayet güzel bir polemiğe ve yoruma müsaittir. Bunu ben Sayın Hazer'e eğer bu kasıtla söylemişlerse yakıştıramadım.

Aziz arkadaşlarım, tasarı Hükümet tasarısıdır ve Adliye Bakanlığı tarafından hazırlanmıştır. Şu anda Adliye Bakanı arkadaşım Bakanlar Kurulunda filhal bulunmaktadır. Parlâmento işlerini tedvire memur olduğum için Hükümet adına bendeniz bulunuyorum huzurunuzda. Eğer Sayın Hazer'in tasarı üzerinde soracağı, öğreneceği yahut öğrenmek ihtiyacını hissettiği hususlar varsa ariz amik ifade edeyim ki cevaplandırmaya da hazırım.

İkinci husus şu: Sayın Hazer yine biraz evvel ifade ettiğim üslûp içerisinde Adliye Bakanının mücmel de olsa tasarı üzerinde Yüce Heyete malûmat vermesinin faydalı olacağı kanısında. Her ne kadar ne Meclis Tüzüğünde ne de Senato İçtüzüğünde bu hususta âmir bir hüküm yok ise de aksine bakanlara ve komisyona her an üyelerden daha önce konuşma hakkını veren bir hüküm vardır. Ancak, Parlömanter hayatımızın devam eden seyri içerisinde bu usul tarzı meclislerce şu veya bu suretle revaç görmemiş. Eğer bununla Sayın Hazer, Sayın senatörlere Adliye Bakanı bu hususta izahat verseydi sayın senatörler bir fikrî aydınlığa kavuşurlar, bu suretle müzakereler daha kolay istikametin bulur ve daha kolay bir tarz içerisinde olgunlaşırdı kanaatini ifade etmek istiyorlarsa beni çok affetsinler, bu beyan tarzı ve bu anlam doğrudan doğruya sayın senatörlere karşı bir bühtan olur. Biz Hükümet olarak böyle bir şeyi kabul etmiyoruz, saygılar sunarım.

BAŞKAN — Sayın Yeşilyurt.

İSMAİL YEŞİLYURT (Yozgat) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım, Avukatlık kanun tasarısını hazırlayıp da bu zamana kadar bu kanun tasarısı hakkında emeği geçmiş bulunan bütün arkadaşlarıma Hükümete teşekkür ederek sözlerime başlıyorum.

Sevgili arkadaşlarım şu bir vâkıadır, 3499 sayılı Avukatlık Kanunu 1 Aralık 1939 yılında kabul edilmiş, aradan 30 sene geçmiştir. 30 yıl içerisinde gerek dünyadaki gerek Türkiye'deki gerek sosyal hayatta gerekse diğer sahalardaki kültürel hayatta değişiklikler adlî hayatta ve neticeten avukatlığın da niteliği ve mahiyeti hakkında değişiklik yapmıştır. Her ne kadar 3499 sayılı Kanunun 7 kanun çıkarmak şartiyle, münferit hükümlerle bâzı yeni getirilmiş hükümlerle bâzıları tayyedilmiş, bâzıları ilâve edilmiş ise de bugünkü istenen ve özlenen netice hâsıl olmadığından şimdi izah edeceğim şu 4 sebebe müsteniden Avukatlık Kanununun tümü ele alınmış, hazırlanmış, gelmiş bulunmaktadır.

1961 Anayasamız yeni bir espri getirmiştir. 1961 Anayasası nasıl ki işçiler hakkında hüküm vaz'etmişse, yine Anayasanın 122 nci maddesinde gayet sarih olarak izah edildiği veçhile kamu kurumu niteliğinde bulunan meslek teşekküllerinin de kanunla tedvini düşünülmüştür. Her ne kadar avukatlık bundan evvel barolar marifetiyle, kendi denetiminde ve yönetiminde bâzı vazifeler ifa etmekte ise de Anayasanın 122 nci maddesinin anladığı espri içeri-

sinde değildir. Bu sebeple Türkiye Barolar Birliği kurulmak şartiyle avukatların denetiminin bizzat kendileri tarafından yapılması, yine avukatların bizzat yönetiminin de kendileri tarafından yapılması hususu derpiş edilmiş ve bu espri içerisinde kanun hazırlanmış bulunmaktadır.

Ama bununla beraber tamamen Adliye Vekâletinin de bâzı hususlarda yine Türkiye'de bulunan adlî hayatı düzenyiyen bir bakanlık bulunması sebebiyle bâzı hususlarda kendilerine yetki verilmiş bulunmaktadır.

Kaldı ki, ikinci en büyük sebep, - benim hukukî kanaatime göre de bu kanunun kaldırılmasındaki - avukatlığın bir âmme hizmeti olmasıdır. Adaletin tevzii bir âmme hizmetidir, avukat da adaleti tevzi eden, adaletin tecellisine yardım eden kişi bulunması sebebiyle bunun vazifesi de âmme vazifesidir, kamu hizmetidir. Bu hizmeti kanunda bütün detaylariyle tesbit edilmiştir.

Yine avukatın görevi sırasında işlediği suçlar ve avukata karşı görevi sırasında işlenecek suçlar hususunda bundan evvelki kanunda bâzı maddeler varsa da bunlar bütün ayrıntılariyle birlikte tesbit edilmiş bulunmaktadır.

Üçüncü en büyük getirmiş bulunduğu yenilik ise bu kanunun; 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunundan istifade edebilmek imkânını sağlamış bulunmasıdır. Her ne kadar sevgili arkadaşlarım işçi niteliğini haiz bulunmıyan serbest meslek erbabının, Türkiye'de ilk defa sosyal sigortalardan istifadesini bu kanunla, ki bugün Türkiye'de hizmet görmüş bulunan avukat arkadaşlarımızın da özlediği budur, bu bizim düşünüşümüze göre Anayasanın getirmiş bulunduğu 122 nci maddesine tamamen uygun bulunmaktadır.

Bu kanun bundan evvelki kanunun bâzı hükümlerinin aynen gelmiş bulunması sebebiyle o kanunun da Türkiye Adliyesinde ve avukatlarda büyük faydalar bulunduğunu tesbit etmek lâzımdır. Elimizdeki mevcut bulunan tasarı gerek kısımlara ayrılmak, gerek bölümlere ayrılmak suretiyle hazırlanmış ve şunu itiraf etmek lâzım ki, bu kanun bugün Türkiye'de vazife gören avukat arkadaşlarımızın, meslektaşlarımızın beklediği ve özlediği bir kanundur. Bu kanunun iyi hazırlandığına ben şahsan kaaniim. Bu kanunun memleketimize, meslektaşlarımıza ve Türk Adliyesine hayırlı olmasını temenni eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN — Sayın Hazer, buyurunuz.

MEHMET HAZER (Kars) — Değerli arkadaşlarım, bugün bir ters tesadüf çok konuştuk.

Şimdi Sayın Bakan siz beni ya dikkatle dinlemediniz yahut da çok yanlış yorumladınız. Benim niyetim başka, sizin tefsiriniz, yorumunuz büsbütün başka oldu.

DEVLET BAKANI SADIK TEKİN MÜFTÜOĞLU (Zonguldak Milletvekili) — O halde mesele kalmadı.

MEHMET HAZER (Devamla) — Mesele kalmadı ama şimdi ben sizi yetkisiz veya illâ Adliye Bakanının burada bulunması lüzumunu şart koşmadım. Dedim ki, olsaydı şu olurdu... Bu kanun Adliye Bakanlığınca hazırlanmış tümü hakkında bir izahat verme imkânını bulurdu. Siz de bilebilirsiniz bir başkası da, ama bir bakan böyle bir kanunu, çünkü bu kanun diğer kanunlardan farklı bir müzakereye tabi tutulmuştur, Mecliste. Kod halindedir bu kanun. Ancak, şimdi biraz sonra belki de karar alınacaktır, ancak tadiller, değişiklikler hakkında müzakere açılacak bir kanundur, orada öyle kabul edilmiştir. Bu bakımdan bir umumi izah yapılmak lâzımdır.

Bir başka bakımdan da arz edeyim, bir kanun hakkında umumi izahat vermek, bir ekspoze yapmakla hiçbir zaman senatörlere, milletvekillerine bir şey gelmez, yani onları küçültmek mânasını taşımaz. Meselâ bütçe kanunu böyle getirilir, izah edilir, ondan sonra mukabil müzakereler yapılır. Yani bir kanunda izahat vermeyi istemek ne Senatoya karşı hürmetsizliktir, ne de İçtüzüğe aykırı bir hüküm ifade eder. Bu itibarla Sayın Bakan iki noktada da yanılmışlardır, bu yanlışlığı düzeltmek için huzurunuzu işgal ettim. Kanunun süratle çıkması için meseleyi bu noktada kesiyorum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Betil.

ZİHNİ BETİL (Tokat) — Muhterem arkadaşlar, bu tasarıyı Yüce Senato adına inceliyen Geçici Komisyonda ben de üye bulunuyordum. 3 hususta ben Geçici Komisyon raporuna muhalif kaldım ve muhalif kalmış olduğum hususları da bir muhalefet şerhi ile ifade ettim. Be-

nim muhalif kaldığım hususlardan birisi : Tasarının Adalet Bakanlığını Türkiye Barolar Birliği üstünde bir karar organı haline getirmiş bulunmasıdır. Türkiye Barolar Birliği üstünde bir karar organı haline gelen, durumunu alan Adalet Bakanlığının çeşitli sebeplerle müdahalelerini maddeleri görüşürken açıklıyacağım, üzerinde gerekli tartışmaları yapacağız. Benim muhalif kaldığım hususlardan birisi bu idi.

İkincisi de ben avukatlarla Sosyal Sigortalar Kurumu arasında ilişki kurulmasına esas itibariyle taraftarım. Fakat bu ilişkinin kabul edilen metinde gösterildiği üzere, kabul edilmiş bulunmasına aleyhtarım. Binaenaleyh, tasarının avukatlarla Sosyal Sigortalar Kurumu arasında kurulması gerekli olan ilişkilere dair hükümlerinin müzakeresine sıra geldiği zamanda bu hususlar üzerinde ayrıca tartışacağız.

Ben avukatlarla T. C. Emekli Sandığı arasında ilişki kurulmasına da esas itibariyle taraftarım. Fakat bu ilişkinin metinde kabul edildiği üzere tesis edilmiş bulunmasına, tanzim edilmiş bulunmasına aleyhtarım. Bu hususu da ilgili hükümlerin görüşülmesi sırasında tartışacağız.

Bu noktalara kısaca, vakit almamak için böylece temas ettikten sonra bir noktayı belirtmek ve bir nokta üzerinde de istirhamda bulunmak suretiyle sözlerimi keseceğim.

Belirtmek istediğim husus şu : Bu tasarı benim görüşüme uymıyan hükümler de ihtiva etmiş olmasına rağmen ileriye doğru bir merhaledir. 3499 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bu yana 30 yıl geçmiştir. O tarihten sonra bir İkinci Cihan Harbi olmuştur. O İkinci Cihan Harbi sosyal, ekonomik ve hukukî müesseselerde büyük değişiklikleri zaruri kılmıştır. Ayrıca memleketimizde çok partili siyasi hayata girmişizdir, gizli oy, açık tasnif sistemine dayanan çok partili demokratik hayata girmişizdir, 1961 Anayasasını kabul etmişizdir, mahkemelerin bağımsız, hâkimlerin teminatlı olması prensibini koyan Anayasaya göre kuvvetler ayrılığı prensibini koyan Anayasaya göre, Anayasa Mahkemesi kurulmuştur, Yüksek Hâkimler Kurulu kurulmuştur, fakat Avukatlık Kanunu bütün bunlara rağmen 30 yıl evvel tedvin olunduğu şekilde kalmıştır. Tasarı benim bâzı hükümlerine muhalif olmaklığıma rağmen İkinci Cihan Harbinin ve ondan sonraki devrenin ve memleketimiz itibariyle içinde bulunduğumuz şartların icaplarına uygun birçok yenilikler getirmiş bulunmaktadır. Ben bu yenilikleri takdir ile kaydediyorum. Bu yenilikleri takdirle kaydederken; yeni Avukatlık Kanununun hazırlanması için Ankara, İstanbul ve İzmir barolarının gösterdiği müstesna gayret ve faaliyeti de huzurunuzda takdir ile anmayı bir kadirşinaslık borcu biliyorum. Belirtmek istediğim husus bu idi. İstirhamıma gelince :

Muhterem arkadaşlar bu kanunun tümü hiç şüphe yok, Hükümet içinde Adalet Bakanlığını en çok ilgilendirmektedir. Çünkü Adalet Bakanlığı, Türkiye Barolar Birliğinin üstünde bir karar organı hüviyetini de almış bulunmaktadır. Tasarının Cumhuriyet Senatosu Geçici Komisyonunda görüşülmesi sırasında Adalet Bakanlığının yekili temsilcileri vardı. Ama tasarı Sosyal Sigortalar Kurumu ile ilişkisi bakımından, Sosyal Sigortalar Kurumu ile, Çalışma Bakanlığiyle de yakından ilgilidir. Tasarı ayrıca T. C. Emekli Sandığı ile kurduğu ilişki itibariyle, T. C. Emekli Sandığı ve Maliye Bakanlığıyla da ilgilidir. Binaenaleyh raporda bir Hükümet tasarısı vardır, Hükümet tasarısına ayrı hükümler kabul edilmiştir. Millet Meclisi Geçici Komisyonunda. Millet Meclisi Geçici Komisyonunda kabul edilen metnin bir kısmı da Millet Meclisi Genel Kurulundaki müzakereler esnasında değiştirilmiştir. Şimdi, Geçici Komisyon Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulu adına ve onun görevini kolaylaştırmak için vazife ifa eder. Ama ileri sürülen görüşleri raporunda olduğu gibi belirtmek mecburiyetindedir. İleri sürülen görüşleri kabul etmiyebilir. Kabul ettiklerine kabul etmiş olarak temas eder. Ama kabul etmediklerinin ileri sürülen gerekçesi ne ise ve niçin kabul edilmemişse kabul edilmemesinin gerekçesi ne ise raoporda bunların izahı iktiza eder.

Komisyon raporunun okunmasına karar alındı. Komisyon raporu bu bakımdan eksiktir. O itibarla Yüce Cumhuriyet Senatosunun konu üzerinde tenevvür etmesi için komisyonun arz ettiğim bu hususlar üzerinde bilgi vermesinde fayda mütalâa ediyorum. Bunu istirham ederim.

BAŞKAN — Görüşme müddetimiz dolmuştur. Ancak, bu hususta bir takrir var. Takriri okutuyorum :

Sayın Başkanlığa

İşbu Avukatlık kanun tasarısının bitimine kadar değişiklik için önerge verilmiyen maddeler hakkında müzakere açılmadan celsenin devamına karar verilmesini arz ve teklif ederiz.

Kayseri — Yozgat
Hüseyin Kalpaklıoğlu — İsmail Yeşilyurt
Denizli
Kemal Turgut

ZİHNİ BETİL (Tokat) — Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN — Usul hakkında Sayın Betil. Bir takrir daha var efendim bu hususta. Onu da okutayım da ondan sonra söz vereceğim.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Avukatlık kanunu tasarısının görüşülmesinde sadece üzerinde değiştirme önergesi verilmiş maddeler hakkında görüşme yapılmasını, önerge verilmiyen maddeler için görüşme açılmamasını arz ve teklif ederiz.

Komisyon Sözcüsü
İstanbul
Ekrem Özden

BAŞKAN — Şimdi bu okunan takrir, Avukatlık kanun tasarısı üzerindeki müzakerenin ancak hakkında takrir verilmiş olan maddeler üzerinde müzakere açılması, hakkında takrir verilmemiş olan maddelerin okunup oylanması şeklinde bir usulü müzakerenin tatbikini istemektedir. Bundan evvelkini de aynı şeyi kapsamakla beraber, ayrı bir isteği vardır. O da Avukatlık kanun tasarısının müzakeresinin hitamına kadar celsenin devamını talebetmektedir.

Usul hakında Sayın Betil buyurun.

Evvelâ Sayın Betil bir dakika efendim, şimdi müddetimiz doldu. Müddetin devamı için verilmiş önergeyi oylıyayım. Şayet kabul olmazsa celseyi kapatmak mecburiyetindeyim.

ZİHNİ BETİL (Tokat) — Onun hakkında da konuşacağım.

BAŞKAN — Onun hakkında da konuşacaksınız buyurun.

ZİHNİ BETİL (Tokat) — Muhterem arkadaşlar, tasarının ileriye doğru bir merhale olduğuna deminki sözlerim arasında işaret etmiştim. Avukatlar, hak ve hakikatin tecellisinde mahkemelerin yardımcısıdır. Şimdi müzakerelere devam edelim, buyuruyorlar. Buna bir itirazım yok, Yüce Senato nasıl karar alırsa o şekilde hareket ederiz. Bazan zamandan kazanmak için, bazan mühim bir tasarıyı sürekli olarak müzakere etmekte fayda mülâhaza edildiği için Cumhuriyet Senatosu nasıl karar alırsa o şekilde hareket ederiz. Yalnız, «ancak verilmiş önergeler üzerinde müzakere açılır» noktasını kabul etmiyorum. Çünkü verilmiş önergeler üzerinde müzakere açılır, oylanır ise Cumhuriyet Senatosunun sayın üyelerine önerge hazırlamak için münasip bir mehil verilmeksizin, bu önerge oylanırsa bu tasarının müzakeresi, «olup bittiye getiriliyor» hükmüne mâruz kalacaktır ve bundan kendimizi kurtaramayız. Binaenaleyh Cumhuriyet Senatosunun muhterem üyeleri böyle bir önerge verileceğini önceden tahmin edemiyecektir ve bu sebeple hangi maddeleri üzerinde değiştirme talebinde bulunacaklarsa onu önceden tesbit etmiş olmıyacakları için, bu önerge münasip bir zaman verilmeksizin oylanamaz. Bunu arz ederim.

CEMALETTİN İNKAYA (Balıkesir) — Devamın aleyhinde söz istiyorum.

BAŞKAN — Sayın İnkaya aleyhinde konuşuldu efendim.

HÜSEYİN KALPAKLIOĞLU (Kayseri) — Müsaade eder misiniz önergemi izah edeyim?

BAŞKAN — Önergenin izahı var mı efendim? Önergenin izahını ben yaptım Sayın Kalpaklıoğlu. Ben izahını yaptım, dedim ki, şayet bu arzu kabul edilirse hakkında önerge verilmiş olan maddeler müzakere edilecek, öbürleri müzakeresiz okunup oylanacak dedik. Daha bunun başka türlü bir izahı var mı efendim?

ZİHNİ BETİL (Tokat) — Önergeyi veren müddeti tasrih edeceğim deyin de bir hak bahşetmekliğiniz lâzımdır.

BAŞKAN — Bir dakika efendim, bir dakika efendim. Evvelâ bendeniz müddetin devamı hususunu oylarınıza arz edeceğim, aksi takdirde celseyi kapatmam lâzım.

HÜSEYİN KALPAKLIOĞLU (Kayseri) — Bu hususu da tavzih edeceğim....

BAŞKAN — Aksi takdirde kapatmam lâzım. Görüşme müddeti geçiyor.

HÜSEYİN KALPAKLIOĞLU (Kayseri) — Sayın Başkan saat 8 e kadar müzakerenin devam edilmesi diye tasrih edeceğim.

BAŞKAN — Neyi?.

HÜSEYİN KALPAKLIOĞLU (Kayseri) — Önergemi.

BAŞKAN — Efendim evvelâ celseye devamını söyleyin, ondan sonra zatıâlinizin saatini ayrıca koyarız.

Saat 7 de müddetimiz dolmuştur. Müddetin uzatılması hususunu oylarınıza arz ediyorum : Kabul edenler.....

CEMALETTİN İNKAYA (Balıkesir) — Aleyhinde söz istiyorum.

BAŞKAN — Neyin aleyhinde?. (Oylamaya geçildi, sesleri)

CEMALETTİN İNKAYA (Balıkesir) — Uzatmanın aleyhinde?. Takririn aleyhinde çok rica edeceğim. (Gürültüler)

BAŞKAN — Efendim, Sayın İnkaya müddet dolduğu için bunu Başkanlık olarak re'sen oyluyorum.

CEMALETTİN İNKAYA (Balıkesir) — Müddetin uzatılmasına dair takririn aleyhinde.

BAŞKAN — Buyurun Sayın İnkaya. Takririn aleyhinde.

HÜSEYİN KALPAKLIOĞLU (Kayseri) — Sayın Başkanım takririmi izah edeceğim, müddet hakkında mâruzatta bulunacağım. Saat sekize kadar devamını belirteceğim.

BAŞKAN — Efendim, ben o hususu tasrih ettim, sadece devamını oylıyacağım. Ondan sonra saatini zatiâliniz teklif edeceksiniz.

ZİHNİ BETİL (Tokat) — Tasrih edeceğim deyince söz vermeniz lâzımdır.

BAŞKAN — Tasrih edeceğim dediği saat koyacağım diyor. Ben yedide bitiyor, müddeti uzatmak mecburiyetindeyim. Müddet uzarsa ondan sonra saati ayrıca koyacağız. Üç saat mi çalışacağız, beş saat mi çalışacağız ayrıca onu kararlaştıracağız.

ZİHNİ BETİL (Tokat) — Şimdi efendim, tasrih edeceğim diyor, tasrih etsin Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Buyurun Sayın İnkaya.

Sekize kadar devamını istediler.

CEMALETTİN İNKAYA (Balıkesir) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım, çok önemli bir kanunun görüşülmesi sırasında biraz evvel verilmiş olan takrirleri esefle karşıladığımı ifade etmek isterim. Maddeler hakkında önerge verilirse, takrir verilirse o maddeler görüşülsün, takrir verilmezse o maddeler oylansın geçilsin diye bir iki tane takrir verildi. Ben Senatoya geldiğimden bu yana böyle verilmiş takriri ilk defa görüyorum. Belki mümkündür, daha evvelki celselerde, daha evvelki kanunların görüşülmesi sırasında böyle takrirler verilmiştir ve Yüce Senatomuzdan böyle kanunlar çıkmıştır. Ama ben bu derece önemli bir kanunu bu kadar süratli bir şekilde geçirilmesini doğru bulmuyorum.

Sonra Senato sıralarına şöyle baktığım zaman hep avukat arkadaşlarımı görüyorum, hiç de ekseriyet de yok zannediyorum, Sayın Başkan. Bu itibarla bu kadar önemli bir kanunu bir dakika dahi olsa uzatmak suretiyle Senatonun çalışma süresini mutlaka bir iki maddesinin geçirilmesi yanında gayret sarf edilmesini uygun mütalâa etmiyorum. Binaenaleyh daha kalabalık bir celsede, ekseriyetin bulunduğu bir celsede bu kanunun görüşülmesini arz ederim, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Saat yediden sonra müzakerelere devamı hususunu, saat sekize kadar devamı hususunu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Saat sekize kadar devamı kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz istiyen sayın üye?..

Sayın Alpaslan.

FEHMİ ALPASLAN (Artvin) — Sayın Başkan, sayın arkadaşlarım, benden evvel konuşan değerli arkadaşlarımın da ifade ettiği gibi görüşülmekte olan Avukatlık kanun tasarısı bir ihtiyaçtan doğmuş ve ilerilik ifade eder mahiyettedir. Ben huzurunuzda bir noktaya işaret etmek istiyorum.

Avukatlık kanun tasarısını mücerret avukatlık yapan meslek sahiplerinin durumu ile alâkalı, yalnız onlar için fayda sağlıyan bir kanun tasarısı şeklinde mütalâa edersek daha başlangıçta aldanmış oluruz. Avukatlık mesleki milletimizin hukuk hayatında tesirli bir şekilde kendisini hissettirmektedir ve bunun daha da millettimize yararlı bir hal alması için bâzı hükümler getirilmiş bulunmaktadır. Bugün elimizdeki tasarı; avukatlara yalnız nitelikleri üzerinde bir yetki vermiyor, çoğu ahvalde onları pek çok mecburiyetler ve mükellefiyetler

altına sokuyor. O itibarla Türk Milletinin hukuk hayatına hizmeti daha mükemmel olsun, daha teminatlı bir hizmet vermek imkânı hâsıl olsun diye getirilen bir tasarıyı sanki avukatlara bir şeyler sağlamak için getirilmiş gibi telâkki etmek doğru değildir. Bu arada elbette ki avukatın da meslekinin hususiyetine uygun olarak teminata kavuşması, sosyal güvenliğe kavuşabilmesi için kanunda bâzı hükümler vardır, bunları maddeleri geldiği zaman sizlerin de görüşlerinin ayrı ayrı arz imkânı hâsıl olacaktır.

Sevgili arkadaşlarım, henüz oylanmıyan bir de önerge mevcuttur. Bu tasarının üzerinde önerge verilen maddeleri üzerinde müzakere açılsın, diğerleri geçsin diye. Bu tasarı Millet Meclisinden de bu haliyle kabul edilmek suretiyle Yüksek huzurunuza gelmiştir. Komisyonlarda uzun uzun üzerinde tartışmalar olmuştur ve yalnız komisyon üyeleri değil diğer arkadaşlarımız da katılmak suretiyle fikirlerini beyan etmişlerdir.

Şimdi avukatlar ve bütün Türk milleti Cumhuriyet Senatomuzdan bu kanunun biran evvel kendilerine armağan edilmesini istemektedirler ve bunda haklıdırlar. Gayet açık olalım, Meclislerin faaliyet dönemlerinin bitmesine az zaman kalmış bulunuyor. Arkada daha birçok kanunlar vardır, bu kanunlar gelip sıra ile bu Meclisin müzakerelerinden geçecektir. Meclislerin müzakeresinden geçecektir. O halde Millet Meclisinin gece geç saatlere kadar çalışmak suretiyle tamamladığı bu tasarı üzerinde elbetteki her maddesinde fikir söylemek istiyen arkadaşlarıma bu hak tanınacaktır, ama işi uzatır mahiyette tutma yerine kanunun esasları üzerindeki müzakerelere halel getirilmeksizin görüşülüp biran evvel çıkması mevzuunda da Cumhuriyet Senatosunun sayın üyelerinin daha çok anlayış göstereceklerinden emin bulunuyorum. Bu tasarıyı gerçekten büyük bir ihtiyaca cevap veren, gerçekten yalnız avukatlara değil Türk Milletine faydalı neticeler verecek olan bir tasarı mahiyetiyle geliyor ve bu şekilde ve bunun hazırlanmasında emeği geçen Hükümete, komisyonlara ayrı ayrı teşekkürlerimi arz etmek suretiyle hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN — Takrir veren ve takrire oy kullanan sayın üyelerin dışarı çıktığı görülmüştür. Başkanlık ekseriyet hususunda şüpheye düşmüştür.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacaktır.

(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Müzakere için gerekli nısap bulunmadığı anlaşılmıştır.

18 . 3 . 1969 Salı günü saat 15,00 te toplanmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati : 19,20

7. — SORULAR VE CEVAPLAR

B) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Mehmet Özgüneş'in, LCC Language And Culture Center isimli öğretim kurumunun kanunsuz faaliyetlerine dair, yazılı soru önergesi ve Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in cevabı. (7/504)

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Özü : LCC, Language And Culture Özel Öğretim Kurumunun kanunsuz faaliyetleri hakkında.

İlgi : Millî Eğitim Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılması isteği ile Başkanlığı-

nıza sunmuş olduğum 19 Aralık 1968 tarihli soru önergem.

Aşağıdaki soruların Millî Eğitim Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygı ile rica ederim.

Mehmet Özgüneş

1. İstanbul'da LCC, Language And Culture ismi altında faaliyette bulunan ve 625 sayılı Kanuna aykırı olarak tiyatro, sekreterlik, mankenlik, zerafet, resim, dekorasyon ve popüler müzik bölümlerini de açarak 4 yıldır öğretim yapan, öğrenci kaydedip para alan, bu kanunsuz faaliyetlerinin reklâmını yapmak için broşürler ve gazete ilânları yayınlatan özel öğretim kurumunun kanuna aykırı olarak öğretim yapan bölümlerinin kapatılması için Bakanlığınızca verilmiş olan 23 Ocak 1968 gün ve 479 sayılı 22 Temmuz 1968 gün ve 4633 sayılı, 26 Ekim 1963 gün ve 6894 sayılı kapatma kararları,

a) 625 sayılı Kanunun 18 nci maddesi gereğince ilgili özel öğretim kurumu tarafından Bakanlığınızca uygun görülen şekilde yayınlatılmış mıdır?

b) Yayınlatılmışsa, hangi tarihlerde ve hangi yayın araçları ile yayınlatılmıştır?

c) Yayınlatılmadı ise, vatandaşların aldatılmasını önlemek maksadı ile konulduğu gerekçesinden anlaşılan 18 nci madde hükümlerinin yerine getirilmemesinin sebebi nedir?

2. Söz konusu olan özel öğretim kurumunun durumu, 625 sayılı Kanunun 9 ncu maddesine uygun mudur?

T. C.
Millî Eğitim Bakanlığı

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

İlgi : 3 . 1 . 1969 tarih ve 7/504 - 9451/2724 sayılı yazınız.

Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Mehmet Özgüneş'in, LCC Language And Culture isimli özel öğretim Kurumunun faaliyetlerine dair verdiği yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Ek 3 soru cevabı.

İlhami Ertem
Millî Eğitim Bakanı

Cumhuriyet Senatosu Tabiî Senatörü Sayın Mehmet Özgüneş'in, LCC isimli Özel Öğretim Kurumunun kanunsuz faaliyetlerine dair 24 . 12 . 1969 tarihli yazılı soru önergesine cevabımız.

1. İstanbul'da LCC Mesut Üstünel adı tarafından faaliyette bulunan Özel Öğretim Kurumu Bale, müzik, stenograf ve tezyini resim faaliyetlerine öğretime başlama müsaadesi verilmiştir.

Kurum, bu müsaadeye göre normal olarak faaliyet göstermektedir.

Tiyatro ve sekreterlik bölümlerine kurum açma izni verilmiş, öğretime başlama izni verilmemiştir.

Mankenlik, zerafet ve popüler müzik bölümlerine hem kurum açma hem de öğretime başlama izinleri verilmemiştir.

a) Bir özel öğretim kurumunun mevcudiyeti, ancak öğretime başlama izni alması ile tanınabilir. Söz konusu kurslara öğretime başlama izni verilmediği için, bunlar hakkında bir kapatma kararı ve kararın, 625 sayılı Kanunun 18 nci maddesi gereğince yayımlanması mevzuubahsolamaz.

Ancak bu kurumlar hakkında 23 . 1 . 1968 gün, 479 sayılı, 22 . 7 . 1968 gün, 4633 sayılı, 26 . 10 . 1968 gün, 6894 sayılı yazılarımızla izin almadan faaliyet gösteren kursların bu faaliyetlerine son verilmesi hakkındaki işlemler, öğretime başlamış kurumların kapatılması niteliğinde bulunmamaktadır.

b) (a) da açıklandığı gibi yayımlanması bahis konusu değildir.

c) Yayımlanmamasının sebebi (a) bölümünde açıklanmıştır.

2. 625 sayılı Kanunun 9 ncu madesi, yalnız özel okullarla ilgili olup dışındaki öğretim kurumlarını kapsamamaktadır.

2. — Cumhuriyet Senatosu Denizli Üyesi Hüseyin Atmaca'nın, Çimento Sanayiinin geliştirilmesine dair, yazılı soru önergesi ve Sanayi Bakanı Mehmet Turgut'un cevabı. (7/506)

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Kalkınma hamlemizin ve mesken dâvamızın mühim ihtiyaç maddelerinden olan Çimento Sanayiinin genişletilmesi Birinci ve İkinci Beş Yıllık plânlarda öngörülmektedir. Bu cümleden olarak Ege'de Denizli, Doğuda Erzurum'da yeni

çimento fabrikaları yapımı düşünülmekte midir? Düşünülüyorsa hangi yıl pragramına alınacaktır ve bu illerin neresinde yapılacaktır?

Bu hususun Sanayi Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygı ile rica ederim.

Hüseyin Atmaca
Denizli Senatörü

T. C.
Sanayi Bakanlığı
Müsteşarlık Yazı
İşleri Bürosu
Sayı : 9/154

Ankara

5 . 3 . 1969

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

İlgi Kanunlar Müdürlüğü 3 . 1 . 1969 tarih ve 8549 - 7/506 - 2722 sayılı yazıları :

Cumhuriyet Senatosu Denizli Üyesi Hüseyin Atmaca'nın Denizli'de bir çimento fabrikası kurulmasına dair yazılı soru önergesine cevabımız ilişik olarak sunulmuştur.

Saygılarımla arz ederim.

Mehmet Türgut
Sanayi Bakanı

Sayın Hüseyin Atmaca'nın yazılı soru önergesine Sanayi Bakanlığı cevabıdır :

Ege bölgesinde kurulmakta olan Batı - Anadolu Çimento Fabrikasının devreye girmesi ile bu bölgede üretim 830 000 tona yükselecek, ihtiyaç ise ancak 1975 yılında bu seviyeye ulaşacaktır. Bu sebeple bölgede yeni bir tesisin ilâvesi şimdilik düşünülmemektedir. Ancak Ege bölgesinde 1975 yılından itibaren meydana gelecek boşluk 1972 yılı plânında Denizli civarında ele alınacak bir tesisle karşılanabilir.

3. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Mehmet Özgüneş'in, Kayseri Valiliği emrine verilen ilköğretmen okulu mezunlarına dair yazılı soru önergesi ve Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in cevabı. (7/517)

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Aşağıdaki soruların Millî Eğitim Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygı ile rica ederim.

Mehmet Özgüneş

1. 1968 yılında Kayseri Valiliği emrine ilköğretmen okulu mezunu kaç yeni öğretmen verilmiştir?

2. Bu öğretmenlerin açık yerleri tâyinleri nasıl yapılmıştır?

3. Açık yerler için kur'a çekilmiş midir?

4. Kur'a çekilmiş ise,

a) Halen kaç öğrtmen kur'ada kendisine düşen görev yerinde çalışmaktadır?

b) Bugüne kadar kaç öğretmen kur'ada kendisine düşen görev yerinden başka yere nakledilmiştir? Bu öğretmenlerin,

1. İsimleri,
2. Kur'ada kendilerine düşen görev yerleri,
3. Halen çalıştıkları yerler,
4. Nakil sebepleri, nelerdir?

5. Vilâyet merkezine yakın olan bâzı köylerin kur'aya dâhil edilmiyerek bilâhara bâzı iltimaslı kimselerin bu yerlere nakledildikleri doğru mudur?.

6. Kayseri'de yayınlanan Anadolu Gazetesinin 4 Ekim 1968 tarihli nüshasında yer alan,

«İşte partizanlık örneği, 300 öğretmenin tâyini Vali Asım İğnecilerin isteğine göre yapıldı. Torpili kuvvetli olanlar beğendikleri yere tâyin edildi» başlıklı yazıda ileriye sürülen iddialar doğru mudur?

T. C.
Millî Eğitim Bakanlığı
Özel : 134

4 . 3 . 1969

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

İlgi : 21 . 1 . 1969 tarih ve 7/517 - 9355/3059 sayılı yazınız.

Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Mehmet özgüneş'in, Kayseri Valiliği emrine verilen ilköğretmen okulu mezunlarına dair yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

İlhami Ertem
Millî Eğitim Bakanlığı

Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Sayın Mehmet Özgüneş'in, Kayseri Valiliği emrine verilen ilköğretmen okulu mezunlarına dair 19 . 1 . 1969 tarihli yazılı soru önergesine cevabımız.

1. 1968 yılında Kayseri ili emrine 314 yeni mezun ilkokul öğretmeni verilmiştir.

2. Bu öğretmenlerin açık yerlere tâyinleri, Atanma, Nakil ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinin, ilgili maddeleri gereğince, kız öğrenciler için daha uygun şartları haiz yerler seçilerek kur'a ile yapılmıştır.

3. Açık yerlere yeni mezunlar tâyin edilirken komisyonun huzurunda kur'aları çekilmiştir.

4. a) Çeşitli mâzeretleri sebebiyle 38 öğretmen, kur'a çektikleri yerlerden başka yerlere nakledilmişlerdir.

1, 2, 3, 4, soruların cevapları ilişik liste ile verilmiştir.

b) Emre verilen öğretmenler genel olarak maaş alabilmeleri için acele tesbit edilen açıklara kura ile tâyin edilmişlerdir. Ancak, bayan öğretmenlerin çalışacakları yerlerin tesbitinde, ay sonu olması ve o anda elverişli yerlerde açık bulunmayışı, bilâhara şartları elverişli yerler boşaldıkça mâzeretleri göz önünde bulundurularak yerleri değiştirilmiştir. Yer değiştirmeleri yapılırken köylerde tek başına bayan öğretmenlerin çalıştırılmaması ve mecburi hizmet borçları bulunmıyanlar düşünülmüş bu suretle de istifaların önüne geçilmiştir.

5. İl merkezine yakın yerlerdeki açık okullar, mâzeretlerine göre il içindeki nakil dileğinde bulunan öğretmenlere tahsis edilmiş, lüzumsuz açık bekletilmemiştir.

6. Vilâyetçe tâyinler mevzuat ve kanunlar çerçevesi içinde yapılmış hiçbir dış tesire meydan verilmemiştir. İddialar yersizdir.

Çeşitli mâzeretleri sebebiyle görev yerleri değiştirilen stajiyer öğretmenlere ait çizelge

Sıra No.	Adı ve soyadı	Kur'a ile çektiği ilk görev yeri	Halen çalıştığı yer	Nakil sebebi
1	Nurcan Sezgin	Develi Hüseyinli	Develi Gümüşören	Okulun köyden uzaklığı ve kız öğretmenlerin çalışmalarına elverişli bulunmadığı
2	Gülten Doğan	Develi Sindelhöyük	Gesi Ağırnas	İki kardeşi bir araya getirmek
3	Güler Ulusoy	Develi Şıhlı Kas.	Develi Hüseyinli	Eş durumundan
4	Fikret Erdoğan	Develi Çaylıca	Develi Çayırözü	İki kardeşi bir araya getirmek
5	Emel Mumcuoğlu	Felâhiye İsabey	Erkilet Kuşçu	Ailevi durumu. Anne ve babaya bakma mec.
6	Aysel Bıyıklı	Develi Hüseyinli	Develi Geziköy	Okulun köye uzaklığı ve kız öğretmenlerin çalışmalarına elverişli bulunmadığı.
7	Nuran Akgürler	Develi Ayşepınar	Hacılar Buc. Merkez	Annesinin sağlık durumundan
8	Sait Gürbüz	Develi Epçe	Güneşli Amarat	İki kardeşi bir araya getirmek
9	Selma Küçük	Felâhiye Yeniköy	Merkez Molu	Ailevi durumu
10	Kadriye Okat	Talâs Süleymanlı	Zonguldak iline nakil	Eş durumundan
11	Serap Koçak	Tomarza Gülveren	Talâs Reşadiye	Sağlık durumundan
12	Janset Lağlaroğlu	Sarız İncedere	Pınarbaşı Yahyabey	Ailevi durum
13	Gönül Ünal	Develi Çomaklı	Pınarbaşı Malak	Ailevi durum
14	Seval Kahraman	Felâhiye B. Toraman	Ordu iline nakil	Eş durumundan
15	Aysel Girişken	Develi Sarıca	Merkez Ambar	Eş durumundan
16	Şükran Karakaş	Sarız Kemer	İncesu Me. Karakoyunlu	Ailevi durum
17	H. Ali Çetinkaya	Yahyalı Tashan	Yahyalı Denizovası	Kadro fazlalığından
18	Güldane Erdoğan	Develi Çöten	Develi Çavırözü	İki kardeşi bir araya getirmek
19	Yıldız Akalın	Tomarza Kale	Bünyan Gömürgen	Eş durumu
20	Ferdane Çetinoğlu	Sarız Altısöğüt	İncesu Me. Karakoyunlu	Ailevi durum
21	Nuran Dünya	Bünyan Topsöğüt	Himmetdede Elmalı	Annesinin sağlık durumundan
22	Avse Bahadır	Himmetdede Elmalı	Pınarbaşı Dikilitaş	Annesinin sağlık durumundan
23	Nuray Kavhan	Bünyan Akmescit	Pınarbaşı Malak	Ailevi durum
24	Gülây Bayram	Yeşilhisar Kovalı	Bünyan Ağçalı	Ailevi durum

Sıra No.	Adı ve soyadı	Kur'a ile çektiği ilk görev yeri	Halen çalıştığı yer	Nakil sebebi
25	Ayşe Koç	Sarız İncedere	Bünyan Burhaniye	Köyde yalnız olması
26	Ayşe Bakır	Develi Sarıca	Develi Gümüşören	Köyde yalnız olması
27	Şöhret Ulusoy	Yeşilhisar Araplı	İncesu Örenşehir	Köyde yalnız olması
28	Havva özkara	Yahyalı Yuları	Yahyalı Mustafabeyli	Köyde yalnız olması
29	Süheylâ Korkut	Develi Satı	Talâs Kuruköprü	Okulun kız öğretmen çalışmasına elverişli olmadığı
30	Nebahat Süslü	Develi Satı	Bünyan Akkışla	İki kardeşi bir araya getirmek
31	Neriman Duman	İncesu Kızılören Kas.	Pınarbaşı Pazarören	Ailevi durum
32	Müzeyyen Alkan	Develi Çöten	Bünyan B. Doğanlar	Sağlık durumundan
33	Cemile Baykız	Develi Şıhlı Kas.	Tomarza Mer. T. Emeksiz	Sağlık durumundan
34	Fatma Keşkek	Sarız Altısöğüt	İncesu Başköy	Okulun kız öğretmen çalışmasına elverişli olmadığı
35	Fatma Gürarslan	Yahyalı Yerköy	Gesi Bahçeli	Ailevi durum
36	Fatma Erbağ	Yahyalı Kocahacılı	Develi Yazıbaşı	Okulun kız öğretmen çalışmasına elverişli olmaması ve köyde yalnız olması
37	Nezahat Atacık	Erkilet Kuşçu	Hacılar Merkez	Eş durumu
38	Gülsen Yağan	Felâhiye B. Toraman	Pınarbaşı Tersakan	Ailevi durum

4. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Mehmet Özgüneş'in, Kayseri İlköğretmen Okuluna dair, yazılı soru önergesi ve Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in cevabı (7/518)

17 . 1 . 1969

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Aşağıdaki soruların Millî Eğitim Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygı ile rica ederim.

Mehmet Özgüneş

Kayseri'de yayınlanan Anadolu gazetesinin, bir vatandaş tarafından bana gönderilen, 29 Haziran 1968 tarihli nüshasında Kayseri Kız İlköğretmen Okulu ile ilgili Skandal başlıklı bir haber yer almaktadır. Bu habere göre okulun öğretmenlerinden biri iki kız öğrencisine çok çirkin ve ahlâk dışı bâzı teklif ve davranışlarda bulunmuştur.

1. Bu haber doğru mudur?

2. Bu haber üzerine idari bir tahkikat yapılmış mıdır? Yapılmışsa neticesi ne olmuştur?

3. Bu tahkikat esnasında, yukarıda sözü edilen öğrencilerin ifadelerine müracaat edilmiş midir? Müracaat edilmişse, bu ifadelerin mahiyeti nedir?

4. Çok çirkin ve ahlâk dışı bâzı teklif ve davranışlara mâruz kalan öğrencilerden biri, Okul Müdürlüğüne, Kayseri Valiliğine, Millî Eğitim Bakanlığına birer dilekçe vererek durumu anlatmış mıdır? Şayet verilmiş ise, bu makamlara verilmiş olan dilekçelerin mahiyeti nedir?

5. Kayseri Valisinin şikâyetçi kız öğrenciyi ve babasını makamına çağırtarak iddialarını geri almaları için tazyik etmiş olduğu doğru mudur?

6. İki kız öğrencisine çok çirkin ve ahlâk dışı bâzı teklif ve davranışlarda bulunduğu iddia edilen öğretmen halen nerede görevlidir?

7. Bu olayla ilgili olarak Millî Eğitim Bakanlığınca yaptırılmış olan idari tahkikatın dosyasını görmem mümkün müdür? Mümkün değilse, hangi kanunun, hangi tüzüğün veya hangi yönetmeliğin hangi maddesine göre mümkün değildir?

T. C.
Millî Eğitim Bakanlığı 10 . 3 . 1969
Özel: 127

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

İlgi: 21 . 1 . 1969 tarih ve 7/518 - 9556/3060 sayılı yazınız.

Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Mehmet Özgüneş'in, Kayseri İlköğretmen Okuluna dair verdiği yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

İlhami Ertem
Millî Eğitim Bakanı

Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Sayın Mehmet Özgüneş'in, Kayseri İlköğretmen Okuluna dair 17 . 1 . 1969 tarihli yazılı soru önergesine cevabımız

Kayseri Kız İlköğretmen Okulu son sınıf öğrencilerinden Nermin Alpay 21 . 6 . 1968 tarihli dilekçe ile Okul Müdürlüğüne müracaat ederek Meslek dersleri öğretmeni Mehmet Kayhan'ın kendisine sözle ve elle sarkıntılıkta bulunduğunu iddia ettiğinden bu ihbar hem Okul Müdürlüğüne hem de iki Bakanlık Müfettişine tetkik ve tahkik ettirilmiştir.

Yapılan incelemede; şikâyetçi Nermin Alpay'ın bir dilekçe ile Bakanlığımıza müracaat ederken, bu konuda Okul Müdürüne de başvurduğu, olayı gören ve sezen kimsenin bulunmaması sebebiyle Okul Müdürlüğünce her hangi bir işlem yapılmadığı, bu arada Kayseri'de münteşir Anadolu gazetesinin 29 . 6 . 1969 tarih ve 877 sayılı nüshasında «Skandal» başlıklı ve olayla ilgili bir yazı çıktığı, Cumhuriyet Savcılığının da, gazetedeki bu yazıyı ihbar telâkki edip olaya el koyduğu, neticede kâfi delil ve emare bulunamadığı için öğretmen hakkında takipsizlik kararı verildiği ve neticenin Anadolu gazetesinin 19 . 7 . 1968 tarih ve 894 sayılı nüshasında da Cumhuriyet Savcılığına atfen efkârı umumiyeye açıklandığı anlaşılmıştır.

Bakanlık Müfettişinin 26 . 8 . 1968 tarih ve 158 sayılı yazısına cevap teşkil eden Kayseri Cumhuriyet Savcılığının 26 . 8 . 1968 gün ve hazırlık 968/1872 sayılı yazısında Semiha Dirlik adlı öğrencinin de şikâyetçi olduğunun bildirilmesi üzerine; ifadesi alınan adı geçen öğrenci şikâyetçi olmadığı gibi öğretmenin iddia edil-

diği şekilde bir harekette bulunmıyacağı kanaatinde olduğunu ifade ettiği bildirilmiştir.

Semiha Dirlik'in ve Okul Müdürünün ifadeleri ile sarkıntılığın yapıldığı iddia edilen günde okulda birçok misafirin bulunması, öğretmenin onlarla meşgul olması, etrafta birçok öğrencinin dolaşması gibi vâkıalar karşısında ve Savcılığın da kâfi bir delil ve emareye rastlamamış olması muvacehesinde iddianın vârit sayılmasına imkân görülememiştir.

Bu sebeple adı geçen öğretmen hakkında her hangi bir işlem yapılmamıştır. Halen Kayseri Kız İlköğretmen Okulundaki görevine devam etmektedir.

Kayseri Valisi Abdullah Asım İğneciler, şikâyetçi Kız İlköğretmen Okulu öğrencisinin babasını makama çağırarak tazyik etmediğini, iddiaların geri alınması hakkında bir şey söylemediğini, yalnız olayın seyrine dair veliden bilgi aldığını ifade etmiştir.

Fezlekeler: Memurin Muhakematı Kanununun 3 ncü maddesi ve Ceza Usulü Muhakemeleri Kanununun 143 ncü maddesine göre ilk tahkikat safhasına taallûk ettiğinden gizlidir. Karar mercilerinden başka kimseye gösterilemez ve verilemez.

Raporlar idari ve inzibati neticeler tevlidederler. İdari neticeler hizmet lehine alınan kararlardır. İnzibati teklifler ise savunmanın alınması için esasen ilgiliye bildirilir.

5. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Mehmet Özgüneş'in, Çağaloğlu Mühendislik ve Mimarlık Özel Yüksek Okulunun kapatılmasına dair, yazılı soru önergesi ve Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in cevabı. (7/519)

18 . 1 . 1969

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Aşağıdaki soruların Millî Eğitim Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygiyle rica ederim.

Mehmet Özgüneş

Soru : 1. — 15 Ocak 1969 günkü Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunda kapatılmış olduğunu beyan ettiğimiz Cağaloğlu Mühendislik ve Mimarlık Özel Yüksek Okulunun kapatılma sebebi, kapatma kararının tarih ve numarası nedir?

Soru : 2. — Bu özel öğretim kurumu geçici olarak mı yoksa sürekli olarak mı kapatılmıştır? Geçici olarak kapatıldı ise, kapalı kalacağı müddet ne kadardır.

Soru : 3. — Kapatma kararı Bakanlığınızca uygun görülen bir şekilde ilân edilmiş midir? İlân edilmiş ise, ne zaman hangi araçla ilân edilmiştir?

Soru : 4. —Kapatma kararı alındıktan sonra 625 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin hükümleri yerine getirilmiş midir?

T. C.
Millî Eğitim Bakanlığı
Özel
133 3 . 3 . 1969

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

İlgi : 21 . 1 . 1969 tarih ve 7/519 -9557/3061 sayılı yazınız.

Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Mehmet Özgüneş'in, Cağaloğlu Mühendislik ve Mimarlık Özel Yüksek Okulunun kapatılmasına dair verdiği yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

İlhami Ertem
Millî Eğitim Bakanı

Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Sayın Mehmet Özgüneş'in, Cağaloğlu Mühendislik ve Mimarlık Özel Yüksek Okulunun kapatılmasına dair, 18 . 1 . 1969 tarihli yazılı soru önergesine cevabımız.

1. Cağaloğlu Mühendislik ve Mimarlık Özel Yüksek Okulunun kapatılma sebepleri :

Bu okul, 1967 - 1968 öğretim yılında teftiş ettirilmiş ve 8 . 11 . 1968 tarih, 1430 sayılı teftiş raporunda başlıca, Kimya lâboratuvarları ile Teknoloji ve Jeoloji lâboratuvarlarında eksikler bulunmuş, atanma işlemlerinde noksanlar tesbit edilmiş, okul kitaplığının geliştirilmesi lüzumu belirtilmiş, bu hususların ıslahının okul idaresine tebliği 6 Mart 1968 tarih ve 1698 sayılı yazımzla İstanbul Valiliğine yazılmıştır.

1968 - 1969 öğretim yılında yaptırılan ikinci teftiş neticesinde :

a) Öğretim üyesi, öğretim görevlisi, okutman ve öğretim yardımcılarının tâyinlerindeki işlem noksanları;

b) Fizik - Kimya lâboratuvarları ile Teknoloji ve Jeoloji lâboratuvarlarındaki eksikleri;

c) Kitaplıktaki yetersizliğin devam ettiği ve tamamlanması için bir gayret gösterilmediği anlaşılmıştır.

Sözü geçen okul yukarda tarih ve sayısı belirtilen ilk tebligata rağmen, eksiklerini gidermediğinden 6 Ocak 1969 tarih ve 420.1/257 sayılı yazımızla eksiklerini tamamlayıncaya kadar geçici olarak kapatılmıştır.

2. Cağaloğlu Mühendislik ve Mimarlık Özel Yüksek Okulu geçici olarak eksiklerini giderinceye kadar kapalı kalacaktır.

3. İlân edilmemiştir.

4. Kanun ve mevzuatımıza göre okul eksikleri giderildikten sonra öğretime açılabileceğinden 17 nci madde tatbik edilmemiştir.

6. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Mehmet Özgüneş'in, Kayseri'de bulunan Tarihî Türkmenler yolunun ve bu yol üzerindeki Hacı Ahmet Efendi çeşmesinin tamir ettirilmesine dair, yazılı soru önergesi ve İçişleri Bakanı Faruk Sükan'ın cevabı (7/522)

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Aşağıdaki soruların İçişleri Bakanı tarafından cevaplandırılmasını saygı ile rica ederim.

Mehmet Özgüneş

I nci ve II nci Meşrutiyet hareketleri ile gelişen hürriyet havası içinde Kayseri'de Hıristiyan kültürünü ve Rum nüfusunu geliştirmek için yapılan ve dışardan da desteklenen bâzı gayretlere bir karşılık olmak üzere Talasta Hacı Ahmet Efendi isimli milliyetçi bir zat büyük bir eğitim ve bayındırlık faaliyetine girişmiş, bir müsteşarın da yardımı ile Talas'a birçok eserler kazandırmıştır.

Bu cümleden olarak, Kayseri'nin hayvan yetiştirme merkezlerini Erciyes'in eteklerindeki otlaklara bağlıyan ve Türkmenler yolu diye anılan yol üzerinde bir de çeşme yaptırmıştır.

Bugün hem Türkmenler yolu, hem de Hacı Ahmet Efendi Çeşmesi harabolmaya başlamıştır. Yolun ve çeşmenin küçük bir gayretle tamiri mümkündür. Türkmenler yolunun tamir edilmesi, Talas'ın Güney bölgesini kalkındıracak, Kayseri - Tomarza yolunu kısaltacaktır.

Soru : 1.

Tarihî Türkmenler yolunu ve bu yol üzerindeki Hacı Ahmet Efendi Çeşmesinin tamir ettirilmesi Kayseri Valiliğince düşünülmekte midir?

Soru : 2.

Türkmenler yolunun tamir ettirilmesi için kurulan ve halktan bir miktar da para toplamış bulunan derneğe Kayseri Valiliğince her hangi bir malzeme yardımı veya teknik yardım yapılacak mıdır?

T. C.
İçişleri Bakanlığı
Mahalli İd. Gn. Md.
Şb. Md. 1. D. Mua.
Sayı : 611 - 102 - 1/6665

Konu : Kayseri'de bulunan tarihî Türkmenler Yolu ve Hacı Ahmet Efendi Çeşmesi Hk.

25 . 2 . 1969

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

İlgi : 21 . 1 . 1969 gün ve Genel Sekreterlik Kanunlar Müdürlüğü 7/522 - 9561 sayılı yazı.

Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Mehmet Özgüneş tarafından verilen, Kayseri'de bulunan tarihî Türkmenler Yolunun ve bu yol üzerindeki Hacı Ahmet Efendi Çeşmesinin tamiri konusunda valilikçe ne düşünüldüğü ve bu yolun tamiri için kurulan derneğe her hangi bir malzeme veya teknik yardım yapılıp yapılmıyacağı hususlarının açıklanmasını kapsıyan yazılı soru önergesi üzerine Bakanlığımızca yaptırılan inceleme sonunda :

1. — Tarihî Türkmenler Yolu, Kayseri Talas Devlet Yolunun 4 Km. sinden Alidağı istikametine ayrılan, 5 872 Km. uzunluğunda ve çok eski tarihlerde yapılmış metrük bir yol olup, bu yolun sonu Talas'ın üst kısmında Tomarza yolu ve aynı zamanda Endürlük Köyü yolu ile birleşerek Tomarza ve Endürlük arasını 3 500 Km. kısaltmakta ise de, yeniden açılması faydalı olmakla beraber zaruri olmadığı, Talas Belediyesinin yardımı ile mahallen istimlâkler yapılarak, yolu daraltan bahçe duvarlarının ve iki evin yıktırılması ve bâzı ağaçların da sökülmesi suretiyle yolun genişletilmesinin

sağlandığı, halkın 1966 yılında valiliğe müracaat ederek yolun yapımını istediği, mahallen sağlanan amele, usta ve akar yaz Belediyesince yapılan 5 000 lira yardımın değerlendirildiği, Kayseri - Talas yolu ayrımından Alidağı eteklerine kadar olan 4 Km. kısmının etüdettirilerek (I) dozer, (I) kompresör, (I) kamyon çalıştırmak suretiyle kayalık kısımların temizlendiği ve sanat yapılarının da yapılarak ıslah olunduğu,

Hacı Ahmet Efendi Çeşmesinin Türkmenler yolu güzergâhında Alidağı yamaçlarında ve tahminen 100 sene evvel yapılmış oyma ve sel suyu ile doldurulan bir depodan ibaret bulunduğu,

2. — Gerek Türkmenler yolunun gerekse Hacı Ahmet Efendi Çeşmesinin tamiri için kurulmuş bir dernek olmadığı, söz konusu yol ve tesislerin programlı işler meyanında bulunmadığı, şimdilik ele alınmasını gerektirecek zaruri bir durumun da mevcudolmadığı anlaşılmıştır.

Arz ederim.

Dr. Faruk Sükan
İçişleri Bakanı

7. — Cumhuriyet Senatosu Denizli Üyesi Hüseyin Atmaca'nın, Denizli'de Merkez Bankası şubesinin açılmasına dair yazılı soru önergesi, Ticaret Bakanı Ahmet Türkel'in cevabı (7/526)

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Denizli ticari, iktisadi ve zirai yönleriyle geniş bir iş hacmına sahiptir. İthalât ve ihracat yapan tüccarlar Merkez Bankası ile görülecek işleri için sık sık İzmir'e gidip gelmek zorunda kalmaktadırlar. Bu yüzden ticari ve sanayii gelişmelerde zaman kaybı ve gecikmeler, fuzuli masraflar meydana gelmektedir. Denizlinin süratle gelişen iktisadi hayatı Denizli'de Merkez Bankası şubesinin açılmasını âcil bir ihtiyaç haline getirmiştir. Denizlililer Merkez Bankasının açılışında her türlü kolaylığı göstermeye hazırdırlar. Hizmetlerin kolaylıkla görülebilmesi için Denizli Merkez Bankası Şubesinin ne zaman açılacağının Ticaret Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına aracılığınızı saygıyla arz ederim.

21 . 1 . 1969
Hüseyin Atmaca
Denizli Senatörü

T. C.
Ticaret Bakanlığı 25 . 2 . 1969
İçticaret Genel Müdürlüğü
Şube remzi ve No. : 4 (140.2)
Banka ve Kredi
Sayı : 3982

Konu : Cumhuriyet Senatosu Denizli Üyesi Hüseyin Atmaca'nın yazılı soru önergesi hakkında.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

İlgi : 22 . 1 . 1969 gün ve 9573 - 7/526 - 3087 sayılı yazınız.

Cumhuriyet Senatosu Denizli Üyesi Hüseyin Atmaca'nın Denizli'de Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Şubesinin açılması konusunu kapsıyan yazılı soru önergesi, adı geçen banka Genel Müdürlüğüne incelettirilmiş alınan 3.12.1969 gün ve 2259 sayılı cevapta;

Yeni şubeler açılmasının bir plân ve program dâhilinde yürütülmekte olduğu, şube açılması bakımından tercih sırasının tesbiti için son defa yapılan ekonomik etütler neticesinde hazırlanan raporlara göre Denizli'de şube açılmasının önplânda nazarı itibara alınmasının kararlaştırıldığı,

Adı geçen ilde şube binası yapımına elverişli bir arsa arandığı, arsanın tedarikini mütaakıp şube binası inşaatı için gerekli hazırlıklara başlanacağı,

bildirilmiştir.

Keyfiyet bilgilerinize arz olunur.

Ticaret Bakanı

8. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Kadri Kaplan'ın, ödenmiyen eğitim ödenekleri tutarına dair yazılı soru önergesi ve Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in cevabı (7/536)

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Aşağıdaki hususların Millî Eğitim Bakanlığınca yazılı olarak cevaplandırılmasına aracılığınızı arz ve rica ederim.

Saygılarımla.

Kadri Kaplan

1. İlkokul öğretmenlerinin 1964 ilâ 1968 yılları arasında ödenmiyen eğitim ödenekleri tutarı ne kadardır?

2. Bunların ödenmesi için alınan tedbirler nelerdir?

T. C.
Millî Eğitim Bakanlığı 13 . 3 . 1969
Özel
Sayı : 132

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

İlgi : 14 . 2 . 1969 tarih ve 7/536 - 9629/3323 sayılı yazımız.

Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Kadri Kaplan'ın, ödenmiyen eğitim ödenekleri tutarına dair yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

İlhami Ertem
Millî Eğitim Bakanı

Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Sayın Kadri Kaplan'ın, ödenmiyen eğitim ödenekleri tutarına dair yazılı soru önergesine cevabımız.

İllerde görevli bulunan ilkokul öğretmenlerinin 1964, 1965, 1966 ve 1967 malî yıllarından düyûna kalan eğitim ödenekleri için yapılacak aktarmaya esas olmak üzere, illerden borç miktarları istenilmiş ve alınan miktarlara göre 66 582 500 liralık ödenek geçen yıllar borçlarına aktarılarak hak sahiplerine ödenmiştir.

Ancak, illerden gelen eksik teklifler ve gecikmeler gibi çeşitli sebeplerle öğretmenlere ödenemiyen, bilâhara 1964 yılından 700 611,00 lira, 1965 yılından 1 474 900,00 lira, 1966 yılından 1 362 913,00 lira ve 1967 yılından 784 190,00 lira olmak üzere toplam olarak 4 322 614,00 liralık ödenek istenilmiş ise de bu ödeneğin 1968 malî yılı içinde temini mümkün olmamıştır.

1969 malî yılında aktarma yoliyle söz konusu ödenek temin edilecektir.

9. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Mebrure Aksoley'in, PTT dağıtıcıları ile hat bakıcılarına fiilî hizmet zammı verilmesine dair yazılı soru önergesi ve Ulaştırma Bakanı Sadettin Bilgiç'in cevabı (7/537)

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Ulaştırma Bakanı tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasını arz ve teklif ederim.

8 . 11 . 1968

İstanbul Senatörü
Mebrure Aksoley

Soru :

1968 Ulaştırma Bakanlığı Bütçesinde şahsım adına yaptığım bir konuşmada, PTT dağıtıcıları ile hat bakıcılarına fiilî hizmet zammı verilmesi hakkında Bakanlıkça bir tasarı getirilmesini dilemiştim. Sayın Ulaştırma Bakanı verdikleri cevapta, böyle bir tasarının hazırlandığını, Maliye Bakanlığı ile görüşülmekte olduğunu ve Meclislere sevk edileceğini beyan etmişlerdi.

1. Bu tasarı ne zaman Meclislere sevk edilecektir?

2. PTT dağıtıcılarına seyyanen 100 lira verileceğine dair bir teklif ile hat bakıcı ve posta dağıtıcılarının geçmişteki kadrosuzluk yüzünden terfi edemedikleri sürelerin terfilerine sayılmasına öngören bir teklifin de Ulaştırma Komisyonundan geçtiğini ve Ulaştırma Bakanlığı tarafından bu tekliflerin desteklendiğini Sayın Bakan yine 1968 Ulaştırma Bakanlığı Bütçesinde ifade buyurmuşlardı. Bu teklifler ne oldu. Elan Ulaştırma Bakanlığı tarafından desteklenmekte ve takip edilmekte midir?

T. C.
Ulaştırma Bakanlığı 6 . 3 . 1969
Başmüşavirlik
Kayıt No. : 11-937-3119

Konu : PTT dağıtıcı ve hat bakıcıları Hk.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

İlgi : 20 . 2 . 1969 gün ve 9354, 7/537, 3404 sayılı yazıları.

Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Mebrure Aksoley'in PTT dağıtıcıları ve hat bakıcılarına dair yazılı soru önergesi tetkik edilmiş ve buna ait malûmat aşağıda arz edilmiştir.

1. a) PTT personelinin 5434 sayılı Kanunun 135 nci maddesi ile kaldırılmış bulunan fiilî hizmet zammından faydalanmalarını sağlamak üzere, mezkûr kanunun 32 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında Bakanlığımca hazırlanan kanun tasarısı Maliye Bakanlığı ile T. C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü tarafından PTT hizmetlilerinin yıpratıcı olmadığı gerekçesi ile olumlu karşılanmamış ve bu nedenle tasarı Yüce Meclise sevk edilmemiştir.

Aynı mevzuda;

b) İstanbul Milletvekili Reşit Ülker ve iki arkadaşı tarafından,

c) Kütahya Milletvekili Himmet Erdoğmuş ve altı arkadaşı tarafından,

PTT bakıcı ve dağıtıcılarına fiilî hizmet zammının tanınması hakkında iki teklif mevcudolup (c) fıkrasında adı geçenler tarafından yapılan teklif 7 . 2 . 1969 tarihinde Bütçe Karma Komisyonunda görüşülüp kabul edilmiş ve halen Meclis gündemine alınmış bulunmaktadır.

2. PTT İşletmesi kuruluşuna dair 6145 sayılı Kanuna (Atlı dağıtıcılara her ay 100 lira tazminat verilmesini öngören) bir madde ilâvesine dair Cumhuriyet Senatosu eski üyesi M. Ali Demir ve üç arkadaşı tarafından yapılan teklif Ulaştırma ve Maliye komisyonlarınca kabul edilerek Bütçe Karma Komisyonuna sevk edilmiştir.

3. PTT personelinin bir kısım hizmetlerinin kıdemlerine sayılması hakkında Cumhuriyet Senatosu Üyesi Rifat Öztürkçine ve üç arkadaşı tarafından bir kanun teklifi yapılmış, Ulaştırma ve Maliye komisyonlarında görüşülerek kabul edilmiş olup halen Bütçe Karma Komisyonunda bulunmaktadır.

İstanbul Senatörü Sayın Mebrure Aksoley'in istekleri, yukarıda sözü edilen tasarıların kanunlaşması halinde gerçekleşecektir.

Esasen bu tasarılar Bakanlığımca da olumlu karşılandığından desteklenmesine devam edileceğini saygılarımla arz ederim.

Sadettin Bilgiç
Ulaştırma Bakanı

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti ve Milletlerarası Atom enerjisi ajansı arasında emniyet kontrolunun uygulanması hususunda anlaşma ve işbu anlaşma ile ilgili olarak Dışişleri Bakanlığı ile Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçiliği arasında teati edilen mektupların onaylanmasına dair kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Tasarı kanunlaşmıştır.)

Üye sayısı	: 183
Oy verenler	: 115
Kabul edenler	: 112
Reddedenler	: 3
Çekinserler	: 0
Oya katılmıyanlar	: 68
Açık üyelikler	: 0

[Kabul edenler]

TABİÎ ÜYELER
Vehbi Ersü
Suphi Gürsoytrak
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Sami Küçük
Fahri Özdilek
Haydar Tunçkanat

ADANA
M. Nuri Âdemoğlu

ADIYAMAN
Mehmet Sırrı Turanlı

AFYON KARAHİSAR
M. Kâzım Karaağaçlıoğlu
Ahmet Karayiğit
Kemal Şenocak

AĞRI
Salih Türkmen

AMASYA
Macit Zeren

ANKARA
Hıfzı Oğuz Bekata
Turgut Cebe
Turhan Kapanlı
Yiğit Köker
Mansur Ulusoy
Mahmut Vural
İsmail Yetiş

ANTALYA
Mehmet Pırıltı
Âkif Tekin

ARTVİN
Fehmi Alpaslan

BALIKESİR
Nuri Demirel
Mehmet Güler
Cemalettin İnkaya

BİLECİK
Mehmet Orhon Tuğrul

BİNGÖL
A. Hikmet Yurtsever

BİTLİS
Orhan Kürümoğlu

BOLU
Turgut Yaşar Gülez
Alâettin Yılmaztürk

BURDUR
Ö. Faruk Kınaytürk

BURSA
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE
Nahit Altan
Ziya Termen

ÇORUM
M. Şevket Özçetin
Safa Yalçuk

DENİZLİ
Ali Kemal Turgut

EDİRNE
Mehmet Nafiz Ergeneli

ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ

ERZURUM
Osman Alihocagil
Sakıp Hatunoğlu
Edip Somunoğlu

ESKİŞEHİR
Ömer Ucuzal
Gavsi Uçagök

GAZİANTEP
İbrahim Tevfik Kutlar
Salih Tanyeri

GÜMÜŞANE
Abbas Cilâra

HATAY
Enver Bahadırlı
Mustafa Deliveli

İÇEL
Talip Özdolay

İSTANBUL
Erdoğan Adalı
Mebrure Aksoley
Şevket Akyürek
Tekin Arıburun
Halûk Berkol
O. Zeki Gümüşoğlu
Rifat Öztürkçine
Ekrem Özden

İZMİR
Beliğ Beler
Mustafa Bozoklar
Mümin Kırlı
Orhan Kor

KARS
Y. Ziya Ayrım

KASTAMONU
Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ
Hüseyin Kalpaklıoğlu
Sami Turan

KOCAELİ
Lûtfi Tokoğlu

KONYA
Sedat Çumralı
Fevzi Halıcı
Fakih Özlen
Mehmet Varışlı

KÜTAHYA
A. Orhan Akça
İ. Etem Erdinç

MALATYA
Hamdi Özer

MANİSA
Oral Karaosmanoğlu
A. Orhan Süersan
Ruhi Tunakan

MARDİN
Abdurrahman Bayar
Abdülkerim Saraçoğlu

MUĞLA
İlyas Karaöz
Haldun Menteşeoğlu

NİĞDE
Hüseyin Avni Göktürk

ORDU
Selâhattin Acar
Bekir Sıtkı Baykal

RİZE
O. Meedi Agun

SAKARYA
Osman Salihoğlu
Mustafa Tığlı

SAMSUN
Refet Rendeci
Fethi Tevetoğlu

SİİRT
Abdurrahman Kavak

SİNOP
Nâzım İnebeyli

SİVAS
Nurettin Ertürk

TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan

TOKAT
Ali Altuntaş

TRABZON
Ö. Lûtfi Hocaoğlu
Reşat Zaloğlu

URFA
Hasan Oral

UŞAK
Mehmet Faik Atayurt

YOZGAT
Sadık Artukmaç
İsmail Yeşilyurt

ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
Ahmet Demir Yüce

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Lûtfi Akadlı
Hidayet Aydıner
Hayri Dener
Nadir Nadi
Tayfur Sökmen
Ragıp Üner

[Reddedenler]

İSTANBUL
Fikret Gündoğan

MANİSA
Doğan Barutçuoğlu

ZONGULDAK
Mehmet Ali Pestilci

[Oya katılmıyanlar]

TABİÎ ÜYELER
Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Mucip Ataklı
Emanullah Çelebi
Kadri Kaplan
Sezai O'Kan
Mehmet Özgüneş
Selâhattin Özgür
M. Şükran Özkaya
Ahmet Yıldız
Muzaffer Yurdakuler
(İ. Â)

ADANA
M. Yılmaz Mete
Mukadder Öztekin
Mehmet Ünaldı
(Bşk. V.)

AYDIN
Ali Celâlettin Coşkun
İskender Cenap Ege
Halil Goral

BALIKESİR
Nejat Sarlıcalı

BURSA
İ. Sabri Çağlayangil
(B.)
Saffet Ural

ÇANKIRI
Gürhan Titrek

DENİZLİ
Hüseyin Atmaca

DİYARBAKIR
Selâhattin Cizrelioğlu
Azmi Erdoğan

ELÂZIĞ
Salim Hazerdağlı

ERZİNCAN
Fehmi Baysoy

GİRESUN
Sabahattin Orhon
İhsan Topaloğlu

HAKKÂRİ
Necip Seyhan

ISPARTA
Mustafa Gülcügil

İÇEL
Lûtfi Bilgen

İSTANBUL
Cemal Yıldırım

İZMİR
Nazif Çağatay
Necip Mirkelâmoğlu

KARS
Sırrı Atalay (Bşk. V.)
Mehmet Hazer

KAYSERİ
Hüsnü Dikeçligil

KIRKLARELİ
Ali Alkan

KIRŞEHİR
Halil Özmen

KOCAELİ
Hikmet İşmen

KONYA
Osman Nuri Canbolat

MALATYA
Nurettin Akyurt

MARAŞ
Adnan Karaküçük
Hilmi Soydan

MUŞ
İsa Hisan Bingöl

NEVŞEHİR
İ. Şevki Atasağun
(Başkan)

NİĞDE
Kudret Bayhan

ORDU
Şevket Köksal

SAMSUN
H. Enver Işıklar
Rıza Işıtan

SİVAS
Âdil Altay
Rifat Öçten (İ.)
Hüseyin Öztürk

TEKİRDAĞ
Hayri Mumcuoğlu

TOKAT
Zihni Betil

TRABZON
Ali Şakir Ağanoğlu

TUNCELİ
Arslan Bora

URFA
İ. Etem Karakapıcı

VAN
Ferid Melen

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Vehap Güvenç
Mehmet İzmen
Sadi Koçaş
Fahri Korutürk
Osman Köksal
Cemal Madanoğlu
N. Zerin Tüzün
Âdil Ünlü
Suad Hayri Ürgüplü

Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasası ile son protokolü ve bunlara bağlı Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ile Dünya Posta Birliği arasındaki anlaşmaların onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Tasarı kanunlaşmıştır.)

Üye sayısı	: 183
Oy verenler	: 108
Kabul edenler	: 108
Reddedenler	: 0
Çekinserler	: 0
Oya katılmıyanlar	: 75
Açık üyelikler	: 0

[Kabul edenler]

TABİİ ÜYELER
Vehbi Ersü
Suphi Gürsoytrak
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Sami Küçük
Fahri Özdilek
Selâhattin Özgür
Haydar Tunçkanat

ADANA
M. Nuri Âdemoğlu

ADIYAMAN
Mehmet Sırrı Turanlı

AFYON KARAHİSAR
M. Kâzım Karaağaçlıoğlu
Ahmet Karayiğit
Kemal Şenocak

AĞRI
Salih Türkmen

ANKARA
Hıfzı Oğuz Bekata
Turgut Cebe
Turhan Kapanlı
Yiğit Köker
Mansur Ulusoy
Mahmut Vural
İsmail Yetiş

ANTALYA
Mehmet Pırıltı
Akif Tekin

ARTVİN
Fehmi Alpaslan

BALIKESİR
Nuri Demirel
Mehmet Güler

BİNGÖL
A. Hikmet Yurtsever

BİTLİS
Orhan Kürümoğlu

BOLU
Turgut Yaşar Gülez
Alâettin Yılmaztürk

BURDUR
Ö. Faruk Kınaytürk

BURSA
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE
Nahit Altan
Ziya Termen

ÇORUM
M. Şevki Özçetin
Safa Yalçuk

DENİZLİ
Ali Kemal Turgut

EDİRNE
Mehmet Nazif Ergeneli

ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ

ERZURUM
Osman Alihocagil
Sakıp Hatunoğlu
Edip Somunoğlu

ESKİŞEHİR
Ömer Ucuzal
Gavsi Uçagök

GAZİANTEP
İbrahim Tevfik Kutlar
Salih Tanyeri

GÜMÜŞANE
Abbas Cilâra

HATAY
Enver Bahadırlı
Mustafa Deliveli

İÇEL
Talip Özdolay

İSTANBUL
Erdoğan Adalı
Şevket Akyürek
Tekin Arıburun
Halûk Berkol
O. Zeki Gümüşoğlu
Fikret Gündoğan
Ekrem Özden
Rifat Öztürkçine

İZMİR
Mustafa Bozoklar
Mümin Kırlı
Orhan Kor

KARS
Y. Ziya Ayrım

KASTAMONU
Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ
Hüseyin Kalpaklıoğlu
Sami Turan

KOCAELİ
Lûtfi Tokoğlu

KONYA
Sedat Çumralı
Fevzi Halıcı
Fakih Özlen
Mehmet Varışlı

KÜTAHYA
A. Orhan Akça
İ. Etem Erdinç

MALATYA
Hamdi Özer

MANİSA
Doğan Barutçuoğlu
Oral Karaosmanoğlu
Orhan Süersan
Ruhi Tunakan

MARDİN
Abdurrahman Bayar
Abdülkerim Saraçoğlu

MUĞLA
İlyas Karaöz
Haldun Menteşeoğlu

NİĞDE
Hüseyin Avni Göktürk

ORDU
Selâhattin Acar
Bekir Sıtkı Baykal

RİZE
O. Mecdi Agun

SAKARYA
Osman Salihoğlu
Mustafa Tığlı

SAMSUN
Refet Rendeci
Fethi Tevetoğlu

SİİRT
Abdurrahman Kavak

SİNOP
Nâzım İnebeyli

SİVAS
Nurettin Ertürk

TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan

TOKAT
Ali Altuntaş

TRABZON
Ö. Lûtfi Hocaoğlu

URFA
Hasan Oral

UŞAK
Mehmet Faik Atayurt

YOZGAT
Sadık Artukmaç
İsmail Yeşilyurt

ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
Ahmet Demir Yüce
Mehmet Ali Pestilci

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Lûtfi Akadalı
Hidayet Aydıner
Nadir Nadi
Tayfur Sökmen

[Oya katılmıyanlar]

TABİÎ ÜYELER
Ekrem Acuner
Befet Aksoyoğlu
Mucip Ataklı
Emanullah Çelebi
Kadri Kaplan
Sezai O'Kan
Mehmet Özgüneş
M. Şükran Özkaya
Ahmet Yıldız
Muzaffer Yurdakuler
(İ. Â.)

ADANA
M. Yılmaz Mete
Mukadder Öztekin
Mehmet Ünaldı
(Bşk. V.)

AMASYA
Macit Zeren (Bşk. V.)

AYDIN
Ali Celâlettin Coşkun
İskender Cenap Ege
Halil Goral

BALIKESİR
Cemalettin İnkaya
Nejat Sarlıcalı

BİLECİK
Mehmet Orhon Tuğrul

BURSA
İ. Sabri Çağlayangil
(B.)
Saffet Ural

ÇANKIRI
Gürhan Titrek

DENİZLİ
Hüseyin Atmaca

DİYARBAKIR
Selâhattin Cizrelioğlu
Azmi Erdoğan

ELÂZIĞ
Salim Hazerdağlı

ERZİNCAN
Fehmi Baysoy

GİRESUN
Sabahattin Orhon
İhsan Topaloğlu

HAKKÂRİ
Necip Seyhan

ISPARTA
Mustafa Gülcügil

İÇEL
Lûtfi Bilgen

İSTANBUL
Mebrure Aksoley
Cemal Yıldırım

İZMİR
Beliğ Beler
Nazif Çağatay
Necip Mirkelâmoğlu

KARS
Sırrı Atalay (Bşk. V.)
Mehmet Hazer

KAYSERİ
Hüsnü Dikeçligil

KIRKLARELİ
Ali Alkan

KIRŞEHİR
Halil Özmen

KOCAELİ
Hikmet İşmen

KONYA
Osman Nuri Canpolat

MALATYA
Nurettin Akyurt

MARAŞ
Adnan Karaküçük
Hilmi Soydan

MUŞ
İsa Hisan Bingöl

NEVŞEHİR
İ. Şevki Atasağun
(Başkan)

NİĞDE
Kudret Bayhan

ORDU
Şevket Köksal

SAMSUN
H. Enver Işıklar
Rıza Işıtan

SİVAS
Âdil Altay
Rifat Öçten (İ.)
Hüseyin Öztürk

TEKİRDAĞ
Hayri Mumcuoğlu

TOKAT
Zihni Betil

TRABZON
Ali Şakir Ağanoğlu
Reşat Zaloğlu

TUNCELİ
Arslan Bora

URFA
İ. Etem Karakapıcı

VAN
Ferid Melen

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Hayri Dener
Vehap Güvenç
Mehmet İzmen
Sadi Koçaş
Fahri Korutürk
Osman Köksal
Cemal Madanoğlu
Zerin Tüzün
Ragıp Üner
Âdil Ünlü
Suad Hayri Ürgüplü

Gelir Vergisi Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi, bu kanuna bâzı hükümler eklenmesi ve bir kısım hükümlerinin kaldırılması hakkındaki 19 . 2 . 1963 tarih ve 202 sayılı Kanunun 642 ve 890 sayılı kanunlarla muaddel geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Tasarı kanunlaşmıştır.)

Üye sayısı	: 183
Oy verenler	: 114
Kabul edenler	: 114
Reddedenler	: 0
Çekinserler	: 0
Oya katılmıyanlar	: 69
Açık üyelikler	: 0

[Kabul edenler]

TABİÎ ÜYELER
Ekrem Acuner
Emanullah Çelebi
Vehbi Ersü
Suphi Gürsoytrak
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Sami Küçük
Fahri Özdilek
Selâhattin Özgür
Haydar Tunçkanat

ADANA
M. Nuri Âdemoğlu

ADIYAMAN
Mehmet Sırrı Turanlı

AFYON KARAHİSAR
M. Kâzım Karaağaçlıoğlu
Ahmet Karayiğit
Kemal Şenocak

AĞRI
Salih Türkmen

AMASYA
Macit Zeren

ANKARA
Turgut Cebe
Turhan Kapanlı
Yiğit Köker
Mansur Ulusoy
Mahmut Vural
İsmail Yetiş

ANTALYA
Mehmet Pırıltı
Âkif Tekin

ARTVİN
Fehmi Alpaslan

BALIKESİR
Nuri Demirel
Mehmet Güler
Cemalettin İnkaya

BİLECİK
Mehmet Orhon Tuğrul

BİNGÖL
A. Hikmet Yurtsever

BİTLİS
Orhan Kürümoğlu

BOLU
Turgut Yaşar Gülez
Alâettin Yılmaztürk

BURDUR
Ö. Faruk Kınaytürk

BURSA
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE
Nahit Altan
Ziya Termen

ÇANKIRI
Gürhan Titrek

ÇORUM
M. Şevket Özçetin
Safa Yalçuk

DENİZLİ
Ali Kemal Turgut

EDİRNE
Mehmet Nafiz Ergeneli

ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ

ERZURUM
Osman Alihocagil
Sakıp Hatunoğlu

ESKİŞEHİR
Ömer Ucuzal
Gavsi Uçagök

GAZİANTEP
İbrahim Tevfik Kutlar
Salih Tanyeri

GÜMÜŞANE
Abbas Cilâra

HATAY
Enver Bahadırlı
Mustafa Deliveli

İÇEL
Talip Özdolay

İSTANBUL
Erdoğan Adalı
Mebrure Aksoley
Şevket Akyürek
Tekin Arıburun
Halûk Berkol
O. Zeki Gümüşoğlu
Ekrem Özden
Rifat Öztürkçine

İZMİR
Beliğ Beler
Mustafa Bozoklar
Mümin Kırlı
Orhan Kor

KARS
Y. Ziya Ayrım

KASTAMONU
Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ
Hüseyin Kalpaklıoğlu
Sami Turan

KOCAELİ
Lûtfi Tokoğlu

KONYA
Sedat Çumralı
Fevzi Halıcı
Fakih Özlen
Mehmet Varışlı

KÜTAHYA
A. Orhan Akça
İ. Etem Erdinç

MALATYA
Hamdi Özer

MANİSA
Doğan Barutçuoğlu
Oral Karaosmanoğlu
Ruhi Tunakan

MARDİN
Abdurrahman Bayar
Abdülkerim Saraçoğlu

MUĞLA
İlyas Karaöz
Haldun Menteşeoğlu

NİĞDE
Hüseyin Avni Göktürk

ORDU
Selâhattin Acar
Bekir Sıtkı Baykal

RİZE
O. Mecdi Agun

SAKARYA
Osman Salihoğlu
Mustafa Tığlı
SAMSUN
Refet Rendeci
Fethi Tevetoğlu
SİİRT
Abdurrahman Kavak
SİNOP
Nâzım İnebeyli
SİVAS
Nurettin Ertürk
TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan
TOKAT
Ali Altuntaş
TRABZON
Ö. Lûtfi Hocaoğlu
Reşat Zaloğlu
URFA
Hasan Oral
UŞAK
Mehmet Faik Atayurt
YOZGAT
Sadık Artukmaç
İsmail Yeşilyurt
ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
Ahmet Demir Yüce
Mehmet Ali Pestilci

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Lûtfi Akadlı
Hidayet Aydıner
Hayri Dener
Nadir Nadi
Tayfur Sökmen

[Oya katılmıyanlar]

TABİÎ ÜYELER
Refet Aksoyoğlu
Mucip Ataklı
Kadri Kaplan
Sezai O'Kan
Mehmet Özgüneş
M. Şükran Özkaya
Ahmet Yıldız
Muzaffer Yurdakuler (İ. Â.)

ADANA
M. Yılmaz Mete
Mukadder Öztekin
Mehmet Ünaldı (Bşk. V.)

ANKARA
Hıfzı Oğuz Bekata

AYDIN
Ali Celâlettin Çoşkun
İskender Cenap Ege
Halil Goral

BALIKESİR
Nejat Sarlıcalı

BURSA
İ. Sabri Çağlayangil (B.)
Saffet Ural

DENİZLİ
Hüseyin Atmaca

DİYARBAKIR
Selâhattin Cizrelioğlu
Azmi Erdoğan

ELÂZIĞ
Salim Hazerdağlı

ERZİNCAN
Fehmi Baysoy

ERZURUM
Edip Somunoğlu

GİRESUN
Sabahattin Orhon
İhsan Topaloğlu

HAKKÂRİ
Necip Seyhan

ISPARTA
Mustafa Gülcügil

İÇEL
Lûtfi Bilgen

İSTANBUL
Fikret Gündoğan
Cemal Yıldırım

İZMİR
Nazif Çağatay
Necip Mirkelâmoğlu

KARS
Sırrı Atalay (Bşk. V.)
Mehmet Hazer

KAYSERİ
Hüsnü Dikeçligil

KIRKLARELİ
Ali Alkan

KIRŞEHİR
Halil Özmen

KOCAELİ
Hikmet İşmen

KONYA
Osman Nuri Canpolat

MALATYA
Nurettin Akyurt

MANİSA
A. Orhan Süersan

MARAŞ
Adnan Karaküçük
Hilmi Soydan

MUŞ
İsa Hisan Bingöl

NEVŞEHİR
İ. Şevki Atasağun (Başkan)

NİĞDE
Kudret Bayhan

ORDU
Şevket Köksal

SAMSUN
H. Enver Işıklar
Rıza Işıtan

SİVAS
Âdil Altay
Rifat Öçten (İ.)
Hüseyin Öztürk

TEKİRDAĞ
Hayri Mumcuoğlu

TOKAT
Zihni Betil

TRABZON
Ali Şakir Ağanoğlu

TUNCELİ
Arslan Bora

URFA
İ. Etem Karakapıcı

VAN
Ferid Melen

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Vehap Güvenç
Mehmet İzmen
Sadi Koçaş
Fahri Korutürk
Osman Köksal
Cemal Madanoğlu
Zerin Tüzün
Ragıp Üner
Âdil Ünlü
Suad Hayri Ürgüplü

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Kırallığı Hükümeti arasında Hava ulaştırmasına dair 12 Haziran 1968 tarihli anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Tasarı kanunlaşmıştır.)

Üye sayısı	: 183
Oy verenler	: 115
Kabul edenler	: 115
Reddedenler	: 0
Çekinserler	: 0
Oya katılmıyanlar	: 68
Açık üyelikler	: 0

[Kabul edenler]

TABİÎ ÜYELER
Ekrem Acuner
Emanullah Çelebi
Vehbi Ersü
Suphi Gürsoytrak
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Sami Küçük
Fahri Özdilek
Selâhattin Özgür
Haydar Tunçkanat

ADANA
M. Nuri Âdemoğlu

ADIYAMAN
Mehmet Sırrı Turanlı

AFYON KARAHİSAR
M. Kâzım Karaağaçlıoğlu
Ahmet Karayiğit
Kemal Şenocak

AĞRI
Salih Türkmen

AMASYA
Macit Zeren

ANKARA
Hıfzı Oğuz Bekata
Turgut Cebe
Turhan Kapanlı
Yiğit Köker
Mansur Ulusoy
Mahmut Vural
İsmail Yetiş

ANTALYA
Nehmet Pırıltı
Akif Tekin

ARTVİN
Fehmi Alpaslan

BALIKESİR
Nuri Demirel
Mehmet Güler
Cemalettin İnkaya

BİLECİK
Mehmet Orhon Tuğrul

BİNGÖL
A. Hikmet Yurtsever

BİTLİS
Orhan Kürümoğlu

BOLU
Turgut Yaşar Gülez
Alâettin Yılmaztürk

BURDUR
Ö. Faruk Kınaytürk

BURSA
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE
Nahit Altan
Ziya Termen

ÇANKIRI
Gürhan Titrek

ÇORUM
M. Şevket Özçetin
Safa Yalçuk

DENİZLİ
Ali Kemal Turgut

EDİRNE
Mehmet Nafiz Ergeneli

ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ

ERZURUM
Osman Alihocagil
Edip Somunoğlu

ESKİŞEHİR
Ömer Ucuzal
Gavsi Uçagök

GAZİANTEP
İbrahim Tevfik Kutlar
Salih Tanyeri

GÜMÜŞANE
Abbas Cilâra

HATAY
Enver Bahadırlı
Mustafa Deliveli

İÇEL
Talip Özdolay

İSTANBUL
Erdoğan Adalı
Mebrure Aksoley
Şevket Akyürek
Tekin Arıburun
Halûk Berkol
O. Zeki Gümüşoğlu
Ekrem Özden
Rifat Öztürkçine

İZMİR
Beliğ Beler
Mustafa Bozoklar
Mümin Kırlı
Orhan Kor

KARS
Y. Ziya Ayrım

KASTAMONU
Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ
Hüseyin Kalpaklıoğlu
Sami Turan

KOCAELİ
Lûtfi Tokoğlu

KONYA
Sedat Çumralı
Fevzi Halıcı
Fakih Özlen
Mehmet Varışlı

KÜTAHYA
A. Orhan Akça
İ. Etem Erdinç

MALATYA
Hamdi Özer

MANİSA
Doğan Barutçuoğlu
Oral Karaosmanoğlu
Ruhi Tunakan

MARDİN
Abdurrahman Bayar
Abdülkerim Saraçoğlu

MUĞLA
İlyas Karaöz
Haldun Menteşeoğlu

NİĞDE
Hüseyin Avni Göktürk

ORDU
Selâhattin Acar
Bekir Sıtkı Baykal

RİZE
O. Meedi Agun

SAKARYA
Osman Salihoğlu
Mustafa Tığlı

SAMSUN
Refet Rendeci
Fethi Tevetoğlu
SİİRT
Abdurrahman Kavak
SİNOP
Nâzım İnebeyli
SİVAS
Nurettin Ertürk
TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan
TOKAT
Ali Altuntaş
TRABZON
Ö. Lûtfi Hocaoğlu
Reşat Zaloğlu
URFA
Hasan Oral
UŞAK
Mehmet Faik Atayurt
YOZGAT
Sadık Artukmaç
İsmail Yeşilyurt
ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
Ahmet Demir Yüce
Mehmet Ali Pestilci

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Lûtfi Akadlı
Hidayet Aydıner
Hayri Dener
Nadir Nadi
Tayfur Sökmen

[Oya katılmıyanlar]

TABİÎ ÜYELER
Refet Aksoyoğlu
Mucip Ataklı
Kadri Kaplan
Sezai O'Kan
Mehmet Özgüneş
M. Şükran Özkaya
Ahmet Yıldız
Muzaffer Yurdakuler
(İ. Â)
ADANA
M. Yılmaz Mete
Mukadder Öztekin
Mehmet Ünaldı
(Bşk. V.)
AYDIN
Ali Celâlettin Çoşkun
İskender Cenap Ege
Halil Goral
BALIKESİR
Nejat Sarlıcalı
BURSA
İ. Sabri Çağlayangil
(B.)
Saffet Ural
DENİZLİ
Hüseyin Atmaca
DİYARBAKIR
Selâhattin Cizrelioğlu
Azmi Erdoğan
ELÂZIĞ
Salim Hazerdağlı
ERZİNCAN
Fehmi Baysoy
ERZURUM
Sakıp Hatunoğlu
GİRESUN
Sabahattin Orhon
İhsan Topaloğlu
HAKKÂRİ
Necip Seyhan
ISPARTA
Mustafa Gülcügil
İÇEL
Lûtfi Bilgen
İSTANBUL
Fikret Gündoğan
Cemal Yıldırım
İZMİR
Nazif Çağatay
Necip Mirkelâmoğlu
KARS
Sırrı Atalay (Bşk. V.)
Mehmet Hazer
KAYSERİ
Hüsnü Dikeçligil
KIRKLARELİ
Ali Alkan
KIRŞEHİR
Halil Özmen
KOCAELİ
Hikmet İşmen
KONYA
Osman Nuri Canpolat
MALATYA
Nurettin Akyurt
MANİSA
A. Orhan Süersan
MARAŞ
Adnan Karaküçük
Hilmi Soydan
MUŞ
İsa Hisan Bingöl
NEVŞEHİR
İ. Şevki Atasağun
(Başkan)
NİĞDE
Kudret Bayhan
ORDU
Şevket Köksal
SAMSUN
H. Enver Işıklar
Rıza Işıtan
SİVAS
Âdil Altay
Rifat Öçten (İ.)
Hüseyin Öztürk
TEKİRDAĞ
Hayri Mumcuoğlu
TOKAT
Zihni Betil
TRABZON
Ali Şakir Ağanoğlu
TUNCELİ
Arslan Bora
URFA
İ. Etem Karakapıcı
VAN
Ferid Melen

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Vehap Güvenç
Mehmet İzmen
Sadi Koçaş
Fahri Korutürk
Osman Köksal
Cemal Madanoğlu
Zerin Tüzün
Ragıp Üner
Âdil Ünlü
Suad Hayri Ürgüplü

Cumhuriyet Senatosu
GÜNDEMİ

39 NCU BİRLEŞİM

13 . 3 . 1969 Perşembe

Saat : 15,00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Anayasa Mahkemesine bir yedek üye seçimi.

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK İŞLER

II

SORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTIRILAN İŞLER

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

1. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Hadyar Tunçkanat'ın, Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında akdolunan kredi anlaşmasına dair Senato araştırması istiyen önergesi (10/23)

2. — Cumhuriyet Senatosu Bor Mineralleri Araştırma Komisyonu raporu (10/15) (Dağıtma tarihi : 20 . 1 . 1969)

3. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Haydar Tunçkanat ve Adana Milletvekili Ahmet Topaloğlu'nun, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 19 . 6 . 1967 tarihli ve 29 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 2143 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergeleri ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (Cumhuriyet Senatosu 4/77) (S. Sayısı : 1120 ye ek) (Dağıtma tarihi : 29 . 1 . 1969)

4. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Mucip Ataklı ve 4 arkadaşının, 16 Şubat 1969 Pazar günü İstanbul'da vukubulan olaylara dair Senato araştırması istiyen önergesi. (10/26)

5. — Anayasanın 84 ncü maddesinin 3 ncü fıkrası muvacehesinde «Başkanvekillerinin Genel Kurul görüşmelerine katılıp katılamıyacakları» hakkında Anayasa ve Adalet Komisyonu raporları ve Başkanlık Divanı kararı.

V

İKİNCİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

× 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti ve Milletlerarası Atom Anerjisi Ajansı arasında Emniyet kontrolunun uygulanması hususunda Anlaşma ve işbu Anlaşma ile ilgili olarak Dışişleri Bakanlığı ile Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçiliği arasında teati edilen mektupların onaylanmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Turizm ve Tanıtma komisyonları raporu (Millet Meclisi 1/584) ; Cumhuriyet Senatosu 1/973) (S. Sayısı : 1208) (Dağıtma tarihi : 15 . 2 . 1969)

× 2. — Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasası ile son protokolü ve bunlara bağlı Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ile Dünya Posta Birliği arasındaki anlaşmaların onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma komisyonları raporları. (Millet Meclisi 1/545; Cumhuriyet Senatosu 1/977) (S. Sayısı : 1212) (Dağıtma tarihi 20 . 2 . 1969)

× 3. — Arsa Ofisi kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Geçici Komisyonu raporu. (Millet Meclisi; 1/157; Cumhuriyet Senatosu 1/972) (S. Sayısı : 1214) (Dağıtma tarihi : 20.2.1969)

× 4. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Kırallığı Hükümeti arasında hava ulaştırmasına dair 12 Haziran 1968 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar -İskân ve Dışişleri, Turizm ve Tanıtma komisyonları raporları. (Millet Meclisi 1/543; Cumhuriyet Senatosu 1/979) (S. Sayısı : 1215) (Dağıtma tarihi : 22 . 2 . 1969)

5. — 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 18 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Millî Savunma Komisyonu raporu. (M. Meclisi 2/631; Cumhuriyet Senatosu 2/262) (S. Sayısı : 1216) (Dağıtma tarihi : 24.2.1969)

× 6. — Gelir Vergisi Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi, bu kanuna bâzı hükümler eklenmesi ve bir kısım hükümlerinin kaldırılması hakkındaki 19 . 2 . 1963 tarih ve 202 sayılı Kanunun 642 ve 890 sayılı kanunlarla muaddel geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Malî ve İktisadi İşler, Bütçe ve Plân komisyonları raporu (Millet Meclisi 1/592; Cumhuriyet Senatosu 1/948) (S. Sayısı : 1219) (Dağıtma tarihi : 24.2.1969)

7. — Avukatlık kanunu tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Geçici Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 1/313; C. Senatosu 1/987) S. Sayısı : 1217) (Dağıtma tarihi : 11 . 3 . 1969)

Toplantı : 8

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 1208

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti ve Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansı arasında Emniyet kontrolunun uygulanması hususunda Anlaşma ve işbu Anlaşma ile ilgili olarak Dışişleri Bakanlığı ile Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçiliği arasında teati edilen mektupların onaylanmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Turizm ve Tanıtma komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/584; Cumhuriyet Senatosu 1/973)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 8140

5 . 2 . 1969

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 4 . 2 . 1969 tarihli 43 ncü Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti ve Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansı Arasında Emniyet Kontrolunun Uygulanması Hususunda Anlaşma ve İşbu Anlaşma ile ilgili olarak Dışişleri Bakanlığı ile Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçiliği arasında teati edilen mektupların onaylanmasına dair kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Ferruh Bozbeyli
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu tasarı 18 . 12 . 1968 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 3 ve 4 . 2 . 1969 tarihli 42 ve 43 ncü Birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 782)

Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonu
Esas No. : 1/973
Karar No. : 12

13 . 2 . 1969

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

T. C. Hükümeti, A. B. D. Hükümeti ve Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansı arasında emniyet kontrolunun uygulanması hususunda Anlaşma ve işbu Anlaşma ile ilgili olarak Dışişleri Bakanlığı ile Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçiliği arasında teati edilen mektupların onaylanmasına dair

kanun tasarısı, Komisyonumuzun 13 . 2 . 1969 tarihli toplantısında ilgili Bakanlık temsilcileri de hazır bulundukları halde incelendi ve görüşüldü.

Tasarının gerekçesinde açık olarak belirtilen hususlar Komisyonumuzca da uygun mütalâa edildiğinden, tasarı Millet Meclisinden gelen şekliyle aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü		
Samsun	Tekirdağ	İstanbul	Manisa
F. Tevetoğlu	*C. Tarlan*	*T. Arıburun*	*D. Barutçuoğlu*
Ankara	Konya	Ağrı	Tabiî Üye
H. Bekata	*F. Halıcı*	*S. Türkmen*	*A. Yıldız*

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN	DIŞİŞLERİ. TURİZM VE TANITMA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti ve Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansı Arasında Emniyet Kontrolunun Uygulanması Hususunda Anlaşma ve işbu Anlaşma ile ilgili olarak Dışişleri Bakanlığı ile Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçiliği arasında teati edilen mektupların onaylanmasına dair kanun tasarısı	*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti ve Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansı Arasında Emniyet Kontrolunun Uygulanması Hususunda Anlaşma ve işbu Anlaşma ile ilgili olarak Dışişleri Bakanlığı ile Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçiliği arasında teati edilen mektupların onaylanmasına dair kanun tasarısı*
MADDE 1. — 30 Eylül 1968 tarihinde imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti ve Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansı arasında emniyet kontrolunun uygulanması hususunda anlaşma ve işbu anlaşma ile ilgili olarak Dışişleri Bakanlığı ile Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçiliği arasında teati edilen mektuplar kabul ve onaylanmıştır.	**MADDE 1.** — Millet Meclisince kabul edilen 1 nci madde aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Birinci maddede zikredilen Anlaşma ve mektup teatisi hükümlerinin gerekli kıldığı tedbirleri tesbit ve kararlaştırmıya Bakanlar Kurulu yetkilidir.	**MADDE 2.** — Millet Meclisince kabul edilen 2 nci madde aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	**MADDE 3.** — Millet Meclisince kabul edilen 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.
MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	**MADDE 4.** — Millet Meclisince kabul edilen 4 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Toplantı : 8

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 1212

Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasası ile son Protokolü ve bunlara bağlı Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ile Dünya Posta Birliği arasındaki anlaşmaların onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân, Dışişleri, turizm ve Tanıtma komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/545; Cumhuriyet Senatosu 1/977)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 788)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 6986 - 43979

5 . 2 . 1969

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 4 . 2 . 1969 tarihli 43 ncü Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen, Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasası ile son protokolü ve bunlara bağlı Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ile Dünya Posta Birliği arasındaki anlaşmaların onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Ferruh Bozbeyli
Millet Meclisi Başkanı

Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Kom.	**30 gün**
Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân Kom.	**30 gün**
Genel Kurulda	**30 gün**

Not : Bu tasarı 30 . 9 . 1968 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 3 ve 4 . 2 . 1969 tarihli 42 ve 43 ncü birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 788)

Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Dışişleri, Turizm ve
Tanıtma Komisyonu
Esas No. : 1/977
Karar No. : 14

18 . 2 . 1969

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasası ile son protokolü ve bunlara bağlı Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ile Dünya Posta Birliği arasındaki anlaşmaların onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı, komisyonumuzun 13 . 2 . 1969 tarihli toplantısında ilgili Bakanlık temsilcilerinin de iştirakiyle tetkik ve müzakere olundu.

Tasarının gerekçesinde belirtilen hususlar komisyonumuzca da uygun mütalâa edildiğinden, tasarı Millet Meclisinden gelen şekliyle aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü		
Samsun	Tekirdağ	İstanbul	Manisa
F. Tevetoğlu	*C. Tarlan*	*T. Arıburun*	*D. Barutçuoğlu*
Ankara	Konya	Ağrı	Tabiî Üye
H. Bekata	*F. Halıcı*	*S. Türkmen*	*A. Yıldız*

Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân Komisyonu *18 . 2 . 1969*
Esas No. : 1/977
Karar No. : 5

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasası ile son protokolü ve bunlara bağlı Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ile Dünya Posta Birliği arasındaki anlaşmaların onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı, komisyonumuzun 18 . 2 . 1969 tarihli toplantısında ilgili bakanlık temsilcilerinin de iştirakiyle tetkik ve müzakere olundu.

Tasarının gerekçesinde belirtilen hususlar komisyonumuzca da uygun mütalâa edildiğinden, tasarı Millet Meclisinden gelen şekliyle aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Sözcü va Bu Kanunda Başkan	Kâtip		
Konya	Tabiî Üye	Kütahya	Sivas
Fakih Özlen	*Haydar Tunçkanat*	*İ. Ethem Erdinç*	*Nurettin Ertürk*
Kars	Burdur	Giresun	Eskişehir
Mehmet Hazer	*Faruk Kınaytürk*	*Sabahattin Orhon*	*Gavsi Uçagök*

Millet Meclisinin kabul ettiği metin	Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonunun kabul ettiği metin	Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân Komisyonunun kabul ettiği metin
Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasası ile son protokolü ve bunlara bağlı Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ile Dünya Posta Birliği arasındaki anlaşmaların onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı	*Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasası ile son protokolü ve bunlara bağlı Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ile Dünya Posta Birliği arasındaki anlaşmaların onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı*	*Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasası ile son protokolü ve bunlara bağlı Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ile Dünya Posta Birliği arasındaki anlaşmaların onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı*
MADDE 1. — 29 Mayıs 1964 tarihinde Viyana'da toplanmış olan XV nci Dünya Posta Kongresi kararlarından Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasası ile Son Protokolü ve bunlara bağlı Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ile Dünya Posta Birliği arasındaki anlaşmaların onaylanması uygun bulunmuştur.	MADDE 1. — Millet Meclisince kabul edilen 1 nci madde aynen kabul edilmiştir.	MADDE 1. — Millet Meclisince kabul edilen 1 nci madde aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen 2 nci madde aynen kabul edilmiştir.	MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen 2 nci madde aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.	MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Toplantı : 8

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 1215

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Kırallığı Hükümeti arasında Hava ulaştırmasına dair 12 Haziran 1968 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Dışişleri, Turizm ve Tanıtma komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/543; Cumhuriyet Senatosu 1/979)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 787)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 6985-43980

5 . 2 . 1969

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 4 . 2 . 1969 tarihli 43 ncü Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Kırallığı Hükümeti arasında Hava ulaştırmasına dair 12 . 6 . 1968 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Ferruh Bozbeyli
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu tasarı 30 . 9 . 1968 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 3 ve 4 . 2 . 1969 tarihli 42 ve 43 ncü birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 787)

Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Bayındırlık, Ulaştırma ve
İmar - İskân Komisyonu
Esas No: 1/979
Karar No: 6

18 . 2 . 1969

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti arasında Hava ulaştırmasına dair 12 Haziran 1968 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, Komisyonumuzun 18 . 2 . 1969 tarihli toplantısında ilgili bakanlık temsilcilerinin de iştirakiyle tetkik ve müzakere olundu.

Tasarının gerekçesinde belirtilen hususlar Komisyonumuzca da uygun mütalâa edildiğinden, tasarı Millet Meclisinden gelen şekliyle aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Sözcü ve bu kanunda Başkan	Kâtip		
Konya	Tabiî Üye	Kütahya	Sivas
Fakih Özlen	*Haydar Tunçkanat*	*İ. Etem Erdinç*	*Nurettin Ertürk*
Kars	Burdur	Giresun	Eskişehir
Mehmet Hazer	*Faruk Kınaytürk*	*Sabahattin Orhon*	*Gavsi Uçagök*

Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonu — *20 . 2 . 1969*
Esas No. : 1/979
Karar No. : 15

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Kırallığı Hükümeti arasında Hava ulaştırmasına dair 12 Haziran 1968 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonunun 20 . 2 . 1969 günkü toplantışında ilgili Bakanlık temsilcileri de hazır bulundukları halde incelendi ve görüşüldü.

Tasarının gerekçesinde açıklıkla belirtilen hususlar Komisyonumuzca da uygun mütalâa edildiğinden, tasarı Millet Meclisinden gelen şekliyle aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Samsun	Tekirdağ	İstanbul	Kütahya
F. Tevetoğlu	*Cemal Tarlan*	*Erdoğan Adalı*	*Orhan Akça*
Elâzığ	Urfa	Kırşehir	Ağrı
Celâl Ertuğ	*İ. Etem Karakapıcı*	*Halil Özmen*	*Salih Türkmen*

Çorum
Safa Yalçuk

Millet Meclisinin kabul ettiği metin	Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân Komisyonunun kabul ettiği metin	Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonunun kabul ettiği metin
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 12 Haziran 1968 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı	*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 12 Haziran 1968 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı*	*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 12 Haziran 1968 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı*
MADDE 1. — 12 Haziran 1968 tarihinde Ankara'da imza edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair Anlaşmanın onaylanması uygun bulunmuştur.	MADDE 1. — Millet Meclisince kabul edilen 1 nci madde aynen kabul edilmiştir.	MADDE 1. — Millet Meclisince kabul edilen 1 nci madde aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen 2 nci madde aynen kabul edilmiştir.	MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen 2 nci madde aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.	MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Toplantı : 8

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 1216

926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 18 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Millî Savunma Komisyonu raporu (Millet Meclisi 2/631; Cumhuriyet Senatosu 2/262)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 705)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 5801

10 . 2 . 1969

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 7 . 2 . 1969 tarihli 46 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 18 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair Kanun teklifi, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Ferruh Bozbeyli
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu teklif 24 . 1 . 1968 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 7 . 2 . 1969 tarihli 46 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 705)

Millî Savunma Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Millî Savunma Komisyonu
Karar No. : 10
Esas No. : 2/262

21 . 2 . 1969

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Millet Meclisinin 7 . 2 . 1969 tarihli 46 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 18 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifinin Millet Meclisi Genel Kurulunda kabul edilen metni, teklif sahibi ve Millî Savunma Bakanlığı temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda tetkik ve müzakere olundu.

Kanun teklifinin tümü üzerinde cereyan eden müzakerelerden sonra, Millet Meclisi metni bâzı değişikliklerle kabul edilmiştir.

1 nci madde aynen kabul edilmiş ve bu madde ile 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununa eklenen ek fıkra şümulünün belirtilmesinde tatbikata ışık tutması bakımından Komisyonumuz fayda mülâhaza etmiştir.

Ek fıkra ile Silâhlı Kuvvetlerde aşağıda tesbit edilen grupların faydalandığı anlaşılmıştır :

1. 28 Mayıs 1960 tarihli Millî Birlik Komitesi Kararından 6 ay ve daha az süre faydalanarak kıdem alanlar;

2. 5611 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 24 . 3 . 1950 tarihinde emekli fiilî hizmeti başlamış olanlar;

Ancak, emeklilik fiilî hizmetinin başlangıcı deyiminin kimleri kapsadığını açıklamakta Komisyonumuz fayda görmüştür.

Zira, Silâhlı Kuvvetlerde muhtelif menşeden gelen ve emeklilik fiilî hizmeti bakımından durumları değişiklik arz eden subaylar vardır.

Bunlar;

a) 5434 sayılı Kanunun 12, 30 ve 31 nci maddeleri gereğince emeklilik fiilî hizmeti başlamış olanlar;

b) Henüz Silâhlı Kuvvetlere intisabetmemekle beraber kamu hizmetine girmeleri dolayısiyle emeklilik fiilî hizmeti başlamış olanlardan sonradan Silâhlı Kuvvetlere muvazzaf subay olarak intisabedenler;

c) 545 ve 670 sayılı Kanun gereğince emeklilik fiilî hizmetleri bilâhara borçlanılarak yüksek öğrenime başladıkları ya da kamu hizmetine girdikleri tarihe götürülenlerle;

d) Kendi adlarına yüksek öğrenimi bitirerek Silâhlı Kuvvetlerde muvazzaf subay olarak görev alanlardır.

Bunlardan (d) fıkrasında zikredilenlerden son rütbe nasıpları (a), (b), (c) fıkralarında belirtilen subayların emsallerinden geri kalmaması ve kurulan statü ile eşitliğin bozulmaması temini için teklifin bunları da kapsıyacağı anlaşılmıştır.

Kanun teklifinin 1 nci maddesiyle eklenen ek fıkrada zikri geçen Millî Birlik Komitesinin 28 Mayıs 1961 tarihli kararı, gerçekte 28 Mayıs 1960 tarihli olması gerekir. Komisyonda, teklif sahibi milletvekilinin buna ilişkin ve Meclis zabıtlarından bahseden vâkı beyanı üzerine, bu husus Komisyonumuzca maddi hata olarak kabul edilmiştir.

Millet Meclisi Genel Kurulunda konan geçici madde metinden çıkarılmıştır. Adı geçen madde fiiliyatta hiçbir şey sağlamadığı ve esasen ek fıkranın muhtevasında geçici maddeye cevap teşkil edecek hükmün mevcut bulunduğu cihetle, Komisyonumuz, mezkûr maddeyi haşiv kabul etmiş ve tayyına karar vermiştir.

Nasıp düzeltmesi neticesinde, bilhassa üst rütbeli subaylarda yeni bir tâyin ve nakilleri icabettireceğinden idareye zaman bakımından imkân verilmesi için yürürlük maddesi 1 Ağustos 1969 olarak değiştirilmiştir.

Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan V. İstanbul Muhalefet şerhi ekli *C. Yıldırım*	Sözcü Manisa *O. Süersan*	Kâtip Samsun *H. E. Işıklar*	Tabiî Üye *F. Özdilek*
Cumhurbaşkanınca S. Ü. Muhalefet şerhi ekli *F. Korutürk*	Bursa Muhalifim, söz hakkım saklıdır. *S. Ural*	İçel *T. Özdolay*	İzmir *N. Çağatay*
	Kayseri *S. Turan*		

Muhalefet şerhi

1. Silâhlı Kuvvetlerin halen ıslahına mecbur olduğu problemlerden biri subay mahrutunun maksada uygun şekilde düzeltilmesidir.

2. Teklif edilen kanun bu maksada hizmet yerine subay mahrutunu büsbütün bozmakta ve Genelkurmay Başkanlığını tatbikatta müşkül duruma sokmaktadır.

19 Şubat 1969
Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye
F. Korutürk

Muhalefet şerhi

Bu kanun esasen bozulmuş bulunan subay mahrutunu yüksek rütbelerde istihdamı büsbütün zorlayıcı bir nitelik taşımaktadır.

Ayrıca, muayyen sene mezunu subayların terfiini kapsaması dolayısiyle umumi hukuk prensiplerine de aykırıdır.

19 . 2 . 1969
İstanbul Üyesi
C. Yıldırım

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN	MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 18 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi	**926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 18 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi**
MADDE 1. — 27 . 7 . 1967 gün ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 18 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir. Ek fıkra : «25 Mayıs 1965 tarihli ve 613 sayılı Kanun ile 10 Ağustos 1967 tarihli ve 926 sayılı Kanunun geçici 18 nci maddesinin (b) ve (g) fıkraları hükümlerine göre yapılan nasıp düzeltmesinden yararlananlar haricolmak üzere 28 Mayıs 1961 tarihli Millî Birlik Komitesi kararından 6 ay ve daha az nasıp ilerlemesi alan subayların nasıpları ile 5611 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 5434 sayılı Kanunun 12, 30 ve 31 nci maddeleri gereğince fiilî hizmetleri başlamış olan ve 10 Ağustos 1967 tarihinde Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görevli bulunan subayların na-	MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin	Millî Savunma Komisyonunun kabul ettiği metin
sıpları bir evvelki 30 Ağustos tarihine götürülür.	
Subay nasbedildikten sonra muhtelif sebeplerle bir üst rütbeye terfileri gecikmiş olan ve bu gecikme süresi 6 aydan az bulunan subaylar hakkında aynı tarihte mezun olduğu emsalleri gibi işlem yapılır.	
Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte general, amiral ve albay rütbesinde bulunan subayların bir üst rütbeye terfilerinde bu kanun gereğince düzeltilen nasıpları dikkate alınmaz. Bu subayların bir üst rütbeye terfileri, o rütbelere mahsus bekleme sürelerini fiilen tamamladıkları tarihte diğer terfi şartlarını da haiz olmaları kaydıyle yapılır.	
Bu nasıp ilerletilmesinden dolayı yarbay ve daha aşağı rütbedeki subaylardan terfi ve terfih sırasına girenleri terfi ve terfihleri mevcut sicillerine göre derhal yapılır.	
Bu nasıp ilerletilmesinden ve terfi ve terfihlerinden dolayı eski maaş farkları ödenmez.	
Bunların aldıkları aylıklarla bu kanunla yükseltilen aylık tutarları arasındaki farkın emeklilik kesenek ve karşılıkları hesaplanarak adlarına borç kaydedilerek aylıklarından % 10 kesilmek suretiyle T. C. Emekli Sandığına ödenir.	
GEÇİCİ MADDE :	GEÇİCİ MADDE : Metinden çıkarılmıştır.
Bu kanunun şümulüne girip de yayımı tarihinde sivil sektörde vazife alan müstafi subaylar da bu kanunun getirdiği haklardan istifade ederler.	
MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Bu kanun 1 Ağustos 1969 tarihinde yürürlüğe girer.
MADDE 3. — Bu kanunu Millî Savunma Bakanı yürütür.	MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Toplantı : 8

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 1217

Avukatlık kanunu tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Geçici Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/313; Cumhuriyet Senatosu 1/987)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 324)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 3612

14 . 2 . 1969

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 7 . 2 . 1969 tarihli 46 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, Avukatlık kanunu tasarısı, dosyasiyle birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Ferruh Bozbeyli
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu tasarı 25 . 1 . 1967 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 14 . 10 . 1968; 31, 1, 3 ve 7 . 2 . 1969 tarihli 92, 41, 42 ve 46 ncı birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 324)

Geçici Komisyon raporu

Cumhuriyet Senatosu
Geçici Komisyon
Esas No. : 1/987
Karar No. : 2

20 . 2 . 1969

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 7 Şubat 1969 tarihli 46 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, Avukatlık kanunu tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 14 Şubat 1969 tarihli ve 3612 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle; Cumhuriyet Senatosunun 18 Şubat 1969 tarihli 36 ncı Birleşiminde Anayasa ve Adalet ile Sosyal İşler komisyonlarından beşer üyenin iştirakiyle kurulması kabul edilen Geçici Komisyonumuzun 19 ve 20 Şubat 1969 tarihli birleşimlerindeki sürekli toplantılarında Hükümet temsilcileri de hazır bulunduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Millet Meclisi metni, 1 Aarlık 1939 tarihinde yürürlüğe giren 3499 sayılı Avukatlık Kanununun 1961 Anayasasının getirdiği temel ilkelere ve zamanın ihtiyaçlarına uygun olarak değiştirilmesini ve yeniden düzenlenmesini öngörmektedir.

Millet Meclisi metni Hükümet tarafından getirilen Avukatlık kanunu tasarısının esas kabul edilmesi ve Adana Milletvekili Kemal Sarıibrahimoğlu ve yedi arkadaşı ile Konya Milletvekili

Fakih Özfakih ve yirmibir arkadaşının ve Eskişehir Milletvekili İsmet Angı ve iki arkadaşının, Avukatlık kanunu tekliflerinin; tasarı esas alınmak üzere birleştirilerek müzakeresi sonucunda tedvin edilmiştir.

1 Aralık 1939 tarihinde yürürlüğe giren 3499 sayılı Avukatlık Kanunu yapılan çeşitli tadillere rağmen meslekin ihtiyaçlarına cevap veremediğinden ve ayrıca Anayasanın avukatlık meslekinde önemli değişiklikleri zorunlu kılan hükümler getirmiş olması bakımından, avukatlık meslekine günün ihtiyaçlarına uygun bir hüviyet verecek yeni bir Avukatlık Kanununun hazırlanması zarureti ortaya çıkmıştır.

Tasarının Millet Meclisince kabul edilen metninin esasları şu şekilde özetlenebilir.

1. Hukuk mezunu olan bir kimseye avukatlık unvanını ve bu unvanın gerektirdiği tecrübe ve ehliyeti kazandıracak olan stajın süresi birbuçuk yıla çıkarılmış ve staj sonunda bir sınav zorunluğu konulmuştur.

2. Baroların üstünde, kamu kurumu niteliğinde bir meslek teşekkülü olarak Türkiye Barolar Birliğinin kurulması öngörülmektedir. Halen bakanlık tarafından kullanılan; baroların denetim ve gözetim yetkisi prensibolarak Türkiye Barolar Birliğine devredilmekte, ancak Adalet Bakanlığına, kamu kurumu niteliğindeki meslek teşekküllerinin yürütme organının üst mercileri ile olan zaruri münasebetinin gerektirdiği nisbette bir gözetim yetkisi tanınmış bulunmaktadır.

3. Bir kamu hizmeti gören ve yargı organına birinci derecede yardımcı olan avukatın, Devlet memurlarınınkine pek fazla yakınlık arz eden meslek statüsü göz önünde tutularak avukatların işlediği veya onlara karşı işlenen suçlarla ilgili usulî hükümlerde gerekli teminatı sağlayıcı değişiklikler yapılmıştır.

4. — Avukatların, vekâletnameleri olmadan dahi, kendilerine teklif edilen bir işe ait dosyayı ilgili taraf hazır bulunmadan tetkik etmeleri ve aslı olan bütün evrak ve vesikaların örneklerini bizzat tasdik edebilmeleri mümkün kılınmıştır.

5. Avukatların sosyal güvenliği konusu önemle ele alınmış ve Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına tabi olmadan ve sosyal sigortalar kapsamına da girmeden avukatlık yapanlarla, daha önce Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına tabi bir hizmeti yahut sosyal sigortalı sayıldığı bir görevi olan ve evvelce serbest avukat iken bilâhara sosyal sigortaya veya Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına tabi olan kimselerin durumları emeklilik veya sigortalılık bakımından değerlendirilmiş, serbest avukatlıkta geçen hizmetlerin ya doğrudan doğruya yahut da borçlanma ile emekliliğe tabi olarak geçen hizmete eklenmesi veya mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortasından faydalanmada 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 8 nci maddesine istisna teşkil eden ve fakat kamu görevlisi olup, bugüne kadar sosyal güvenlikten tamamen yoksun kalmış bulunan avukatların geleceklerinin, geçmiş avukatlık hizmetleri de sayılmak suretiyle teminat altına alınması sağlanmıştır.

Tasarının birinci kısmında, avukatlığın bir kamu hizmeti olduğu, avukatın bağımsızlığı ve avukatlığın amacı açık hükümlerle belirtilmiştir.

İkinci kısımda, avukatlık meslekine kabul konusu düzenlenmiş olup; büyük ölçüde mer'i kanunda alınan bu hükümlerde, uygulamada kolaylık sağlamak maksadiyle, mer'i kanundan farklı bâzı hususlar belirtilmiş, ayrıca baroya yazılma isteminin incelenmesi ve avukatlık ruhsatnamesinin verilmesiyle ilgili yeni esaslar getirilmiştir.

Üçüncü kısımda, yasak haller düzenlenmiştir. Bu kısımdaki hükümler de mer'i kanundan alınmış olmakla beraber günün ihtiyaçlarına uygun bâzı değişiklikler yapılmıştır.

Staj konusuna ayrılmış olan dördüncü kısmın getirdiği temel değişiklik; avukatlık stajının bir yıldan birbuçuk yıla çıkartılmış olmasıdır. Keza staj isteminin incelenmesi ve karara bağlanması ile ilgili hükümlerde de Türkiye Barolar Birliğinin yetkisine dayanan esaslı değişiklikler yer almıştır. Bu kısımda özellik arz eden bir madde de,stajiyerlere, barolarca yardım yapılmasına imkân veren 27 nci maddedir.

Beşinci kısım mer'i kanunda mevcudolmıyan avukatlık sınav müessesesini düzenlemektedir. Yargıtay daire başkanları ve kıdemli avukatlardan meydana gelen bir sınav kurulu tarafından hukuk tatbikatı yönünden yapılacak sınavın mesleke ehliyetli elemanlar kazandırma bakımından büyük fayda sağlıyacağı muhakkaktır.

Avukatlık hak ve ödevleri konusunda ayrılmış olan altıncı kısmın mer'i kanuna nazaran getirdiği başlıca yenilikler; avukatın vekâleten çekilmesi, geçici olarak görevlendirilmesi, ortak avukat bürosu halinde birlikte çalışma, avukatın örnek çıkartabilmesi, vekâlet olmadan dosya inceliyebilmesi ve tebligat yapabilme yetkisi ile avukata karşı veya avukat tarafından işlenen suçların soruşturma ve kovuşturma usulleri ile ilgili hükümlerdir.

Yedinci kısım, baro levhası ve avukatlar listesine ayrılmıştır. Burada mer'i kanundan farklı olan başlıca husus, baro levhası yanında bir de avukatlar listesinin ihdas edilmiş olması ve levhadan silinmeyi gerektiren haller arasına topluluk sigortası primlerinin zamanında ödenmemiş olması halinde alınmış olmasıdır.

Sekizinci kısım, barolara tahsis edilmiştir. Bu kısmın birinci bölümünde evvelâ baroların kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları olduğu belirtilmiştir.

Anayasanın 122 nci maddesinde tarifi yapılmış ve mahiyeti belirtilmiş olan bir kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olarak baronun ve dolayısiyle Türkiye Barolar Birliğinin idare içindeki durumunu belirtmekte fayda vardır. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları (idare) üst mefhumuna dâhil olmakla beraber merkezî idareden ayrı bir tüzel kişiliğe sahiptir. İdare hukukunda, (hizmet âdemimerkeziyeti) mefhumuna dâhil edilmiş bulunan bu kuruluşlar Anayasanın 122 nci maddesinin gerekçesinde açıkça belirtildiği üzere (yerinden idare) esasına göre yönetilen ve mahallî idarelerle paralellik arz eden bir mahiyet göstermektedirler.

Anayasanın 120 ve 121 nci maddelerinde gösterilen özel kuruluşlarla farkları, denetim noktasından özerk kuruluşlar gibi merkezî idareden tamamen bağımsız olmamaları, başka bir deyimle idare hukukunda (idari vesayet) tâbiri ile ifade edilen bir denetime tabi bulunmalarıdır. İdari vesayetin tabiî neticesi olarak merkezî idareye kamu kurumu niteliğindeki bu meslek kuruluşlarının kararlarını onama konusunda bir yetki tanınması zaruridir. Merkezî idarenin bu yetkisinin tanınmaması söz konusu kuruluşları bir özerk kuruluş haline getirmeye müncer olacak bu ise, baroları ve Türkiye Barolar Birliğini kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olarak vasıflandıran tasarı maddeleri ile tezat arz edecektir. Bu itibarla Komisyonumuz, Türkiye Barolar Birliğinin ve baroların meslek bakımından önem arz eden bâzı kararlarının (mesleke kabul - meslekten çıkarma - ağır disiplin cezaları ve avukatlık asgari ücret tarifesinin hazırlanması gibi) kararlarını Adalet Bakanlığının onayına bağlı tutan tasarı hükümlerinin bu müesseselerin kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olmaları bakımından Anayasaya tamamen uygun mütalâa etmiştir.

Aynı bölümde yer alan 77 nci maddede de baro organlarının feshi talebi ile Adalet Bakanlığının Danıştaya başvurmasına ilişkin hüküm de Anayasanın 122 nci maddesinin verdiği bir yetkinin kullanılmasından ibarettir.

Sekizinci kısmın ikinci bölümünde baro organlarının kuruluşu - görevleri ve çalışma şekilleri tafsilâtlı hükümlere bağlanmıştır. Komisyonumuz, büyük kısmı mer'i kanundan farklı olan bu hükümleri uygulama bakımından kifayetli bulmuştur.

Dokuzuncu kısımda Türkiye Barolar Birliğinin kuruluşu ile organlarının görevleri ve çalışma şekilleri düzenlenmektedir. Bu kanunla ihdas edilmekte olan birliğe ait mezkûr maddeler tamamen yeni ve ileri hükümleri ihtiva etmektedir.

Onuncu kısımda düzenlenen disiplin işlem ve cezaları konusu esas itibariyle mer'i kanundaki hükümlere paralel bir durum arz etmekle beraber, geçen tatbikatın ortaya çıkarttığı çeşitli boşluklar doldurulmuş; usulî hükümlere açıklık verilmiş, cezaların uygulama halleri ve sırası belirtilmiş ve işten yasaklanma ile ilgili hükümler tatbikatın ihtiyacına uygun hale getirilmiştir.

Onbirinci kısım avukatlık ücreti konusuna ayrılmıştır. Bu kısımda, özellik arz eden yeni hükümler; ücret sözleşmesinin kapsamını belirten 164 ncü madde, avukatlık ücretinin rüçhanlı bulunmasını belirten 164 ncü madde; başkasını tevkil ile ilgili 171 ve 172 nci maddeler; avukatın takipten vazgeçmesi, azli ve ücretin gününde ödenmemesi konularını düzenliyen 174 ncü maddedir. Bu hükümlerde kamu hizmeti gören avukatın ücretinin korunması ve mesaisinin değerlendirilmesi konularında ileri esaslar getirilmiştir.

Adlî müzaheret konusuna ayrılmış bulunan 12 nci kısımdaki hükümler esas itibariyle mer'i kanundan alınmış bulunmaktadır.

Çeşitli hükümler başlığını taşıyan 13 ncü kısımda yönetmeliğin hazırlanması ile ilgili hüküm ve kanunun çeşitli maddelerinin yürütülmesi bakımından belirtilmesi zaruri görülen hususları havi hükümler, yürürlükten kaldırılan kanunlar ve bâzı kanunların maddelerini değiştiren ve bâzı kanunlara maddeler ekliyen hükümler ve nihayet topluluk sigortası ile ilgili hükümler yer almaktadır.

Avukatlık meslekine sosyal bir teminat sağlanması bakımından, avukatların meslekin özelliklerine uygun serbest meslek erbabına mahsus bir sigorta sistemi içinde toplanmaları ideal olmakla beraber; halen böyle bir sigorta sisteminin mevcudolmaması bakımından bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren avukatları sosyal sigortanın yardımından daydalandırmak ve ilerde çıkarılacak özel kanunun imkânlarından bu kıdemleri ile birlikte istifade etmelerini sağlamak maksadiyle tasarı, topluluk sigortasını serbest avukatlar bakımından mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortası mevzularında zorunlu kılmıştır. Sigorta primleri ilgili avukatın serbestçe tesbit edeceği 240 - 3 000 lira arasındaki bir miktar üzerinden ödeneceğinden avukatın malî imkânları derecesinde prim ödemek suretiyle fazla bir külfete katlanmadan sigortalılığını devam ettirmesi mümkündür.

Tasarının 190 ncı maddesi ile müeyyidelendirilmiş olan bu mecburi sigorta sisteminin tabiî neticesi olarak toplu sigorta sözleşmesi için bir tip sözleşme hazırlanması hususu 191 nci maddede öngörülmüş ve 193 ncü madde ile de 6207 sayılı Kanunun 1, 4 ve 5 nci maddeleri değiştirilerek Avukatlar Yardımlaşma Sandıklarına üye olmak, isteğe bağlı kılınmıştır.

Bu sigorta sisteminin mesleke yeni girenler bakımından sağlıyacağı yardımlar aşikâr bulunmakla beraber ileri yaşlardaki avukatların 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun ölüm, mâlûliyet ve yaşlılık sigortası yardımı için koyduğu şartları yerine getirmelerine fiilî imkân mevcudolmadığından şimdiye kadar sosyal sigorta yardımından faydalanmalarına imkân hâsıl olmamış bulunan bu kimseleri himaye etmek maksadiyle geçici birinci maddenin istisnai hükmü getirilmiştir.

Bu madde ile; kanunun yürürlüğünden önceki on yıl içinde en az yetmiş ay baro levhasında kayıtlı olan ve bu kanuna göre topluluk sigortasına giren avukatlardan kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kadınsa, 30 erkekse 35 yaşını bitirmiş olanlar 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun yaş ve sigortalılık süresiyle ilgili şartlarını yerine getirmemiş olsalar dahi ölüm, mâlûllük yahut yaşlılık sigortası aylığından faydalanmaları mümkün kılınmaktadır. Maddenin ikinci ve mütaakıp fıkralarında geçen (ölüm, mâlûliyet yahut yaşlılık sigortası yardımı) tâbiri ile (ölüm, veya mâlûllük veya yaşlılık aylığı) nın kastedildiği, maddede mevcut diğer hükümlerin açık ifadeleri muvacehesinde şüphesiz görülmüştür. Şunun da belirtilmesinde fayda vardır ki, asgari 35 aylık topluluk sigortası primini ödememiş olan avukatların ölüm, mâlûliyet veya yaşlılık sebebiyle kendilerine yahut hak sahibi mirasçılarına aylık bağlanması halinde eksik kalan primlerin ödenen son prim miktarında aylıklardan kesilmesi suretiyle kalanın ilgililere ödenmesi yolundaki hüküm de Sosyal Sigortalar Kurumunun alacağının her hâlûkârda tahsilini temin etmektedir. Maddenin diğer hükümleri 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununungeçici 8 nci maddesine paralel şekilde kaleme alınmıştır.

Tasarı, avukatların Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı ile evvelce veya halen irtibat halinde bulunanların göz önünde tutarak bâzı geçici maddeler getirmiş bulunmaktadır. Bunlardan geçici ikinci madde kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığındaki emekliye esas teşkil eden hizmetleri toplamı en az onbeş yıl olan avukatlardan kanunun yürürlü-

günden önce Emekli Sandığı ile irtibatı kesilmiş bulunanları geçmiş serbest avukatlık sürelerini borçlanmalarına veya aynı durumda olan avukatlardan kanunun yürürlüğe girdiği tarihte veya daha sonra Emekli Sandığı ile irtibatlarını kesenlerin Sandıkla bağlılıklarını devam ettirmelerine imkân sağlamaktadır.

Maddede borçlanmanın şekil ve miktarı ile borcun ödenmesi ve Emekli Sandığı ile irtibatın devamı halinde keseneklerin ödenme tarzı hakkında uygulanacak esaslar tesbit edilmiştir.

Bu kimselere ikramiyenin nereden ödeneceği maddede gösterilmemiş olmakla beraber ödemenin Emekli Sandığına kesenek ödedikleri son memuriyet veya hizmetlerinin bağlı olduğu kurumlarca yapılacağı tabiî bulunmuştur.

Emekli Sandığı ile irtibatları bulunan avukatlarla ilgili diğer hususları da düzenlemek üzere geçici 3, 4 ve 5 nci maddeler getirilmiş ve kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Emekli Sandığına kesenek ödemekte bulunan avukatların daha önceki serbest avukatlık sürelerini borçlanmalarına veya geçici 2, 3 ve 4 ncü maddelerin kapsamına giren avukatların evvelce Sosyal Sigortalar Kurumuna bağlı olarak sepkeden hizmetlerinin 5 Ocak 1961 tarihli ve 228 sayılı Kanuna göre Emekli Sandığındaki hizmetleri ile birleştirilmesine imkân sağlanmıştır.

Mevcut Avukatlar Yardımlaşma Sandıklarına kayıtlı avukatların sandıktaki kayıtlarının silinmesi, kanunun yürürlük tarihinden önce doğmuş müktesep hakların korunması; Türkiye Barolar Birliğince organların seçimi ve faaliyete başlaması; 3499 sayılı Kanunda müktesep hakları tanınmış bulunan kimselerin bu haklarının devamı; ilk asgarî ücret tarifesinin hazırlanması ve Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun bu kanunla değişen 61 nci maddesinin kapsamına giren kimselerin faaliyetlerinin bir disiplin altına alınması konuları da yine geçici hükümler olarak düzenlenmiştir.

Bu esasları ihtiva eden tasarı Komisyonumuzca da benimsenmiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, geçici madde 1, geçici madde 2, geçici madde 3, geçici madde 4, geçici madde 5, geçici madde 6, geçici madde 7, geçici madde 8, geçici madde 9, geçici madde 10, geçici madde 11, geçici madde 12, geçici madde 13, geçici madde 14, geçici madde 15, geçici madde 16, geçici madde 17, 199, 200 ve 201 nci maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

III - Mahiyetine, önemine ve müstaceliyetine binaen tasarının Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulması da kararlaştırılmıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan Kastamonu *N. Tuna*	Sözcü İstanbul Vesayete muhalifim *E. Özden*	Kâtip Balıkesir *N. Demirel*	Tokat Muhalefet şerhim eklidir *Z. Betil*
Muğla *İ. Karaöz*	Çankırı *G. Titrek*	Cumhurbaşkanınca S. Ü. 1 nci geçici maddede söz hakkım mahfuz *V. Güvenç*	Samsun R. Işıtan İmzada bulunamadı

Muhalefet Şerhi

Bu tasarı, tümü itibariyle avukatların bâzı dertlerine cevap vermektedir. Bâzı noksanları olmakla beraber ileriye mâtuf yeni ve ferahlatıcı hükümleri ihtiva etmektedir.

Ancak, Anayasanın 122 nci maddesine göre Adalet Bakanlığının baroları denetlemesini kabul etmek mümkün değildir. Tasarının bu yoldaki maddelerine muhalifim. 20 Şubat 1969

İstanbul
Ekrem Özden

Muhalefet Şerhi

Tasarının; Adalet Bakanlığını Türkiye Barolar Birliği üstünde bir karar mercii haline getiren hükümlerine muhalifim. Ayrıca avukatlar ile Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı ve Sosyal Sigortalar Kurumu arasında kurulması gereken ilişkilerin kabul edilen metinde gösterildiği şekilde düzenlenmesini de uygun bulmuyorum. Söz hakkım saklıdır. 20 Şubat 1969

Tokat
Zihni Betil

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

AVUKATLIK KANUNU TASARISI

BİRİNCİ KISIM

Avukatlık ve avukat

Avukatlığın mahiyeti

MADDE 1. — Avukatlık, kamu hizmeti ve serbest bir meslektir.

Avukat, görevini yerine getirmede bağımsızdır.

Avukatlığın amacı

MADDE 2. — Avukatlığın amacı, hukukî münasebetlerin düzenlenmesine, her türlü hukukî mesele ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesine ve genellikle hukuk kurallarının tam olarak uygulanması hususunda yargı organları ve hakemlerle resmî ve özel kurul ve kurumlara yardım etmektir.

Avukat bu amaçla hukukî bilgi ve tecrübelerini adalet hizmetine ve kişilerin yararlanmasına tahsis eder.

Adlî merciler ve diğer resmî daireler, avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmakla yükümlüdürler.

İKİNCİ KISIM

Avukatlık meslekine kabul

Avukatlığa kabul şartları

MADDE 3. — Avukatlık meslekine kabul edilebilmek için;

a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak,

b) Türk hukuk fakültelerinin birinden mezun olmak veya yabancı bir memleket hukuk fakültesinden mezun olup da Türkiye hukuk fakülteleri programlarına göre noksan kalan derslerden başarılı sınav vermiş bulunmak,

c) Avukatlık stajını tamamlıyarak staj bitim belgesi almış bulunmak,

d) Avukatlık sınavını başarmış olmak,

e) Levhasına yazılmak istenilen baro bölgesinde ikametgâhı bulunmak,

f) Bu kanuna göre avukatlığa engel bir hali olmamak, gerektir.

İstisnalar

MADDE 4. — Adlî ve Askerî Hâkimlik ve Savcılıkta, Anayasa Mahkemesi aslî ve geçici raportörlüklerinde ve Danıştay dâva daireleri başkan ve üyelikleriyle başkanun sözcülüğü kanun sözcülüğü ve bu daireler başyardımcılıkları ve yardımcılıklarında veya kuruluşlarında avukat bulunan bakanlıklar ve katma bütçe ile yönetilen genel müdürlükler hukuk müşavirliği görevlerinde veyahut üniversiteye bağlı fakülteler hukuk ilmi dersleri profesörlük veya doçentliklerinde yahut Hâkimler Kanununa göre hâkimlik veya savcılık sınıflarından sayılan hizmetlerde en az dört yıl süre ile hizmet etmiş olanlar 3 ncü maddenin (c) ve (d) bendlerinde yazılı kayıtlardan vâreste tutulurlar.

GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN

Avukatlık kanunu tasarısı

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Yabancılardan Türk uyruğuna kabul olunanlardan yabancı bir hukuk fakültesinden mezun olup da geldikleri yerlerde beş yıl süre ile mahkemelerin her derecesinde avukatlık etmiş ve avukatlığı meslek edinmiş bulunanlar, 3 ncü maddenin (b) bendinde yazılı olduğu şekilde Türkiye hukuk fakülteleri programlarına göre noksan kalan derslerden usulüne uygun olarak yapılan sınavı başarı ile vererek tasdikname almış ve ayrıca Türkçeyi iyi bilir oldukları da bir sınavla anlaşılmış bulunursa, 3 ncü maddenin (c) ve (d) bendlerinde yazılı kayıtlardan vareste tutulurlar. Birinci fıkrada gösterilenlerin baro levhasına yazılmasında,17 nci maddenin (1) ve (2) bendlerinde yazılı belgelerden başka sicil özetlerinin onanmış bir örneğinin de verilmesi gereklidir.

Avukatlığa kabulde engeller

MADDE 5. — Aşağıda yazılı durumlardan birinin varlığı halinde, avukatlık meslekine kabul istemi reddolunur :

a) Kesinleşmiş bir kararla yüz kızartıcı bir suçtan veya ağır hapsi gerektiren bir cürümden mutlak olarak yahut kasdî bir cürümden bir sene veya daha ziyade hapis cezası ile hüküm giymek,

b) Kesinleşmiş bir ceza veya disiplin kararı sonucunda hâkim, memur yahut avukat olma niteliğini kaybetmiş bulunmak,

c) Avukatlık meslekine yaraşmıyacak tutum ve davranışları çevresince bilinmiş olmak,

d) Avukatlık mesleki ile birleşemiyen bir işle uğraşmak,

e) Mahkeme kararı ile kısıtlanmış olmak,

f) İflâs etmiş olup da itibarı iade edilmemiş bulunmak (taksiratlı ve hileli müflisler itibarları iade edilmiş olsa dahi kabul olunmazlar),

g) Hakkında aciz vesikası verilmiş olup da bunu kaldırmamış bulunmak,

h) Avukatlığı sürekli olarak gereği gibi yapmaya engel vücut veya akılca mâlûl olmak.

Beş yıldan fazla hapis veya ağır hapis cezası ile veya zimmet, ihtilâs, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma ve dolanlı iflâs suçlarından biri ile kesin olarak hüküm giymiş olanlar, affa uğramış olsalar da avukatlığa kabul edilemezler.

Adayın birinci fıkranın (a) bendinde yazılı cezalardan birini gerektiren bir suçtan kovuşturma altında bulunması halinde, avukatlığa alınma isteği hakkındaki kararın bu kovuşturmanın sonuna kadar bekletilmesine karar verilebilir. Aday hakkında kamu görevlerinden yasaklanmayı gerekli kılabilecek bir suçtan ötürü kamu dâvası açılmış bulunuyorsa, avukatlığa kabul isteği yerine getirilmeyip dâva sonucunun beklenmesi zorunludur.

Şu kadar ki, ceza kovuşturmasının sonucu ne olursa olsun avukatlığa kabul isteğinin geri çevrilmesi gereken hallerde, sonuç beklenmeden istek karara bağlanır.

Baroya yazılma istemi

MADDE 6. — Avukatlık sınavını başarmış olanlar veya 4 ncü maddedeki şartları haiz bulunanlar, başvurdukları yer barosuna ait levhaya yazılmalarını dilekçe ile isteyebilirler.

Karar

MADDE 7. — Baro yönetim kurulu, levhaya yazılma istemi hakkında başvurma dilekçesinin varış tarihinden itibaren bir ay içinde gerekçeli olarak karar vermekle ödevlidir.

Süresi içinde karar verilmediği takdirde, adayın avukatlığa kabul istemi reddedilmiş sayılır. Bu halde aday bir aylık sürenin bitiminden itibaren onbeş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir. İtiraz üzerine 8 nci madde hükmü kıyas yolu ile uygulanır.

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Millet Meclisi metninin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Millet Meclisi metninin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Redde veya kovuşturma sonuna kadar beklenmesine dair karara itiraz

MADDE 8. — Baro yönetim kurulu, avukatlığa kabul istemini reddettiği veya kovuşturma sonuna kadar beklenmesine karar verdiği takdirde bunun gerekçesini kararında gösterir. Gerekçeli karar adaya tebliğ olunur.

Aday, bu karara karşı, tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde, kararı veren baro vasıtasiyle Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir. Baro tarafından adaya, itiraz tarihini tesbit eden bir belge verilir. Bu belge hiçbir vergi, harc ve resme tabi değildir.

Türkiye Barolar Birliği, itiraz üzerine dosya üzerinde gerekli incelemeleri yaptıktan sonra, itirazı kabul veya reddeder. Türkiye Barolar Birliği itiraz tarihinden itibaren bir ay içinde bir karar vermezse, itiraz reddedilmiş sayılır.

Adayın levhaya yazılması hakkındaki baro yönetim kurulu kararı ile itirazın kabul veya reddi hakkındaki Türkiye Barolar Birliği kararları, onaylanmak üzere, karar tarihinden itibaren bir ay içinde Adalet Bakanlığına gönderilir. Bu kararlar Adalet Bakanlığının onaylaması ile kesinleşir.

Baro yönetim kurulunun, avukatlığa kabul isteminin reddi veya kovuşturma sonuna kadar beklenmesi hakkındaki kararları, süresi içinde itiraz edilmediği takdirde kesinleşir.

Adalet Bakanlığının dördüncü fıkra uyarınca verilecek kararları kesin olup, aday, ilgili baro ve Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu bu kararlar aleyhine Danıştaya başvurabilirler.

Barolar, kesinleşen kararları derhal yerine getirmeye mecburdurlar.

Avukatlık ruhsatnamesi ve yemin

MADDE 9. — Avukatlık meslekine kabul edilen adaya, ilgili baro tarafından bir ruhsatname verilir.

Avukatlığa kabul, ruhsatnamenin verildiği andan itibaren hüküm ifade eder.

Aday böylece avukatlığa kabul edildikten sonra (Avukat) unvanını kullanmak hakkını kazanır. Durum Türkiye Barolar Birliğine bildirilir.

Ruhsatnameler, Türkiye Barolar Birliği tarafından tek tip olarak bastırılır.

Mesleke kabul edilen avukata ruhsatname verilirken, baro yönetim kurulu önünde aşağıdaki şekilde andiçtirilir :

«Kanuna, ahlâka, meslekin onuruna ve kurallarına uygun davranacağıma namusum ve vicdanım üzerine andiçerim.»

Avukatın andiçtirildiği, andın metnini de kapsıyan bir tutanağa bağlanır ve ilgilinin dosyasında saklanır. Tutanak baro yönetim kurulu üyeleri ile birlikte andiçen avukat tarafından imzalanır.

Ret kararının bildirilmesi

MADDE 10. — Avukatlık meslekine kabul edilmek için baroya başvuran bir adayın bu isteminin reddine veya kovuşturma sonuna kadar beklenmesine dair kararlar kesinleşince, ilgili baro, adayın adını diğer barolara ve Türkiye Barolar Birliğine bildirir. Bu halde, ret ve bekleme sebepleri ortadan kalkmadıkça, hiçbir baro o kimseyi levhasına yazamaz.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 8. — Millet Meclisi metninin 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Millet Meclisi metninin 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Millet Meclisi metninin 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

ÜÇÜNCÜ KISIM

Yasak haller

Avukatlıkla birleşemiyen işler

MADDE 11. — Aylık, ücret, gündelik veya kesenek gibi ödemeler karşılığında görülen hiçbir hizmet ve görev, sigorta prodüktörlüğü, tacirlik ve esnaflık veya meslekin onuru ile bağdaşması mümkün olmıyan her türlü iş avukatlıkla birleşemez.

Avukatlıkla birleşebilen işler

MADDE 12. — a) Cumhuriyet Senatosu üyeliği, milletvekilliği, il genel meclisi ve belediye meclisi üyeliği,

b) Üniversite, yüksek veya orta öğretim profesör, doçent, asistan ve öğretmenliği,

c) Özel hukuk tüzel kişilerinin hukuk müşavirliği ve sürekli avukatlığı ile, bir avukat yazıhanesinde ücret karşılığında avukatlık,

d) Hakemlik, tasfiye memurluğu, yargı mercilerinin veya adlî bir dairenin verdiği her hangi görev veya hizmet,

e) İktisadi Devlet Teşekkülleri ile müesseseleri ve iştirakleri hakkındaki 12 Mart 1964 tarih ve 440 sayılı Kanunda başka bir iş veya hizmetle uğraşmaları yasaklanmamış bulunmak şartı ile; bu kanunun kapsamına giren teşekkül, müessese ve iştiraklerin ve İktisadi Devlet Teşekkülleri dışında kalıp sermayesi devlete ve diğer kamu tüzel kişilerine ait bulunan kuruluşların yönetim kurulu başkanlığı, üyeliği, denetçiliği,

f) Anonim, limited, kooperatif şirketler ile hayrî, ilmî, siyasi kuruluşların yönetim kurulu başkanlığı, üyeliği ve denetçiliği ve komandit şirketlerde komanditer ortaklık,

g) Gazete ve dergi sahipliği veya bunların yayın müdürlüğü,

11 nci madde hükmü dışındadır.

Şu kadar ki, bunlardan Cumhuriyet Senatosu üyeleri ile milletvekilleri ve (e) bendinde gösterilenlerin Hazinenin, belediye ve özel idarelerin, il ve belediyelerin yönetim ve denetimi altında bulunan daire ve kurumların, köy tüzelkişiliklerinin ve sermayesinin yarıdan fazlası Devlete ait şirket ve kuruluşların aleyhinde; il genel meclisi ve belediye meclisi üyelerinin de bağlı bulundukları tüzelkişilerin aleyhindeki dâva ve işleri takibetmeleri yasaktır.

Bu yasak, avukatların ortaklarını ve yanlarında çalıştırdıkları avukatları da kapsar.

Bir kadroya bağlı olarak aylık veya ücreti Devlet, il veya belediye bütçelerinden yahut Devlet, il veya belediyelerin yönetim ve denetimi altındaki daire ve müessese yahut şirketlerden verilen müşavir ve avukatlar, yalnız bu daire, müessese veya şirketlere ait işlerde avukatlık edebilirler.

Mahkeme veya yargı mercilerinde bağlı oldukları daireyi temsil eden hukuk müşaviri veya yardımcıları baroya yazılmak zorunluğundadırlar.

Avukatın hâkim veya savcı ile hısımlık veya evlilik münasebeti

MADDE 13. — Bir hâkim veya Cumhuriyet Savcısının eşi, sebep veya nesep itibariyle usul ve füruundan veya ikinci dereceye kadar (bu derece dâhil) hısımlarından olan avukat, o hâkim veya Cumhuriyet Savcısının baktığı dâva ve işlerde avukatlık edemez.

MADDE 11. — Millet Meclisi metninin 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Millet Meclisi metninin 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Millet Meclisi metninin 13 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bâzı görevlerden ayrılanların avukatlık edememe yasağı

MADDE 14. — Emeklilik ve istifa gibi sebeplerle görevlerinden ayrılan hâkimler, cumhuriyet savcıları, Anayasa Mahkemesi asli ve geçici raportörleri, kanun sözcüleri, Danıştay Dâva Daireleri başyardımcıları ile yardımcılarının, hizmet gördükleri mahkeme veya dairelerde, buralardan ayrılmaları tarihinden itibaren iki yıl süre ile avukatlık yapmaları yasaktır.

Yukarıki fıkra hükmü Anayasa Mahkemesi üyeleri ve Yüksek Mahkemeler hâkimleri hakkında da uygulanır.

Devlet, belediye, il, özel idare ve 12 Mart 1964 tarih ve 440 sayılı Kanunun kapsamına giren teşekkül, müessese ve iştiraklerde çalışanlar, buralardan ayrıldıkları tarihten itibaren iki yıl geçmeden, ayrıldıkları idare aleyhine dâva alamaz ve takipte bulunamazlar.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Staj

Genel olarak

MADDE 15. — Avukatlık stajı birbuçuk yıldır. Stajın, bu kısımda yer alan hükümler uyarınca, ilk altı ayı mahkemelerde ve kalan bir yılı da en az beş yıl kıdemi olan bir avukat yanında yapılır.

Stajın hangi mahkeme ve adalet dairelerinde, ne suretle yapılacağı yönetmelikte gösterilir.

Aranacak şartlar

MADDE 16. — Bu kanunun 3 ncü maddesinin (a) (b) (e) ve (f) bendlerinde yazılı şartları haiz olanlardan stajın devamlılığına engel işleri ve ve 5 nci maddede yazılı engelleri bulunmıyanlar staj yapacakları yer barosuna bir dilekçe ile başvururlar.

Dilekçeye eklenecek belgeler

MADDE 17. — 16 ncı madde gereğince verilecek dilekçeye, aşağıda gösterilen belgeler eklenir.

1. Kanunun aradığı şartlara ilişkin belgelerin asılları ile onanmış ikişer örneği,
2. Adayın 3 ncü maddenin (f) ve 5 nci maddenin (a) bendlerinde yazılı halleri bulunmadığını gösteren bildiri kâğıdı,
3. Yanında staj göreceği avukatın yazılı muvafakati,
4. Adayın ahlâk durumu hakkında, o baroya yazılı iki avukat tarafından düzenlenmiş tanıtma kâğıdı.

Bu belgelerin birer örneği Baro Başkanı tarafından onaylanarak Türkiye Barolar Birliğine gönderilir. Diğer örnek veya asılları barodaki dosyasında saklanır. 22 nci maddenin 2 ve 3 ncü fıkralarında yazılı hallerde, adayın yanında staj göreceği avukatın yazılı muvafakatine ait belge aranmaz.

Staj isteminde bulunan tarafından verilen bildiri kâğıdının hilâfı ortaya çıktığı takdirde, aday hakkında resmî mercilere yalan beyanda bulunmak suçundan dolayı cezai kovuşturma yapılır.

İstemin ilânı

MADDE 18. — Adayın istemi, yukardaki maddede yazılı hususlarla birlikte, istem tarihinden itibaren on gün içinde baronun ve adalet dairesinin uygun bir yerinde onbeş gün süre ile asılarak ilân olunur.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 14. — Millet Meclisi metninin 14 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15. — Millet Meclisi metninin 15 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Millet Meclisi metninin 16 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17. — Millet Meclisi metninin 17 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Millet Meclisi metninin 18 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Her avukat veya stajiyer yahut diğer ilgililer, bu süre içinde, adayın stajiyer listesine yazılmasına itirazda bulunabilirler. Şu kadar ki, itirazın incelenebilmesi, açık delil veya vakıaların gösterilmiş olmasına bağlıdır.

Rapor

MADDE 19. — Baro Başkanı, istemin ilânından önce, baroya bağlı avukatlardan birini adayın gerekli nitelikleri taşıyıp taşımadığını ve avukatlıkla birleşmiyen bir işle uğraşıp uğraşmadığını araştırarak bir rapor düzünlemek üzere görevlendirir.

Görevlendirilen avukat, raporu en geç onbeş gün içinde baroya vermekle yükümlüdür.

Karar

MADDE 20. — Baro Yönetim Kurulu, itiraz süresinin bitmesinden itibaren bir ay içinde, 19 ncu maddede yazılı raporu da göz önünde tutarak, adayın stajiyer listesine yazılıp yazılmaması hakkında gerekçeli bir karar verir. Karar ilgiliye tebliğ edilmekle beraber, bir örneği de incelenmek üzere dosyası ile birlikte o yer Cumhuriyet savcılığına verilir.

Bu karar aleyhine baro yönetim kurulu üyeleri karar tarihinden, o yer Cumhuriyet savcısı kararın kendisine verildiği, ilgili ise kararın kendisine tebliğ edildiği tarihten itbiaren onbeş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilirler.

Birinci fıkrada yazılı süre içinde bir karar verilmemiş olması halinde talep reddedilmiş sayılır. Bu takdirde, bir aylık sürenin bitiminden itibaren onbeş gün içinde aday Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir.

Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine verdiği karar Adalet Bakanlığının onayı ile kesinleşir. Adalet Bakanlığının kararı aleyhine stajiyer adayı ve Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu Danıştaya başvurabilir.

Stajın başlangıcı

MADDE 21. — Avukatlık stajı listeye yazılma ile başlar. İtiraz yazılmayı durdurur.

Yanında staj yapılacak avukat

MADDE 22. — Avukat yanında staja başlıyabilecekleri Cumhuriyet savcılığınca baroya bildirilenler, evvelce dilekçelerinde gösterdikleri ve muvafakatini aldıkları avukat yanında staja başlarlar.

Baro başkanının isteği veya ilgililerin başvurması üzerine, baro yönetim kurulu, stajın dilekçede gösterilenden başka bir avukat yanında yapılmasına karar verebilir.

17 nci maddenin 3 ncü bendinde yazılı belgeyi almak imkânını bulamıyan adayların hangi avukat yanında staj göreceğini baro başkanı tâyin eder.

Avukat, ikinci ve üçüncü fıkralardaki hallerde stajiyeri kabul zorunluluğundadır.

Stajın yapılması ve stajiyerin ödevleri

MADDE 23. — Staj kesintisiz olarak yapılır. Stajiyerin haklı sebeplere dayanarak devam edemediği günler, engelin kalkmasından sonraki bir ay içinde başvurduğu takdirde, mahkeme stajı sırasında adalet komisyonu, avukat yanındaki staj sırasında ise baro yönetim kurulunca tamamlattırılır. Baro başkanı, haklı engeller halinde stajiyerlere, stajın avukat yanında geçen kısmında 30 günden fazla olmamak üzere izin verebilir.

MADDE 19. — Millet Meclisi metninin 19 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 20. — Millet Meclisi metninin 20 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 21. — Millet Meclisi metninin 21 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 22. — Millet Meclisi metninin 22 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 23. — Millet Meclisi metninin 23 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Stajiyer, staj süresi içinde duruşmalara avukatla birlikte girmek, staj konferanslarına devam etmek, baro yönetim kurulu ve yanında çalıştığı avukat tarafından verilen işleri yapmak, dâva evrakını düzenlemek ve yönetmelikte gösterilecek diğer ödevleri yerine getirmekle yükümlüdür.

Staj raporları

MADDE 24. — Staj, Adalet Komisyonunun, baronun ve yanında çalışılan avukatın gözetimi altında yapılır.

Stajiyer hakkında, yanında staj gördüğü hâkimler, Cumhuriyet savcıları tarafından, staj durumu, meslekî ilgisi ve ahlâki durumunu belirten bir belge verilir.

Yanında staj görülen avukat tarafından, ilk altı ayın bitiminde ve staj süresinin sonunda da kesin olarak, staj durumu ve adayın meslekî ilgisi ile ahlâki durumunu da kapsıyan birer rapor verilir.

Staj süresinin uzatılması

MADDE 25. — Baro yönetim kurulu, staj hakkındaki kesin rapor üzerine, staj bitim belgesinin verilmesine veya staj süresinin altı ay uzatılmasına karar verir.

Yönetim Kurulunun bu kararları kesindir.

Stajiyerlerin vekâlet alması

MADDE 26. — Stajiyerler, avukat yanında staja başladıktan üç ay sonra, avukatın yazılı muvafakati ile ve onun gözetimi altında icra tetkik mercii hâkimlikleri ile sulh mahkemelerinde ve icra ve iflâs dairelerinde görülen dâva ve işlerde vekâlet alabilirler.

Stajiyerin bu yetkisi, 31 nci maddenin ikinci fıkrası gereğince son sınavda da başarı gösterememesi veya aynı maddenin son fıkrasında yazılı süreyi başarı gösteremeden geçirmesi halinde sona erer.

Stajiyerlere barolarca yapılacak yardım

MADDE 27. — Stajiyerlere barolarca yardım yapılabilir. Bu yardımın şekil ve şartları Türkiye Barolar Birliğince belirtilir.

BEŞİNCİ KISIM

Avukatlık sınavı

Genel olarak

MADDE 28. — Avukatlık sınavı Türkiye Barolar Birliğinde yapılır. Staj bitim belgesi almamış olanlar sınava kabul edilmezler.

Sınav kurulu

MADDE 29. — Sınav kurulu, biri hukuk, diğeri ceza dairelerinden olmak üzere iki Yargıtay Daire Başkanı ve üç avukattan kurulur. Yargıtay daire başkanlarından kıdemlisi kurula başkanlık eder.

Kurulun görev süresi iki yıldır. Yeni kurul seçilinceye kadar eski kurulun görevi devam eder. Üyelerin engeli halinde, başkan, o üyenin mensubolduğu kurumca seçilmiş bulunan yedek üye-

MADDE 24. — Millet Meclisi metninin 24 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 25. — Millet Meclisi metninin 25 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 26. — Millet Meclisi metninin 26 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 27. — Millet Meclisi metninin 27 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 28. — Millet Meclisi metninin 28 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 29. — Millet Meclisi metninin 29 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

lerle noksanı tamamlar. Başkanın engeli halinde, görevleri, kurula katılan kıdemli Yargıtay daire başkanı tarafından yerine getirilir.

Sınav kurulu üyelerine her sınav için ödenecek ücretlerin miktarı ile ödeme şekilleri Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunca tesbit edilerek Türkiye Barolar Birliği bütçesinden ödenir.

Sınav kuruluna üye seçimi

MADDE 30. — Sınav kuruluna katılacak olan;

a) İki asil ve iki yedek üye Yargıtay Büyük Genel Kurulu tarafından hukuk ve ceza daireleri başkanları arasından,

b) Üç asil ve üç yedek üye Türkiye Barolar Birliğince, en az onbeş yıl fiilen avukatlık yapmış olanlar arasından, seçilir.

(a) bendindeki seçimin sonucu Yargıtay Başkanlığı tarafından Türkiye Barolar Birliğine bildirilir.

Sınava girecektlerin tesbiti

MADDE 31. — Sınava girecek adayları, stajiyer listesine yazılı oldukları baronun yönetim kurulu tesbit eder ve kendilerine sınava giriş belgesi verir.

Avukatlık sınavında beş defa başarısızlığa uğrıyan aday bir daha sınava giremez.

Aday, staj bitim belgesinin verildiği tarihten itibaren iki yıl içinde sınava giriş haklarının tamamını kullanmak zorundadır.

Sınavın şekli ve konuları

MADDE 32. — Sınav her yıl beş defa yapılır. Sınav tarihleri, bir yılın imkân nisbetinde beş eşit kısma bölünmesi suretiyle tesbit edilir.

Sınavın amacı, adayın hukuk tatbikatı yönünden, hukuk prensiplerini ve mevzuat hükümlerini olaylara uygulıyabilme yeterliğini değerlendirmektir.

Sınav yazılı olarak yapılır. Ancak, adayın yeterli olmadığına karar verilebilmesi için, yazılı sınavdan sonra yapılacak mülâkat sonunda da aynı kanıya varılması gereklidir.

Sınav tarihlerinin tesbiti ve duyurulması, sınavın yapılış şekli ile konuları yönetmelikte gösterilir.

Sınav sonuçları

MADDE 33. — Sınav kurulu, her aday için ayrı ayrı ve üçer nüsha olarak düzenliyeceği belgelerde sınav sonuçlarını açıklar ve bu belgelerden birer nüshasını alıkoyarak diğer ikişer nüshayı Türkiye Barolar Birliğine gönderir. Belgelerde adayın aldığı notlar gösterilir ve başarı sağlayıp sağlıyamadığı ayrıca belirtilir.

Türkiye Barolar Birliği, sınav kurulundan aldığı belgelerden bir nüshasını derhal ilgili baroya gönderir.

ALTINCI KISIM

Avukatın hak ve ödevleri

Genel olarak

MADDE 34. — Avukatlar, yüklendikleri görevleri, bu görevin kutsallığına yakışır bir şekilde özen, doğruluk ve onur içinde yerine getirmek ve avukatlık unvanının gerektirdiği saygı ve güvene yakışır bir şekilde hareket etmekle yükümlüdürler.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 30. — Millet Meclisi metninin 30 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 31. — Millet Meclisi metninin 31 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 32. — Millet Meclisi metninin 32 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 33. — Millet Meclisi metninin 33 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 34. — Millet Meclisi metninin 34 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Yalnız avukatların yapabileceği işler

MADDE 35. — Kanun işlerinde ve hukukî meselelerde mütalâa vermek, mahkeme, hakem veya yargı yetkisini haiz bulunan diğer organlar huzurunda özel ve tüzel kişilere ait hakları dâva etmek ve savunmak, bu işlere ait bütün evrakı düzenlemek, adlî işlemleri ve resmî dairelerde çekişmeli ve çekişmesiz işleri takibetmek, yalnız baroda yazılı avukatlara aittir.

Dâva açmaya yeteneği olan herkes kendi dâvasını bizzat açabilir ve işini takibedebilir.

Usul ve füru ile nesep ve sebepten ikinci dereceye kadar (bu derece dâhil) civar hısımları ve eşler birbirlerinin yargı mercileri ve adalet daireleri dışında kalan resmî dairelerdeki işlerini vekâleten takibedebilirler.

Hukuk ve Ceza Muhakemeleri Usulleri kanunları ile diğer kanun hükümleri saklıdır.

Sır saklama

MADDE 36. — Avukatların, kendilerine tevdi edilen veya gerek avukatlık görevi, gerekse Türkiye Barolar Birliği ve barolar organlarındaki görevleri dolayısiyle öğrendikleri hususları açığa vurmaları yasaktır.

Avukatların birinci fıkrada yazılı hususlar hakkında tanıklık edebilmeleri, iş sahibinin muvafakatini almış olmalarına bağlıdır. Ancak, bu halde dahi avukat tanıklık etmekten çekinebilir.

Yukarıki hükümler, Türkiye Barolar Birliği ve baroların memurları hakkında da uygulanır.

İşin reddedildiğinin bildirilmesi

MADDE 37. — Avukat, kendisine teklif olunan işi sebep göstermeden reddedebilir. Reddin, iş sahibine gecikmeden bildirilmesi zorunludur.

İşi iki avukat tarafından reddolunan kimse, kendisine bir avukat tâyinini baro başkanından isteyebilir.

Baro başkanı tarafından tâyin olunan avukat, işi ücret karşılığında takibetmek zorundadır.

İşin reddi zorunluluğu

MADDE 38. — Avukat;

a) Kendisine yapılan teklifi yolsuz veya haksız görür yahut sonradan yolsuz veya haksız olduğu kanısına varırsa,

b) Aynı işte menfaati zıt bir tarafa avukatlık etmiş veya mütalâa vermiş olursa,

c) İşe evvelce hâkim, hakem, Cumhuriyet Savcısı veya memur olarak elkoymuş bulunursa,

d) Kendisinin düzenlediği bir senet veya sözleşmenin hükümsüzlüğünü ileri sürmek durumu ortaya çıkmışsa,

e) İş sahibi, meslek görevini yapan bir avukata karşı bir suç işlemiş ise,

f) Görmesi istenilen iş, Türkiye Barolar Birliği tarafından tesbit edilen meslekî dayanışma ve düzen gereklerine uygun değilse,

Teklifi reddetmek zorunluluğundadır.

Bu zorunluluk, avukatların ortaklarını ve yanlarında çalıştırdıkları avukatları da kapsar.

Avukatlar, baro yönetim kurulunun iznini almadan başka bir avukat aleyhine dâva açamazlar. Acele durumlarda, baro yönetim kuruluna önceden bildiride bulunarak, izin verilmesini dâvayı açtıktan sonra da isteyebilirler.

(e) bendinde gösterilen hallerde, baro başkanı, iş sahibinin başvurması üzerine kendisine bir avukatı vekil olarak tâyin eder.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 35. — Millet Meclisi metninin 35 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 36. — Millet Meclisi metninin 36 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 37. — Millet Meclisi metninin 37 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 38. — Millet Meclisi metninin 38 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Avukatın dosya saklaması ve hapis hakkı

MADDE 39. — Avukat, kendisine tevdi olunan evrakı, vekâletin sona ermesinden itibaren üç yıl süre ile saklamakla yükümlüdür. Şu kadar ki, evrakın geri alınması müvekkile yazı ile bildirilmiş olduğu hallerde saklama yükümlülüğü, bildirme tarihinden itibaren üç ayın sonunda sona erer.

Avukat, ücreti ve yapmış olduğu giderleri kendisine ödenmedikçe, elinde bulunan evrakı geri vermekle yükümlü değildir.

Tazminat isteklerinde zamanaşımı

MADDE 40. — İş sahibi tarafından sözleşmeye dayanarak avukata karşı ileri sürülen tazminat istekleri, bu hakkın doğumundan sonra beş yıl ve her halde o işin sona ermesinden başlıyarak bir yıl sonra zamanaşımına uğrar.

Avukatın vekâletten çekilmesi

MADDE 41. — Belli bir işi takipten veya savunmadan isteği ile çekilen avukatın o işe ait vekâlet görevi, durumu müvekkiline tebliğinden itibaren onbeş gün süre ile devam eder.

Şu kadar ki, adlî müzaharet bürosu yahut baro başkanı tarafından tâyin edilen avukat, kaçınılmaz bir sebep veya haklı bir özrü olmadıkça, görevi yerine getirmekten çekinemez. Kaçınılmaz sebebin veya haklı özrün takdiri avukatı tâyin eden makama aittir.

Bir avukatın geçici olarak görevlendirilmesi

MADDE 42. — Bir avukatın ölümü veya meslekten yahut işten çıkarılması veya işten yasaklanması yahut geçici olarak iş yapamaz duruma gelmesi hallerinde, baro başkanı, ilgililerin yazılı istemi üzerine veya iş sahiplerinin yazılı muvafakatini almak şartiyle, işleri geçici olarak takibetmek ve yürütmek için bir avukatı görevlendirir ve dosyaları kendisine devir ve teslim eder.

Yukarıki fıkrada yazılı işlere ait kanuni süreler, dosyaların devir ve teslimine kadar işlemez. Şu kadar ki, bu süre üç ayı geçemez.

İşin yeni avukata verilmesi durumu, baro başkanının mahkemelere yapacağı tebliğ ile tesbit olunur.

Kendisine görev verilen avukat haklı sebepler göstererek bunu reddedebilir. Ret sebeplerinin yerinde olup olmadığına baro yönetim kurulu karar verir.

Vekâlet görevi, temsil edilen avukatın talimatına bağlı olmaksızın, bu görevi yapan avukatın sorumluluğu altında yürür. Yapılan işlerin ücretini, kendisine vekâlet olunan avukat öder. Anlaşmazlık halinde ücretin miktarı baro yönetim kurulu tarafından belirtilir.

Büro edinme zorunluluğu

MADDE 43. — Her avukat, levhaya yazıldığı tarihten itibaren üç ay içinde baro bölgesinde bir büro kurmak zorundadır. Büronun niteliklerini barolar belirtir.

Bir avukatın birden fazla bürosu olamaz. Birlikte çalışan avukatlar ayrı büro edinemezler.

Bürosunu veya konutunu değiştiren avukat yenilerinin adreslerini bir hafta içinde baroya bildirmek zorundadır.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 39. — Millet Meclisi metninin 39 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 40. — Millet Meclisi metninin 40 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 41. — Millet Meclisi metninin 41 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 42. — Millet Meclisi metninin 42 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 43. — Millet Meclisi metninin 43 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Ortak avukat bürosu halinde birlikte çalışma

MADDE 44. — Birden çok avukat, çalışmalarını bir (ortak avukat bürosu) şeklinde birleştirebilirler. Bu halde birlikte çalışan avukatlardan birinin veya birkaçının öz ve soyadlarının yanında (ortak avukat bürosu) ibaresi kullanılabilir. Bu büro tüzel kişiliğe sahibolmadığı gibi, yapılan iş serbest meslek çalışması olup, ticari sayılamaz. Ortak avukat bürosu halinde birlikte çalışan avukatlar kendi aralarındaki durumu, ücretleri kararlaştırılacak oranlara göre paylaşmak veya bâzılarının sadece belli ücret alması şeklinde düzenlemekte serbesttirler.

Avukat bürosunda çalışabilecek kişiler

MADDE 45. — Avukatlar, bürolarında yalnız avukatlık mesleki için gerekli olan yardımcı elemanları çalıştırabilirler.

Hâkimliğe ve avukatlığa engel suçlardan biri ile hükümlü olanlar veya avukatlıktan yasaklanmalarla her ne şekilde olursa olsun işbirliği edilemez veya bu gibiler büroda çalıştırılamaz.

Yukarıki hükümlere aykırı hareket eden avukat ilk defasında işten, tekrarında meslekten çıkarma cezası ile cezalandırılır.

İşlerin stajiyer veya sekreterle takibi, dâva dosyalarının incelenmesi ve dosyadan örnek alma

MADDE 46. — Avukat, bürosuna ait işleri, kendi sorumluluğu altında, yanında çalışan stajyer veya sekreter eliyle de takibettirebilir ve örnek aldırabilir. Adalet dairesi içinde imkân bulunduğu ve gerekli giderler de ödendiği takdirde, fotokopi yoliyle örnek çıkartılabilir.

Dâva ve takip dosyaları, yalnız avukatlar veya stajiyerleri yahut taraflarca mahkeme ve icra kalemlerinde incelenebilir.

Avukat, dâva ve takip dosyalarını, vekâletname ibraz etmeden inceliyebilir. Şu kadar ki, vekâletname ibraz etmiyen avukata dosyadaki kâğıt ve belgelerin örneği verilmez.

Çekişmeli hakları edinme yasağı

MADDE 47. — Avukat el koyduğu işlere ait çekişmeli hakları edinmekten veya bunların edinilmesine aracılıktan yasaklıdır. Bu yasak, işin sona ermesinden itibaren bir yıl sürer.

Birinci fıkra hükmü, avukatın ortaklarını ve yanında çalıştırdığı avukatları da kapsar.

Avukata çıkar karşılığında iş getirme

MADDE 48. — Avukat veya iş sahibi tarafından vadolunan veya verilen bir ücret yahut da her hangi bir çıkar karşılığında avukata iş getirmeye aracılık edenler ve aracı kullanan avukatlar altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Bu eylemi yapanlar memur iseler, verilecek hapis cezası bir yıldan aşağı olamaz.

Avukatların resmî kılığı

MADDE 49. — Avukatlar, mahkemelere, Türkiye Barolar Birliğinin belirteceği resmî kılıkla çıkmak zorundadırlar.

Baroya ve avukatlara ayrılacak yer

MADDE 50. — Her adalet dairesinde, bölgesinde bulunduğu baro için, her mahkeme salonunda ve icra dairesinde ise avukatlar için ihtiyaca yetecek nitelikte yer ayrılması zorunludur.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 44. — Millet Meclisi metninin 44 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 45. — Millet Meclisi metninin 45 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 46. — Millet Meclisi metninin 46 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 47. — Millet Meclisi metninin 47 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 48. — Millet Meclisi metninin 48 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 49. — Millet Meclisi metninin 49 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 50. — Millet Meclisi metninin 50 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Danışma yapılması uygun olmıyan yerler

MADDE 51. — Avukatlar, baroda yazılı olan bürolarından başka yerlerde, mahkeme salonunda veya adalet binasının başka bir yerinde iş sahipleri ile hukukî danışmada bulunmaktan ve iş kabul etmekten yasaklıdırlar.

Yukarıki fıkra hükmü, avukatın özel olarak çağrıldığı hallerde uygulanmaz.

Dosya tutmak

MADDE 52. — Avukat, üzerine aldığı her iş yahut yazılı mütalâasına başvurulan her husus hakkında düzenli dosya tutmak zorundadır.

Avukat, kendisi tarafından yazılan veya taslağı yapılan her belgeyi imzalamakla yükümlüdür.

Görüşmelere ait tutanak

MADDE 53. — Avukat, iş için yaptığı görüşmelerden gerekli saydıklarını bir tutanakla tesbit eder. Tutanağın altı, görüşmede bulunanlar tarafından imzalanır.

Sicil cüzdanları

MADDE 54. — Levhada yazılı olan her avukatın bağlı olduğu baroda, Türkiye Barolar Birliğinden gönderilen örneğe göre düzenlenecek bir sicil cüzdanı bulunur. Bu cüzdan gizlidir; ancak sahibi veya vekâlet vereceği başka bir avukat tarafından her zaman görülebilir ve gerekli not alınabilir.

Bir barodan diğerine nakil halinde, cüzdan, nakledilen baro başkanlığına gönderilir.

Reklâm yasağı

MADDE 55. — Avukatların iş elde etmek için, reklâm sayılabilecek her türlü teşebbüs ve harekette bulunmaları ve özellikle tabelâlarında ve basılı kâğıtlarında avukat unvanı ile akademik unvanlarından başka sıfat kullanmaları yasaktır.

Örnek çıkarabilme ve tebligat yapabilme hakkı

MADDE 56. — Usulüne uygun olarak düzenlenen ve avukata verilmiş olan vekâletname 52 nci maddede yazılı dosyada saklanır. Avukat, bu vekâletnamenin örneğini çıkarıp aslına uygunluğunu imzası ile onaylıyarak kullanabilir. Avukatın çıkardığı vekâletname örnekleri bütün yargı mercileri, resmî daire ve kurumlar ile gerçek ve tüzel kişiler için resmî örnek hükmündedir.

Asıllarının verilmesi kanunda açıkça gösterilmiyen hallerde avukatlar, takibettikleri işlerde, aslı kendilerinde bulunan her türlü kâğıt ve belgelerin örneklerini kendileri onaylıyarak yargı mercileri ile diğer adalet dairelerine verebilirler.

Aslı olmıyan vekâletname veya diğer kâğıt ve belgelerin örneğini onaylıyan yahut aslına aykırı örnek veren avukat üç yıldan altı yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılır.

Avukatlar, vekâlet aldıkları işlerde, ilgili yargı mercii aracılığı ile ve bu yargı merciinin tebligat konusunda bir kararı olmaksızın, diğer tarafa adlî kâğıt ve belge tebliğ edebilirler. Tebliğ edilen kâğıt ve belgelerin birer nüshası, gerekli harc, vergi ve resim ödenmek şartiyle, ilgili yargı merciinin dosyasına konur.

Avukata karşı işlenen suçlar

MADDE 57. — Görev sırasında veya yaptığı görevden dolayı avukata karşı işlenen suçlar hakkında, bu suçların hâkimlere karşı işlenmesine ilişkin hükümler uygulanır.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 51. — Millet Meclisi metninin 51 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 52. — Millet Meclisi metninin 52 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 53. — Millet Meclisi metninin 53 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 54. — Millet Meclisi metninin 54 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 55. — Millet Meclisi metninin 55 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 56. — Millet Meclisi metninin 56 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 57. — Millet Meclisi metninin 57 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Soruşturmaya yetkili Cumhuriyet Savcısı

MADDE 58. — Avukatların görevlerinden doğan veya görev sırasında işledikleri suçlardan dolayı haklarında soruşturma, Adalet Bakanlığının vereceği izin üzerine, suçun işlendiği yer Cumhuriyet Savcısı tarafından yapılır.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ile Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun duruşmanın inzıbatına ilişkin hükümleri saklıdır. Şu kadar ki, bu hükümlere göre avukatlar tutuklanamıyacağı gibi, haklarında hafif hapis veya hafif para cezası da verilemez.

Kovuşturma izni, son soruşturmanın açılması kararı ve duruşmanın yapılacağı mahkeme

MADDE 59. — 58 nci maddeye göre yapılan soruşturmaya ait dosya Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne tevdi olunur. İnceleme sonunda kovuşturma yapılması gerekli görüldüğü takdirde dosya, suçun işlendiği yer ağır ceza mahkemesine en yakın bulunan ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet Savcılığına gönderilir.

Cumhuriyet Savcısı beş gün içinde, iddianamesini düzenliyerek dosyayı son soruşturmanın açılmasına veya açılmasına yer olmadığına karar verilmek üzere ağır ceza mahkemesine verir.

İddianamenin bir örneği, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun hükümleri uyarınca, hakkında kovuşturma yapılan avukata tebliğ olunur. Bu tebliğ üzerine avukat, kanunda yazılı süre için bâzı delillerin toplanmasını ister veya kabule değer bir istemde bulunursa nazara alınır, gerekirse soruşturma başkan tarafından derinleştirilir.

Haklarında son soruşturmanın açılmasına karar verilen avukatların duruşmaları, suçun işlendiği yer ağır ceza mahkemesinde yapılır.

İtiraz hakkı

MADDE 60. — 59 ncu maddede yazılı mahkemelerin tutuklama veya salıverilmeye yahut son soruşturmanın açılmasına yer olmadığına dair kararlarına karşı Cumhuriyet Savcısı veya sanık tarafından genel hükümler uyarınca itiraz olunabilir.

Bu itiraz, suçun işlendiği yer ağır ceza mahkemesi hariç olmak üzere, itiraz edilen kararı veren mahkemeye en yakın ağır ceza mahkemesinde incelenir.

Ağır cezayı gerektiren suçüstü hali

MADDE 61. — Ağır cezayı gerektiren suçüstü halinde hazırlık ve ilk soruşturma genel hükümlere göre yapılır.

Görevi savsaklama ve kötüye kullanma

MADDE 62. — Türk Ceza Kanununun 294 ve 295 nci maddelerinde yazılı hallerden başka (her ne şekilde olursa olsun) bu kanun ve diğer kanunlar gereğince avukat sıfatı ile veya Türkiye Barolar Birliğinin yahut baroların organlarında görevli olarak kendisine verilmiş bulunan görev ve yetkiyi ihmal veya kötüye kullanan avukat Türk Ceza Kanununun 230 ve 240 ncı maddeleri gereğince cezalandırılır.

Avukatlık yetkilerinin başkaları tarafından kullanılmaması

MADDE 63. — Baro levhasında yazılı bulunmıyanlar ve işten yasaklanmış olan avukatlar, şahıslarına aidolmıyan dâva evrakını düzenliyemez, icra işlemlerini takibedemez ve avukatlara ait diğer yetkileri kullanamazlar. Baro levhasında yazılı bulunmıyanlar avukatlık unvanını da taşıyamazlar.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 58. — Millet Meclisi metninin 58 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 59. — Millet Meclisi metninin 59 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 60. — Millet Meclisi metninin 60 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 61. — Millet Meclisi metninin 61 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 62. — Millet Meclisi metninin 62 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 63. — Millet Meclisi metninin 63 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Birinci fıkra hükmüne aykırı eylemde bulunanlar yüz liradan bin liraya kadar ağır para cezasına ve tekerrürü halinde altı aydan bir yıla kadar hapis cezasına mahkûm edilirler.

Avukatlık yapmak yetkisini taşımadıkları halde muvazaalı yoldan alacak devralarak ve kanunların tanıdığı başka hakları kötüye kullanarak avukatlara ait yetkileri kullananlar üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile birlikte beşyüz liradan beşbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Mahkemeler, icra ve iflâs daireleri ve barolar, bu maddenin kapsamına giren bir olayı öğrenince **Cumhuriyet Sevcılığına bildirmek zorundadırlar. Yapılacak kovuşturma sonucu Cumhuriyet Savcısı tarafından Baroya bildirilir.**

Baro yönetim kuruluna karşı özel görevler

MADDE 64. — Denetleme ve şikâyetle ilgili meselelerde avukat, bu kanunda gösterilen meslek sırrını saklama yükümlülüğüne aykırı düşmedikçe, baro başkanına veya yönetim kuruluna yahut bunlar tarafından görevlendirilen üyelerden birine bilgi vermek ve istek üzerine dosyaları göndermek, dinlenmek üzere çağırıldığı hallerde baro başkanı, yönetim kurulu veya bu kurul üyelerinden birinin davetine uymak zorundadır.

Birinci fıkrada yazılı zorunluğa uymıyan avukat hakkında, baro başkanı, yüz liradan beşyüz liraya kadar para cezasına hükmedebilir. Bu ceza her davet ve isteğe uymama halinde yeniden verilebilir. Ancak gönderilen yazıda davet ve isteğe uymama halinde para cezası verileceğinin belirtilmiş olması şarttır.

Bu para cezasına karşı, tebliğinden itibaren onbeş gün içinde, baro disiplin kuruluna itiraz olunabilir. Baro disiplin kurulunun kararı kesindir.

Yukarıki fıkralar gereğince hükmedilen para cezaları, bu kanunun disiplin cezalarına ilişkin hükümlerine göre tahsil edilir ve baroya irat yazılır.

Baro keseneğini ödememekte direnme

MADDE 65. — Baro yıllık keseneğini, tebligata rağmen, kabule değer bir sebebolmaksızın ödememekte direnenlerin adları, yönetim kurulu kararı ile borçlarını ödeyinceye kadar baro levhasından silinir ve durum ilgili yerlere bildirilir.

YEDİNCİ KISIM

Baro levhası ve avukatlar listesi

Levhaya yazılma yükümlülüğü

MADDE 66. — Her avukat, bölgesi içinde sürekli olarak avukatlık edeceği yerin baro levhasına yazılmakla yükümlüdür.

Bir baro levhasına yazılmış olan avukat, sürekli olmamak şartiyle, memleketin her yerinde avukatlık yapmaya yetkilidir.

Avukatlığın sürekli olarak başka bölgede yapılması

MADDE 67. — Bir avukat, levhasında yazılı bulunduğu baro bölgesi dışında sürekli olarak avukatlık eder veya disiplin cezası gerektiren bir eylemde bulunursa, o yer barosu yönetim kurulu tarafından bu konuda düzenlenecek tutanak, gereken işlem yapılmak üzere, avukatın levhasında yazılı olduğu baroya gönderilir.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 64. — Millet Meclisi metninin 64 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 65. — Millet Meclisi metninin 65 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 66. — Millet Meclisi metninin 66 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 67. — Millet Meclisi metninin 67 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Başka baroya nakil

MADDE 68. — Bir barodan diğer baroya nakil hakkındaki istekler, levhasına yazılmak istenen baro yönetim kuruluna yazı ile yapılır.

Nakil dilekçelerine hangi belgelerin ekleneceği ve nakilde ne gibi usullerin uygulanacağı yönetmelikte gösterilir.

Nakille ilgili inceleme ve istemin kabulü

MADDE 69. — Nakil isteği ile başvurulan baronun yönetim kurulu, istekte bulunan avukat hakkında gerekli gördüğü her türlü inceleme ve işlemleri yapar ve özellikle avukatın disiplin kovuşturması altında olup olmadığını, ödenecek borcu bulunup bulunmadığını levhasına yazılı olduğu barodan sorar. Disiplin kovuşturmasının sonuçlanmasından veya avukatın baroya borçlarını ödemesinden evvel hiçbir işlem yapılamaz.

Nakil isteminin kabulü halinde verilecek karar, nakledilen baro yönetim kurulu tarafından Türkiye Barolar Birliğine ve avukatın ayrıldığı baroya derhal bildirilir.

Nakil isteminin reddi

MADDE 70. — Nakil isteminin, levhasına yazılmak için başvurulan baroca reddi halinde, nakil isteğinde bulunan avukat, bu kararın kendisine tebliğinden itibaren onbeş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir.

Baro yönetim kurulu, nakil isteminin baroya varışı tarihinden itibaren bir ay içinde bir karar vermezse istem reddedilmiş sayılır. Bu halde bir aylık sürenin bitiminden itibaren onbeş gün içinde ilgili, Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir.

Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine vereceği kararlar kesin olup bu kararlara karşı ilgili **tarafından Danıştaya başvurulabilir.**

Türkiye Barolar Birliği itiraz dilekçesinin varışı tarihinden itibaren üç ay içinde bir karar vermezse itiraz reddedilmiş sayılır.

Türkiye Barolar Birliği itirazın kabulü hakkındaki kararını, avukatın naklettiği ve ayrıldığı barolara derhal bildirir.

Levhadan silinme

MADDE 71. — Levhadan silme kararını, avukatın yazılı olduğu baronun yönetim kurulu verir.

Bu karardan önce avukatın yazılı cevabı istenmekle beraber, kendisinin dinlenmesi veya dinlenmek üzere yapılan çağrıya süresi içinde uymamış olması şarttır.

Levhadan silme kararı gerekçeli olarak verilir. Bu karara karşı avukat, kendisine tebliği tarihinden itibaren onbeş gün içinde Türkiye Barolar birliğine itiraz edebilir. Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine verdiği kararlar Adalet Bakanlığının onaylaması ile kesinleşir. Sekizinci maddenin 6 ncı fıkrası burada da uygulanır.

İlgili, levhadan silme kararı kesinleşinceye kadar avukatlık yapmak hakkına sahiptir. Şu kadar ki, baro disiplin kurulu, kamu yararı bakımından gerekli gördüğü hallerde, yönetim kurulunun levhadan silme kararı üzerine, avukatı geçici olarak işten yasaklıyabilir.

Levhadan silinmeyi gerektiren haller

MADDE 72. — Aşağıdaki hallerde avukatın adı levhadan silinir :

a) Avukatlığa kabul için bu kanunun aradığı şartların sonradan kaybedilmiş olması,

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 68. — Millet Meclisi metninin 68 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 69. — Millet Meclisi metninin 69 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 70. — Millet Meclisi metninin 70 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 71. — Millet Meclisi metninin 71 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 72. — Millet Meclisi metninin 72 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

b) Ruhsatnamenin verildiği tarihte onun verilmemesini gerekli kılan sebeplerin varlığının sonradan tesbit edilmiş bulunması,

c) Üç ay içinde baro bölgesinde bir büro açılmamış olması veya büronun kapatılmış yahut baro bölgesi dışına nakledilmiş bulunması,

d) Baro yıllık keseneğini, tebligata rağmen ödememekte direnilmesi,

e) Avukatın, meslekten isteği ile ayrılmış olması,

f) Topluluk sigortası primlerinin topluluk sözleşmesinde gösterilen zamanlarda ödenmemesi.

Levhaya yeniden yazılma hakkı

MADDE 73. — 72 nci maddeye göre levhadan silinmeyi gerektiren hallerin sona erdiğini ispat eden avukat, levhaya yeniden yazılmak hakkını kazanır. Şu kadar ki, baro yönetim kurulu, gerekli gördüğü hallerde, sebeplerini de açıklamak suretiyle, levhaya yeniden yazılma talebinde bulunanı, ilk yazılmıya esas olan şartların hepsinin veya bir kısmının varlığını ispatla zorunlu tutabilir.

Ruhsatname verilmesi hükmü ayrık olmak üzere, bu kanunun 7, 8 ve 9 ncu maddeleri levhaya yeniden yazılma istemlerinde de kıyas yolu ile uygulanır.

Levhaya yeniden yazılmasına evvelce dahil olduğu baro tarafından karar verilen avukattan yeniden giriş keseneği alınmaz.

Bir daha yazılmamak üzere levhadan silinme

MADDE 74. — Cezai veya disipline ilişkin bir karar sonunda meslekten çıkarılanlarla 5 nci maddenin (a) bendinde yazılı suçlardan kesin olarak hüküm giyenlerin ruhsatnamesi baro yönetim kurulunca geri alınarak iptal ve adları bir daha yazılmamak üzere levhadan silinir.

Bu işlemin uygulanması, kararın kesinleşmiş olmasına bağlıdır.

Baro yönetim kurullarının bu maddeye dayanarak verdiği kararlara karşı avukat, kararın kendisine tebliği tarihinden itibaren 15 gün içinde Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir. Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine verdiği kararlar Adalet Bakanlığının onaylaması ile kesinleşir. 8 nci maddenin altıncı ve yedinci fıkraları hükümleri burada da uygulanır.

Avukatlar listesi

MADDE 75. — Baro yönetim kurulu, her adlî yılın başlangıcında bölgesi içinde bulunan ve baro levhasında yazılı olan bütün avukatların bir listesini o yılın 31 Aralık tarihine kadar düzenler. Listeye, her avukatın alfabe sırasiyle adı ve soyadı ile büro ve konut adresi yazılır. Ortak avukat bürosu niteliğindeki bürolar listede ayrıca belirtilir.

Bu listenin düzenlenme şekli Türkiye Barolar Birliğince tesbit edilir.

Listenin düzenlenmesinden sonra baro levhasına yazılanlara, yeni listenin düzenlenmesine kadar kullanılacak geçici bir belge verilir.

Listeden Anayasa Mahkemesine, Yüksek Mahkemelere, Adalet Bakanlığına, Türkiye Barolar Birliğine, diğer barolara, baronun bölgesi içinde bulunan mahkemelerle Cumhuriyet Savcılıklarına, en büyük idare âmirine, diğer yargı mercilerine, noterlere ve icra ve iflâs dairelerine yeteri kadar gönderilir.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 73. — Millet Meclisi metninin 73 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 74. — Millet Meclisi metninin 74 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 75. — Millet Meclisi metninin 75 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

SEKİZİNCİ KISIM

Barolar

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Baroların kuruluş ve nitelikleri

MADDE 76. — Barolar, bu kanunda yazılı esaslar uyarınca meslek hizmetleri görmek, meslekî ahlâk ve dayanışmayı korumak, avukatlığın genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak amaciyle kurulan tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.

Barolar, kanunda belirtilenler dışında herhangi bir işle ve siyasetle uğraşamazlar.

Resmî törenlerde barolar İl Cumhuriyet Savcısının yanında yer alırlar.

Baronun kurulması ve organların feshi

MADDE 77. — Bölgesi içinde en az onbeş avukat bulunan her il merkezinde bir baro kurulur.

Baro kurulamıyan yerlerin en yakın baroya bağlanmasına veya bunların birleştirilerek bir baro kurulmasına ve merkezlerinin belirtilmesine Türkiye Barolar Birliği karar verir.

Barolar, kuruluşlarını Türkiye Barolar Birliğine bildirirler.

Türkiye Barolar Biliği de keyfiyeti derhal Adalet Bakanlığına bildirir ve barolar bu bildirme ile tüzel kişilik kazanırlar.

Adalet Bakanlığının bu kanun uyarınca baro organlarının işlemleri hakkında onay mercii olarak verdiği kararları, görevli baro organları aynen yerine getirmekle yükümlüdür. Bakanlık kararı aleyhine süresi içinde Danıştaya başvurulmamış olmasına rağmen bu kararın baronun görevli organınca, kanuni bir sebep bulunmaksızın yerine getirilmemesi veya eski kararda direnme niteliğinde yeni bir karar verilmesi halinde, Bakanlık, o baro organının feshine karar verilmesi için keyfiyeti Danıştaya bildirir. Danıştay, bildirme tarihinden itibaren en geç üç ay içinde karar verir. Feshi istenen organ üyelerinin bu kanunun 62 nci maddesinde yazılı cezai sorumlulukları saklıdır.

Danıştayın fesih kararı vermesi halinde, feshedilen organın yerine en geç bir ay içinde yenisi seçilir. Yeni seçilen üyeler eskilerin süresini tamamlarlar.

Feshedilen organın Adalet Bakanlığının kararına aykırı olarak yaptığı tasarruflar hükümsüzdür.

Fesih hükümleri baro genel kurulu hakkında uygulanmaz.

Görevlerin parasız oluşu ve bir kişide birleşemiyecek görevler

MADDE 78. — Baro başkanlığı, başkanlık divanı, yönetim, denetleme ve disiplin kurulları üyelikleri ile baro menfaatlerini gözetme, temsil ve savunma hususunda avukatlara verilen işler ücretsiz görülür.

Yolculuk ve ikamet giderleriyle diğer zarurî giderler baro kasasından ödenir.

Baro başkanlığı, baro yönetim ve disiplin kurulu üyelikleri ve denetçilik bir kişide birleşemez.

Şu kadar ki, levhada yazılı avukat sayısı 20 den az olan barolarda disiplin kurulu üyeleriyle denetçilik bir kişide birleşebilir.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 76. — Millet Meclisi metninin 76 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 77. — Millet Meclisi metninin 77 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 78. — Millet Meclisi metninin 78 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

İKİNCİ BÖLÜM

Baroların organları

Organlar

MADDE 79. — Baroların organları şunlardır :

1. Baro genel kurulu,
2. Baro yönetim kurulu,
3. Baro başkanlığı,
4. Baro başkanlık divanı,
5. Baro disiplin kurulu,
6. Baro denetleme kurulu.

I - Baro genel kurulu

Kuruluşu

MADDE 80. — Baro genel kurulu, baronun en yüksek organı olup levhada yazılı bulunan bütün avukatlardan kurulur.

Görevleri

MADDE 81. — Genel kurulun görevleri şunlardır :

1. Yönetim, disiplin ve denetleme kurulları üyeleri ile baro başkanını ve Türkiye Barolar Birliği delegelerini seçmek,
2. Levhada yazılı avukatlardan alınacak giriş keseneği ile yıllık keseneğin miktarı ve bunların ödeneceği tarihleri belirtmek,
3. Yönetim kurulunun, baronun gelir ve giderleri ile mallarının yönetimi hakkında vereceği hesapları incelemek ve yönetim kurulunun ibra edilip edilmiyeceği hakkında karar vermek,
4. Baro bütçesini onaylamak,
5. Yönetim kurulunca hazırlanacak iç yönetmeliği inceliyerek onaylamak,
6. Mevcut mevzuatın baro yönetim kuruluna verdiği yetkinin dışında, muhtaç avukatlarla bunların ölümlerinde geride bıraktıkları kimselere yapılacak yardımın şekil ve miktarını tesbit etmek,
7. Mesleke ait istekleri görüşüp karara bağlamak,
8. Avukat bürolarının niteliklerini belirtmek,
9. Kanunlarla verilen diğer yetkileri kullanmak.

Olağan toplantı

MADDE 82. — Genel kurul, her yıl Aralık ayının ilk haftası içinde, baro başkanının çağırısı üzerine, bütçeyi ve gündemdeki diğer maddeleri görüşmek ve gereken seçimleri yapmak üzere toplanır.

Olağanüstü toplantı

MADDE 83. — Türkiye Barolar Birliği, baro başkanı, yönetim veya denetleme kurulu gerekli gördükleri hallerde genel kurulu olağanüstü toplantıya çağırabilirler. Baro başkanı, levhada yazılı avukatların beşte birinin, görüşme konularını belirten yazılı istemi ile, en geç onbeş gün içinde genel kurulu olağanüstü toplantıya çağırmak zorundadır.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 79. — Millet Meclisi metninin 79 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 80. — Millet Meclisi metninin 80 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 81. — Millet Meclisi metninin 81 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 82. — Millet Meclisi metninin 82 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 83. — Millet Meclisi metninin 83 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Toplantıya çağrı

MADDE 84. — Genel kurul toplantısına, levhada yazılı her avukat yazı ile çağırılır. Çağrı mektubunun toplantı gününden en az on gün önce taahhütlü olarak postaya verilmiş veya avukata tevdi edilmiş olması gereklidir. Çağrı mektubunda, toplantının yeri, günü ve saati ile gündemi ve ilk toplantıda yeterli çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantının yeri, günü ve saati yazılır.

Genel kurul başkanlık divanı

MADDE 85. — Gerek olağan, gerekse olağanüstü genel kurul toplantılarında ilk iş olarak toplantıya bir başkan, bir başkanvekili ile iki üyeden kurulu bir başkanlık divanı seçilir. Seçim ayrı ayrı ve genel kurulca aksine karar alınmadıkça işari oyla yapılır ve kullanılan oyların en çoğunu alanlar seçilir.

Baro başkanı ve yönetim ve denetleme kurulu üyeleri başkanlık divanına seçilemezler.

Toplantıya katılma yükümü

MADDE 86. — Baro levhasında yazılı her avukat gerek olağan, gerekse olağanüstü genel kurul toplantılarına katılmakla yükümlüdür. Haklı bir engele dayanmış olmadıkça, bu toplantılara gelmiyen avukatlara baro başkanı tarafından ilk defasında uyarma, tekerrüründe 100 liradan 500 liraya kadar para cezası verilebilir. Ancak, para cezası verilebilmesi için, uyarma cezasının tebliğ edildiği yazıda, engeli olmadan genel kurula tekrar katılmama halinde para cezası verileceğinin açıklanmış olması gerekir.

64 ncü maddenin 3 ve 4 ncü fıkraları, bu maddeye göre verilen uyarma ve para cezaları hakkında da uygulanır.

Görüşme ve karar yetersayısı

MADDE 87. — Genel kurul, levhada yazılı avukatların yarıdan bir fazlasının katılmasiyle toplanır.

Birinci fıkrada yazılı çoğunluk olmadığı hallerde, toplantı 15 günü geçmemek üzere başka bir güne bırakılır. Bu toplantıda, üye sayısı 30 a kadar (30 dâhil) olan barolarda en az üçte bir, yüze kadar olanlarda (100 dâhil) beşte bir ve yüzden fazla olanlarda onda bir üye katılmadıkça toplantı ve görüşme yapılamaz.

Yukardaki hükümlere göre yetersayı bulunmak şartiyle, kararlar, tekliflerden en çok oy alanın kabul edilmiş sayılması suretiyle verilir. Oyların eşitliği halinde genel kurul başkanının bulunduğu taraf üstün sayılır.

Seçimlerde de, adayların aldıkları oylar bakımından aynı çoğunluğa bakılır.

Bir üye kendini ilgilendiren özel işinde oy veremez. Seçimlerde bu esas uygulanmaz.

Genel Kurulun kararları ve seçimlerin sonuçları bir tutanakla tesbit edilir. Tutanak, genel kurul başkanlık divanı tarafından imzalanır ve Türkiye Barolar Birliğine gönderilir.

Gündem dışı görüşme yasağı

MADDE 88. — Genel kurul toplantısında, görüşüleceği gündemde belirtilmemiş konular hakkında karar verilemez. Yeni bir toplantı kararı bu hükmün dışındadır.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 84. — Millet Meclisi metninin 84 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 85. — Millet Meclisi metninin 85 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 86. — Millet Meclisi metninin 86 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 87. — Millet Meclisi metninin 87 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 88. — Millet Meclisi metninin 88 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

II - Baro yönetim kurulu

Kuruluşu

MADDE 89. — Her baronun yönetim kurulu, baro başkanı ile en az dört üyeden kurulur.

Avukat sayısı elliden yüze kadar olan barolarda altı, yüzbirden ikiyüzelliye kadar olan barolarda 8, 251 den fazla olan barolarda 10 asıl üye ve her baroda asıl üye sayısınca yedek üye bulunur.

Baro başkanı, yönetim kurulunun başkanıdır.

Seçilme yeterliği, engelleri ve seçimin şekli

MADDE 90. — Yönetim Kurulu üyeleri levhada yazılı ve avukatlıkta en az on yıl kıdemli olan avukatlar arasından seçilir. Üye sayısı elliden az olan barolarda on yıllık kıdem şartı aranmaz.

Haklarında avukatlığa engel bir suçtan dolayı son soruşturma açılmasına karar verilmiş veya geçmiş beş yıl içinde Disiplin Kurulunca verilerek kesinleşmiş bir kararla kınama, para veya işten çıkarılma cezalariyle tecziye edilmiş olanlar Yönetim Kurulu üyesi seçilemezler.

Oyların tasnifi, Baro Genel Kurulundan ad çekme ile ayrılan üç veya beş avukat tarafından açık olarak yapılır. Adaylığını koymuş olanlar Tasnif Kuruluna ayrılamazlar.

Yönetim Kurulu üyeleri gizli oy ile seçilirler Oy puslasına, seçilecek asıl üye tam sayısının yarısından en az bir fazla isim yazılması zorunludur. Bundan noksan isim yazılmış oy puslaları geçerli değildir. Oy puslasına seçilecek asıl üye sayısından fazla ad yazıldığı takdirde, sondan başlanarak fazla adlar hesaba katılmaz.

Adaylar aldıkları oyların sayısına göre sıralanır ve en çok oy alandan başlanmak üzere önce asıl, sonra yedek üye seçilmiş olanlar bu sıraya göre tesbit edilir. Yedek üyeler aldıkları oy sayısına göre bulundukları sıra göz önünde tutularak Kurulda göreve çağırılır.

Seçim yeterliğini kaybeden Yönetim Kurulu üyelerinin görevi kendiliğinden sona erer.

Seçim dönemi

MADDE 91. — Yönetim Kurulu üyelerinin görev süresi iki yıldır. Süresi dolan üye yeniden seçilebilir. Şu kadar ki, asıl ve yedek üyelerin yarısı her yıl yenilenir. İlk seçimden bir yıl sonra ayrılacak üyeler ad çekme ile belli olur.

Yeni seçilen yedek üyeler aldıkları oy sayısına göre sıralanarak eski yedek üyelerin altına ilâve edilir.

Seçim dönemi bitmeden ayrılma

MADDE 92. — Seçim dönemi bitmeden önce ayrılan Yönetim Kurulu üyesinin yeri, ilk Genel Kurul toplantısında yeni bir üye seçilmek üzere, en çok oy almış olan yedek üye ile doldurulur.

Yönetim Kurulu üyelerinden biri hakkında 90 ncı maddeye göre seçilmeye engel bir suçtan dolayı kamu dâvası açılmış ise, dâva sonuna kadar bu üye Yönetim Kuruluna katılamaz; yeri yedek üye ile doldurulur.

Toplantılar

MADDE 93. — Yönetim Kurulu, Baro Başkanı tarafından, doğrudan doğruya veya üyelerden birinin görüşme konusunu taşıyan yazılı isteği üzerine toplantıya çağırılır.

Yönetim Kurulu salt çoğunlukla toplanır ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar verir. Oylarda eşitlik halinde, başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur. Baro Başkanı veya Yönetim Kurulu üyeleri, ilgili oldukları işlerin görüşülmesine katılamazlar.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 89. — Millet Meclisi metninin 89 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 90. — Millet Meclisi metninin 90 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 91. — Millet Meclisi metninin 91 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 92. — Millet Meclisi metninin 92 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 93. — Millet Meclisi metninin 93 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yönetim Kurulu kararları hakkında düzenlenen tutanak başkan ve üyeler tarafından imzalanır.

Toplantıya çağrı

MADDE 94. — Yönetim kurulu üyeleri çağrı mektup ve listeleriyle toplantıya çağrılır. Ardı ardına üç toplantıya özürsüz olarak katılmamış olan üye, yönetim kurulu kararı ile istifa etmiş sayılır.

Bu karara karşı, tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine itiraz olunabilir.

Yönetim kurulunun görevleri

MADDE 95. — Yönetim kurulu, kendisine kanunen verilen görevleri yerine getirmekle yükümlü olup, baronun işlerini kovuşturur ve menfaatlerini korur.

Yönetim kurulunun başlıca görevleri şunlardır:

1. Avukatlık onurunun ve meslek düzeninin korunmasını, meslekin adalet amaçlarına uygun olarak bağlılık ve onurla yapılmasını sağlamak,
2. Stajiyer ve avukatların baroya kabul ve levhaya yazılma veya nakil işleri hakkında karar vermek,
3. Baro levhasını ve avukatlar listesini düzenlemek,
4. Meslekî ödevler hususunda baro mensuplarına yol göstermek ve onlara bilgi vermek ve meslekî görevlerin yapılıp yapılmadığını denetlemek,
5. Levhaya yazılı avukatlar arasında ve avukatla iş sahibi arasında çıkan anlaşmazlıklarda istek üzerine aracılık etmek ve arabulmak ve ücret uyuşmazlıklarında hakemlik etmek,
6. Baro mallarını idare ve muhtaç avukatlara yapılacak yardım şeklini tesbit etmek,
7. Baro mallarının idaresi hakkında her sene bir rapor hazırlıyarak genel kurula hesap vermek ve senelik bütçeyi hazırlayıp genel kurulun onayına sunmak,
8. Baro adına menkul ve gayrimenkul almak, satmak, ipotek etmek ve bu mallar üzerinde her türlü ayni haklar tesis eylemek ve kaldırmak, bu hususlarda baro başkanına özel yetki vermek,
9. Staj işlerini düzenlemek ve denetlemek,
10. Yönetim kurulu üyelerinin istifaları hakkında karar vermek,
11. Adlî müzaharet bürosu kurup yönetmek,
12. Genel kurul gündemini hazırlamak,
13. Genel kurul kararlarını yerine getirmek,
14. Baronun ücretli memurlarının özlük işlerini düzenlemek ve yürütmek,
15. İç yönetime ait bütün işleri görmek, iç yönetmelikleri düzenlemek,
16. Adalet Bakanlığı, Türkiye Barolar Birliği ve disiplin kurulu kararlarını yerine getirmek,
17. Bakanlıkların yahut mahkeme veya resmî kurumların istediği konularda görüşünü bildirmek,
18. Kanunlarla verilen diğer yetkileri kullanmak,

Yönetim kurulu, ikinci fıkranın 4 ve 5 numaralı bendlerinde yazılı görevleri bâzı üyelerine devredebilir.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 94. — Millet Meclisi metninin 94 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 95. — Millet Meclisi metninin 95 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

III - Baro başkanlığı

Seçim ve seçim dönemi bitmeden ayrılma

MADDE 96. — Baro başkanı iki yıllık bir görev süresi için seçilir. Yeniden seçilmek caizdir.

Baro başkanı levhada yazılı ve avukatlıkta en az onbeş yıl kıdemli olan avukatlar arasından gizli oyla seçilir. Üye sayısı 50 den az olan barolarda kıdem şartı aranmaz.

90 ncı maddenin 2, 3, ve 6 ncı fıkraları hükümleri baro başkanının seçimi hakkında da kıyasen uygulanır.

Seçim döneminin bitmesinden önce ayrılan baro başkanının yerine seçilen, geri kalan süreyi tamamlar.

Görevleri

MADDE 97. — Baro başkanının görevleri şunlardır:

1. Baroyu temsil ve yönetim kuruluna başkanlık etmek,
2. Genel kurul, yönetim kurulu ve disiplin kurulu kararlarını yerine getirmek ve günlük işlemleri yürütmek,
3. 95 nci madde gereğince verilen izin ve yetki dairesinde baro adına iltizam ve iktisapta bulunmak, yüklenmelere girişmek, barcya yapılan bağışları kabul etmek ve bütçeyi uygulamak,
4. Mahkeme ve resmî dairelerde baroyu temsil edecek ve savunacak avukatları tâyin etmek,
5. Avukat sicillerinin Türkiye Barolar Birliği tarafından gönderilen örneğine uygun olarak düzenlenmesini ve korunmasını sağlamak,
6. Meslek onuru ve bağımsızlığı ile ilgili işlerde kanunlar ve meslek kurallarının gereğini her türlü organlara karşı savunmak ve bu konuda doğrudan doğruya veya dolayısiyle kendisini göreve zorlıyan hususları yapmak,
7. Baronun ve yönetim kurulunun çalışmaları hakkında her yıl Türkiye Barolar Birliğine yazılı bir rapor vermek,
8. Başkanlık Divanı olmıyan barolarda, divanın diğer üyelerine ait görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak,
9. Kanunlarla verilen diğer yetkileri kullanmak,

IV - Baro başkanlık divanı

Kuruluşu ve seçimi

MADDE 98. — Başkanlık divanı :

1. Baro Başkanı,
2. Baro Başkan Yardımcısı,
3. Baro Genel Sekreteri,
4. Baro Saymanından,

ibarettir.

Başkanlık divanı kurulması, 50 den fazla üyesi bulunan barolar için zorunludur.

Divanın başkan dışındaki üyeleri, yönetim kurulu için yapılan her seçimden sonraki ilk toplantıda bu kurul tarafından kendi üyeleri arasından gizli oyla seçilir.

Başkanlık divanı üyelerinden biri süresi dolmadan önce ayrılırsa, kalan görev süresi için en geç bir ay içinde yenisi seçilir.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 96. — Millet Meclisi metninin 96 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 97. — Millet Meclisi metninin 97 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 98. — Millet Meclisi metninin 98 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Başkanlık Divanının görevleri

MADDE 99. — Başkanlık Divanı, kanunla veya yönetim kurulu kararı ile kendisine verilen görevleri yerine getirir.

Divan, baro mallarının yönetimi hakkında gerekli kararları alır ve aynı konuda yönetim kurulunun isteğine göre, bu kurula yazılı veya sözlü bilgi verir.

Baro Başkan yardımcısının görevleri

MADDE 100. — Baro Başkan yardımcısı, baro başkanının bulunmadığı zamanlarda veya baro başkanlığı her hangi bir sebeple boşalmışsa yenisi işe başlayıncaya kadar başkana ait yetkileri kullanır ve görevleri yerine getirir.

Baro başkan yardımcısının da yokluğunda başkana ait yetkilerin kullanılması ve görevlerin yerine getirilmesi yönetim kurulunun meslekte en kıdemli üyesine aittir.

Baro Genel sekreterinin görevleri

MADDE 101. — Baro genel sekreteri, yönetim kurulu toplantılarına ait tutanakları düzenler, baronun iç çalışmalariyle yazı işlerini yönetir, baro kalemine gerekli direktifleri verir ve kalemin çalışmasını denetler.

Baro saymanının görevleri

MADDE 102. — Baro saymanı, baronun mallarını başkanlık divanı kararları gereğince yönetmeye ve para alıp vermeye, kaseneklerin toplanmasına, baroya gelir yazılacak para cezalarının tahsiline ve bütçenin uygulanmasına dair her türlü gözetimi yapmaya yetkilidir.

Baro saymanı, para alma ve vermede düzenlenen kâğıtları baro başkanı ile birlikte imzalar.

V - Baro Disiplin Kurulu

Kuruluşu

MADDE 103. — Disiplin kurulu, avukat sayısı iki yüz elliye kadar olan barolarda 3, iki yüz elliden fazla olan barolarda 5 üyeden kurulur. Her baroda disiplin kuruluna üç de yedek üye seçilir.

Seçilme yeterliği ve engelleri

MADDE 104. — 90 ncı maddenin 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı fıkraları hükümleri disiplin kurulu üyeleri hakkında da kıyasen uygulanır.

Seçim sonucu, yönetim kurulu tarafından düzenlenen bir tutanak ile Türkiye Barolar Birliğine bildirilir.

Seçim dönemi

MADDE 105. — Disiplin kurulu üyeleri üç yıl için seçilir. Süresi dolan üye yeniden seçilebilir.

Disiplin kurulu, seçimden sonraki ilk toplantısında kendi arasından, bir başkan seçer.

92 nci madde hükmü, disiplin kurulu üyeleri hakkında da kıyasen uygulanır.

MADDE 99. — Millet Meclisi metninin 99 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 100. — Millet Meclisi metninin 100 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 101. — Millet Meclisi metninin 101 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 102. — Millet Meclisi metninin 102 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 103. — Millet Meclisi metninin 103 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 104. — Millet Meclisi metninin 104 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 105. — Millet Meclisi metninin 105 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Toplantılar

MADDE 106. — Disiplin kurulu, üyelerinden en az üçü hazır bulunursa toplanır.

Kararlar, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile verilir. Oylarda eşitlik halinde, başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur.

Başkanın bulunmadığı zamanlarda, meslekte en kıdemli üye kurula başkanlık eder.

Görevi

MADDE 107. — Disiplin kurulunun görevi, baro yönetim kurulunun disiplin kovuşturması açılmasına dair kararı üzerine avukatlar hakkında disiplin kovuşturması yaparak disiplinle ilgili kararları ve cezaları vermek ve kanunla verilen diğer yetkileri kullanmaktır.

VI - Baro Denetleme Kurulu

Kuruluşu ve görevi

MADDE 108. — Baro genel kurulu, baronun malî işlemlerini denetlemek üzere en çok üç kişiyi denetçi seçer.

Denetçiler, gizli oyla seçilir. 90 ncı maddenin 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı fıkraları ve 92 nci madde denetçiler hakkında da kıyasen uygulanır.

DOKUZUNCU KISIM

Türkiye Barolar Birliği

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Birliğin kuruluş ve nitelikleri

MADDE 109. — Bütün baroların katılacağı Türkiye Barolar Birliği kurulur

Birlik, tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur.

Birliğin merkezi Ankara'dır.

Birliğin görevleri

MADDE 110. — Türkiye Barolar Birliğinin görevleri şunlardır :

1. Baroları ilgilendiren konularda her baronun görüşünü öğrenip, ortaklaşa görüşmeler sonunda çoğunluğun düşünce ve görüşünü belirtmek,
2. Baroların çalışmalarını ortak amaca ulaşacak şekilde tasarlayıp meslekin gelişmesini sağlamak,
3. Baro mensuplarının genel menfaatlerini ve meslekin ahlâk, düzen ve geleneklerini korumak,
4. Türkiye barolarını ve mensuplarını birbirine tanıtarak aralarındaki meslek bağını kuvvetlendirmek,
5. Her il merkezinde baro kurulmasına ve vatandaşlarda kendilerine ait dâvaları avukatlar eliyle açmanın ve savunmanın lüzum ve faydaları hakkındaki inancı yerleştirmeye çalışmak,
6. Kanunların memleket ihtiyaçlarına uygun olarak gelişmesi ve yürütülmesi yolunda dileklerde, yayınlarda bulunmak, gerekirse ön tasarılar hazırlamak,
7. Baroları ilgilendiren konularda görüşünü yetkili mercilere duyurmak,

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 106. — Millet Meclisi metninin 106 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 107. — Millet Meclisi metninin 107 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 108. — Millet Meclisi metninin 108 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 109. — Millet Meclisi metninin 109 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 110. — Millet Meclisi metninin 110 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

8. Adalet Bakanlığının, yargı veya yasama yetkisini taşıyan mercilerin ve baroların soracakları adlî ve meslekî konular hakkında görüş ve düşüncelerini rapor halinde bildirmek,

9. Avukatların meslekte gelişmelerini teşvik edecek ve sağlıyacak her türlü tedbirleri almak,

10. Mahkeme içtihatlarının sistemli bir surette toplanması ve yayınlanması için Adalet Bakanlığı ve yargı mercileri ile işbirliği yapmak,

11. Kanunların avukatlara tanıdığı hakların gerçekleşmesine ve yüklediği görevlerin tam ve şerefli bir şekilde yerine getirilmesine çalışmak,

12. Baro mensuplarının ilmî ve meslekî seviyelerini yükseltmek için kitaplık açmak, dergi çıkarmak, konferanslar düzenlemek, telif ve tercüme eserler meydana getirilmesini teşvik etmek,

13. Meslekin daha cazip bir hale getirilmesi ve bu konuda yazılı amaçlara erişebilmesi için düşünülecek çare ve tedbirleri görüşmek üzere zaman zaman toplantılar düzenlemek,

14. Memleket içinde kurulmuş hukukla ilgili kurul ve kurumlarla ilgilenmek ve temaslarda bulunmak,

15. Yabancı memleket baroları, avukatlar birlikleri ve hukuk kurumları ile temaslarda bulunmak ve uluslararası kongrelere katılmak,

16. Uyulması zorunlu meslek kurallarını tesbit ve tavsiye etmek,

17. Kanunlarla verilen diğer yetkileri kullanmak.

Yasaklar, mal edinme, protokoldeki yer ve organların feshi

MADDE 111. — Birlik, kuruluş amacına aykırı işlerle ve siyasetle uğraşamaz.

Birlik, amacına uygun işlerde kullanılmak üzere menkul ve gayrimenkul edinebilir.

Birlik, protokol kurallarına uygun olarak resmî törenlere katılır.

77 nci maddenin 5, 6, 7 ve 8 nci fıkraları hükümleri birlik organları hakkında da kıyasen uygulanır.

Görevlerin ücretli oluşu

MADDE 112. — Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı, başkan yardımcılığı, genel sekreterliği ve saymanlığı görevleri ücretlidir. Birlik yönetim kurulunun başkanlık divanında görev almamış olan üyeleri ile disiplin ve denetleme kurulları üyelerine, katıldıkları toplantılar için huzur hakkı ödenir. Ücretlerle huzur hakkının miktarları ve ödenme şekilleri birlik genel kurulunca belli edilir.

Bu kimselerden Ankara'dan başka illerden seçilenlere yolculuk, ikamet giderleri ile diğer zaruri giderler birlik bütçesinden ödenir. Bunların miktarı da genel kurulca belli edilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Birliğin organları

Organlar

MADDE 113. — Türkiye Barolar Birliğinin organları şunlardır :

1. Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu,
2. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu.
3. Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı,
4. Türkiye Barolar Birliği Başkanlık Divanı,
5. Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu,
6. Türkiye Barolar Birliği Denetleme Kurulu.

MADDE 111. — Millet Meclisi metninin 111 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 112. — Millet Meclisi metninin 112 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 113. — Millet Meclisi metninin 113 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

I - Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu

Kuruluşu

MADDE 114. — Türkiye Barolar Birliğinin en yüksek organı genel kuruldur.

Genel kurul baroların avukatlıkta en az onbeş yıl kıdemli olan üyeleri arasından seçecekleri ikişer delege ile kurulur.

Avukat sayısı yüzden fazla olan barolar, yüzden sonraki her üçyüz üye için ayrıca birer delege seçerler.

Barolarca aynı sayıda yedek üyeler seçilir. Delegeler, her baronun olağan genel kurul toplantısında iki yıl için seçilirler.

90 ncı maddenin ikinci fıkrasında yazılı engelleri bulunanlar delege olamazlar.

Delegelerin yolculuk ve oturma giderlerini her baro kendi bütçesinden öder.

Genel kurul toplantısının yeri, tarihi ve gündemi ile delegelerini gönderme lüzumu, toplantılardan en az otuz gün önce, barolara yazı ile bildirilir.

Toplantılar

MADDE 115. — Birlik genel kurulu, yılda bir defa ve bir evvelki genel kurulun tâyin edeceği zaman ve yerde olağan toplantısını yapar.

Birlik yönetim kurulu, gerekli gördüğü hallerde veya en az on baronun yönetim kurulları yazı ile isterse genel kurulu olağanüstü toplantıya çağırır.

Adalet Bakanı, adaletin ve meslekin genel menfaatleri ve hazırlanacak adlî ve meslekî kanun tasarıları hakkında görüş ve düşüncelerini almak üzere genel kurulun olağanüstü toplantıya çağırılmasını birlik yönetim kurulundan istiyebilir.

Birlik genel kurulu başkanlık divanının seçimi hakkında 85 nci maddenin birinci fıkrası hükmü kıyasen uygulanır. Birlik organlarında görev alanlar, başkanlık divanına seçilemezler.

Görüşme ve karar yeter sayısı

MADDE 116. — Birlik genel kurulu, üyelerinin en az dörttebiri katılmadıkça toplantı ve görüşme yapamaz.

Birinci fıkrada yazılı yeter sayı olmadığı hallerde, toplantı bir ayı geçmemek üzere başka bir güne bırakılır. Bu ikinci toplantıya da üyelerin en az beştebiri katılmadığı takdirde, toplantı bu sayı elde edilinceye kadar bir ay sonraki tarihlere bırakılır.

87 nci maddenin 3, 4 ve 5 nci fıkraları ve 88 nci madde hükmü birlik genel kurulu toplantıları ve görüşmeleri hakkında da kıyasen uygulanır.

Görevleri

MADDE 117. — Birlik genel kurulunun görevleri şunlardır :

1. Birlik yönetim, disiplin ve denetim kurulları üyeleri ile birlik başkanını seçmek,
2. Kuruluş amacı içindeki işlere dair hazırlanan raporları ve gündemdeki maddeleri görüşüp karara varmak,
3. Birlik yönetim kuruluna talimat vermek,
4. Birliğin hesaplarını incelemek, bütçesini onaylamak, birlik yönetim kurulunun geçmiş yılın çalışmalarından dolayı ibrası hakkında karar vermek,
5. Yerli ve yabancı kongrelere gidecek delegeleri seçmek, (genel kurul bu yetkisini birlik yönetim kuruluna verebilir.)

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 114. — Millet Meclisi metninin 114 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 115. — Millet Meclisi metninin 115 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 116. — Millet Meclisi metninin 116 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 117. — Millet Meclisi metninin 117 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

6. Gelecek genel kurul toplantı zaman ve yerini kararlaştırmak,
7. Adaleti ve mesleki ilgilendiren işler hakkında teklifte bulunmak,
8. Barolardan alınacak birlik keseneği miktarını tesbit etmek,
9. Birlik başkanı, başkan yardımcıları, genel sekreteri ve saymanının ücretleri ile yönetim, disiplin ve denetim kurulları üyelerine verilecek huzur hakları miktarını ve ödenme şeklini belli etmek,
10. Bu kanunun 30 ncu maddesinin (b) bendi ile 49 ve 75 nci maddelerinde ve 77 nci maddesinin ikinci fıkrasında Birliğe verilen görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak,
11. Kanunlarla verilen diğer yetkileri kullanmak.

II - Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu

Kuruluşu

MADDE 118. — Birlik yönetim kurulu, birlik başkanı ile, birlik genel kurulu tarafından kendi üyeleri arasından gizli oyla seçilen on üyeden kurulur. Ayrıca on yedek üye seçilir.

Birlik yönetim kuruluna birlik başkanı başkanlık eder.

Seçim dönemi

MADDE 119. — Birlik yönetim kurulu üyeleri dört yıl için seçilirler. Süresi dolan üye yeniden seçilebilir. Şu kadar ki, üyelerin yarısı her iki yılda bir yenilenir. İlk ikinci yıl sonunda ayrılacak üyeler ad çekme ile belli olur.

90 ncı maddenin 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı fıkraları ve 92 nci madde hükmü birlik yönetim kurulu üyeleri hakkında da kıyasen uygulanır.

Toplantılar

MADDE 120. — Birlik yönetim kurulu ayda bir defa olağan toplantı yapar. Başkan veya yönetim kurulu üyelerinden birinin isteği ile kurul, acele hallerde her zaman olağanüstü toplantıya çağırılabilir.

Her toplantı sonunda, gelecek toplantının günü kararlaştırılır. Toplantı günü, üyelere çağrı mektubu ile bildirilir. Engeli olanlar, bunu en az yedi gün önce yazı ile bildirirler.

Belgeye bağlanmış yerinde bir engele dayanmaksızın üst üste üç toplantıya gelmiyen üye istifa etmiş sayılır.

Birlik yönetim kurulu, üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir. Şu kadar ki, on veya daha az üyenin katılmasiyle yapılan toplantılarda karar verilebilmesi için en az beş üyenin bir oyda birleşmesi şarttır. Oylarda eşitlik halinde, başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur.

Görevleri

MADDE 121. — Birlik yönetim kurulunun görevleri şunlardır :

1. Birlik genel kurulunu toplantıya çağırmak ve gündem hazırlamak,
2. Birliğin mallarını yönetmek,
3. Yıllık bütçeyi hazırlayıp genel kurula sunmak,
4. Birlik genel kurulunca alınan kararları uygulamak,
5. Birlik adına iktisap ve iltizam hususlarında birlik başkanına yetki vermek,
6. Birliğin ücretli memurlarının özlük işlerini düzenlemek ve yürütmek,
7. Birlik yönetim kurulu kararlarının özetini gösteren defterleri tutmak,
8. Birliği yönetmek,

MADDE 118. — Millet Meclisi metninin 118 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 119. — Millet Meclisi metninin 119 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 120. — Millet Meclisi metninin 120 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 121. — Millet Meclisi metninin 121 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

9. Birliğin genel durumu ile geçmiş yıl işlemleri ve çalışmaları hakkında birlik genel kuruluna rapor vermek ve geçmiş yıl çalışma ve hesaplarından dolayı ibra istemek,

10. Kanunlarla başka bir merci veya organa verilmiş olmamak şartiyle, baroların kararlarına karşı yapılan itirazları incelemek ve karara bağlamak,

11. Bu kanunun 33 ve 54 ncü maddeleri ile 77 nci maddesinin dördüncü fıkrasında ve 83 ncü maddesinde birliğe verilen görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak,

12. Baro genel kurulllarını olağanüstü toplantıya çağırmak,

13. Avukatların ve baroların hak ve menfaatlerinin korunması için ilgili mercilere gerekli başvurmalarda bulunmak,

14. Avukatlık meslekinin gelişmesine, avukatların haklarının korunmasına ve sosyal durumlarının geliştirilmesine yarıyacak incelemeleri yapmak, vardığı sonuçları ve teklifleri birlik genel kuruluna sunmak,

15. Avukatlık mesleki ile ilgili olarak resmî yerlerden sorulacak hususlar hakkında gerekli düşünce ve görüşleri bildirmek,

16. Avukatların meslekte ilerlemesi için kitaplıklar açmak, meslekî yayında bulunmak, avukatların hazırlıyacağı eserlerin yayımına yardımcı olmak,

17. Barolar arasında çıkan anlaşmazlıkları çözümlemek,

18. Meslekî dayanışmanın sağlanması ve devamlılığı için her türlü çalışmalarda bulunmak,

19. Kanunlarla verilen diğer yetkileri kullanmak.

III - Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Seçim ve seçim dönemi bitmeden ayrılma

MADDE 122. — Birlik başkanı, birlik genel kurulu tarafından, kendi üyeleri arasından dört yıllık bir dönem için seçilir. Yeniden seçilmek caizdir.

90 ncı maddenin 2, 3 ve 6 ncı fıkraları ile 96 ncı maddenin 4 ncü fıkrası hükmü birlik başkanı hakkında da kıyasen uygulanır.

Görevleri

MADDE 123. — Birlik başkanının görevleri şunlardır :

1. Birliği temsil ve birlik yönetim kuruluna başkanlık etmek,

2. Birlik genel kurulu, yönetim kurulu ve disiplin kurulu kararlarını yerine getirmek.

3. 121 nci maddeye göre verilecek yetki dairesinde birlik adına iltizam ve iktisapta bulunmak, yüklenmelere girişmek, birliğe yapılan bağışları kabul etmek ve bütçeyi uygulamak,

4. Mahkeme ve resmî dairelerde birliği temsil edecek ve savunacak avukatları tâyin etmek,

5. Yabancı barolar birlikleri, barolar ve hukuk kurumları ile ilişkiler kurmak ve yürütmek,

6. Meslek onuru ve bağımsızlığı ile ilgili işlerde kanunlar ve meslek kurallarının gereğini her türlü organlara karşı savunmak ve bu konuda doğrudan doğruya veya dolayısiyle kendisini göreve zorlıyan hususları yapmak,

7. Birliğin çalışmaları hakkında her yıl birlik genel kuruluna yazılı bir rapor vermek,

8. Kanunlarla verilen diğer yetkileri kullanmak.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 122. — Millet Meclisi metninin 122 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 123. — Millet Meclisi metninin 123 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

IV - Türkiye Barolar Birliği Başkanlık Divanı

Kuruluşu ve seçimi

MADDE 124. — Birlik başkanlık divanı;

1. Türkiye Barolar Birliği Başkanı,
2. Türkiye Barolar Birliği iki başkan yardımcısı,
3. Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri,
4. Türkiye Barolar Birliği saymanından,

İbarettir.

Divanın başkan dışındaki üyeleri, birlik yönetim kurulu için yapılan her seçimden sonraki ilk toplantıda, bu kurul tarafından kendi üyeleri arasından gizli oyla seçilir.

Birlik başkanlık divanı üyelerinden biri süresi dolmadan önce ayrılırsa, kalan görev süresi için, bir ay içinde yenisi seçilir.

Birlik başkanlık divanının görevleri

MADDE 125. — Birlik başkanlık divanı, kanunla veya birlik yönetim kurulu kararıyle kendisine verilen görevleri yerine getirir.

Divan, birlik mallarının yönetimi hakkında gerekli kararları alır ve aynı konuda, birlik yönetim kurulunun isteğine göre, bu kurula yazılı veya sözlü bilgi verir.

Türkiye Barolar Birliği Başkan yardımcılarının görevleri

MADDE 126. — Birlik Başkan yardımcıları, Birlik Başkanı tarafından verilecek görevleri yapar ve yetkileri kullanırlar.

Birlik Başkanının bulunmadığı zamanlarda veya Birlik Başkanlığı her hangi bir sebeple boşalmışsa yenisi işe başlayıncaya kadar Başkana ait yetkilerin kullanılması ve görevlerin yerine getirilmesi meslekteki kıdem sırasına göre Başkan yardımcılarına aittir.

Birlik Başkan yardımcılarının da yokluğunda Birlik Yönetim Kurulunun meslekte en kıdemli üyesi Başkana ait yetkileri kullanır ve görevleri yerine getirir.

Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreterinin görevleri

MADDE 127. — Birlik Genel Sekreteri, Birlik Yönetim Kurulu toplantılarına ait tutanakları düzenler, Birliğin iç çalışmaları ile yazı işlerini yönetir, Birlik kalemine gerekli direktifleri verir ve kalemin çalışmasını denetler.

Türkiye Barolar Birliği Saymanının görevleri

MADDE 128. — Birlik Saymanı, Birliğin mallarını Birlik Başkanlık Divanının kararları gereğince yönetmeye ve para alıp vermeye, bütçenin uygulanmasına dair her türlü gözetimi yapmaya yetkilidir.

Birlik Saymanı, para alma ve vermede düzenlenen kâğıtları Birlik Başkanı ile birlikte imzalar.

V - Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu

Kuruluşu

MADDE 129. — Birlik Disiplin Kurulu, Birlik Genel Kurulu tarafından kendi üyeleri arasından gizli oyla seçilen yedi üyeden kurulur. Ayrıca yedi yedek üye seçilir.

Kurul, seçimden sonraki ilk toplantısında kendi üyeleri arasından bir başkan seçer.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 124. — Millet Meclisi metninin 124 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 125. — Millet Meclisi metninin 125 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 126. — Millet Meclisi metninin 126 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 127. — Millet Meclisi metninin 127 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 128. — Millet Meclisi metninin 128 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 129. — Millet Meclisi metninin 129 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Seçim dönemi

MADDE 130. — Birlik Disiplin Kurulu üyeleri dört yıl için seçilirler. Süresi dolan üye yeniden üye seçilebilir.

90 ncı maddenin 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı fıkraları ve 92 nci madde hükmü Birlik Disiplin Kurulu üyeleri hakkında da kıyasen uygulanır.

Toplantılar

MADDE 131. — Birlik Disiplin Kurulu ayda bir defa olağan toplantı yapar. Birlik Başkanının veya Birlik Disiplin Kurulu Başkan yahut üyelerinden birinin isteği ile Kurul acele hallerde her zaman olağanüstü toplantıya çağırılabilir.

120 nci maddenin 2 ve 3 ncü fıkraları Birlik Disiplin Kurulu hakkında da kıyasen uygulanır.

Birlik Disiplin Kurulu, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve en az dört üyenin bir oyda birleşmesi ile karar verilir. Oylarda eşitlik halinde Başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur.

Görevi

MADDE 132. — Birlik Disiplin Kurulu bu kanunla verilen görevleri yapar ve yetkileri kullanır.

VI - Türkiye Barolar Birliği Denetleme Kurulu

Kuruluşu ve görevi

MADDE 133. — Birlik Genel Kurulu, birliğin malî işlemlerini denetlemek üzere, her toplantı dönemi için kendi üyeleri arasından üç asıl ve üç yedek denetçi seçer.

Denetçiler gizli oyla seçilir. 90 ncı maddenin 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı fıkraları ve 92 nci madde hükmü denetçiler hakkında da kıyasen uygulanır.

Birlik Denetleme Kurulunun çalışma usulü ile görev ve yetkileri yönetmelikte gösterilir.

ONUNCU KISIM

Disiplin işlem ve cezaları

Disiplin cezalarının uygulanacağı haller

MADDE 134. — Avukatlık onuruna yahut meslek düzen ve geleneklerine uymıyan eylem ve davranışlarda bulunanlarla, meslekî çalışmada görevlerini yapmıyan veya görevinin gerektirdiği dürüstlüğe uygun şekilde davranmıyanlar hakkında bu kanunda yazılı disiplin cezaları uygulanır.

Disiplin cezaları

MADDE 135. — Disiplin cezaları şunlardır :

1. Uyarma; avukatın meslekinin icrasında daha dikkatli davranması gerektiğinin Baro Başkanı tarafından kendisine bir mektupla bildirilmesidir. Uyarma cezası sicile geçmez.
2. Kınama; Meslekinde ve davranışında kusurlu sayıldığının avukata bildirilmesidir.
3. Yüz liradan 5 000 liraya kadar para cezası,
4. İşten çıkarma; avukatın üç aydan az ve üç yıldan fazla olmamak üzere meslekini yapmaktan yasaklanmasıdır.
5. Meslekten çıkarma; Avukatlık ruhsatnamesinin geri alınarak avukatın adının baro levhasından silinmesi ve avukatlık unvanının kaldırılmasıdır.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 130. — Millet Meclisi metninin 130 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 131. — Millet Meclisi metninin 131 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 132. — Millet Meclisi metninin 132 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 133. — Millet Meclisi metninin 133 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 134. — Millet Meclisi metninin 134 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 135. — Millet Meclisi metninin 135 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Cezaların uygulanma şekli

MADDE 136. — Bu kanunun avukatların hak ve ödevleri ile ilgili altıncı kısmında yazılı esaslara uymıyanlar hakkında ilk defasında en az kınama, tekrarında, davranışın ağırlığına göre, para veya işten çıkarma cezası ve 5 nci maddenin (a) bendinde yazılı bir suçtan kesin olarak hüküm giyme halinde meslekten çıkarma cezası uygulanır.

Beş yıllık bir dönem içinde iki veya daha çok defa disiplin cezasını gerektiren davranışta bulunan avukata her yeni suçu için bir öncekinden daha ağır ceza uygulanır.

Bir defa işten çıkarılan avukat, beş yıllık dönem içinde bu kanunun altıncı kısmındaki kurallara aykırı davranışta bulunursa meslekten çıkarılır.

Savunma hakkı

MADDE 137. — Avukatlar hakkında yapılacak kovuşturmalarda, isnadolunan hususun avukata açıkça ve yazılı olarak bildirilmesi, yazılı savunmasının istenmesi ve bu savunma için en az on günlük bir süre tanınması zorunludur.

Baroya yazılmadan önceki ve meslekten ayrıldıktan sonraki eylem ve davranışlar

MADDE 138. — Baro levhasına kabul ve yazılmadan önceki eylem ve davranışlar, meslekten çıkarma cezasını gerektirmiş olmadıkça, disiplin kovuşturmasına konu olamaz.

Avukatın, avukatlıktan ayrılması, avukatlığı sırasındaki eylem ve davranışlarından dolayı disiplin kovuşturması yapılmasına engel değildir.

Kovuşturma yetkisi ve eksik üyelerin tamamlanması

MADDE 139. — Kovuşturmanın dayandığı şikâyet veya ihbarın vâkı olduğu yahut Cumhuriyet savcısının kovuşturma isteğinde bulunduğu veya kovuşturmaya esas teşkil eden eylem veya davranışın re'sen haber alındığı tarihte avukat hangi baronun levhasında yazılı ise, disiplin kovuşturmasına karar verme ve kovuşturmayı yürütme yetkisi o baroya aittir.

Baro başkanı, baro yönetim ve disiplin kurulu üyeleri, kendi haklarındaki kovuşturmalarla ilgili görüşme ve kararlara katılamazlar.

İkinci fıkranın kapsamına giren bir durumun mevcudolması veya ret yahut istinkâf sebepleriyle başkan ve üyelerin katılmamaları yüzünden baro yönetim ve disiplin kurullarında toplantı yetersayısı bulunamazsa, eksikler yedeklerle tamamlanır. Yedeklerin de her hangi bir sebeple görüşme veya karara katılamamaları yahut sayılarının yetişmemesi halinde, baro levhasında yazılı olup yönetim ve disiplin kurullarına seçilme yeterliği bulunan avukatlar arasından ad çekme yolu ile seçileceklerle eksikler tamamlanır.

Ceza kovuşturmasının disiplin cezalarına tesiri

MADDE 140. — Avukat hakkında başlamış olan ceza kovuşturması, disiplin işlem ve kararlarının uygulanmasına engel olmaz.

Şu kadar ki, disiplin işlem ve kararına konu teşkil edecek bir eylemde bulunmuş olan avukat hakkında aynı eylemden dolayı ceza mahkemesinde dâva açılmış ise, avukat hakkındaki disiplin kovuşturması ceza dâvasının sonuna kadar bekletilebilir. Bu halde, yönetim kurulunun isteği üzerine disiplin kurulu, avukatın işten yasaklanmasına yer olup olmadığı hakkında bir karar vermek zorundadır.

MADDE 136. — Millet Meclisi metninin 136 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 137. — Millet Meclisi metninin 137 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 138. — Millet Meclisi metninin 138 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 139. — Millet Meclisi metninin 139 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 140. — Millet Meclisi metninin 140 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Eylemin işlenmemiş veya sanığı tarafından yapılmamış olması sebebiyle beraet hali müstesna, beraetle sonuçlanmış bir ceza dâvasının konusuna giren eylemlerden dolayı disiplin kovuşturması, o eylemin ceza kanunları hükümlerinden ayrı olarak başlı başına disiplin kovuşturmasını gerektirir mahiyette olmasına bağlıdır.

Baro yönetim kurulları hükümlülükle sonuçlanan bir ceza dâvasının konusunu teşkil eden eylemlerden dolayı ayrıca disiplin kovuşturması açmak zorundadırlar.

Disiplin kovuşturmasının açılması

MADDE 141. — Disiplin kovuşturması, yönetim kurulu tarafından verilen bir kararla açılır.

Yönetim kurulu, ivedilikle ve her halde ihbar, şikâyet veya istek tarihinden itibaren en çok bir yıl içinde disiplin kovuşturması hakkında bir karar vermeye mecburdur.

Yönetim kurulu, ilgilinin ihbar ve şikâyeti veya Cumhuriyet savcısının isteği üzerine yahut re'sen, disiplin kovuşturması açılmasına karar vermeye esas olacak soruşturmanın yapılması görevini kendi üyelerinden birine verebilir. Soruşturma ile görevlendirilen üye, delilleri toplar, gerekli gördüğü kimselerin ifadelerini yeminle de alabilir; hakkında soruşturma yapılan avukatı da dinledikten veya dinlenmek için verilen süre dolduktan sonra dosyayı bir raporla yönetim kuruluna verir.

Şikâyet, ihbar veya istem konusu eylem veya davranış hakkında kovuşturma açılmasına yer olmadığına dair yönetim kurulu tarafından verilecek kararlar ilgililere ve Cumhuriyet savcısına tebliğ olunur.

Disiplin kovuşturmasına yer olmadığına dair kararlara itiraz

MADDE 142. — Baro yönetim kurulunun, disiplin kovuşturmasına yer olmadığına dair kararlarına karşı, tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde şikâyetçi veya Cumhuriyet savcısı tarafından Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca itiraz olunabilir.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından dosya üzerinde yapılacak inceleme sonunda şikâyet, ihbar veya istem konusu incelemeye değer mahiyette görülürse, evvelki karar kaldırılarak, disiplin kovuşturmasının açılması için dosya evvelki kararı veren baroya gönderilir. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun bu kararları kesindir.

Baro Yönetim Kurulunun disiplin kovuşturmasına yer olmadığına dair kararları süresi içinde itiraz edilmezse kesinleşir.

Birinci fıkra gereğince yapılan itirazın Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından reddine dair kararlar, Adalet Bakanlığının onaylaması ile kesinleşir. Adalet Bakanlığının bu kararı kesindir. Şu kadar ki, bu karar aleyhine, şikâyetçi, ilgili baro yönetim kurulu ve Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu Danıştaya başvurabilirler.

8 nci maddenin 6 ncı ve 7 nci fıkraları hükümleri bu halde de kıyasen uygulanır.

Aynı eylemden dolayı yeniden inceleme

MADDE 143. — Disiplin kovuşturması açılmasına yer olmadığına dair kararın konusuna giren eylemlerden dolayı yeniden inceleme yapılabilmesi, yeni delillerin bulunmasına ve bu kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç yıl geçmemiş olmasına bağlıdır.

Disiplin kurulunda duruşma

MADDE 144. — Disiplin kovuşturması açılmasına karar verilen hallerde, yönetim kurulunun iletmesi üzerine, disiplin kurulu incelemesini duruşma yaparak yürütür. Duruşma gizli olur.

Disiplin kurulu incelemeyi ivedilikle ve her halde yönetim kurulu kararının kendisine gelişi tarihinden itibaren en geç bir yıl içinde sonuçlandırmak zorundadır.

MADDE 141. — **Millet Meclisi metninin 141 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.**

MADDE 142. — **Millet Meclisi metninin 142 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.**

MADDE 143. — **Millet Meclisi metninin 143 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.**

MADDE 144. — **Millet Meclisi metninin 144 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.**

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Gıyapta duruşma

MADDE 145. — Çağırıya uymıyan avukatın gıyabında duruşma yapılır. Şu kadar ki, duruşmaya gelmediği takdirde duruşmanın gıyabında yapılacağının davetiyeye yazılması şarttır.

Delillerin gösterilmesi ve incelenmesi

MADDE 146. — Disiplin kurulu, delillerin gösterilme ve incelenme şeklini, istek veya feragatle yahut evvelce verilmiş kararlarla bağlı olmaksızın takdir ve tâyin eder.

Tanık ve bilirkişi dinlenmesi

MADDE 147. — Tanık ve bilirkişinin duruşmaya çağrılması veya üyelerden biri tarafından yahut istinabe yoliyle dinlenmesi veya yazılı ifadesinin okunmasiyle yetinilmesi, disiplin kurulunun takdirine bağlıdır.

Ancak, bir olayın delili yalnız bir tanığın şahsi bilgisinden ibaret ise, bu tanık her halde dinlenir.

Duruşma tutanağı

MADDE 148. — Duruşma tutanağı, disiplin kurulu başkanının görevlendireceği bir üye veya kâtip tarafından tutulur.

Duruşma dışında dinlenenlere ait tutanakların duruşmada okunması zorunludur.

İstinabe talimatının yerine getirilmesi

MADDE 149. — İstinabe yoluyla verilen talimat, baro merkezinde disiplin kurulu veya bu kurulun bir üyesi, diğer yerlerde o baronun disiplin kurulunca görevlendirilecek bir avukat tarafından yerine getirilir.

Tanık ve bilirkişinin çağrılması

MADDE 150. — Tanıklar ve bilirkişiler Tebligat Kanunu hükümlerine göre çağrılır.

Usulüne göre çağrılıp da gelmiyen veya kanuni bir sebebolmaksızın tanıklık yahut bilirkişilikten veya yemin etmekten çekinen kimsenin giderlerden başka, 20 liradan 200 liraya kadar hafif para cezasına çarptırılması, bu kimsenin ikamet ettiği yer sulh ceza hâkiminden istenebilir. Ayrıca istek üzerine, tanığın zorla getirilmesine, baronun bulunduğu il merkezindeki sulh ceza hâkimi karar verir.

Yukarıki fıkra hükmüne göre cezalandırılan ve zorla getirilmesi istenmeyip yeniden çağrılan tanık ve cezalandırıldıktan sonra yeniden çağrılan bilirkişi yine gelmezse tekrar cezalandırılır.

Sulh hâkimi, gerek hafif para cezasına gerekse zorla getirmeye, disiplin kurulunun tutanak örneği üzerinden karar verir.

Disiplin kurulu üyelerinin reddi ve istinkâfı

MADDE 151. — Disiplin kurulu üyeleri, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda yazılı sebeplerle reddedilebilir ve istinkâf edebilirler.

Ret istemi, reddi istenen üyeden başkalarının katılmasiyle incelenir.

Ret ve istinkâf sebebiyle kurulun toplanamaması halinde 139 ncu maddeye göre işlem yapılır.

MADDE 145. — Millet Meclisi metninin 145 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 146. — Millet Meclisi metninin 146 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 147. — Millet Meclisi metninin 147 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 148. — Millet Meclisi metninin 148 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 149. — Millet Meclisi metninin 149 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 150. — Millet Meclisi metninin 150 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 151. — Millet Meclisi metninin 151 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Kararların tebliği

MADDE 152. — Disiplin kurulu kararlarının onanmış bir örneği ilgililerden başka, baronun bulunduğu il merkezindeki Cumhuriyet savcısına da tebliğ olunur.

İşten yasaklanma

MADDE 153. — Hakkında meslekten çıkarma cezasını gerektirebilecek mahiyette bir işten dolayı kovuşturma yapılmakta olan avukat, disiplin kurulu kararıyle, tedbir mahiyetinde işten yasaklanabilir.

Kararın verilmesinden önce ilgilinin dinlenmiş veya dinlenmek üzere çağrılmış olup da belirtilen günde gelmemiş olması şarttır.

Disiplin kurulu, bu karara esas olacak delillerin hangi sınır dâhilinde gösterilip inceleneceğini, istekle bağlı olmaksızın, serbestçe takdir eder.

Karar, hakkında kovuşturma yapılan avukata gerekçesiyle birlikte tebliğ olunur ve bu karar verildiği tarihte yürürlüğe girer. Ancak, karara karşı Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kuruluna itiraz olunabilir. İtiraz kararın uygulanmasını durdurmaz. Bu hususiaki itirazlar ivedilikle ve en geç bir ay içinde karara bağlanır. İtiraz yerinde görülürse karar kaldırılır.

İşten yasaklanma kararı, yargı organları ile sair mercilere baro başkanlığı tarafından derhal duyurulur.

İşten yasaklanmanın zorunlu olduğu haller

MADDE 154. — Haklarında meslekten çıkarma cezası verilen veya tutuklama müzekkeresi çıkarılan yahut rüşvet, sahtecilik, hırsızlık, dolandırıcılık, inanc kötüye kullanma ve yalan yere tanıklık cürümlerinden biri ile haklarında son soruşturmanın açılması kararı verilen ve 42 nci madde uyarınca geçici olarak görevlendirilmiş olup, yapılan işlerin ücretini iş sahibinden aldığı halde aynı maddenin son fıkrası gereğince kabule değer bir sebebolmaksızın ilgili mercie ödememiş olan avukatların işten yasaklanmaları zorunludur.

İşten yasaklanmanın hükümleri

MADDE 155. — İşten yasaklanmış olanlar bu tarihten itibaren avukatlığa ait yetkileri hiçbir şekilde kullanamazlar. Bu hüküm avukatın eşi ile reşidolmıyan çocuklarına ait işlerde uygulanmaz.

Birinci fıkrada yazılı yasağa aykırı hareket eden avukat hakkında 135 nci maddenin 4 ve 5 nci bendlerinde yazılı cezalardan biri uygulanır.

Mahkemeler, resmî daireler işten yasaklanan avukatları kabul etmemekle görevlidirler.

İşten yasaklanma kararının kaldırılması

MADDE 156. — İşten yasaklanma kararı, kovuşturmanın durdurulmuş veya avukatlığa engel olmıyan bir ceza verilmiş yahut 42 nci maddenin son fıkrasında yazılı ücretin ödenmiş olması hallerinde kendiliğinden kalkar.

İşten yasaklanma kararı, bu kararın verilmesine esas olan hal ve şartların bulunmadığı veya sonradan kalktığı sabit olursa, disiplin kurulu tarafından kaldırılır.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 152. — Millet Meclisi metninin 152 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 153. — Millet Meclisi metninin 153 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 154. — Millet Meclisi metninin 154 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 155. — Millet Meclisi metninin 155 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 156. — Millet Meclisi metninin 156 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Disiplin kurulu kararına karşı itiraz

MADDE 157. — Disiplin kurulu kararlarına karşı, Cumhuriyet Savcısı ve ilgililer, tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kuruluna itiraz edebilirler.

Birlik disiplin kurulu, disiplin dâvalarını dosya üzerinde inceler. Ancak, işten veya meslekten çıkarma cezasına yahut işten yasaklanmaya dair kararların incelenmesi sırasında, ilgili avukatın isteği üzerine veya kendiliğinden duruşma yapılmasına karar verebilir.

145 ve 146 ncı maddeler, birlik disiplin kurulu hakkında da uygulanır.

Birlik disiplin kurulunda duruşmaya raportör üyenin işi izah etmesiyle başlanır. Bu üyenin duruşmadan önce raporunu imzalayıp dosyaya koymuş bulunması gereklidir.

Raportör üyenin izahından sonra ilgili avukat ve varsa vekilleri gerekli izahlarda bulunurlar. Bunlardan itirazı yapmış olan taraf önce dinlenir. Son söz, hakkında disiplin kovuşturması yapılanındır.

Birlik disiplin kurulu, inceleme konusu kararın onanmasına veya kovuşturmanın derinleştirilmesi için kararın bozularak dosyanın ilgili baroya gönderilmesine karar verebileceği gibi, yeniden incelemeyi gerektirmiyen hallerde, uygun görmediği kararı kaldırarak işin esası hakkında karar verebilir veya verilmiş olan kararı düzelterek onayabilir.

Birlik disiplin kurulunun itiraz üzerine verdiği kararlar Adalet Bakanlığının onaylaması ile kesinleşir. Şu kadar ki, uyarma, kınama ve para cezasına ilişkin kararlar kesin olup Bakanlığın onayına tabi değildir.

İlgili avukat ve birlik disiplin kurulu, Adalet Bakanlığının onaylamaya ilişkin kararına karşı Danıştaya başvurabilirler.

Delillerin serbestçe takdiri ve ceza vermenin amacı

MADDE 158. — Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu ve barolar disiplin kurulları, gösterilen delilleri, soruşturma ve duruşmadan edinecekleri kanıya göre serbestçe takdir ederler.

Bu kurullar, disiplin cezalarının verilmesinde, avukatlık onur ve itibarını korumak, meslekin adalet amaç ve gereklerine ve meslekî düzen, gelenek ve âdetlere uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak ilkesini göz önünde tutarlar.

Kovuşturma ve ceza zamanaşımı

MADDE 159. — Disiplin cezasını gerektirecek eylemlerin işlenmesinden itibaren üç yıl geçmiş ise kovuşturma yapılamaz. Yönetim kurulunca işe el konulmuş ise bu süre işlemez.

Disiplin cezasını gerektiren eylemlerin işlenmesinden itibaren dört buçuk yıl geçmiş ise disiplin cezası verilemez.

Disiplin cezasını gerektiren eylem aynı zamanda bir suç teşkil ediyor ve bu suç için kanun daha uzun bir zamanaşımı süresi koymuş bulunuyorsa, birinci ve ikinci fıkralardaki süreler yerine bu zamanaşımı süresi uygulanır.

Disiplin kararlarının uygulanması

MADDE 160. — Disiplin cezalarına ait kararlar kesinleşmedikçe uygulanamaz.

Tanık ve bilirkişi gideri

MADDE 161. — Disiplin işlemleri dolayısiyle çağırılan her tanık ve bilirkişinin, kaybettiği zaman ve harcadığı mesaiye uygun bir tazminata hakkı vardır; bunlardan çağırıya uymak için yolculuk etmek zorunda olanlara yolculuk ve ikamet giderleri de verilir. Şikâyetçi ve hak-

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 157. — Millet Meclisi metninin 157 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 158. — Millet Meclisi metninin 158 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 159. — Millet Meclisi metninin 159 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 160. — Millet Meclisi metninin 160 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 161. — Millet Meclisi metninin 161 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

kında kovuşturma yapılan avukat, dinlenmesini istedikleri tanık ve bilirkişiye ait giderleri evvelden öderler.

Avukata veya üçüncü bir kişiye yükletilmiyen veya borçludan alınma imkânı kalmıyan giderler baroya yüklenir.

Şikâyet edenden, şikâyetin mahiyeti ve yapılacak disiplin soruşturma ve kovuşturmasının genişliği göz önünde bulundurularak 10 liradan 200 liraya kadar avans alınabilir. Yapılan işlemlere, alınan avansın yetmemesi halinde, tamamlanması her zaman istenebilir. Avans ve tamamlanması istenen miktar ilgilisi tarafından ödenmedikçe işlem yapılmıyabilir.

Para cezası veya giderlerin tahsili

MADDE 162. — Para cezasına veya giderlerin ödenmesine dair olan kararlar İcra ve İflâs Kanununun ilâmların yerine getirilmesi hakkındaki hükümlerine göre yerine getirilir. Para cezaları baroya gelir yazılır.

İcra takibi genel hükümlere göre baro tarafından vekâlet verilecek avukat eliyle yürütülür.

ONBİRİNCİ KISIM

Avukatlık ücreti

Avukatlık ücretinin serbestçe kararlaştırılması

MADDE 163. — Avukatlık ücreti, avukatın vekâlet hizmetine karşılık olan meblâğı ifade eder.

Avukatlık ücreti, avukatla iş sahibi arasında serbestçe kararlaştırılır.

Şu kadar ki, tarifedeki asgari miktar altında kalan avukatlık ücreti karşılığında iş ve dâva kabulü yasak olup, aksine hareket disiplin cezasını gerektirir.

168 nci maddenin son fıkrası hükmü saklıdır.

Dâva, takip ve her türlü danışma ücretleri hakkındaki anlaşmaların yazılı şekilde olması şarttır.

Ücretten doğan dâvalarda, yazılı sözleşmeden başka delil getirilemez ve dinlenemez.

Yazılı ücret sözleşmesi yapılmamış olan hallerde asgari ücret tarifesi uygulanır.

Ücret sözleşmesinin kapsamı

MADDE 164. — Ücret sözleşmesinin kural olarak belli bir miktarı kapsaması gereklidir.

Şu kadar ki, üçüncü fıkra hükmü saklı kalmak üzere, dâvada gösterilen başarıya göre değişmek ve yüzde yirmibeşi aşmamak üzere, dâva olunan veya hükmolunacak şeyin değerinin belli bir yüzdesi avukatlık ücreti olarak kararlaştırılabilir.

İkinci fıkraya göre yapılacak anlaşmalar, dâva konusu olan mal, alacak veya hak gibi kıymetlerden bir kısmının aynen avukata aidolacağını ve böylece avukatın taraflardan biri imiş gibi dâva konusuna doğrudan doğruya ortaklığını kapsıyamaz. Bu gibi ücret sözleşmeleri bâtıldır.

Avukatla iş sahibi arasında aksine yazılı sözleşme bulunmadıkça tarifeye dayanarak karşı tarafa yüklenecek avukatlık ücreti avukata aittir.

MADDE 162. — Millet Meclisi metninin 162 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 163. — Millet Meclisi metninin 163 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 164. — Millet Meclisi metninin 164 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Ücret dolayısiyle müteselsil sorumluluk

MADDE 165. — İş sahibinin birden çok olması halinde bunlardan her biri, sulh ile sonuçlanan işlerde ise her iki taraf, avukat ücretlerinin ödenmesi hususunda müteselsil borçlu sayılırlar.

Avukatın hapis hakkı ve avukatlık ücretinin rüçhanlı bulunması

MADDE 166. — Avukat, müvekkili tarafından verilen veya onun namına aldığı malları, parayı ve diğer her türlü kıymetleri, avukatlık ücreti ve giderin ödenmesine kadar, kendi alacağı nisbetinde elinde tutabilir.

Avukat, sözleşme ile kararlaştırılan ve hâkim tarafından takdir olunan ücretinden dolayı, kendi çalışması sonucunda müvekkilin muhafaza ettiği veya kazandığı mallar ve dâvadaki diğer taraftan ilâm gereğince tahsil edilecek para yahut alınacak mallar üzerinde diğer alacaklılara nazaran rüçhan hakkını haizdir. Rüçhan hakkı, vekâletnamenin düzenlenme tarihine, vekâletname umumi ise iş sahibi adına ücret konusu işten dolayı ilk yapılan resmî başvurma tarihine göre sıra alır.

Bir ilâmın cebrî icra yoluyla infazına girişildiğinde, icra dairesi, takip talebinde bulunan tarafın ilâmda adı yazılı olan avukatına, icra emri ile aynı zamanda düzenliyeceği bir bildiriyi, gideri takip talebinde bulunandan alınmak suretiyle, derhal tebliğ eder. Bu bildiri tebliğ edilmedikçe icranın sonraki safhalarına geçilemez. Avukata yapılacak tebliğin giderleri hakkında 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun 59 ncu maddesi hükmü uygulanır.

Avukatın ölümü halinde, mirasçılarına intikal eden avukatlık ücreti alacakları da, avukat alacakları gibi rüçhanlıdır. Şu kadar ki, üçüncü fıkrada yazılı bildirim zorunluğu bu kimseler hakkında uygulanmaz.

Avukatlar tarafından açılacak avukatlık ücreti dâvaları

MADDE 167. — Ücret dâvası açacak avukatlar önce baro yönetim kuruluna haber vermek zorunluluğundadırlar. Bu zorunluluk ihtiyati tedbir ve ihtiyati haczi kapsamaz.

Avukatlık ücret tarifesinin hazırlanması

MADDE 168. — Her baronun yönetim kurulu üç senede bir seçim devresi başlangıcında, yargı yerlerindeki işlemlerle diğer işlemlerden alınacak avukatlık ücretinin asgari haddini gösteren birer tarife hazırlıyarak Türkiye Barolar Birliğine gönderir.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, baro yönetim kurullarının tekliflerini de göz önüne almak suretiyle muhtelif baroları içine alacak grupları tesbit ve bu gruplarda uygulanacak tarifeleri hazırlıyarak Adalet Bakanlığına gönderir.

Adalet Bakanlığı, tarifeyi onaylar veya lüzumlu gördüğü değişiklikleri yapar.

Yeni bir tarifenin onaylanmasına kadar eldeki tarife hükmü devam eder.

Ücretsiz dâva alınması halinde, keyfiyet baro yönetim kuruluna bildirilir.

Yargı mercilerince karşı tarafa yükletilecek avukatlık ücretinin miktarı

MADDE 169. — Yargı mercilerince karşı tarafa yükletilecek avukatlık ücreti, avukatlık ücret tarifesinde yazılı miktardan az ve üç katından fazla olamaz.

Tarifenin uygulanacağı diğer yerler

MADDE 170. — Danıştay, vergi itiraz ve temyiz komisyonları gibi mercilerde görülen dâva ve işlerde de bu merciler, tarifede yazılı avukatlık ücretlerine hükmederler.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 165. — Millet Meclisi metninin 165 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 166. — Millet Meclisi metninin 166 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 167. — Millet Meclisi metninin 167 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 168. — Millet Meclisi metninin 168 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 169. — Millet Meclisi metninin 169 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 170. — Millet Meclisi metninin 170 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

İşi sonuna kadar takibetme zorunluluğu ve başkasını tevkil

MADDE 171. — Avukat, üzerine aldığı işi kanun hükümleri ve yazılı sözleşme şartlarına göre sonuna kadar takibeder.

Avukata verilen vekâletnamede başkasını tevkile yetki tanınmış ise, yazılı sözleşmede aksine açık bir hüküm olmadıkça, işi başka bir avukatla birlikte veya başka bir avukata vererek takibettirebilir. Vekâletnamede, bunun düzenlendiği tarihten sonra açılacak veya takibedilecek bütün dâva ve işlerde vekâlete ve başkasını tevkile genel şekilde yetki verilmişse, avukat, bu tarihten sonraki dâva ve işlerde müvekkilinden ayrıca vekâlet almaya lüzum kalmaksızın işi başka bir avukatla birlikte veya başka bir avukata vererek takibettirebilir.

İkinci fıkradaki hallerde, avukatın müvekkile karşı sorumluluğu devam eder. Birlikte takibettiği veya işi tamamen devrettiği avukatların kusurlarından ve meydana getirdikleri zarardan dolayı müvekkile karşı hem şahsan, hem de diğer avukatla birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur. Şu kadar ki, bu hüküm, 12 nci maddede yazılı bir iş sebebiyle başka bir yerde çalışmak zorunluğunda olduğu için işi tamamen başkasına devreden avukatlar hakkında uygulanmaz.

Avukat tarafından işe başka avukatlar teşrik edilmiş ise, avukat bundan dolayı ayrı bir ücret istiyemiyeceği gibi, işi birlikte takibeden avukat da müvekkilden her hangi bir ücret istiyemez. İş tamamen başka bir avukata bırakılmış ise, tevkil eden ve tevkil olunan avukatlar ücret sözleşmesindeki miktarı aşmamak şartiyle, harcadıkları mesaiye karşılık olan ücreti müvekkilden istiyebilirler. Ancak, tevkil eden avukat müvekkilden peşin ücret almışsa, harcadığı mesaiye karşılık olan miktarın fazlasını tevkil ettiği avukata ödemekle yükümlüdür.

İş sahibinin işi başka bir avukata vermesi

MADDE 172. — İş sahibi, ilk anlaşmayı yaptığı avukatının yazılı muvafakatı ile, başka avukatları da işin kovuşturma ve savunmasına katabilir.

İş sahibi, ilk avukatın muvafakatını kendisine tevdi veya tebliğ edilecek bir yazı ile en az bir haftalık süre vererek talebeder. Avukat bu süre içinde cevap vermemişse muvafakat etmiş sayılır.

İlk avukatın muvafakat etmemesi halinde, vekâlet akdi kendiliğinden sona erer. İş sahibi, muvafakat etmiyen avukata ücretin tamamını ödemekle yükümlüdür.

İlk avukatın muvafakatı ile işin başka avukatlar tarafından da takibi halinde iş sahibi, ilk avukatın ücretinden kısıntı yapamaz. Bu halde avukatların müvekkile karşı sorumluluğu konusunda 171 nci maddenin üçüncü fıkrası hükmü uygulanır.

Avukatlık ücretinin belli bir işe hasredilmesi

MADDE 173. — Sözleşmede aksine bir hüküm yoksa, kararlaştırılan avukatlık ücreti yalnızca avukatın üzerine almış olduğu işin karşılığı olup, mukabil dâva, bağlantı ve ilişki bulunsa bile başka dâva ve icra kovuşturmaları veya her türlü hukukî yardımlar ayrı ücrete tabidir.

Avukata tevdi edilen işin yapılması veya yapıldıktan sonra sonucunun alınması için gerekli bütün vergi, resim, harc ve giderler iş sahibinin sorumluluğu altında olup, avukat tarafından ilk istekte avukata veya gerektiği yere ödenir. Bu harcamaların avukat tarafından yapılabilmesi için, yeteri kadar avansın iş sahibi tarafından verilmiş olması gerektir. Avukatın iş için yapacağı yolculuk masrafları ve bulunduğu yerden ayrılma tazminatı, anlaşma gereğince iş sahibi tarafından ayrıca ödenir. Bu giderler peşin olarak ödenmedikçe avukat yolculuğa zorlanamaz. Bu hükmün aksine sözleşme yapılabilir.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 171. — Millet Meclisi metninin 171 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 172. — Millet Meclisi metninin 172 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 173. — Millet Meclisi metninin 173 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Avukatın işi takipten vazgeçmesi, azli ve ücretin gününde ödenmemesi

MADDE 174. — Üzerine aldığı işi haklı bir sebep olmaksızın takipten vazgeçen avukat hiçbir ücret istiyemez ve peşin aldığı ücreti gerivermek zorundadır.

Avukatın azli halinde ücretin tamamı verilir. Şu kadar ki, avukat kusur veya ihmalinden dolayı azledilmiş ise ücretin ödenmesi gerekmez.

Anlaşmaya göre avukata peşin verilmesi gereken ücret ödenmezse, avukat işe başlamakla zorunlu değildir. Bu sebeple doğabilecek her türlü sorumluluk iş sahibinindir. Yazılı sözleşmedeki diğer ödeme şartlarının yerine getirilmemesinden dolayı avukat işi takibetmek ve sonucunu elde etmekten mahrum kalırsa sorumluluk bakımından aynı hüküm uygulanır.

İş sahibinin adresi

MADDE 175. — İş sahibinin verdiği vekâletnamede yazılı adrese avukat tarafından yapılacak her tebliğ, kendisine yapılmış sayılır. Adres değişiklikleri en geç üç gün içinde iş sahibi tarafından taahhütlü mektupla avukata bildirilir.

İş sahibinin adresine gönderilecek yazıların tebliğ edilememesinden veya adres değişikliklerinin bildirilmemesinden doğan sorumluluk iş sahibine aittir.

ONİKİNCİ KISIM

Adlî müzaharet

Adlî müzaharet bürosu

MADDE 176. — Asliye mahkemesi bulunan her yerde baro yönetim kurulu tarafından tâyin kılınan bir avukatın gözetim ve denetimi altında bir adlî müzaharet bürosu kurulur.

Avukat sayısı beşten aşağı olan yerlerde bu zorunluluk yoktur.

Büronun açılması

MADDE 177. — Adlî müzaharet bürosunda sürekli şekilde çalışacak stajiyer ve ücretli memurların tâyini ve büroda görev alacak avukatlara ait sıra defterinin düzenlenmesi baro yönetim kuruluna aittir.

Büronun görevleri ve adlî müzaharete memur avukat

MADDE 178. — Adlî müzaharet bürosu, adlî müzaharet sağlanması için gerekli işlemleri yapmak, yardım isteminin kabulü halinde dâvayı takibetmek ve sonuçlandırmak, genellikle muhakeme veya diğer takip işlerinin gerektirdiği giderleri ödemekten kısmen veya tamamen aciz olanları mahkemeler ve adalet daireleri ile diğer mercilerdeki işlerini takibetmekle yükümlüdürler.

Adlî müzaharete memur avukat, o işin tarifede belirtilen ücretini baro kasasına yatırdığı takdirde bu yükümden kurtulur.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun adlî müzaharet hakkındaki hükümleri saklıdır.

Adlî müzaharet için delil gösterme zorunluluğu

MADDE 179. — Adlî müzaharet isteminde haklı olduklarına dair delil göstermiyenlere yardım edilemez.

Yardım isteğinin reddi halinde ilgili, yazı veya sözle baro başkanına başvurabilir. Baro başkanının vereceği karar kesindir.

MADDE 174. — Millet Meclisi metninin 174 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 175. — Millet Meclisi metninin 175 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 176. — Millet Meclisi metninin 176 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 177. — Millet Meclisi metninin 177 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 178. — Millet Meclisi metninin 178 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 179. — Millet Meclisi metninin 179 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Gelir ve gider

MADDE 180. — Adlî müzaharet bürolarının gelir ve gideri baro bütçesinin ayrı bir bölümünde gösterilir. Bu bölümde kalan gelir fazlasının sonraki yıla aynen aktarılması zorunludur.

İl veya belediye bütçelerinden yahut hayır müesseselerinden baroya tahsis edilen yardımlar ile baro lehinde yapılan her türlü bağışlardan tahsis yeri gösterilmiyenler bu bölümün gelir kısmına eklenir.

Adlî müzaharete memur avukat, aldığı ücretin yüzde yirmisini ve büronun yardımından yararlanan kimse avukat ücretinden başka yararlandığı kısmın yüzde onunu baroya ödemeye zorunludur. Şu kadar ki, adlî müzaharetten yararlananın vereceği meblâğ asgari tarifeden aşağı olamaz.

Yıllık çalışma raporu

MADDE 181. — Adlî müzaharet bürosunu yönetme ve denetleme ile görevlendirilen avukat veya avukatlar, büronun senelik çalışmasını bir raporla yönetim kuruluna bildirirler.

Yönetim kurulu büroda çalışmış olanlara ikramiye dağıtılmasına karar verebilir.

ONÜÇÜNCÜ KISIM

Çeşitli hükümler

Yönetmelik

MADDE 182. — Bu kanunda düzenlenmesi yönetmeliğe bırakılan hususlar ile kanunun uygulanabilmesi için yönetmelikte yer alması gereken diğer konuları kapsıyan Yönetmelik Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından hazırlanarak Adalet Bakanlığının onayıyla yürürlüğe konur.

Cumhuriyet Savcılarına yapılacak tebligat

MADDE 183. — Bu kanun gereğince Cumhuriyet Savcılarına yapılacak tebligatta ilgili dosyanın da birlikte gönderilmesi şarttır.

Avukatlık kıdemine sayılacak hizmetler

MADDE 184. — Dördüncü maddenin birinci fıkrasında sayılan hizmetlerden avukatlığa geçenlerin bu hizmetlerde geçen süreleri avukatlık kıdemine sayılır.

Dâvavekilleri hakkında uygulanacak hüküm

MADDE 185. — Bu kanunun ikinci, dördüncü, beşinci, yedinci, sekizinci ve dokuzuncu kısmı ile 65 nci maddesi dışında kalan hükümleri dâvavekilleri hakkında da kıyasen uygulanır.

Baro giriş ve yıllık kesenekleri dâvavekillerinden alınmaz.

Topluluk Sigortasına girmeleri mutlak şekilde zorunlu olanlar

MADDE 186. — 188 nci maddede yazılı olanlar dışında kalan avukatların 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 86 ncı maddesinde gösterilen «Topluluk Sigortasına» girmeleri zorunludur. Ancak, bu zorunluluk (Mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortası) bakımından olup, (iş kazaları ve meslek hastalıkları), (hastalık) ve (analık) sigortalarına girmek avukatın isteğine bağlıdır.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 180. — Millet Meclisi metninin 180 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 181. — Millet Meclisi metninin 181 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 182. — Millet Meclisi metninin 182 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 183. — Millet Meclisi metninin 183 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 184. — Millet Meclisi metninin 184 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 185. — Millet Meclisi metninin 185 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 186. — Millet Meclisi metninin 186 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Topluluk Sigortasına girme zorunluğu şarta bağlı olanlar

MADDE 187. — Geçici 2 nci maddenin kapsamına giren avukatlar, T. C. Emekli Sandığına borçlanma haklarını aynı maddede gösterilen süre içinde kullanmadıkları takdirde, 186 ncı madde uyarınca Topluluk Sigortasına girmek zorunluluğundadırlar.

Topluluk Sigortasına giremiyenler

MADDE 188. — Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına tabi bir hizmette çalışmakta olanlar ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu kapsamına girenler (Aynı Kanunun 85 nci maddesindeki isteğe bağlı sigortadan faydalananlar dâhil) ve geçici 2 nci maddedeki borçlanma hakkından faydalananlar 186 ncı madde uyarınca Topluluk Sigortasına giremezler.

Topluluk Sigortasına girmeleri isteklerine bağlı olanlar

MADDE 189. — Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığından emeklilik veya mâlûllük (âdi mâlûllük veya vazife yahut harb mâlûllüğü) aylığı almakta olanlarla, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre mâlûllük ve Yaşlılık Sigortasından faydalanmış bulunanlar ve aynı kanunun geçici 20 nci maddesindeki şartlara uygun olarak faaliyette bulunan sandıklara tabi personelin 186 ncı madde uyarınca Topluluk Sigortasına girmeleri isteklerine bağlıdır.

Prim borcunu ödememenin sonuçları

MADDE 190. — Topluluk Sigortası primlerini, topluluk sözleşmesinde gösterilen zamanda ödemiyen avukatın adı baro yönetim kurulunun kararıyle, birikmiş prim borcunu, sözleşmedeki şartlar dairesinde ödeyinceye kadar, baro levhasından silinir ve durum ilgili yerlere bildirilir.

Topluluk Sigortası primini ödememenin sonuçları, prim borçlusu avukatın şahsına münhasır olup, bu sonuçların aynı Topluluk Sigortası Sözleşmesine katılmış olan diğer sigortalılara veya baroya sirayeti hakkında bir hüküm sözleşmeye konulamaz.

Tip sözleşmenin hazırlanması ve Topluluk Sözleşmesine giriş

MADDE 191. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 86 ncı maddesi gereğince barolarla Sosyal Sigortalar Kurumu arasında yapılacak sözleşmelere esas teşkil eden tip sözleşme, Çalışma Bakanlığı, Türkiye Barolar Birliği ve Sosyal Sigortalar Kurumu arasında yapılacak görüşmelerle tesbit edilir.

Tip sözleşmede yapılacak değişiklikte de yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

Bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra kurulacak olan barolar da, kuruluşlarını takibeden bir ay içinde tip sözleşmeye göre topluluk sigortası sözleşmesi yapmak üzere Sosyal Sigortalar Kurumuna başvururlar. Yeni teşekkül eden baroya kayıtlı avukatlar, evvelce kayıtlı oldukları baroda iken girdikleri topluluk sigortası ile kazandıkları haklar saklı kalmak üzere, yeni kaydoldukları baronun topluluk sigortasına girerler.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 192. — 3499 sayılı Avukatlık Kanunu ile ek ve tadilleri, Geçici 7 nci madde hükümleri saklı kalmak şartiyle, yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 187. — Millet Meclisi metninin 187 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 188. — Millet Meclisi metninin 188 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 189. — Millet Meclisi metninin 189 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 190. — Millet Meclisi metninin 190 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 191. — Millet Meclisi metninin 191 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 192. — Millet Meclisi metninin 192 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Değiştirilen kanun hükümleri hakkında

MADDE 193. — 6207 sayılı Avukatlar Yardımlaşma Kanununun 1, 4 ve 5 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 1. — Her baro merkezinde Baro Genel Kurulu kararıyle (Avukatlar Yardımlaşma Sandığı) kurulabilir.

Sandığa üye olmak isteğe bağlıdır.

Sandıkların kurulmasından amaç, yardıma muhtacoldukları baro yönetim kurullarınca kabul edilen veya yönetmeliklerde gösterilecek süre ile üye olup da ihtiyarlığı, hastalığı yahut mâlûliyeti gibi sebepler yüzünden fiilen çalışamıyacak hale gelerek barolarla ilgisini kesen avukatlar ile avukatlık yapmakta iken ölenlerin daha evvelden gösterecekleri kimselere, göstermedikleri takdirde yönetmeliklerde gösterilecek mirasçılarına tesbit olunacak şekil ve miktarda yardımları sağlamak ve düzenlemektir.

Sandıkların idareleri ile çalışma tarzları ve 2 nci maddenin giderlere ait (a) fıkrasında yazılı istihkak şartları, oranları, miktarları ve 2 nci maddenin birinci fıkrasının (b) ve (c) bendleri ile 4 ncü maddenin ikinci fıkrasında yazılı duhuliye, aidat ve katılma paylarını ödemiyenler hakkında uygulanacak esaslar baro yönetim kurulları tarafından hazırlanıp, genel kurullarca kabul edilen yönetmeliklerde gösterilir.

Sandıkların idare ve temsili baro yönetim kurullarına aittir.

Madde 4. — Yardımlaşma Sandığına üye olmıyan avukatlarla, adlî müzaharete nail olan kimselerin vekâletini alan avukatlar üçüncü madde hükmünden ayrıktırlar.

Yardımlaşma Sandığına üye olan avukatlar ikinci maddenin birinci fıkrasının (b) ve (c) bendlerinde gösterilen duhuliye ve aidattan başka, yönetmeliklerde tesbit edilecek maktu aylık katılma payı da verirler.

Madde 5. — Pul bedelini müvekkilinden aldığı sabit olan veya üçüncü maddenin birinci fıkrası hükmüne aykırı olarak merciince uygun bir mehil tâyini suretiyle yapılan ihtara rağmen pul yükümlülüğünü yerine getirmiyen veya tamamlamıyan avukattan, Baro Disiplin Kurulu kararı ile, ilk defasında (50) ve her tekerrüründe (100) lira para cezası alınır ve Avukatlık Kanununun 162 nci maddesi gereğince tahsil edilerek Sandığa gelir kaydolunur.

1086 sayılı Kanunun değiştirilen hükmü

MADDE 194. — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 61 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 61. — Dâvaya vekâlet deruhde etmesine kanunen imkân bulunmıyan vekil mahkemeye kabul olunmaz. Bu takdirde, mahkemeye kabul edilmiyen vekilin müvekkiline, keyfiyetten bahisle, bir defaya mahsus olmak üzere re'sen davetiye gönderilir.

14 . 7 . 1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa eklenen madde

MADDE 195. — 14 . 7 . 1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa aşağıdaki madde eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Avukatlık Kanunu gereğince topluluk sigortasına girmiş olan ve primlerini zamanında ödemek suretiyle sigortalılığı devam eden bir avukat, T. C. Emekli Sandığına tabi bir memuriyete atandığında, sigortalılığına esas alınan avukatlık süresinin üçte ikisi memuriyet kıdemine sayılır.

MADDE 193. — **Millet Meclisi metninin 193 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.**

MADDE 194. — **Millet Meclisi metninin 194 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.**

MADDE 195. — **Millet Meclisi metninin 195 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.**

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

14 . 7 . 1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa eklenen geçici madde

MADDE 196. — 14 . 7 . 1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 25. — Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte bu kanunun kapsamındaki bir memuriyette bulunanların, memuriyetten önce T. C. Emekli Sandığı Kanununa tâbi olmadan ve Sosyal Sigortalar Kurumu kapsamına da girmeden avukatlıkta geçirdikleri fiilî hizmet sürelerinin üçte ikisi memuriyet kıdemlerine sayılır.

22 . 4 . 1962 tarih ve 44 sayılı Kanuna eklenen madde

MADDE 197. — 22 . 4 . 1962 tarih ve 44 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkındaki Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

EK MADDE 4. —Avukatlık Kanunu gereğince topluluk sigortasına girmiş olan ve primlerini zamanında ödemek suretiyle sigortalılığı devam eden bir avukatın, bu kanunun 3 ncü maddesinin (c) bendinde nitelikleri gösterilenler arasından Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilmesi halinde, sigortalılığa esas alınan avukatlık süresinin üçte ikisi memuriyet kıdemine sayılır.

22 . 4 . 1962 tarih ve 44 sayılı Kanuna eklenen geçici madde

MADDE 198. — 22 . 4 . 1962 tarih ve 44 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkındaki Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 8. — Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Anayasa Mahkemesi üyeliğinde bulunanlardan bu kanunun 3 ncü maddesinin (c) bendinde nitelikleri gösterilenler arasından üyeliğe seçilmiş olanların, üyelikten önce T. C. Emekli Sandığı Kanununa tabi olmadan ve Sosyal Sigortalar Kurumu kapsamına da girmeden avukatlıkta geçirdikleri fiilî hizmet sürelerinin üçte ikisi memuriyet kıdemlerine sayılır.

Geçici hükümler

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 86 ncı maddesi gereğince barolarla Sosyal Sigortalar Kurumu arasında yapılacak sözleşmelere esas teşkil eden ilk tip sözleşme, bu kanunun geçici 10 ncu maddesi uyarınca Türkiye Barolar Birliğinin yapacağı ilk toplantıyı takibeden üç ay içinde Çalışma Bakanlığı, Türkiye Barolar Birliği ve Sosyal Sigortalar Kurumu arasında yapılacak görüşmelerle tesbit edilir. Hazırlanan tip sözleşme, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından, bir hafta içinde bütün barolara gönderilir. Topluluk sigortasına girmeye mecbur olan avukatların bağlı bulundukları barolar, tip sözleşmeye göre topluluk sigortası sözleşmesi yapmak üzere tip sözleşmenin baroya gelişi tarihinden itibaren iki ay içinde Sosyal Sigortalar Kurumuna başvururlar. Sözleşmeler, baronun başvurma tarihinden itibaren en geç üç ay içinde yürürlüğe konur.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kadınsa 30, erkekse 35 yaşını doldurmuş olup avukatlık ruhsatnamesine sahip bulunan ve bu kanun hükümleri gereğince topluluk sigortasına girmiş olan avukatlardan ölümleri tarihinde Sosyal Sigortalar Kanununun 66 ncı maddesindeki şartları yerine getirmemiş olanların hak sahibi kimseleri ile bu avukatlardan kadın iseler 55, erkek iseler 60 yaşını dolduran veya 50 yaşını doldurup erken yaşlanmış oldukları tesbit edilen ve Sosyal Sigortalar Kanununun 54 ve 60 ncı maddelerinde yazılı şartları yerine getiremediklerinden mâlûllük veya yaşlılık sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamıyanlara topluluk sigortasının başladığı tarihten önceki 10 yıl içinde ilgili avukatın en az 70 ay baro levhasında ka-

MADDE 196. — Millet Meclisi metninin 196 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 197. — Millet Meclisi metninin 197 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 198. — Millet Meclisi metninin 198 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Millet Meclisi metninin geçici 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

yıtlı olduğu tevsik edilmek şartiyle, son defa ödediği prime esas teşkil eden aylık gelir tutarı üzerinden ölüm veya mâlûllük yahut yaşlılık sigortası yardımı yapılır.

Şu kadar ki, ikinci fıkra gereğince ölüm veya mâlûllük yahut yaşlılık sigortası yardımına hak kazanılan tarihte sigortalı avukatın ceman 35 ay topluluk sigortası primi ödememiş olması halinde, eksik kalan primleri ödenen son prim esas alınarak mahsubedilir. Mahsup, her ayın ölüm veya mâlûllük yahut yaşlılık sigortası yardımlarından bir aylık prim çıkarıldıktan sonra kalanın hak sahiplerine ödenmesi suretiyle yapılır.

İkinci fıkradaki en az 70 aylık fiilî avukatlık süresi, avukatların sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren en geç bir yıl içinde ilgili barolardan alınarak Sosyal Sigortalar Kurumuna verilecek belgelerle tesbit edilir.

Barolar bu çalışma belgelerini düzenlemekten kaçınırlarsa, sigortalı avukatların ilgili baro yönetim kurulu başkan ve üyelerinden zarar ve ziyan isteme hakları saklıdır.

Avukatlık süresini gösteren belgelerin gerçeğe uymadığı bir hükümle tesbit edildiği takdirde gerek bunu düzenliyenler, gerekse ilgili sigortalılar, Sosyal Sigortalar Kurumunun bu yüzden uğrıyacağı zararları yüzde elli fazlasiyle ve kanuni faizi ile birlikte adı geçen kuruma ödemekle yükümlüdür.

Bu gibiler hakkında ayrıca ceza kovuşturması da yapılır.

İkinci fıkranın uygulanmasında, Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ncı maddesinin (B) bendindeki 150 günlük yıllık asgari prim ödeme süresi, avukatlar bakımından beş ay, aynı kanunun 54 ncü maddesinin (b) bendi ile 66 ncı maddesinin (d) bendlerindeki 150 günlük yıllık asgari prim ödeme süresi avukatlar bakımından beş ay ve 1 800 günlük toplam prim ödeme süresi 60 ay olarak hesaplanır.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte T. C. Emekli Sandığındaki emekliliğe esas teşkil eden hizmetleri toplamı en az 15 yıl olan avukatlardan;

A) Emekli keseneği ödedikleri memuriyet veya hizmetten bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce her ne sebeple olursa olsun ayrılmış olanlar, kendilerine emeklilik veya mâlûllük aylığı bağlanmamış olmak şartiyle, T. C. Emekli Sandığı ile ilgilerinin kesildiği tarihten bu kanunun yürürlük tarihine kadar Sosyal Sigortaya da tabi olmaksızın geçen fiilî avukatlık sürelerinin tamamını veya bu sürenin emekliliğe esas olan eski hizmetlerinin süresi ile birlikte 25 yılı doldurmaya yetecek kısmını aşağıdaki hükümlere göre borçlanabilirler.

Fiilî avukatlık süresinin tamamını borçlanamlar aşağıdaki (B) bendi hükümlerine göre T. C. Emekli Sandığı ile ilgilerini devam ettirebilirler. Bunlardan T. C. Emekli Sandığı ile ilgilerini devam ettirmek istemiyenlerle fiilî avukatlık süresinin bir kısmını borçlanmak suretiyle emekliliğe esas hizmet sürelerini 25 yıla çıkarmış olanlara aşağıdaki hükümlere göre emekli aylığı bağlanır.

B) Emekli keseneği ödedikleri memuriyet veya hizmetten bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte veya daha sonra her ne sebeple olursa olsun ayrılanlar, toplam süre 30 yılı geçmemek üzere, T. C. Emekli Sandığı ile ilgilerini devam ettirebilirler.

(A) bendine göre borçlanabilmek için ilgilinin, listesine yazılı bulunduğu baronun topluluk sigortasına katıldığı tarihten itibaren üç ay içinde, bu baro aracılığı ile T. C. Emekli Sandığına yazılı olarak başvurması zorunludur. Borçlanılacak miktar, ilgilinin T. C. Emekli Sandığına evvelce kesenek ödediği memuriyet veya hizmette son aldığı maaş yahut ödenek derecesindeki kıdeminden itibaren o memuriyet veya hizmetin asgari terfi süresi nazara alınarak 2 veya 3 yılda bir terfi etmiş sayılmak suretiyle T. C. Emekli Sandığı Kanunu hükümleri dairesinde, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadarki fiilî avukatlık süresi için ödemesi gereken keseneklerin (kurum hissesi dâhil) tamamıdır. Ancak, kesenekler ve kurum hissesi aidoldukları geçmiş yıllarda yürürlükte bulunan T. C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre hesaplanır.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

GEÇİCİ MADDE 2. — Millet Meclisi metninin geçici 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Borçlanılan süre ile T. C. Emekli Sandığına tabi eski memuriyet veya hizmet süreleri toplamı 30 yılı geçemez. Fiilî avukatlık süresinin bu miktarı aşan kısmı için borçlanmak mümkün değildir.

Borçlanılacak miktar, ilgilinin talebine göre, T. C. Emekli Sandığı tarafından yapılacak tebligat üzerine en geç 1 ay içinde toptan veya on yıl içinde on eşit taksitle ödenir. T. C. Emekli Sandığına tabi eski memuriyet veya hizmetlerinden ayrılırken kesenek lerini almış olanlar bunun tamamını kanuni faizi ile birlikte, borçlanılan miktarın tamamının veya ilk taksidinin ödenmesi süresi içinde sandığa iade ile yükümlüdürler. Kesenekleri süresi içinde iade etmiyenlerin bu madde hükümlerinden faydalanmaları mümkün değildir.

Borçlanan kimseler emekliliğe esas olan eski memuriyet veya hizmet sürelerine borçlandıkları sürenin eklenmesi suretiyle hesaplanacak süre üzerinden ve borçlandıkları miktarın tamamını ödedikleri tarihten itibaren 5434 sayılı Kanuna göre emekli aylığına hak kazanırlar. Emekli aylığına hak kazanılabilmesi için toplam süresinin 25 yıl olması yeterlidir.

Taksitle ödemede, borcun tamamını ödiyemeden ölen veya T. C. Emekli Sandığına göre mâlûl ola navukatların kendilerine veya hak sahibi mirasçılarına ölüm veya mâlûliyeti takibeden ay başından itibaren 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre mâlûllük yahut dul ve yetim aylığı bağlanır. Şu kadar ki, ödenmemiş yıllık taksitlerin her biri 12 eşit parçaya bölünerek o yılın mâlûllük veya dul ve yetim aylıklarından kesilir ve artan miktar hak sahiplerine ödenir.

Taksitle ödemede, bir taksiti zamanında ödemiyen ve T. C. Emekli Sandığınca yapılan tebligat üzerine 1 ay içinde bu borcunu yerine getirmiyenlerin borçlanma durumuna son verilir ve ödedikleri miktara tekabül eden sürenin eski memuriyet veya hizmetlerine eklenmesi suretiyle hesaplanacak süre üzerinden T. C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır.

Yukarıdaki fıkralar gereğince kendilerine veya hak sahibi mirasçılarına emekli, mâlûllük veya dul ve yetim aylığı bağlananlara borçlanmadan önceki fiilî memuriyet veya hizmetlerin tutarı üzerinden T. C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre ikramiye ödenir.

(B) bendinden faydalanabilmek için ilgilinin, T. C. Emekli Sandığına kesenek ödediği memuriyet veya hizmetten ayrılmasını takibeden bir ay içinde sandığa dilekçe ile başvurması ve kendisine emekli aylığı bağlanmamış veya kesenekleri iade edilmemiş olması gereklidir. (A) bendinin ikinci fıkrası delâletiyle (B) bendinden faydalananlar için bu süre borçlanma taleplerinin kabul edildiğinin sandıkça kendilerine tebliğ tarihinden başlar.

(B) bendinden faydalanmak dileği ile yapılan başvurmanın T. C. Emekli Sandığınca kabul edildiğinin ilgiliye tebliğini takibeden aybaşından itibaren sandığa kesenek ödeme yükümlülüğü doğar. Kesenekler (kurum hissesi dâhil) her ayın ilk haftası içinde doğrudan doğruya veya T. C. Emekli Sandığının belirteceği bir banka aracılığı ile sandığa ödenir.

Kesenek ve kurum hissesi, ilgilinin T. C. Emekli Sandığına kesenek ödediği evvelki memuriyet veya hizmette son iktisabettiği maaş veya ödeneğindeki kıdeminden başlamak üzere, o memuriyet veya hizmetin en az yükselme süresine göre iki veya üç senede bir terfi ediyormuşçasına yürütülecek maaş dereceleri üzerinden hesaplanır.

(B) bendi uyarınca T. C. Emekli Sandığı ile ilgileri devam edenlerin emekliliğe esas sürelerinin 30 yılı doldurduğu, sandıkla ilgilerinin kesilmesini yazılı olarak istedikleri, öldükleri yahut T. C. Emekli Sandığı Kanununa göre mâlûl duruma girdikleri veya borçlanma hükümlerinde gösterildiği şekilde sandık tarafından verilen bir aylık süre içinde ödememekte temerrüdettikleri takdirde bu durumların husule geldiği tarihi takibeden aybaşından itibaren sandıkla ilgileri kesilir ve toplam süreleri üzerinden kendilerine yahut hak sahibi mirasçılarına 5434 sayılı Kanun uyarınca emekli, mâlûllük dul veya yetim aylığı bağlanır. Bu kimselere ödenecek ikramiye hakkında borçlanma ile ilgili hükümler kıyasen uygulanır.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

Geçici 3, 4 ve 5 nci maddeler uyarınca borçlandıkları süre ile birlikte emekliliğe esas hizmetleri tutarı 15 yıl veya daha fazla olanlar da bu maddenin (B) bendi hükmünden faydalanabilirler.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte T. C. Emekli Sandığına kesenek ödemekte bulunan avukatlardan, daha önce Sosyal Sigortaya ve Emekli Sandığına tabi olmadan avukatlık yapmış olanların bu fiilî avukatlık süreleri, 5434 sayılı Kanuna 23 Şubat 1965 tarihli ve 545 sayılı Kanunun 5 nci maddesi ile eklenen maddedeki esaslara göre borçlanmaları şartiyle, emekliliğe esas hizmetlerine eklenir. Şu kadar ki, bu avukatların borçlandıkları süreye ait keseneklerin hesabında geçici ikinci maddenin borçlanma ile ilgili hükümleri kıyasen uygulanır.

Bu madde hükmünden faydalanmak için, ilgili avukatın, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde T. C. Emekli Sandığına yazılı olarak başvurması şarttır.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte T. C. Emekli Sandığına kesenek ödemekte bulunan avukatlardan, daha önce Sosyal Sigortaya ve Emekli Sandığına tabi olmadan avukatlık yapan ve ondan önce de T. C. Emekli Sandığına kesenek ödiyenlerin, T. C. Emekli Sandığı ile ilişkileri bulunan iki devre arasındaki fiilî avukatlık süreleri geçici 3 ncü maddeye göre borçlanmaları şartiyle, emekliliğe esas hizmetlerine eklenir.

Geçici 3 ncü maddenin son fıkrası hükmü bu halde de uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 5. — Geçici 2, 3 ve 4 ncü maddelerin kapsamına giren avukatların bu maddeler gereğince borçlandıkları fiilî avukatlık sürelerinden önce Sosyal Sigortalar Kurumu kapsamına giren hizmetleri de mevcutsa, Sosyal Sigortalar kapsamına giren hizmetler 5 . 1 . 1961 tarihli ve 228 sayılı Kanunun aylık bağlanmasına ilişkin esasları dairesinde T. C. Emekli Sandığındaki hizmetler (borçlanılan süreler dâhil) ile birleştirilir.

Bu madde hükmünden faydalanmak istiyenlerin, T. C. Emekli Sandığına başvurmalarının şekli ve süresi hakkında geçici 3 ncü madde hükmü kıyasen uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 6. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Avukatlar Yardımlaşma Sandığında üye bulunan avukatlar, levhasına yazılı oldukları baroya müracaat ederek sandıktaki kayıtlarının silinmesini istiyebilirler.

Yukarıki fıkra gereğince Sandıktan kayıtları silinen avukatların sandıktaki alacaklarının, üyelik süresi ve sandık mevcuduna göre kendilerine ödenmesi şekli, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde ilgili baro yönetim kurulu tarafından hazırlanıp baro genel kurulunca onaylanan bir yönetmelikle tesbit edilir.

GEÇİCİ MADDE 7. — a) Bu kanun yürürlüğe girmeden önce hukuk fakültelerinden mezun olanlar kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl içinde,

b) Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte hukuk fakültesinde kayıtlı öğrenci durumunda bulunan ve kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, altı yıl içinde, hukuk fakültelerinden mezun olanlar, mezuniyet tarihinden itibaren üç yıl içinde,

Avukatlık stajı için başvurdukları takdirde, ilk altı ayı mahkeme, ikinci altı ayı avukat yanında olmak üzere bu kanun hükümleri uyarınca bir yıl staj yaparlar ve bu kanunun 12 nci maddesi, 15 nci maddesinin birinci fıkrası, 23 ncü maddesinin birinci fıkrası, 24 ncü maddesinin son fıkrası ve 26 ncı maddesi hükümleri yerine 3499 sayılı Avukatlık Kanununun 16 ncı maddesinin ikinci fıkrası, 17 nci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi ve 5178 sayılı Kanunla değişen 19 ncu maddesi hükümleri bunlar hakkında uygulanır. Bunlar, bu kanunun 3 ncü maddesinin (d) bendi ile avukatlık sınavına dair 28, 29, 30, 31, 32 ve 33 ncü maddeleri hükümlerine tabi değildir.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

GEÇİCİ MADDE 3. — Millet Meclisi metninin geçici 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Millet Meclisi metninin geçici 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Millet Meclisi metninin geçici 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 6. — Millet Meclisi metninin geçici 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 7. — Millet Meclisi metninin geçici 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte avukatlık stajına başlamış olup da, henüz bitirmemiş olanlar hakkında 3499 sayılı Avukatlık Kanununun staj hükümleri ve o kanuna göre hazırlanmış olan yönetmelik uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 8. — Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce Siyasal Bilgiler okulu veya fakültesinden mezun olup da eksik kalan derslerden hukuk fakültesinde sınav vermiş olanlar, bu kanunun uygulanmasında hukuk fakültesi mezunu sayılırlar.

GEÇİCİ MADDE 9. — Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce Yargıtayda hukuk mezunu başkâtip olarak en az dört yıl süre ile hizmet etmiş olanlar, 3 ncü maddenin (c) bnedindeki kayıttan vâreste tutulurlar.

GEÇİCİ MADDE 10. — Ankara Baro Başkanı, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde Ankara'da toplanıp Türkiye Barolar Birliği Başkanı ile Birlik Yönetim Kurulu, Birlik Disiplin Kurulu ve Birlik Denetleme Kurulu üyelerini ve yedeklerini seçecek olan ilk genel kurul için delegelerini seçip göndermelerini ve toplantı yer, gün ve saatini, toplantı gününden en az bir ay önce barolara bildirir. Belirtilen günde toplantıyı açarak yerini en yaşlı delegeye bırakır.

GEÇİCİ MADDE 11. — 708 sayılı Kanunun ikinci ve 7 nci maddelerinde ve 2573 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde yazılı mülâzemet süresini 3499 sayılı Avukatlık Kanununun yürürlüğü tarihinde bitirmiş olanlar 3 ncü maddenin (a), (b) ve (c) bendlerinde ve 5 nci maddede gösterilen şartlara sahiboldukları takdirde baro levhasına yazılırlar.

Bu kanunun uygulanmasında Medresetulkuzat ve Nüvap Mektebi mezunları hukuk mezunu sayılır.

GEÇİCİ MADDE 12. — Gerek 3499 sayılı Kanun ve gerekse bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra dâva vekâleti ruhsatnamesi ile 703 sayılı Kanunun 5 nci maddesine dayanılarak avukatlık ruhsatnamesi verilemez.

Ancak, hukuk fakültesi veya mektebinden mezun olmadıkları halde 3499 sayılı Kanunun yürürlüğünden önce hâkimlik veya savcılık sınıflarında, 3499 sayılı Kanunun yürürlüğünden önce veya sonraki görev sürelerinin toplamı dört yılı doldurmuş olanlara 3 ncü maddenin (b) ve (c) bendlerindeki kayıtlardan vâreste tutulmak şartiyle avukatlık ruhsatnamesi verilir. Sicilleri itibariyle görevlerinden çıkarılmış olanlar hakkında bu hüküm uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE 13. — 3499 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte dâva vekâleti ruhsatnamesine sahibolanlar, beş avukat bulunmıyan yerlerde vekâlet icra edebilirler. Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce 3499 sayılı Kanunun (muvakkat IV ncü) maddesi uyarınca beş avukat bulunmıyan yerlerde dâvavekilliği yapmakta olanların kazanılmış hakları saklıdır.

Dâvavekillerinin, mesleklerini icra edebilmeleri için, o yerin bağlı olduğu baroca tutulan bir listeye yazılmaları şarttır. Listeye yazılmak için yapılan başvurma üzerine barolar, istemin kabul veya reddine dair kararlarını bir ay içinde vermek zorundadır. Bu süre içinde karar verilmezse istem reddolunmuş sayılır. Listeye kayıt kararı kesindir. Belli süre içinde karar verilmez yahut ret kararı verilir ise ilgili şahıs, karar verilmemiş ise bir aylık sürenin sonundan, istem reddedilmişse ret kararın tebliği tarihinden itibaren onbeş gün içinde Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna itiraz edebilir. Türkiye Barolar Birliğinin kararı Adalet Bakanlığının onaylaması ile kesinleşir.

Listeye yazılma, bu kanunun dâvavekillerine tanıdığı hak ve yetkilerden faydalanmak ve yükümlere tabi olmak bakımından, baro levhasına yazılmanın sonuçlarını doğurur.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

GEÇİCİ MADDE 8. — **Millet Meclisi metninin** geçici 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 9. — **Millet Meclisi metninin** geçici 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 10. — **Millet Meclisi metninin geçici 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.**

GEÇİCİ MADDE 11. — **Millet Meclisi metninin geçici 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.**

GEÇİCİ MADDE 12. — **Millet Meclisi metninin geçici 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.**

GEÇİCİ MADDE 13. — **Millet Meclisi metninin geçici 13 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.**

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Listenin barolarca nasıl düzenleneceği, listeye yazılmak için yapılacak başvurma hakkındaki işlemler listenin mahkemelere, Cumhuriyet savcılıklarına, icra ve iflâs dairelerine ve diğer resmî mercilere bildirilme tarzı ve listeden kaydın silinmesi şekli bu kanunun 182 nci maddesinde yazılı yönetmelikte gösterilir.

GEÇİCİ MADDE 14. — 3499 sayılı Kanunla ek ve değişikliklerine göre kurulmuş olan barolar, bu kanun hükümlerine göre görevlerine devam ederler.

GEÇİCİ MADDE 15. — 168 nci madde uyarınca hazırlanacak asgari ücret tarifesi, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde yapılır ve yeni tarife yürürlüğe girinciye kadar eski tarife uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 16. — Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu görevine başlayıncaya kadar, avukatlık haysiyet divanındaki dosyalar, bu kurula devredilmek üzere Ankara Baro Başkanlığınca teslim alınır.

GEÇİCİ MADDE 17. — Yargı mercileri, Cumhuriyet savcılıkları, icra memurlukları nezdinde başkâtiplik, zabıt kâtipliği, zabıt kâtibi muavinliği yahut icra memurluğu veya yardımcılığı görevlerinden birini en az on yıl süre ile yapmış olan kimseler, bu kanunun 3 ncü maddesi uyarınca avukatlık meslekine kabul için aranılan tahsil, staj ve sınav dışındaki şartları haiz olurlar ve 5 nci maddede yazılı engeller kendilerinde bulunmazsa, en az üç avukat veya dâvavekili olmıyan bir yerde, o yerin bağlı olduğu baroca tutulan listeye yazılmak şartiyle, munhasıran o yerin hukuk mahkemeleri ve icra ve iflâs dairelerinde dâva ve iş takibedebilirler.

Bu kimseler, munhasıran vekâlet görevini yapabilecekleri yerde, listeye yazılma tarihinden itibaren üç ay içinde bir büro açmak zorundadırlar. Bu zorunluğa uymıyanların adları listeden silinir.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 61 nci maddesinin son fıkrası gereğince vekâlet görevini yapanlar, geçmiş adalet hizmetine ait şarta bakılmaksızın, birinci fıkrada yazılı diğer şartlara sahiboldukları takdirde, o yerin bağlı bulunduğu baroca tutulan listeye yazılmak suretiyle, munhasıran o yerdeki hukuk mahkemeleri ve icra ve iflâs dairelerinde vekâlet görevini yapmaya devam ederler. Ancak, listeden her hangi bir suretle adları silinenler, birinci fıkrada yazılı şartların tamamına sahibolmadıkça bir daha listeye yazılamazlar. Bu kimseler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde listeye yazılmak için başvurmak ve yazılma tarihinden itibaren üç ay içinde bir büro açmak zorundadırlar. Aksi halde listeye yazılmazlar; listeye yazılmışlarsa adları listeden bilinir.

Yukarıdaki fıkralar uyarınca vekâlet görevini yapmak hakkı o yer avukat veya dâva vekilleri sayısının üçü bulması halinde kendiliğinden sona erer. Sona erme tarihinden itibaren üç ay içinde, ilgili şahsın aynı baro bölgesi içinde üç avukat veya dâvavekili bulunmıyan başka bir yere naklederek büro açması halinde, listedeki kaydı, nakledilen yer işaret edilmek suretiyle devam eder. Belli süre içinde nakil yapılmamışsa ilgilinin adı baroca listeden silinir.

Geçici 13 ncü maddenin listeye yazılma için yapılacak başvurma ile ilgili ikinci fıkrası hükmü bu kimseler hakkında da kıyasen uygulanır.

Listeyle ilgili olup, geçici 13 ncü maddenin son fıkrasında gösterilen hususlar ve bu maddeye göre vekâlet görevini ifa edeceklere verilecek yetki belgesinin neleri ihtiva eyliyeceği 182 nci maddede yazılı yönetmelikte gösterilir.

Bu kanunun ikinci, dördüncü, beşinci, yedinci, sekizinci, dokuzuncu, onbirinci ve onikinci kısmı ile 49, 57, 58, 59, 60, 61, 62 ve 65 nci maddeleri dışında kalan hükümleri bu maddenin kapsamına giren kimseler hakkında da kıyasen uygulanır.

Baro giriş ve yıllık kesenekleri bu maddenin kapsamına giren kimselerden alınmaz.

Bu madde kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 4 yıl sonra yürürlükten kalkar.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

GEÇİCİ MADDE 14. — Millet Meclisi metninin geçici 14 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 15. — Millet Meclisi metninin geçici 15 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 16. — Millet Meclisi metninin geçici 16 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 17. — Millet Meclisi metninin geçici 17 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metın

MADDE 199. — 1580 sayılı Belediye Kanunu ile 13 Mart 1329 tarihli İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununa aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

Belediye Kanununa eklenen madde :

Ek madde — Bir kadroya bağlı olarak aylık veya ücreti belediye bütçesinden yahut belediyenin yönetim ve denetimi altındaki daire, müessese veya şirketlerden verilen müşavir ve avukatların takibettikleri dâva ve işlerde, mahkeme ve icra daireleri tarafından müvekkilleri belediye, daire, müessese veya şirket lehine avukatlık ücret tarifesine göre takdir edilen avukatlık ücretinin tahsil olunan kısmı belediye veya onun yönetim ve denetimi altındaki daire, müessese veya şirketin hukuk işleri müdürlüğü yahut hukuk müşavirliği personeline, belediye meclisi tarafından tesbit edilecek esaslara göre ve 7244 sayılı Kanundaki hadler dâhilinde tevzi ve tediye olunur.

İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununa eklenen madde :

Ek madde — Bir kadroya bağlı olarak aylık veya ücreti il özel idaresi bütçesinden verilen müşavir ve avukatların takibettikleri dâva ve işlerde, mahkeme ve icra daireleri tarafından müvekkilleri il özel idaresi lehine avukatlık ücret tarifesine göre takdir edilen avukatlık ücretinin tahsil olunan kısmı, bu idarenin hukuk işleri müdürlüğü veya hukuk müşavirliğindeki personele, il genel meclisi tarafından tesbit edilecek esaslara göre ve 7244 sayılı Kanundaki hadler dâhilinde tevzi ve tediye olunur.

MADDE 200. — Bu kanun yayımı tarihinden üç ay sonra yürürlüğe girer.

MADDE 201. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 199. — Millet Meclisi metninin 199 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 200. — Millet Meclisi metninin 200 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 201. — Millet Meclisi metninin 201 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Toplantı : 8

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 1219

Gelir Vergisi Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi, bu kanuna bâzı hükümler eklenmesi ve bir kısım hükümlerinin kaldırılması hakkındaki 19 . 2 . 1963 tarih ve 202 sayılı Kanunun 642 ve 890 sayılı kanunlarla muaddel geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu Malî ve İktisadi İşler ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/592; Cumhuriyet Senatosu 1/984)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 794)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 8239

13 . 2 . 1969

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Millet Meclisinin 12 . 2 . 1969 tarihli 49 ncu Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen Gelir Vergisi Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi, bu kanuna bâzı hükümler eklenmesi ve bir kısım hükümlerinin kaldırılması hakkındaki 19 . 2 . 1963 tarih ve 202 sayılı Kanunun 642 ve 890 sayılı kanunlarla muaddel geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Ferruh Bozbeyli
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu tasarı 3 . 1 . 1969 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 10. 11. ve 12 . 2 . 1969 tarihli 47, 48 ve 49 ncu birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 794)

Malî ve İktisadi İşler Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Malî ve İktisadi İşler Komisyonu
Esas No. : 1/984
Karar No. : 13

21 . 2 . 1969

Yüksek Başkanlığa

Gelir Vergisi Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi, bu kanuna bâzı hükümler eklenmesi ve bir kısım hükümlerinin kaldırılması hakkındaki 19 . 2 . 1963 tarih ve 202 sayılı Kanunun 642 ve 890 sayılı kanunlarla muaddel geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı, Komisyonumuzun 20 . 2 . 1969 tarihli toplantısında tetkik ve müzakere edildi.

Tasarı gerekçesinde belirtilen hususlar ve bunlara mütedair temsilcilerin verdikleri tamamla-

yıcı bilgiler Komisyonumuzca da uygun mütalâa edildiğinden bahis konusu kanun tasarısı Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen şekli ile aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Cumhuriyet Senatosu Bütçe ve Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Bu raporda

Başkan ve Sözcü	Kâtip		
Muş	Erzincan	Afyon Karahisar	Çanakkale
İ. Bingöl	*F. Baysoy*	*Y. K. Şenocak*	*Z. Termen*
Erzurum	Edirne	Maraş	Muğla
O. Alihocagil	*M. N. Ergeneli*	*A. Karaküçük*	*İ. Karaöz*

Balıkesir	Diyarbakır
N. Sarlıcalı	*A. Erdoğan*

Bütçe ve Plân Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Bütçe ve Plân Komisyonu
Esas No. : 1/984 *23 . 2 . 1969*
Karar No. : 112

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 12 . 2 . 1969 tarihli 49 ncu Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen, Gelir Vergisi Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi, bu Kanuna bâzı hükümler eklenmesi ve bir kısım hükümlerinin kaldırılması hakkındaki 19 . 2 . 1963 tarih ve 202 sayılı Kanunun 642 ve 890 sayılı kanunlarla muaddel geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısı, Komisyonumuzun 23 Şubat 1969 tarihli 27 nci Birleşiminde ilgili Hükümet temsilcileri de hazır bulundukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Millet Meclisi metni, Gelir Vergisine tabi bulunan ve kazançlarını bilânço veya işletme hesabı esasına göre tesbit etmek mecburiyetinde olan çiftçilere, defter, defter tutma konusunda 890 sayılı Kanunla 1968 yılı sonuna kadar tanınmış bulunan ihtiyarîlik hakkının, 1971 yılı sonuna kadar uzatılmasını öngörmektedir.

Gelir Vergisi Kanununun bâzı hükümlerinin 19 . 2 . 1963 tarihli ve 202 sayılı Kanunla tadili sırasında, Kanunun 53 ve 55 nci maddeleri hükmüne göre işletme hesabı veya bilânço esasına göre defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin ilk senelerde defter tutma bakımından karşılaşacakları güçlükler göz önünde tutularak, bu mükellef zümresine Kanunun geçici 4 ncü maddesi ile 1962, 1963 ve 1964 yılları kazançlarını diledikleri takdirde götürü gider usulüne göre tesbit edebilmek imkânı tanınmış; daha sonra, zirai Gelir Vergisi mükelleflerinin defter tutmaya hazır bir hale gelmemiş oldukları ve defter tutma mecburiyetinin, zirai kazançlarla ilgili kanun hükümlerinin ıslahı konusunda yapılmakta olan çalışmaların sonuçlanmasını müteakip uygulanmasının daha doğru olacağı gerekçesiyle, önce 642 sayılı Kanunla 1966 yılı sonuna kadar, bilâhara 890 sayılı Kanunla 1968 yılı sonuna kadar uzatılması kabul edilmiş bulunmaktadır.

Tarım sektörüne hesap, maliyet ve muhasebe kavramlarının girebilmesi, bu alanda rasyonel esaslara dayanan bir işletmecilik zihniyetinin doğup yayılması ve gerek tarım sektöründe, gerekse tarım mahsulleri ile ilgili ticari ve sınai faaliyetler alanındaki otokontrol çemberinde mevcut gediklerin kapatılarak vergi emniyetinin nispî şekilde de olsa tesis edilebilmesi için, hiç olmazsa iş hacmı belirli bir seviyenin üstünde bulunan çiftçilerin gerçek usulde vergiye tabi tutulmaları za-

rureti aşikârdır. Ancak, halen mevcut kanun hükümleri çerçevesinde çiftçilere defter tutma mükellefiyeti tahmil edilmesinin, uygulamada büyük güçlüklere sebebiyet vereceği de bir gerçektir.

Tasarının gerekçesinde, halen memleket realiteleri, tarımın özellikleri ve bugüne kadar cereyan eden uygulama sonuçları göz önüne alınmak suretiyle Gelir Vergisi ve vergi usul kanunlarımızın zirai kazançlarla ilgili hükümlerinin yeniden düzenlenmesi, vergilendirme ve defter tutma usullerinin değiştirilmesi ve defter tutma konusunda kanunda öngörülen hadlerin ayarlanması yolunda çalışmalara başlandığı belirtilerek, bu çalışmaların sonuçlanmasından ve yeni hükümlerin yürürlüğe girmesinden sonra, defter tutma mecburiyetinin çiftçilere tahmil edeceği külfetin hafifletilmiş ve buna tahammül edebilecek bir mükellef zümresine inhisar ettirilmiş olacağı ifade edilmektedir.

Gerekçede belirtilen hususlar ve ilgili temsilcilerin verdiği tamamlayıcı malûmat muvacehesinde, Gelir Vergisine tabi çiftçilerin defter tutma hususunda karşılaşacağı güçlükler dikkate alınarak, 890 sayılı Kanunla 1968 yılı sonuna kadar tanınmış bulunan ihtiyarîlik hakkının, 1971 yılı sonuna kadar uzatılması uygun mütalâa edilmiş ve 202 sayılı Kanunun 642 ve 890 sayılı kanunlarla muaddel geçici 4 ncü maddesinin bu yolda değiştirilmesini öngören tasarı komisyonumuzca da benimsenmiştir.

II - Millet Meclisince kabul edilen 1 nci, 2 nci ve 3 ncü maddeler komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

III - Tasarının Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulması da kararlaştırılmıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Ankara	Sakarya	Balıkesir	Tabiî Üye
Y. Köker	*O. Salihoğlu*	*C. İnkaya*	Söz hakkım mahfuzdur
			S. Karaman
Cumhurbaşkanınca S. Ü.	Aydın	İstanbul	Manisa
R. Üner	*İ. C. Ege*	*H. Berkol*	*O. Karaosmanoğlu*
	Niğde	Van	Yozgat
	K. Bayhan	*F. Melen*	*İ. Yeşilyurt*

Millet Meclisinin kabul ettiği metin	Malî ve İktisadi İşler Komisyonunun kabul ettiği metin	Bütçe ve Plân Komisyonunun kabul ettiği metin
Gelir Vergisi Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi, bu kanuna bâzı hükümler eklenmesi ve bir kısım hükümlerinin kaldırılması hakkındaki 19 . 2 . 1963 tarih ve 202 sayılı Kanunun 642 ve 890 sayılı kanunlarla muaddel geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı	*Gelir Vergisi Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi, bu kanuna bâzı hükümler eklenmesi ve bir kısım hükümlerinin kaldırılması hakkındaki 19 . 2 . 1963 tarih ve 202 sayılı Kanunun 642 ve 890 sayılı kanunlarla muaddel geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı*	*Gelir Vergisi Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi, bu kanuna bâzı hükümler eklenmesi ve bir kısım hükümlerinin kaldırılması hakkındaki 19 . 2 . 1963 tarih ve 202 sayılı Kanunun 642 ve 890 sayılı kanunlarla muaddel geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı*
MADDE 1. — 19 . 2 . 1963 tarih ve 202 sayılı Kanunun 642 ve 890 sayılı kanunlarla muaddel geçici 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:	MADDE 1. — Millet Meclisince kabul edilen 1 nci madde aynen kabul edilmiştir.	MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
Geçici madde 4. — Gelir Vergisi Kanununun 53 ncü ve 55 nci maddeleri hükmüne göre gerçek usulde Gelir Vergisine tâbi bulunan ve kazançlarını bilânço veya işletme hesabı esasına göre tesbit etmek mecburiyetinde olan çiftçiler, (1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971) yıllarına ait zirai kazançları üzerinden diledikleri takdirde götürü gider usulüne göre vergilendirilirler. Mükellefler bu hususu vergi dairelerine verecekleri yıllık beyannamelerinde açık bir şekilde belirtmeye mecburdurlar.		
MADDE 2. — Bu kanun, 1 . 1 . 1969 tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen 2 nci madde aynen kabul edilmiştir.	MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.	MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.	MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.